

Титан на ужаса! Голям разказвач!

ПИЙПЪЛ

СТИВЪН КИНГ

МЪГЛАТА

СТИВЪН КИНГ

МЪГЛАТА

Превод: Мария Парушева

chitanka.info

Демон, който плете фабули и ви кара да настръхвате
за собствено развлечение...

Тайм

„Мъглата“ е една от най-хубавите творби на Стивън
Кинг, изследваща техноужаса.

Кърби Макколи

Мъглата напредва ужасяващо тихо. Бавно обхваща в безплътна
прегръдка малкото градче, но... това е прегръдка, която носи мрак,
страх и смърт.

БЕЛЕЖКИ (SKELETON CREW)

Не всички се интересуват как се появяват Разказите и това е съвсем естествено — не е нужно човек да разбира как работи двигателят с вътрешно горене, за да може да кара кола и не е нужно човек да познава обстоятелствата около един разказ, за да изпита удоволствие от него. От двигателите се интересуват автомонтьорите, от създаването на разказите се интересуват учените, любителите и любопитните (първите и последните са почти без разлика помежду си, но както и да е). Тук съм включил бележки по някои от разказите — неща, които реших, че могат да представляват интерес за неангажирания читател. Но ако вие се окажете по-неангажиран и от това, уверявам ви, че можете да затворите книгата без угрizения — няма да изпуснете много.

„Мъглата“ беше написана през 1976, за една антология на нови разкази, която събираще моят агент Кърби МакКоли. Две или три години преди това, МакКоли бе създал друга книга от този вид, наречена „Ужаси“. Тя излезе с меки корици. Тази трябваше да е с твърди корици и много по-амбициозна по размах. Казваше се „Тъмни сили“. Кърби искаше да му дам разказ и преследващо този разказ с инат, с решимост... и някаква внимателна дипломатичност, която издава истински добрия агент.

Нищо не можех да измисля. Колкото повече се напрягах, толкова повече нищо не можех да измисля. Започнах да смяtam, че машинката за разкази в главата ми се е повредила, временно или завинаги. Тогава дойде бурята, която бе до голяма степен като бурята, описана в този разказ. Наистина в разгара ѝ от езерото Лонг Лейк в Бриджтън се надигна воден стълб. Тогава живеехме там и аз настоях цялото семейство да слезем заедно долу (въпреки, че жена ми се нарича Табита — Стефани е името на сестра ѝ). Пътуването до супермаркета на следващия ден е до голяма степен като описаното в разказа, въпреки

че ми беше спестена компанията на такава одиозна фигура като Нортън — в действителния свят хората, които живеят във вилата на Нортън са един много приятен лекар и жена му.

В супермаркета музата ми изведнъж ми цвъкна на главата — това се случи както става обикновено, изведнъж, без предупреждение. Бях някъде по средата на централната алея и гледах хлебчетата за хот-дог, когато си представих огромна праисторически птица, която лети към щанда с месото в дъното и събаря по пътя си консервни кутии с компот от ананас и бутилки доматен сос. Докато стигнем до касата със сина ми Джо, аз се забавлявах с една история за това как всички тези хора са затворени в магазина и не могат да излязат, обградени от праисторически животни. Стори ми се страшно смешно — „Аламо“ щеше да се получи така, ако бе режисиран от Бърт И. Гордън. Написах половината от историята същата вечер и останалата половина през следващата седмица.

Получи се малко дълъг разказ, но Кърби го хареса и го включи в книгата. Не ми харесваше този разказ преди преработката — особено не ми харесваше дето Дейвид Дрейтън спи с Аманда, а после така и не разбира, какво е станало с жена му. Това ми изглеждаше много малодушно. Но в преработения вариант открих едно стихче, което ми хареса, и с това стихче в главата, успях да изчистя разказа до основи с много по-голям успех, отколкото други мои дълги разкази („Способен ученик“ в „Особени сезони“ е типичен пример за тази моя болест — литературен гигантизъм).

Трябва да си призная, че ми харесваше метафората, съдържаща се в открытието на Дейвид Дрейтън за ограниченността на неговите възможности, както ми харесваше и веселата непретенциозност на историята — човек трябваше да я гледа в черно-бяло, прегърнал приятелката си (или приятеля си) и огромен високоворител на прозореца. Човек сам създаваше всичко останало.

„Тук-там има тигри“ — Учителката ми от първи клас в Станфърд, Кънектикът се називаше госпожа Ван Бюрен. Много се плаших от нея. Предполагам, че ако тогава се беше появил тигър и я беше изял, аз нямаше да се противопоставя. Знаете какви са децата.

„Маймуната“ — Преди около четири години бях в Ню Йорк по работа. Прибирах се пеша към хотела, след като се бях срещал с моите хора в Ню Америкън Лайбръри, когато видях един човек да продава механични маймуни на улицата. Имаше цял взвод върху едно сиво одеяло, което той бе проснал на тротоара, на ъгъла на Пета и Четиридесет и втора, и всички се навеждаха, ухилваха и удряха чинелите си. Сториха ми се много страшни и останалата част от пътя до хотела се чудех защо. Реших, че е така, защото ми напомниха за дамата с косата, онази дето прерязва нишката на всеки от нас един ден. И с тази мисъл в главата написах разказа, най-вече на ръка, в хотелската стая.

„Прекият път на госпожа Тод“ — Съпругата ми е истинската госпожа Тод, тази жена е наистина полудяла да търси кратки пътища и в по-голямата си част прекият път е действителност. Тя също го откри. И наистина изглежда, че Таби се подмладява, въпреки че аз се надявам да не съм като Уърт Тод. Поне се опитвам да не съм.

Този разказ много ми харесва, в него има предизвикателство. А гласът на стареца действа успокояващо. От време на време човек пише по нещо, което го връща към старите времена, когато всичко написано е било свежо и пълно с въображение. Когато пишех „Госпожа Тод“ се чувствах точно така.

И още една последна бележка по него — три женски списания не го приеха, най-вече заради ония редове, че ако не клекне жената, ще си напишка крака. Явно те са усещали или че жените не пишкат, или че не искат да им се напомня за това. Третото списание, което го отхвърли — „Космополитън“, го направи, защото решиха, че главният герой е твърде стар, за да представлява интерес за основната публика, към която е адресирано списанието.

Без коментар — освен да добавя, че „Редбук“ накрая го взе. Да ги благослови Бог.

„Разходката“ първоначално бе написан за „Омни“, които с пълно право го отхвърлиха, защото научната му част е доста рехава.

Бен Бова даде идеята колонизаторът в разказа да копае вода и аз я включих в тази версия.

„Салът“ — Написах този разказ през 1968 под заглавието „Плаваща платформа“. В края на 1969 го продадох на списание „Адам“, което — като повечето списания с разголени момичета — плащаше не при приемане на материала, а при публикуване. Бяха ми обещали двеста и петдесет долара.

През пролетта на 1970, когато се прибирах с моя Форд — джип, от Унивърсити Мотор Ин в 12:30 през нощта, налетях на няколко жълти пътни конуса, ограничаващи една пешеходна пътека, боядисана същия ден. Боята беше изсъхнала, но никой не си бе дал труда да махне конусите, когато се стъмнило. Един от тях отскочи и ми изкърти заглушителя от проядения от ръжда ауспух. Веднага ме обхвата надигащ се, справедлив гняв, който е характерен само за пийнали студенти. Реших да обиколя град Ороно и да събера пътни конуси. На сутринта ще ги оставя пред полицейския участък, с бележка, на която е написано, че съм спасил много заглушители и апусси от унищожение и ще трябва да получа медал.

Събрах около сто и петдесет, преди в огледалото ми за обратно виждане да започнат да се появяват синкави светлини.

Никога няма да забравя полицията в Ороно, който ми хвърли дълъг, дълъг поглед, след като бе погледнал отзад в джипа ми и ме попита: „Синко, тези конуси твои ли са?“

Конфискуваха конусите, както и мен. Прекарах тази нощ като гост на град Ороно, който се появява толкова често в кръстословиците. Месец по късно бях изправен пред Окръжния съд в Бангор по обвинение в дребно хулиганство. Сам поех защитата си, а за клиент имах наистина глупак. Бях глобен двеста и петдесет долара, които естествено нямах. Дадоха ми седем дни да внеса сумата или да прекарам още тридесет дни като гост на Пенъбскот Каунти. Вероятно можех да ги взема на заем от майка ми, но не беше лесно да се обяснят обстоятелствата (без да се признае голямото пие).

Въпреки, че не се допуска използването на *deux ex machina* в своите произведения, защото тези „богове от машината“ са съвсем невероятни, аз съм забелязал, че в действителност те съществуват. В

истинския живот те се появяват през цялото време. Моите се появиха след три дни, когато получих чек от списание „Адам“ за двеста и петдесет долара. Бяха за разказа ми „Плаваща платформа“. Беше все едно някой да ти прати картичка с текст „Излизай от затвора и бъди свободен!“. Веднага осребрих чека и платих глобата. Реших да съм примерен и отдалече да заобикалям пътните конуси. Точно примерен не станах, но можете да ми повярвате като ви кажа, че с конусите сме квит.

Има още едно нещо: в „Адам“ плащат при публикуване, дявол да ги вземе, и след като съм получил парите, значи разказът е излязъл. Но така и не ми изпратиха брой от списанието и аз не съм видял да го продават, въпреки че редовно проверявах — пробивах си път през старите мръсници, които разглеждаха литературни „върхове“ като „Цици и задници“ или „Смели лесбийки“, и разлиствах всяко списание на издателство Найтс. Така и не попаднах на този разказ.

Освен това някъде забутах и оригинала. Пак се сетих за разказа през 1981, тринаесет години по-късно. Бях в Питсбърг, където се вървеше последната редакция на „Пълзящо Шоу“ и бях отегчен. Затова реших да се опитам да пресъздам този разказ и резултатът е „Салът“. По отношение на случката, той не се отличава от оригинала, но по отношение на детайлите е много по-зловещ.

Във всеки случай, ако някой от вас е виждал „Плаваща платформа“ или дори има копие от разказа, би ли могъл да ми изпрати ксерокс копие или нещо такова? Или просто една картичка, в която да потвърди, че не съм луд? Трябва да е бил публикуван в някой брой на „Адам“, или „Адам Куотърли“ или (най-вероятно) „Адам — четиво за леглото“. Зная, че не е кой знае какво име, зная, но в онези дни имах само два панталона и три комплекта бельо, а бедняците не могат да са придирчиви, (пък и беше по-добре от „Смели лесбийки“, повярвайте). Просто искам да съм сигурен, че е бил публикуван някъде, а не в Мъртвата Зона.

„Начин на оцеляване“ — Веднъж се замислих за канибализма — защото това е въпрос, по който се замислят такива като мен понякога — и музата ми отново изпразни вълшебните си черва върху главата ми. Зная, че звучи много грубо, но това е най-добрата

метафора, за която се сещам, елегантна или не, и вярвайте ми, готов съм да дам на този Форнит очистително, ако има нужда. Във всеки случай започнах да се чудя, дали един човек може да се самоизяде и ако е така, докъде може да стигне, преди да се случи неизбежното. Тази идея бе така ужасно отблъскваща, че бях обзет от радостно страхопочитание и в продължение на дни само си мислех за нея. Не ми се щеше да пиша по нея, защото се страхувах да не оплескам нещата. Накрая, когато жена ми ме попита защо се смея, когато един ден ядяхме хамбургери на задната тераса, аз реших поне да я изпробвам.

По това време живеехме в Бриджтън и аз прекарах цял час в разговор с Ралф Дрюс, пенсиониран лекар, който живееше до нас. Въпреки, че отначало той бе изпълнен с известна несигурност (предната година, гответвайки разказ, го бях попитал дали човек може да погълне котка), накрая той се съгласи, че човек може да се изхранва със себе си доста време — като всички други материални неща, посочи той, и човешкото тяло не е нищо друго, освен склад на енергия. Ами, попитах го аз, как ще се понесе повторяящия се шок от ампутациите? Отговорът, който той ми даде, се намира с известни изменения в първия параграф на разказа.

Предполагам Фокнър никога не би написал нещо такова, а?

Е, и какво.

„Камионът на чичо Ото“ — Камионът е истински, както и къщата. Измислих историята около тях един ден по време на дълго шофиране, за да се разсея. Хареса ми и за няколко дни я написах.

„Протокът“ — По-малкият брат на Таби бе в бреговата охрана. Изпратиха го в областта Джоунспорт-Бийлс от дългия, възлест бряг на Майн, където основната задача на охранявящите е да сменят акумуляторите на шамандурите и да спасяват идиотите-контрабандисти на наркотики, които се изгубват в мъглата и попадат на скалите.

Там има много острови, много здраво вплетени островни общества. Той ми разказа за действителното съответствие на Стела Фландърс, която живяла и умряла на своя остров. Дали не беше

Свинския остров? Или Кравешкия остров? Не помня. Някакво животно във всеки случай.

Направо не можех да повярвам. „И тя дори не е искала да прекоси отсреща до сушата?“ — попитах аз.

„Не, каза, че не иска да прекоси Протока, до смъртта си“ — каза Томи.

Терминът Проток не ми беше много познат, но Томи ми обясни. Той ми каза и рибарския виц, че има много широк проток между Джоунспорт и Лондон и аз го включих в разказа. За първи път бе публикуван в списание „Янки“ под заглавието „Пеят ли мъртвите?“, нелошо заглавие, но след известен размисъл тук се върнах към оригиналното заглавие.

Е, това е. Не зная вие как сте, но всеки път, когато стигна до края, имам чувството, че се разбуждам. Малко е тъжно, че сънят си отива, но всичко друго — истинските неща — изглеждат дяволски добре, съвсем са си същите. Благодаря, че дойдохте с мен, беше ми приятно. Винаги ми е приятно. Надявам се, че пристигнахте благополучно и пак ще дойдете, защото както казва оня стар слуга в оня странен Ню Йоркски клуб, винаги има още много за разказване.

Бангор, Мейн

МЪГЛАТА

I. ПРИБЛИЖАВАНЕТО НА БУРЯТА

Ето какво се случи. През нощта, когато най-накрая се свършиха незапомнените горещини в северната част на Нова Англия — една нощ през юли 19... — цялата територия на Западен Мейн бе обхваната от най-ужасните гръмотевични бури, които никога съм виждал.

Живеехме на езерото Лонг Лейк и още преди да се мръкне видяхме как бурята приближава през езерото към нас. Час преди това въздухът бе съвсем неподвижен. Американското знаме, което баща ми бе закачил върху навеса на лодките през 1936, висеше отпуснато на пилона си. Дори крайчето му не помръдва. Жегата бе така гъста, с нож да я режеш, и изглеждаше неизбродна като мрачните води в залива, между скалите. Този следобед ние тримата излязохме да поплаваме, но водата не носеше никакво облекчение, освен ако човек не се гмурне на дълбокото. Нито Стефи, нито аз, искахме да се гмуркаме, защото Били не можеше. Били беше на пет.

Хапнахме студена вечеря в пет и половина — предъвкахме унесено сандвичи с шунка и картофена салата на верандата, която е с изглед към езерото. Нищо друго не искахме, освен пепси кола, която се изstudяваше в една желязна кофа, пълна с лед.

След вечеря Били отиде отзад да си поиграе малко на катерушката. Стеф и аз седяхме без много да разговаряме, пушехме и гледахме отвъд навъсеното, плоско огледало на езерото към Харисънови, отсреща. Няколко моторници бръмчаха напред-назад. Вечнозелените растения изглеждаха прашни и изпомачкани. На запад бавно се събираха огромни, виолетови буреносни облаци и се скучваша като орда. Някъде в тях проблесна светкавица. Радиото на съседа Брент Нортън, настроено на една станция с класическа музика, чийто предавател бе на връх Вашингтон, изпращяща от статичното електричество, всеки път, когато присвяткаше. Нортън бе адвокат от Ню Джърси и къщата му на Лонг Лейк бе само за лятото, без отопление и изолация. Преди две години, ние с него имахме проблем с оградата, който, в крайна сметка, отнесохме в градския съд. Аз

спечелих. Нортън твърдеше, че съм спечелил, защото той не е тукашен. Не се обичахме много. Стеф въздъхна, вдигна долния край на фланелката си и започна да си вее с него. Съмнявах се, че това я разхлажда кой знае колко, но затова пък гледката много спечели.

— Не искам да те плаша — казах аз, — но ми се струва, че се задава страшна буря.

Тя ме погледна недоверчиво.

— И снощи, и предната вечер имаше черни облаци, Дейвид. Просто се разнесоха.

— Тази вечер няма да се разнесат.

— Няма?

— Ако стане много зле, ще слезем долу.

— И колко зле мислиш, че може да стане?

Татко ми бе първият, който построи целогодишна къща от тази страна на езерото. Когато бил още почти дете, той и братята му вдигнали лятна вила на мястото, където бе къщата сега, но през 1938 тя била разрушена до основи от една лятна буря. Само навесът за лодките останал. Година по-късно започнал голямата къща. Дърветата са тези, които причиняват истинските щети при силен вятър. Те оstarяват и вятърът ги поваля. Така майката-природа си прочиства къщата от време на време.

— Наистина не зная — казах аз съвсем честно. Само бях чувал истории за голямата буря през тридесет и осма. — Но вятърът може да дойде откъм езерото като експресен влак.

Били се върна след малко като мърмореше, че на катерушките съвсем не му е приятно, защото е „вир вода“. Разроших му косата и му дадох още една пепси-кола. Да отворим работа на зъболекаря.

Облаците се приближаваха, сякаш избутваха синьото на небето. Сега вече нямаше съмнение, че иде буря. Нортън си бе изключил радиото. Били седеше между майка си и мен и гледаше очарован небето. Чу се гръм, който бавно се търкулна по езерото, после пак отекна надалеч. Облаците се извиваха и се превъртаха, ту черни, ту пурпурни, ту на разноцветни жилки, ту отново черни. Те постепенно се разпростряха над езерото и видях как от тях се спуска нежното було на дъждъа. Все още бе на известно разстояние. Докато наблюдавахме, може би валеше над Мелниците на Болстър, а може би даже над Норуей.

Въздухът се раздвижи, отначало рязко, вдигна знамето и пак го пусна. После започна да става все по-хладен и все по-силен, като отначало охлади потта по телата ни, а после сякаш я смрази.

Тогава видях как сребърното було се люшна над езерото. За миг скри къщата на Харисън и връхлетя право към нас. Моторниците бяха изчезнали от пейзажа.

Били стана от стола си, който бе у малено копие на нашите стъваеми столове тип „режисъорски“. Дори името му бе написано на облегалката.

— Татко! Виж!

— Да се прибираме вътре — казах аз. Изправих се и обгърнах раменете му с ръка.

— Но виждаш ли го? Татко, какво е това?

— Воден циклон. Да влизаме вътре.

Стеф ми хвърли бърз, стреснат поглед и каза:

— Хайде, Били. Прави каквото ти казва баща ти.

Влязохме вътре през плъзгащата се стъклена врата, която водеше право в дневната. Плъзнах вратата по релсата и я затворих добре, като се спрях, за да хвърля още един поглед назад. Сребърното було бе покрило три-четвърти от езерото. То се бе разтворило в една лудо въртяща се чаша между слязлото ниско черно небе и повърхността на водата, която бе добила оловен цвят с хромовобели ивици. Езерото бе започнало зловещо да прилича на океан, с големи надигащи се вълни, вдигащи пяна при сблъсъка с пристана. Далеч в центъра, огромни „зайчета“ мятаха глави напред-назад.

Гледах водния циклон като хипнотизиран. Той бе почти над нас, когато една светкавица просветна така ярко, че запечата всичко в погледа ми в негатив, в продължение на тридесет секунди. Телефонът издаде едно стреснато „тинг!“ и аз се обърнах и видях жена си и сина си точно пред огромния панорамен прозорец, от който се открива великолепна гледка на северозапад.

През съзнанието ми премина едно от онези ужасни видения — мисля, че те са запазени изключително за съпрузи и бащи — как панорамният прозорец връхлита навътре с тих звук, като суха кашлица, и от него изхвърчат назъбени стрели към голяя корем на жена ми и лицето и врата на момчето ми. Ужасите на инквизицията са

нищо в сравнение със съдбата, която въображението може да начертава за любимите ти хора. Хванах ги здраво и ги дръпнах встрани.

— Какво правите, по дяволите? Махайте се оттук.

Стеф ме погледна стреснато. Били вдигна очи към мен, като че бе полуразбуден от дълбок сън. Заведох ги в кухнята и натиснах ключа на лампата. Телефонът отново издинка.

Тогава връхлетя вятърът. Сякаш къщата се готвеше да отлети като Боинг 747. Беше високо, беззвучно изсвирване, което на моменти се задълбочаваше до басов рев, преди да се издигне до пронизителен писък.

— Слезте долу — казах на Стеф и сега трябваше да викам, за да ме чуят. Точно над нас една гръмотевица удари две великански дъски и Били се сви до крака ми.

— И ти ела! — изкрештя ми Стеф.

Кимнах и замахах с ръце да ги отпъдя. Трябваше да откопча Били от крака си.

— Иди с майка си. Искам да взема малко свещи, в случай, че спре тока.

Той тръгна с нея, а аз започнах да отварям шкафовете. Странно нещо са свещите. Всяка пролет ги приготвяш, знаейки, че при някоя лятна буря може да спре тока. И когато дойде време, те се крият.

Тъкмо опипвах четвъртия шкаф, покрай онова четвърт кило хашиш, което бяхме купили със Стеф преди четири години, но не бяхме изпушили кой знае колко, покрай тракащата челюст на Били, която се навиваше с пружина и бе купена от магазина за новости „Обърн“, покрай купчинките снимки, които Стеф все забравяше да залепи в албума ни. Погледнах под каталога на един от големите магазини, зад една тайванска кукла, която бях спечелил на панаира във Фрайбург в състезание по събаряне на дървени кегли с тенис-топки.

Намерих свещите зад тайванската кукла с нейните стъклени, мъртвешки очи. Още си бяха с целофана. В момента, в който ги хванах, лампите загаснаха и единственото електричество бе онова в небето. Трапезарията бе осветена от серия светковици, бели и пурпурни. Чух как долу Били заплака и тихото мърморене, с което Стеф започна да го успокоява.

Трябваше да хвърля още един поглед на бурята.

Водният циклон беше вече преминал над нас или се бе разнесъл, стигайки до брега, но все така нищо не се виждаше на повече от двадесет метра към езерото. Водата кипеше. Видях нечий пристан, може би на Джасърови, да отминава бързо надолу, а основните му опори последователно се вдигаха към небето, после потъваха във връщата вода.

Слязох долу. Били изтича към мен и се вкопчи в краката ми.

Вдигнах го и го прегърнах. След това запалих свещите.

Седяхме в стаята за гости, до моя малък кабинет, гледахме се на трепкащата жълта светлина и слушахме как бурята реве и се бълска в къщата ни. Около двадесет минути по-късно чухме дерящ, цепещ трясък, когато наблизо падна огромен бор.

Последва затишие.

— Свърши ли? — попита Стеф.

— Може би — казах аз. — А може да е само за малко.

Качихме се горе. Всеки носеше свещ, като монаси на среднощно бдение. Били носеше неговата гордо и старателно. Носенето на свещ, носенето на огън, за него бе голяма работа. Помагаше му да забрави, че се страхува.

Бе твърде тъмно, за да се види какви поразии е направила бурята из къщата. Отдавна бе минало времето, когато Били обикновено си лягаше, но никой от нас не предложи да го слагаме да спи. Седяхме в дневната, слушахме вятъра и гледахме светковиците.

След около час бурята пак започна да се надига. В продължение на три седмици температурата бе над тридесет градуса и шест пъти през тези двадесет и един дни Институтът по метеорология в Портланд регистрира температура над четиридесет градуса. Странно време. Заедно с изнурителната зима, която бяхме изкарали и късната пролет, някои хора пак бяха пуснали изтърканите приказки за трайния ефект от опитите с атомни бомби през петдесетте. За това говореха и, разбира се, за края на света. Възможно най-стари лафове.

Втората буря не беше така силна, но чухме как се стовариха няколко дървета, полуизкоренени при първия напор. А когато вятърът отслабна, едно дърво тежко се стовари върху покрива, като удар с юмрук по капака на ковчега. Били подскочи и погледна стреснато нагоре.

— Ще издържи, герой — казах аз.

Били нервно се усмихна.

Около десет часа започна последният напор на бурята. Беше жесток. Вятърът ревеше почти толкова силно, колкото първия път и навсякъде около нас проблясваха светкавици. Паднаха още дървета и се чу цепещ трясък долу край езерото, при който Стеф леко извика. Били бе заспал в ската ѝ.

— Дейвид, какво беше това?

— Мисля, че беше навеса за лодките.

— Ох. О, боже.

— Стефи, искам пак да слезем долу. — Вдигнах Били на ръце и се изправих с него. Очите на Стеф бяха големи и изплашени.

— Дейвид, дали няма никаква опасност за нас?

— Няма.

— Наистина ли?

— Да.

Слязохме долу. След десет минути последният порив на бурята достигна своя връх. Горе се чу трясък и звън — панорамният прозорец. Значи видението, което бе минало през съзнанието ми, не е било съвсем безпочвено. Стеф, която бе задрямала, се събуди с тих писък, а Били се размърда неспокойно в леглото за гости.

— Дъждът ще влезе вътре — каза тя. — Ще повреди мебелите.

— Да ги поврежда. Застраховани са.

— Това не оправя нещата, — каза тя с разстроен глас, който ме смрази. — Скрина от майка ти... новият ни диван... цветният ни телевизор...

— Шипшишт — казах аз. — Заспивай.

— Не мога — каза тя и пет минути по-късно вече спеше.

Аз стоях буден още половин час с една запалена свещ за компания и слушах как отвън разговарят гръмотевиците. Имах чувството, че много от живеещите около езерото щяха да се обаждат на застрахователните си агенти на сутринта, че щеше да има голямо рязане на дърветата, паднали върху покривите на къщите или разбили прозорците и много жълти камиони на аварийните служби.

Сега бурята затихваше, нямаше знак, че ще се поднови пак. Качих се горе, оставяйки Стеф и Били в леглото, и надникнах в дневната. Плъзгащата се стъклена врата бе издържала. Но на мястото на панорамния прозорец зееше назъбена дупка, натъпкана с брезови

листа. Това бе върха на старото дърво, което стърчеше до външния вход за мазето откакто се помня. Гледайки върха му, дошъл на гости в дневната ни, разбрах какво Стеф е имала пред вид, като каза, че застраховката не оправя нещата. Обичах това дърво. То бе изкарало много зими, единственото дърво до езерото, избегнало моя трион. Големите парчета стъкло по килима отново и отново отразяваха светлината на свещта ми. Напомних си да предупредя Стеф и Били. Тук ще им трябват пантофи. Те обичаха сутрин да шляпат боси навсякъде.

Пак слязох долу. И тримата спахме на леглото за гости, Били между нас със Стеф. Сънувах сън, че виждам как Господ върви през мястото на Харисън от другата страна на езерото, толкова огромен Господ, че от кръста нагоре се губеше в ясното, синьо небе. В съня си чуха как с трещене и пукане се пречупват дърветата под стъпките на Господ и виждах огромните следи, които остават след него в гората. Той обикаляше езерото, идващ от страната на Бриджтън, към нас и всички къщи и вили и дачи избухваха в пурпурно-бели пламъци, като светкавици и скоро всичко бе покрито с дим. Димът покри всичко като мъгла.

II. СЛЕД БУРЯТА. НОРТЪН. ПЪТУВАНЕ ДО ГРАДА.

— Гледай, гледай, гледай, — каза Били.

Той бе застанал до оградата, която отделя нашето място от мястото на Нортън, и гледаше към алеята ни. Тя се простира около четиристотин метра, докато стигне до един виладжийски път, който от своя страна продължава до една забутана отсечка, наречена Канзаски път. По него човек може да стигне до което си иска място, стига то да се казва Бриджтън.

Видях накъде гледа Били и сърцето ми изстина.

— Хей, герой, не се приближавай. Там вече си достатъчно близо. Били не се противопостави.

Утрото бе светло и ясно като сълза. Небето, което по време на жегите, бе размътено и неясно, бе възвърнало своя дълбок, трепкащ син цвят, който бе почти есенен. Имаше лек бриз, който караше веселите глухарчета да се поклащат напред-назад. Недалече от мястото, където бе застанал Били, се чуваше непрекъснато съскане и в тревата имаше нещо, което човек на пръв поглед би могъл да вземе за кълбо гърчещи се змии. Жиците, които водеха към нашата къща, бяха паднали в заплетена купчина на пет-шест метра от нас и лежаха върху обгорената трева. Гърчеха се лениво и съскаха. Ако дърветата и тревата не бяха така подгизнали от пороя, къщата можеше да бъде във въздуха. Но сега имаше само едно черно петно на мястото, където жиците се бяха докоснали пряко.

— Това може ли да убие човек, татко?

— Да. Може.

— Какво ще правим сега?

— Нищо. Ще чакаме хората от Енергото.

— Те кога ще дойдат?

— Не зная. — Петгодишните имат безброй въпроси. — Сигурно тази сутрин имат много работа. Искаш ли да се поразходиш с мен до края на алеята?

Той тръгна към мен, но се спря, нервно гледайки към жиците. Една от тях се сви и се обърна лениво, сякаш го канеше да се доближи.

— Тати, може ли електричеството да минава по земята?

Добър въпрос.

— Да, но не се тревожи. Електричеството иска земята, а не теб, Били. Ако не се доближаваш до жиците, няма никаква опасност.

— Иска земята — измърмори той и дойде при мен.

Тръгнахме по алеята, като се държахме за ръка.

Беше по-зле, отколкото очаквах. На четири места върху алеята бяха паднали дървета. Едното беше малко, двете — средни, а имаше и едно доста дърто, с диаметър поне метър и половина. Беше обвито с мъх, сякаш бе стегнато с корсет. Навсякъде имаше пръснати клони, някои от които останали без листа. Ние с Били стигнахме до виладжийския път, като хвърляхме по-дребните клони към гората, от двете страни на пътя. Това ми напомни за летен ден преди около двадесет и пет години, едва ли съм бил по-голям от Били. Бяха дошли всичките ми чичовци и бяха прекарали деня в гората с брадвички, и чукове, и клинове — събираха дърва и съчки.

По-късно следобеда всички бяха насядали около дървената маса на майка ми и баща ми и започна едно грамаданско ядене на хот-дози, хамбургери и картофена салата. Бирата се лееше като вода и чично ми Рубен се гмурна в езерото с дрехите, дори със сабото си. В онези дни в гората имаше все още елени.

— Татко, може ли да сляза до езерото?

Той се беше уморил да хвърля клони, а когато едно малко момче се умори, най-добре е да бъде оставено да прави нещо друго.

— Разбира се.

Върнахме се заедно, но Били зави надясно и заобиколи къщата, за да запази дистанция от жиците. Аз тръгнах наляво към гаража, за да си извадя бензиновия трион. Както бях предположил, отблъскващата песен на трионите вече се чуваше нагоре-надолу по езерото.

Напълних резервоара, съблякох си ризата и тъкмо тръгвах по алеята, когато Стеф излезе от къщата. Тя напрегнато погледна към повалените дървета.

— Много ли е зле?

— Мога да го нарежа. А вътре зле ли е?

— Е, разчистих стъклата, но ти ще трябва да направиш нещо с дървото, Дейвид. Не можем да държим дърво в дневната.

— Не — казах аз. — Не можем.

Спогледахме се на утринното слънце и се закискахме. Оставил триона на циментовата площадка и я целунах, като я хванах здраво за хълбоците.

— Недей, — измърмори тя. — Били е...

Точно тогава той връхлетя иззад ъгъла на къщата.

— Татко! Tate! Трябва да видиш...

Стеф, която видя оголените жици, му изкрешя да внимава. Били, който беше на доста голямо разстояние от тях, се спря рязко, зяпна майка си, сякаш, че е полуудяла.

— Добре съм, мамо — каза той с такъв тон, който обикновено се използва, при успокояването на склерозирали старци. Той тръгна към нас, за да ни покаже колко е добре, а Стеф започна да трепери в ръцете ми.

— Всичко е наред — казах аз в ухoto й. — Той знае за тях.

— Да, но много хора ги удря ток — каза тя. — По телевизията през цялото време излъчват предупреждения за оголени жици, много хора ги удря... Били, искам веднага да влезеш в къщата.

— О, моля те, мамо! Искам да покажа на татко навеса за лодките.

— Очите му щяха да изскочат от възбуда и разочарование. Той бе изпитал вкуса на апокалипсиса след буря и искаше да го сподели.

— Веднага влизай! Тези жици са опасни и...

— Татко каза, че те искат земята, не мен.

— Били, недей да спориш с мен!

— Ще дойда да хвърля един поглед, герой. И ти слез. — Усетих как Стеф цялата се стегна. — Мини от другата страна, пале.

— Дааа! Добре!

Той се спусна край нас, като прескачаше през стъпало надолу по западната стълба. Той изчезна с развяна риза и след него се чуваше само една дума: „Аууу!“ при вида на други поражения.

— Той знае за жиците, Стефи. — Аз нежно я прегърнах през раменете. — Той се страхува от тях. Това е добре. Така няма да има опасност.

Една сълза се търкулна по бузата ѝ.

— Дейвид, страх ме е.

— Хайде, хайде! Всичко свърши.

— Дали? Миналата зима... и късната пролет... в града я наричаха черна пролет... те казват, че такова нещо не е имало в този край от 1888...

„Те“ несъмнено означаваше госпожа Кармъди, която държеше антикварен магазин в Бриджтън, една вехтошарница, в която Стеф обичаше да се рови понякога. Били много обичаше да ходи с нея. В една от тъмните, прашни стаички отзад препарираны бухали с жълти очи бяха разперили завинаги крила, докато краката им оставаха вечно вкопчени в лакираните пънчета, трои препарираны ракуни се бяха изправили около „поток“ от продълговато парче огледало, и един прояден от молци вълк, от чиято уста капеше талаш вместо слюнка, бе останал да ръмжи завинаги. Госпожа Кармъди твърдеше, че вълкът е бил убит от баща ѝ, когато слязъл да пие вода от Стивънсовото поточе един септемврийски следобед на 1901.

Експедициите до антикварния магазин на госпожа Кармъди се отразяваха добре на жена ми и на сина ми. Тя се интересуваше от стъклени статуетки, а той от препарираны животни. Но аз мислех, че старицата оказва доста неприятно въздействие върху мисленето на жена ми, което във всяко друго отношение бе практично и дори вироглаво. Тя бе намерила слабото място на Стеф, интелектуалната ѝ Ахилесова пета. Не че Стеф бе единствената в града, която се увлича по Готическите възгледи на госпожа Кармъди или пък по народните ѝ рецепти (предписвани винаги в името на Бога).

Вода от пън премахва синините, ако мъжът ви е от групата на онези съпрузи, които имат склонност да размахват юмруци след третата чашка. Човек може да предскаже каква зима се задава, като преброи пръстените на гъсеницата през юни или пък като измери дебелината на медна пита през август. А сега, Боже милостиви, закрилий ни и ни спаси, ЧЕРНАТА ПРОЛЕТ НА 1888 (сами си добавете удивителни знаци, колкото е възможно повече). Аз също бях чувал тази история. Тук обичат да разпространяват такива работи — ако зимата е достатъчно студена, ледът върху езерата може да стане черен като развален зъб. Случва се рядко, но едва ли веднъж на сто години. Много хора обичат да разказват такива неща, но едва ли някой ги разказва по-убедително от госпожа Кармъди.

— Зимата беше тежка и пролетта дойде късно — казах аз. — Сега лятото е горещо. Имаше буря, но вече отмина. Ти сякаш не си на себе си, Стефани.

— Това не беше обикновена буря — каза тя със същия пресипнал глас.

— Не беше — казах аз. — Тук съм съгласен с теб.

Бях чувал историята за Черната Пролет от Бил Гиости, който бе собственик и механик в сервиза „Гиости Мобил“ в село Каско. Бил обслужваше сервиза с помощта на тримата си синове-нехранимайковци (от време навреме със съдействието на четиримата си внуци-нехранимайковци... когато успееха да отделят време от пързалянето с шейни и карането на велосипеди-бегачи). Бил беше на седемдесет, изглеждаше на осемдесет, но можеше да пие като двадесет и тригодишен, ако беше в настроение. Ние с Били бяхме закарали колата, за да я заредим в деня, когато внезапна майска буря навя тридесет сантиметрова покривка от мокър, тежък сняг, който покри младата трева и цветята. Гиости определено бе пийнал и с удоволствие разказваше историята за Черната Пролет, като я изкривяваше под оригинален ъгъл. Но при нас понякога вали сняг през май, пада и след два дни изчезва. Не е чак такова събитие. Стеф пак се загледа колебливо в повалените жици.

— Кога ще дойдат от Енергото?

— Веднага, щом могат. Няма да се забавят. Само не искам да се тревожиш за Били. Той е наясно с всичко. Той може да си оставя дрехите разхвърляни, но няма да забрави да се пази от оголените жици. Той има достатъчно добре развит инстинкт за самосъхранение. — Докоснах крайчеца на устните й и те се извиха в нещо като начална усмивка. — По-добре ли си?

— Все успяваш да направиш така, че нещата да изглеждат по-добре — каза тя и на мен ми стана много приятно.

Откъм езерото Били ни крещеше да идем да видим.

— Хайде — казах аз, — да идем да видим пораженията.

Тя въздъхна тъжно:

— Ако искам да гледам поражения, мога да ида и да си седна в дневната.

— Поне да доставим радост на детето.

Слязохме по стъпалата, хванати за ръце. Тъкмо бяхме стигнали до първата извивка, когато Били връхлетя засилен, за малко щеше да ни събори.

— Спокойно — каза Стеф и леко се смръщи. Може би във въображението си тя го виждаше да полита към смъртоносното гнездо на голите жици, а не към нас.

— Само да видите! — Били едва си поемаше дъх. — Навесът на лодките е на парчета. На скалите има изхвърлен пристан..., а в заливчето има дървета... Боже Господи!

— Били Дрейтън! — каза Стеф гръмогласно.

— Извинявай, мамо... обаче ти трябва... ауууу! — той пак изчезна.

— Възвести второто пришествие и изчезна — казах аз и Стеф пак се засмя. Слушай, след като нарежа дърветата, които са паднали на алеята, ще ида в Централното управление за енергоснабдяване на Майн, което е на Портландския път. Да им кажа какво е станало. Какво ще кажеш?

— Добре — каза тя с благодарност. — Кога мислиш, че ще може да отидеш?

Ако не беше голямото дърво, онова с корсета от мъх, можех да свърша за по-малко от час. Като се добави и работата по него, нямаше да успея преди единадесет.

— Тогава ще е по-добре да обядваш, преди да тръгнеш. Но ще трябва да ми напазаруваш някои неща... почти сме свършили млякото и маслото. Освен това е, по-добре ще е да ти направя списък.

В случай на бедствие жените започват да трупат като категички. Прегърнах я и кимнах. Заобиколихме зад къщата. Един поглед бе достатъчен, за да разбера защо Били бе малко сащисан.

— Божичко — каза Стеф със слаб глас.

Бяхме застанали на една височинка и виждахме почти четиристотин-петстотин метра от брега — наляво мястото на Бибър, нашето, и надясно — на Брент Нортън.

Огромната стара ела, която се извисяваше като страж над заливчето, бе покосена през средата. Това, което бе останало от нея, приличаше на грубо подострен молив и вътрешността на дървото бе бляскаво-бяла и беззащитна на фона на потъмнялата от старост и от бури външна кора. Тридесетина метра от елхата, горната половина на

дървото, лежеше, отчасти потънала в плиткия залив. Мина ми през ум, че имаме късмет, че нашият скутер не е под нея. Предната седмица имаше някакви проблеми с двигателя и го бяхме закарали на поправка, където продължаваше да чака ред.

От другата страна на нашия бряг, навесът за лодки, построен от баща ми — навесът, в който бе държана осемнадесет метрова яхта в по-добри времена за семейство Дрейтън — лежеше под друго паднало дърво. Видях, че това е дървото, което бе от другата страна на оградата ни с Нортън. Това страшно ме ядоса. Дървото бе изсъхнало преди пет години и той трябваше отдавна да го отсече. И сега то не бе паднало изцяло — бе изминало три четвърти от пътя до земята и навесът ни го подпираше. Покривът имаше килнат, пиянски вид. Вятърът бе отвял дребни камъчета от дупката, която дървото бе направило, и ги бе разпръснал навсякъде наоколо. Описанието на Били „на парчета“ бе доста точно.

— Това е дървото на Нортън — каза Стеф. Каза го така засегнато, с такова възмущение, че аз се засмях, въпреки болката. Пilonът лежеше във водата, а флагът се носеше подгизнал, оплетен във въженцата. Можех да си представя какво ще ми каже Нортън: Дай ме под съд.

Били бе на скалистия кей и изучаваше пристана, изхвърлен върху камъните. Бе боядисан на весели сини и жълти ивици.

Той ни погледна през рамо и извика ликуващо:

— На Мартинсови е, нали?

— Да — казах аз. — Моля те, нагази и извади флага, Бил.

— Разбира се.

Надясно от кея имаше малък пясъчен плаж. През 1941, преди Пърл Харбър да изплати голямата криза с кръв, баща ми бе наел един човек да докара с камион този фин пясък — шест пълни самосвала и да го разпръсне на височина до гърдите ми — да речем метър и петдесет. Човекът бе взел осемдесет долара за работата и оттогава пясъкът е там. И добре, че го е направил, защото сега човек не може сам да си направи пясъчен плаж. Сега, когато просмукващите се отпадъчни води на процъфтяващото вилно строителство, са изтровили повечето от рибата, санитарната инспекция е забранила създаването на пясъчни плажове. Те могат до нарушаат екологичното равновесие на

езерото, нали разбирате, и в момента е противозаконно за всички, освен за работещите по укрепването на терена, да го правят.

Били тръгна към флага — но се спря. В този момент усетих как Стефи изтряпва до мен и тогава аз самият го видях. Харисъновата страна на езерото я нямаше. Беше погребана под ивица ярко бяла мъгла, като перест облак при хубаво време, който обаче бе паднал на земята.

Спомних си съня си от предната нощ и когато Стеф ме попита какво е това, първата дума, която за малко да изскочи от устата ми, бе Господ.

— Дейвид?

Отсреща човек не можеше да забележи дори намек за бряг, но аз бях наблюдавал езерото години наред и опитът ми подсказа, че брегът е скрит само няколко метра, може би. Краят на мъглата бе прав, като отрязан по конец.

— Какво е това, татко? — извика Били. Той бе нагазил във водата до колене и се опитваше да придърпа прогизналото знаме.

— Мъгла — казах аз.

— Върху езерото? — попита Стеф със съмнение и в очите ѝ видях влиянието на госпожа Кармъди. Проклета да е тази жена. За мен моментът на беспокойство вече отминаваше. Сънищата, в края на краишата са маловажни работа, така както и мъглата.

— Разбира се. И друг път си виждала мъгла върху езерото.

— Такава никога не съм виждала. Прилича на облак.

— Защото слънцето е силно — казах аз. — Така изглеждат облаците, когато човек лети над тях със самолет.

— От какво ли се е получило? Тук мъгла се появява само във влажно време.

— Не е така. Ето, сега има мъгла — казах аз. — Поне при Харисън има. Остатък от бурята, нищо повече. Среща на два фронта. Нещо от този вид.

— Дейвид, сигурен ли си?

Засмях се и обвих ръка около шията ѝ.

— Не, всъщност страхотно те будалкам. Ако бях сигурен, щях да правя синоптичната прогноза в новините. Иди да пригответши списъка на нещата, които искаш да напазарувам.

Тя ми хвърли още един недоверчив поглед, за миг-два вдигна очи към мъглата с длан над очите, след това поклати глава.

— Странно — каза тя и се отдалечи.

Били вече бе загубил интерес към мъглата. Той бе измъкнал от водата знамето и заплетените върви. Просна го на тревата да съхне.

— Чувал съм, че въобще не бива да се оставя знамето да докосне земята, татко — каза той с делови тон, нещо като „дай-да-я-свършим-тази-работка“.

— Така ли?

— Да. Виктор МакАлистър казва, че за такова нещо могат да изпратят човек на електрическия стол.

— А ти му кажи на Виктор, че главата му е пълна с онова, дето бръмчи.

— С бръмбари, нали? — Били е умно момче, но няма чувство за хумор. За него всичко е сериозна работа. Надявам се, че с времето ще разбере, че това е опасен подход.

— Да, но не споменавай пред майка си, че съм го казал. Когато знамето изсъхне, ще го приберем. Ще го сгънем много внимателно, така че ще сме съвсем безупречни.

— Тате, а ще оправим ли покрива на навеса и ще вдигнем ли нов пилон? — За първи път той изглеждаше обезпокоен. Изглежда, че от разрушенията му бе дошло до гуша.

Потупах го по рамото.

— Нямаш проблем.

— Може ли да ида до Бибърови и да видя какво става там?

— Само за пет минути. Сигурно и те ще чистят, а в такива случаи хората са малко наострени. — В момента аз се чувствах така спрямо Нортън.

— Добре. Чао! — той тръгна.

— Не им се пречкай. Освен това Били...

Той се обърна и ме погледна.

— Помни оголените жици. Ако видиш на друго място, не се приближавай.

— Разбира се, татко.

Останах там още малко, отначало разглеждах пораженията, а след това се взрях в мъглата. Изглежда се беше приближила, но бе много трудно човек да каже със сигурност. Ако се бе приближила, това

бе предизвикателство към природните закони, защото вятърът — един лек бриз — духаше в обратна посока. Явно това бе невъзможно. Беше много, много бяла. Мога да я сравня само с току-що паднал сняг, покрил всичко в пълен контраст с дълбокото синьо на зимното небе. Но снегът отразява стотици и стотици диамантени точки на слънцето, докато тази странна мъгла, въпреки че изглеждаше ярка и чиста, не блестеше. Въпреки това, което Стеф каза, мъглата не е нещо необично в ясен ден, но когато е много гъста, наситената влага обикновено е причина да се появи дъга. Сега нямаше дъга.

Тревогата ми се върна, не ми даваше мира, но преди да се задълбочи, чух тих механичен звук — тика-тика-тика — последван от едваоловимо „Мамка ти!“ Механичният звук се повтори, но този път без псувня. Третият път, когато се чу чукането, звукът бе последван от „Копеле такова!“ в същия този тон от типа „сам-съм-и-съм-бесен“.

Тика-тика-тика-тика...

Тишина.

След това: „Курвенска история“.

Започнах да се смея. Тук въздухът е чист и се чува ясно, жужащите триони бяха доста далеч. Достатъчно далеч, че да мога да разпозная не особено сладкия глас на моя съсед, прочутия адвокат и собственик на място край езерото — Брент Нортън.

Приближих се малко към водата, като се правех, че отивам към пристана изхвърлен на нашия кей. Сега вече виждах Нортън. Той бе на поляната, зад остьклена си веранда, върху килим от изгнили борови игли, облечен в изцапани с боя джинси и бяла тениска. Четиридесетдоларовата му прическа бе разрошена и по лицето му се стичаше пот. Той бе на едно коляно и се занимаваше с триона си. Неговият бе много по-голям и много по-хубав от моя 79.95-доларов, купен при разпродажба. По всичко личеше, че той си има всичко, без копче за пускане. Нортън опъваше една корда, която произвеждаше апатичното „тика-тика-тика“ и нищо повече. Сърцето ми се възрадва, когато видях, че една жълта бреза е паднала върху градинската му маса и я строшила на две.

Нортън опъна здраво кордата на стартера.

Тика-тика-тикатикатика — ТАКА! ТАКА! ТАКА!... ТАКА!...

Тика.

Почти го бе запалил, приятел.

Още едно Херкулесовско опъване.

Тика-тика-тика.

— Мамка ти мръсна — озлобено прошепна Нортън и се озъби на луксозния си трион.

Заобиколих къщата. За първи път, откакто се бях събудил през този ден, се чувствах добре. Моят собствен трион запали при първото опъване и аз се залових за работа.

Около десет часа някой ме потупа по рамото. Беше Били, с кутия бира в едната ръка и списъка с покупките на Стеф — в другата. Натъпках списъка в задния джоб на джинсите си и взех бирата, която не беше ледено студена, но поне бе хладна. Веднага гаврътнах почти половината — рядко бирата има хубав вкус — и вдигнах кутия за наздраве към Били.

— Благодаря ти, герой.

— Może ли да пийна малко?

Оставих го да отпие една гълтка. Той направи физиономия и ми върна кутията. Изпих останалата бира и се хванах в момента, когато започнах да я мачкам през средата. Бяха минали повече от три години, откакто бяха започнали да приемат празни бутилки и кутии, но старите навици трудно се преодоляват.

— Тя написа нещо на края на списъка, но не мога да ѝ разчета почерка — каза Били.

Пак извадих списъка. „Не мога да хвана УОКСО по радиото“ — пишеше в бележката на Стеф. — „Мислиш ли, че може да е от бурята?“

УОКСО е местната автоматична радиостанция, която изльчва рок. Предаваше от Норуей, на около двадесет мили на север и беше единствената станция, която нашият стар, немощен транзистор можеше да хване.

— Кажи ѝ, че вероятно е така — казах аз, след като му прочетох въпроса на глас. — Попитай я дали хваща Портланд на дълги вълни.

— Добре, татко, мога ли дойда с теб, когато отидеш в града?

— Разбира се. И ти, и мама, стига да искате.

— Добре. — Той изтича обратно към къщата с празната бирена кутия.

Пробих си път до голямото дърво. Направих първия прорез, след това срязах дървото до долу и изключих триона, за да се охлади —

дървото беше твърде дебело за него, но реших, че ако не бързам много, ще успея. Почудих се дали черният път, който води към Канзаското шосе, ще е чист и точно докато се чудех, един оранжев камион на Гражданска защита профуча край мен, сигурно отиваше към края на нашата улица. Значи всичко беше наред. Пътят беше чист и момчетата от Енергото щяха да са тук още преди обяд и да оправят жиците.

Отрязах голямо парче от дървото, затътрих го встрани от алеята и го претърколих надолу по склона. То се спря в гъсталака, който се бе отдръпнал от времето, когато баща ми и неговите братя — всички до един художници, винаги сме били надарено семейство, — го бяха разчистили.

Избърсах потта от челото си с ръкав и много ми се прииска още една бира, една само ти раздразва апетита. Взех триона и си помислих за това, че УОКСО не се лови по радиото. Точно от тази посока се бе появила странната мъгла. Точно в тази посока се намираше Шеймуър (произнасян от местните жители Шамор). В Шеймуър бе центърът на проекта Стрела.

Това бе теорията на Бил Гиости за така наречената Черна пролет: проектът Стрела. В западната част на Шеймуър, недалеч от мястото, където градът граничи с Стоунхъм, се намира малък правителствен резерват, ограден с тел. Има часови, телевизионни камери и Бог знае какво още. Или поне така съм чувал, никога не съм го виждал, въпреки че старият Шеймуърски път върви успоредно на източната страна на правителствените земи в продължение на около миля.

Никой не знаеше откъде е дошло наименованието на проекта Стрела и никой не можеше да е стопроцентово сигурен, че това е наименованието на проекта — ако въобще имаше проект. Бил Гиости казваше, че има, но когато го попиташи как и откъде се е сдобил с тази информация, той започваше да шикалкави. Негова племенница, казваше той, била работела за Континенталната Телефонна Компания и била чула разни работи. От там били тръгнали нещата.

— Атомни работи — бе казал Бил този ден през прозореца на Скаута и бе издишал една здравословна доза цигарен дим в лицето ми.
— С това се занимават там горе. Изстрелват атоми във въздуха и други такива работи.

— Господин Гиости, въздухът е пълен с атоми — бе казал Били.
— Така казва госпожа Ниъри. Госпожа Ниъри казва, че всичко е пълно

с атоми.

Бил Гиости хвърли на Били дълг кръвясал поглед, който най-накрая го накара да се свие.

— Това са особени атоми, синко.

— О, да — измърмори Били, предавайки се.

Дик Мюлер, застрахователният ни агент, каза, че проектът Стрела бил само една агростанция, нищо повече. „По-едри домати, които раждат по-продължителен период“, бе казал мъдро Дик и бе продължил да ми доказва колко много ще помогна на семейството си, ако умра млад. Жанин Лолис, пощальонката, казваше, че правели геологки проучвания, свързани с нефт. Тя била съвсем сигурна защото братът на мъжа й работел за някакъв човек, който...

Госпожа Кармъди, сега... изглежда тя клонеше повече към виждането на Бил Гиости по този въпрос. Не просто атоми, а особени атоми.

Нарязах още две парчета от огромното дърво и ги търкулнах надолу, преди Били да дойде с нова бира в едната ръка и бележка от Стеф в другата. Ако има нещо, което нашият Бил да обича повече от носенето на бележки, то аз просто не мога да се сетя какво може да е то.

— Благодаря — казах аз и взех и двете.

— Може ли една глътка?

— Само една. Миналият път изпи две. Не мога да те оставя да се напиеш в десет сутринта.

— Десет и петнадесет — каза той и се усмихна стеснително над ръба на кутията. Отвърнах на усмивката му — не че беше кой знае каква шега, но Били се шегува толкова рядко, — след това прочетох бележката.

„Хванах радио Джей Би Кю“ — бе написала Стеф. — „Не се напивай, преди да си тръгнал за града. Може да изпиеш още една, но това е всичко до обяд. Мислиш ли, че ще можеш да минеш по нашия път без проблеми?“

Върнах му бележката и взех бирата.

— Кажи й, че пътят е наред, защото по него мина току-що един камион. Явно са го разчистили дотук.

— Добре.

— Хей, герой?

— Какво, тате?

— Кажи ѝ, че всичко е наред.

Той пак се усмихна, може би преди това си каза: „Добре“.

Той се затича обратно и аз го проследих с поглед, краката му отхвърчаха назад, виждаха му се подметките. Обичам го. Има нещо в лицето му и понякога извръща очи към мен по такъв начин, че ме кара да се чувствам така, сякаш всичко е наред. Това е лъжа — нещата не са в ред и никога не са били, но моето дете ме кара да вярвам в тази лъжа.

Отпих малко бира, сложих кутията внимателно на един камък и пак пуснах триона. След десетина минути усетих леко потупване по рамото и се обърнах, очаквайки пак да видя Били. Вместо него видях Брент Нортън. Изключих триона.

Той не изглеждаше така, както обикновено изглеждаше Брент Нортън. Изглеждаше разгорещен, и уморен, и нещастен и малко объркан.

— Здрави, Брент — казах аз. Последните думи, които бяхме разменили бяха доста тежки и аз не бях съвсем сигурен как да продължа. Имах странното чувство, че е стоял зад мен през последните пет минути и е покашлювал възпитано, заглушавай от агресивния рев на триона. Това лято не бях имал възможност да го видя отлизо. Беше отслабнал, но от това не изглеждаше по-добре. А трябваше да изглежда добре, защото влечеше поне десет излишни кила. Предишната година през ноември бе починала жена му. Рак. Аги Бибър бе казала на Стефи. Аги се занимаваше с некролозите. Всяко населено място си има човек за тази работа. От непринудения начин, по който Нортън се заяждаше с жена си и я унижаваше (правеше го с презрителната лекота, с която опитен тореадор забива копие след копие в тромавото тяло на бика), бих предположил, че той с радост се е отървал от нея. Ако някой ме питаше, бих допуснал дори, че това лято той ще се появи под ръка с някое момиче двадесет години по-младо от него и с тъпа усмивка от типа „магарето-ми-хвърли-топа“. Но вместо тъпата усмивка, по лицето му се бяха появили само нови бръчки и бе отслабнал точно където не трябва, а кожата му се бе отпуснала на торбички, гънки и гуши, които издаваха много неща. За един кратък миг ми се прииска да отведа Нортън на някое слънчево място, да го сложа да седне до повалените дървета с моята бира в ръка и да му направя скица с въглен.

— Здрави, Дейв — каза той след една дълга и неловка пауза — Тишината бе още по-подчертана от отсъствието на рева на триона. Той спря, после избърбори: — Онова дърво. Онова проклето дърво. Много съжалявам. Ти беше прав.

Вдигнах рамене. Той каза:

— Едно друго дърво е паднало върху колата ми.

— Много съжалявам да го ч... — започнах аз и в този момент в съзнанието ми изплува страхотно подозрение. — Не върху „Ти-бърда“, нали?

— Да, върху нея.

Нортън имаше един „Тандърбърд“ модел 1960, в отлично състояние, само на четиридесет хиляди километра. Бе тъмно среднощносиньо отвън и отвътре. Караже я само лятно време, много рядко. Той обичаше тази кола така, както някои мъже обичат електрически влакчета или корабни модели или детски пистолети за стрелба в цел.

— Ама, че гадост — казах аз съвсем искрено.

Той бавно поклати глава.

— За малко да я оставя. Почти бях готов да си взема микробуса. После обаче си казах, какво толкова. Докарах я тук и един голям изгнил бор падна отгоре ѝ. Покривът изцяло е хълтнал навътре. И аз реших да го нарежа... дървото искам да кажа... но не мога да си включва триона... Двеста долара платих за тази идиотщина... а... а...

Гърлото му започна да издава къси задавени звуци. Устата му се движеше така сякаш, че нямаше зъби, а се опитваше да яде фурми. За една секунда на безпомощност си помислих, че той просто ще стои там и ще ревне като дете, което играе на пясъка. Тогава той успя да се овладее донякъде, вдигна рамене и се обърна уж да погледне към парчетата дърво, които бях нарязал.

— Е, може да ти погледнем триона — казах аз. — Колата ти нали е застрахована?

— Да — каза той. — Както и твоят навес.

Разбрах го какво иска да каже и си спомних какво Стеф бе казала за застраховката.

— Слушай, Дейв, чудя се дали би имал нещо против да ми дадеш на заем Сааба да ида до града. Трябва да купя хляб, някаква суха храна и бира. Много бира.

— Ние с Били отиваме в града със Скаута — казах аз. — Ела с нас, ако искаш. И, ако ми помогнеш да дръпнем това дърво встрани.

— С удоволствие.

Той хвана единия край, но не можа да го повдигне. По-голямата тежест падна върху мен. С общи усилия успяхме да търкулнем дървото в храсталака. Нортън дишаше тежко и пъшкаше. Лицето му бе станало почти лилаво. Притесних се за машинката му.

— Добре ли си? — попитах аз и той кимна, като продължаваше да диша тежко. — Ела да идем вкъщи тогава. Ще те черпя една бира.

— Благодаря — каза той. — Как е Стефани? — Бе започнал да възвръща старата си надутост, която така мразех.

— Много е добре, благодаря.

— А сина ти?

— И той е добре.

— Радвам се.

Стеф излезе навън и по лицето ѝ се прокрадна сянка на изненада, когато видя с кого съм. Нортън се усмихна и очите му се плъзнаха по тениската ѝ. Не беше се променил чак толкова в края на краищата.

— Здрави, Брент — каза Стеф предпазливо. Били провря главата си под ръката ѝ.

— Здравей, Стефани. Здрави, Били.

— Ти-бърда на Брент се е смачкал в бурята. — Казах ѝ аз. — Хълтнал му е покрива.

— О, не!

Нортън отново разказа всичко, докато пиеше една от нашите бири. Аз пиех бавно трета, но въобще не ме беше хванала. Сигурно бирата излизаше през порите ми под форма на пот със скоростта, с която я пиех.

— Той ще дойде до града с нас с Били.

— Сигурно ще се позабавите. Може да се наложи да идете до Норуей.

— Така ли? И защо?

— Ами ако в Бриджтън няма ток...

— Мама казва, че касите в магазините и разните там други неща, работят с електричество — добави Били.

Това беше аргумент.

— Списъкът у тебе ли е?

Потупах джоба си.

Очите ѝ се преместиха върху Нортън.

— Много съжалявам за Карла, Брент. Ние всички съжаляваме.

— Благодаря — каза той. — Много ви благодаря.

Последва още една неловка пауза, нарушенa от Били.

— Може ли да тръгваме, татко? — Беше си облякъл джинси и кецове.

— Да, мисля, че може. Ти готов ли си, Брент?

— Дай ми още една бира за из път и съм готов.

Стефи сбърчи чело. Тя никога не бе одобрявала философията на „една за из път“, нито пък бе одобрявала мъже, които карат кола, стискайки бутилка бира между краката си. Аз и кимнах съвсем явно и тя вдигна рамене. Не исках пак да започвам разправии с Нортън. Тя му донесе бира.

— Благодаря — каза той на Стефи, без въщност да ѝ благодари, само произнесе думата. Така се благодари на сервитьорка в ресторант. Той пак се обърна към мен. — Води ни, Макдаф.

— Момент, идвам — казах аз и отидох в дневната.

Нортън ме последва и изненадано възклика, когато видя брезата, но в този момент аз не се интересувах от нея, нито от това колко ще струва поправката на прозореца. Гледах към езерото през плъзгащата се стъклена врата, която гледаше към нашия пристан. Бризът бе станал по-свеж, температурата се бе покачила с няколко градуса, докато бях рязал дървото. Помислих си, че странната мъгла трябва непременно да се е вдигнала, но не беше. Беше приближила. Вече бе покрила половината езеро.

— Забелязах я по-рано — каза Нортън, сякаш ни четеше лекция.

— Предполагам, че е никаква температурна инверсия.

Това не ми хареса. Бях съвсем сигурен, че никога досега не съм виждал такава мъгла. От една страна, това бе изнервящата права линия, по която се разпространяваше мъглата. Нищо в природата не е така равно. Човекът е измислил правите линии. От друга страна, бе ослепителната белота, без никакви оттенъци и без да блести в нея никаква влага. Сега тя бе само на шест-седемстотин метра и контрастът между нея и синьото на небето и на езерото бе още по-поразителен.

— Хайде, татко — Били ме опъваше за панталона.

Върнахме се в кухнята. Брент Нортън хвърли един последен поглед на дървото, което се беше стоварило в дневната ни.

— Жалко, че не е ябълково дърво, нали? — отбеляза Били весело. — Така каза мама. Нали е много смешно?

— Майка ти е голяма скица, Били — каза Нортън. Той разроши небрежно косата на Били, а очите му пак се залепиха за тениската на Стеф. Не, той не беше човек, който би могъл да ми харесва.

— Слушай, защо не дойдеш с нас, Стеф? — попитах аз. Без никаква конкретна причина изведнъж ми се прииска тя да дойде с нас.

— Не, ще остана тук и ще оплевя малко градината — каза тя. Погледът ѝ се премести към Нортън и после пак към мен. — Тази сутрин имам чувството, че аз съм единственото нещо, което работи без електричество.

Нортън се разсмя малко пресилено. Разбрах я накъде бие, но опитах още веднъж.

— Сигурна ли си?

— Сигурна съм — каза тя твърдо. — Упражнението „клекни-стани“ ще ми подейства добре.

— Внимавай да не изгориш на слънцето.

— Ще си сложа сламената шапка. Като се върнете, ще ядем сандвичи.

— Добре.

Тя вдигна лицето си за целувка.

— Внимавай, и по Канзаския път може да има повалени дървета.

— Ще внимавам.

— И ти внимавай — каза тя на Били и го целуна по бузата.

Той излетя през вратата и тя се затръшна след него.

Ние с Нортън го последвахме.

— Защо не идем до твоето място да нарежем дървото и да го махнем от колата ти? — попитах го аз. Изведнъж можех да измисля сто причини да отложа тръгването за града.

— Дори не ща да го погледна преди да съм обядвал и да съм изпил няколко от тези — каза Нортън и вдигна кутията бира. — Станало каквото станало, Дейв, приятелю.

Никак не ми хареса да ме нарича приятелю.

И тримата седнахме на предната седалка на Скаута (в ъгъла на гаража очуканото ми тракторче проблясваше жълто с плуга си, като

духа на предстояща Коледа) и аз дадох заден, а под гумите изпускаха навени от бурята клонки. Стеф стоеше на циментираната пътешка, която водеше към зеленчуковите лехи в най-западната част на мястото. В едната си ръка държеше градинарска ножица, а в другата — щипка за плевене. Беше си нахлупила старата широкопола шапка, която хвърляше сянка върху лицето й. Натиснах клаксона два пъти, лекичко, и в отговор тя вдигна ръка заедно с щипката. Потеглихме. Не съм виждал жена си оттогава.

Наложи се да спрем веднъж на Канзаския път. След като бе минал жълтият камион, един доста голям бор бе паднал напреки на пътя. Ние с Нортън слязохме и го отместихме достатъчно, за да може да се провре колата, а ръцете ни станаха целите лепкави от смолата. Били искаше да ни помогне, но аз му махнах да стои настрани. Страхувах се да не му влезе някой клон в окото. Старите дървета винаги са ми напомняли за Ентите във великолепната сага за пръстените на Толкин. Само че лоши Енти. Старите дървета са опасни. Няма значение дали човек се разхожда из гората или кара ски-писалки. Старите дървета искат да го наранят и да го убият, ако могат.

Самият Канзаски път бе чист, но на няколко места видяхме още паднали жици. На около триста-четиристотин метра от къмпинга Вики-Лин видяхме електрически стълб, паднал в канавката, в края му се бяха навили тежки жици, като рошава коса.

— Каква буря само — каза Нортън със своя меден, школуван за съдебната зала глас, но този път не ни четеше лекция, просто бе сериозен.

— Наистина страховтна.

— Гледай, татко!

Той сочеше към развалините на хамбара на Елич. Дванадесет години той стоя килнат в задния двор на Том Елич, до кръста в слънчоглед, златник и метличина. Всяка есен си мислех, че той няма да изкара зимата. Но всяка пролет той продължаваше да е там. Сега го нямаше. Биха останали само нацепени дъски и един покрив, почти останал без керемиди. Беше дошъл и неговият ред. Кой знае защо, това отекна в мен някак тъжно, почти зловещо. Бурята бе дошла и го бе сринала до основи.

Нортън допи бирата си, смачка кутията в ръка и я пусна на пода. Били отвори уста да каже нещо, но пак я затвори — добро момче. Нортън бе от Ню Джърси, където нямаше закон за амбалажа. Мисля, че можеше да му се прости за това, че я смачка, при условие, че аз самият с мъка се въздържах да не го направя.

Били започна да върти радиото и аз го помолих да пробва дали УОКСО не може да се улови отново. Той завъртя показалеца на скалата до УКВ 92, но не хвана нищо, освен прашене. Погледна ме и вдигна рамене. Какви ли други станции бяха останали отвъд странната мъгла?

— Опитай Уай Би Ел Ем, — казах аз.

Той завъртя показалеца до другия край на скалата, като подмина Уай Джей Би Кю — УКВ и Уай Ай Джи Уай. Те си бяха по местата и си работеха както обикновено... но Уай Би Ел Ем, главната рок-станция на Майн, не можеше да се хване.

— Странно — казах аз.

— Кое е странно? — попита Нортън.

— Нищо. Просто си мислех на глас.

Били бе върнал радиото на „Музикална закуска“ по Уай Джей Би Кю. Скоро стигнахме града.

Пералнята „Нордж“ в търговския център бе затворена, защото беше невъзможно да се пускат пералните за индивидуално изпиране, ако няма ток, но аптеката и супермаркета бяха отворени. Паркингът бе почти претъпкан и както бе обикновено в средата на лятото, повечето от колите имаха номера от други щати. Хората стояха на малки групички тук-там на слънце и говореха за бурята — жени с жени, мъже с мъже.

Видях госпожа Кармъди, оная с препарирани животни и лечебните теории за пънчовата вода. Тя се носеше бавно към супермаркета, облечена в удивително жълт костюм — сако и панталон. На рамото й висеше дамска чанта с размерите на малък куфар. Тогава един идиот яхнал Ямаха изрева край мен, на няколко сантиметра от предния калник. Носеше дънков костюм, огледални очила и беше без шлем.

— Гледай го този лайнар — изръмжа Нортън.

Обиколих веднъж паркинга, докато търсех място. Нямаше.

Тъкмо се подготвях психически за дълга разходка от най-отдалечения край на паркинга, когато късметът ми проработи. Един

светлозелен кадилак с размерите на скутер започна бавно да се измъква измежду колите от редицата, най-близо до магазина. В момента, когато той излезе, аз се вмъкнах на неговото място.

Дадох на Били списъка с поръчките на Стеф. Той беше на пет години, но можеше да чете печатни букви.

— Вземи количка и започвай. Искам да звънна на майка ти.

Господин Нортън ще ти помогне. Веднага идвам.

Излязохме от колата и Били веднага се хвани за ръката на господин Нортън. Когато беше малък, го бяхме научили да не пресича паркинг, без да се държи за ръката на някой възрастен и той още не бе изгубил този навик. За миг Нортън доби учуден вид, но след това се усмихна леко. Почти бях готов да му прости задето за малко не бе изял Стеф с очи. Двамата влязоха в супермаркета.

Отидох до уличния телефон, който бе на стената между аптеката и пералнята. Една изнемогваща от жегата жена, в лилав костюм, тракаше с вилката на автомата. Аз застанах зад нея, с ръце в джобовете, и се чудех защо бях така неспокоен за Стеф, и защо безпокойството ми бе обвito с тази бяла матова мъгла, изчезналите станции на радиото... и проекта „Стрела“.

Жената в лилавия летен костюм имаше тен и лунички по дебелите рамене. Приличаше на потен портокал. Тя тръшна слушалката обратно на вилката, обърна се към аптеката и я видя.

— Пазете си парите — каза тя. — Дава само та-та-та. — Тя се отдалечи начумерено.

Едва не се плеснах по челото. Разбира се, телефонните кабели бяха скъсани някъде. Някои от тях бяха под земята, но далеч не всички. За всеки случай опитах телефона. Телефонните автомати в областта са, както Стеф ги нарича, Параноични телефони. Вместо да пуснеш монетата веднага, първо чуваш сигнала и набираш номера. Когато някой отговори от другата страна, разговорът автоматично прекъсва, ако не пуснеш монета преди човека отсреща да е затворил. Страшно са изнервящи, но този ден ми свършиха добра работа, защото си спестих парите. Както бе казала жената, чуваше се само та-та-та.

Затворих телефона и тръгнах към супермаркета, точно на време да съм свидетел на една смешна случка. Възрастни мъж и жена вървяха към вратата с надпис „вход“ и си говореха. Като продължаваха да разговарят, те се бълснаха в нея. Изведнъж мъкнаха, а жената

изкряска изненадано. Спогледаха се по много комичен начин. След това се засмяха и възрастният мъж отвори вратата пред жена си, с известно усилие — тези врати с електрическа фотоклетка са доста тежки — и двамата влязоха в магазина. Когато токът спре, човек попада в стотици уловки.

Като повечето модерни супермаркети и този бе конструиран като лабиринт — модерната пазарна техника превръща купувачите в бели мишки. Продуктите, от които човек наистина има нужда, основни неща като хляб, мляко, бира, замразени храни, се намираха в далечния край на магазина. За да стигнеш до тях, трябваше да минеш край всички „стоки на импулса“, познати на съвременния човек — като се започне от запалки и се стигне до гумени кокали за кучета. До входа се намират плодовете и зеленчуците. Погледнах по пътеката, но не видях нито Нортън, нито сина ми. Старата дама, която се бе бълснала във вратата, сега разглеждаше грейпфрутите. Съпругът ѝ бе извадил пазарска мрежа, за да прибира покупките.

Тръгнах по пътеката и свих наляво. Намерих ги на третата пътечка. Били се чудеше пред рафтовете с желирани кремове и нишестета. Нортън стоеше зад него и надничаше в списъка на Стеф. Не се сдържах да не се засмеха на объркания му вид.

Пробих си път към тях между натоварени колички (Стеф не бе единствената обхваната от катерици импулси) и зяпащи купувачи. Нортън взе две консерви с пълнеж за пай и ги сложи в количката.

— Как се оправяте? — попитах аз и Нортън се огледа с несъмнено облекчение.

— Добре се оправяме, нали, Били?

— Разбира се — каза Били и не можа да се сдържи и добави самодоволно: — Обаче има доста работи, които и господин Нортън не може да разчете, татко.

— Чакай да видя — взех списъка.

Нортън бе поставил по една прилежна, адвокатска чертичка срещу всяко нещо, което те с Били бяха вече взели — шест-седем точки от списъка, включително млякото и опаковка от шест кока-коли. Имаше още десетина неща, които тя искаше.

— Трябва да се върнем при плодовете и зеленчуците — казах аз.

— Тя иска домати и краставици.

Били започна да извива количката, а Нортън каза:

— Трябва да идеш да погледнеш на касата, Дейв.

Отидох да хвърля един поглед. Такова нещо човек може да види само на снимка във вестника в ден без особени новини, с някакъв хумористичен текст отдолу. Работеха само две каси и двойните опашки от хора, чакащи да заплатят покупките си, се извиваха край почти празните полици с хляб, извиваха надясно и се скриваха чак някъде към замразените храни. Всички компютъризираны каси бяха покрити с калъфи. На всяка от отворените клетки имаше по едно изтерзано момиче, което събираще сумите на покупките с джобен калкулатор. При всяко от момичетата бе застанал по един от заместник управителите на магазина, Бъд Браун и Оли Уийкс. Оли ми беше симпатичен, за разлика от Бъд Браун, който се смяташе за Шарл де Гол на супермаркетния свят.

Когато всяко момиче приключваше с по една поръчка, Бъд и Оли залепваха по едно листче към чека или парите на клиента и ги хвърляха в една кутия, която използваха като чекмедже за пари. Имаха сгорещен и уморен вид.

— Надявам се, че си донесъл интересна книга за четене — каза Нортън, когато дойде до мен. — Ще трябва доста да почакаме на опашка.

Помислих си за Стеф, сама вкъщи и пак ме обхвана тревога.

— Иди да вземеш това, което искаш да купуваш — казах аз. — Ние с Били ще се справим с останалата част от списъка.

— Искаш ли да взема и за теб няколко бири?

Размислих малко, но въпреки че се бяхме сдобрили, не исках да изкарам следобеда, напивайки се с Брент Нортън. Особено при положение, че всичко е с главата надолу.

— Извинявай — казах аз — но ще трябва да отложим за друг път, Брент.

Стори ми се, че лицето му леко се изопна.

— Добре — каза той късо и се отдалечи. Гледах го известно време и усетих, че Били ме опъва за ризата.

— Говори ли с мама?

— Не. Телефонът не работеше. Предполагам, че и тези кабели са скъсани.

— Тревожиш ли се за нея?

— Не — изльгах аз. Тревожех се много, но не знаех защо. —
Разбира се, че не се тревожа. А ти?

— Нееее... — обаче се тревожеше. Лицето му бе напрегнато.
Трябвало е тогава да се върнем. Но дори и тогава може да е било
прекалено късно.

III. ПАДАНЕТО НА МЪГЛАТА

Върнахме се при плодовете и зеленчуците като пъстърви, които с мъка си пробиват път срещу течението. Видях някои познати лица — Майк Хатлън, един от общинските съветници, госпожа Реплър от Гимназията (страшилището на поколения десетокласници, в момента се мръщеше на пъпешите), госпожа Турман, когато идваше понякога да гледа Били, когато ние със Стеф излизахме — но повечето бяха летовници, които се запасяваха с готови храни и се шегуваха с това какъв първобитен живот водят. Студените закуски бяха обрани както се обират евтините книжки по разпродажбите. Не бе останало нищо, освен няколко опаковки Болонска наденица, макарони на фурна и един самотен колбас, с фалическа форма.

Взех домати, краставици и бурканче майонеза. Тя бе писала бекон, но беконът бе свършил. Взех за заместител опаковка Болонска, въпреки че не мога да я ям с ентузиазъм, откакто от санитарния контрол бяха съобщили, че всяка опаковка съдържа малко количество инсектоидни замърсявания — нещо допълнително, което човек получава за парите си.

— Виж — каза Били, когато завихме по четвъртата пътека. — Там има войници.

Бяха двама, в сивокафяви униформи, които ярко контрастираха на фона на пъстрите летни и спортни дрехи. Бяхме свикнали да виждаме военни, при условие, че проектът „Стрела“ бе само на четиридесетина мили оттук. Тези двамата бяха толкова млади, че едвали бяха започнали да се бръснат.

Пак погледнах към списъка на Стеф и видях, че сме взели всичко... не почти всичко. На края тя бе надраскала, сякаш се бе сетила допълнително: бутилка Лансе? Звучеше ми добре. Една-две чаши вино довечера, след като Били е откъртил, а след това може би дълго ще се любим, преди да заспим.

Оставил количката, пробих си път до гондолата с виното и взех една бутилка. Връщайки се обратно, минах край двойната врата към

склада и чух рева на мощен генератор.

Помислих си, че той трябва да е достатъчно мощен, за да поддържа ниски температури в хладилниците, но недостатъчен, за да подава електричество към фотоклетките на вратите, касите и другите електрически прибори. Звукът, който се чуваше, приличаше на мотоциклет.

Нортън се появи, точно когато се наредихме на опашката. Едва крепеше две опаковки по шест бира — светло пиво „Шлиц“, един хляб и колбаса, който бях забелязal преди малко. Той застана на опашката до нас. В магазина изглеждаше много топло без климатичната инсталация и се зачудих защо някой не застопори вратата в отворено положение, че да влиза въздух. Бях зърнал Бъди Игълтън да не прави нищо на една от пътеките. Генераторът ревеше монотонно. Започваše да ме боли глава.

— Остави си нещата в количката, преди да си изпуснал нещо — казах аз.

— Благодаря.

Сега опашките бяха подминали замразените храни, хората, които искаха да си вземат нещо, трябаше да ги разкъсват и имаше много „извинете ме“ и „моля“.

— Курвенска история — каза Нортън навъсено и аз, леко се смръщих. Не бих искал Били да чува такива думи.

Опашката се затътри леко напред и шумът на генератора зазвуча по-приглушено. Ние с Нортън водихме празни разговори, като внимателно отбягвахме предишната си кавга за имота, която в крайна сметка ни бе отвела в съда и си говорехме за разни работи като например какви са шансовете на един или друг отбор или пък за времето. Най-накрая изчерпахме всички дребни теми и мълкнахме. Били шаваше неспокойно. Опашката едва пълзеше. Сега наляво от нас бяха замразените храни, а надясно скъпите вина и шампанското. Докато се търехме напред край евтините вина, за кратко се изкуших да взема бутилка Рипъл, виното на буйната ми младост. Не го направих. Младостта ми никога не е била особено буйна.

— Лелее, не могат ли да побързат малко, бе тате? — попита Били. Лицето му продължаваше да е смръщено и изведнъж за миг тревожният облак, който се бе спуснал над главата ми, се разцепи и

отвъд него се показва нещо ужасно — яркото, металическо лице на страха. После всичко отмина.

— Спокойно, герой — казах аз.

Най-накрая стигнахме до палетите с хляба, там където двойната опашка се извиваше наляво. Вече се виждаха касите, двете работещи, а останалите четири с неподвижни ленти и надписи, на които можеше да се прочете: МОЛЯ, ИЗБЕРЕТЕ ДРУГА КАСА и УИНСТЪН. Зад тях бяха стъклените витрини, през които се виждаше паркинга и пресечката на улици 117 и 302. Гледката бе частично закрита от гърбовете на огромни постери, рекламиращи най-новите стоки, както и последната награда, която се раздава на купувачите — в случая Енциклопедия на Майката-природа. Бяхме на опашката, която щеше да ни заведе в крайна сметка до касата, където бе Бъд Браун. Пред нас имаше още тридесетина души. Най-лесно се различаваше госпожа Кармъди със своя яркожълт костюм. Приличаше на реклама за жълта треска.

Изведнъж в далечината се чу пронизителен звук. Той започна да се усилва, докато най-накрая се превърна във воя на полицейска сирена. На пресечката се чу клаксон, после изскърцаха спирачки и горяща гума. Нищо не виждах — намирах се под такъв ъгъл — но сирената се надуваше и достигна до връхната си точка, точно когато наблизи до супермаркета и след това започна да отслабва, с отдалечаването на полицейската кола. Няколко души се откъснаха от опашката, но не много. Бяха чакали прекалено дълго, за да рискуват да си изпуснат реда.

Нортън отиде — неговите покупки бяха в моята количка. След малко той се върна и пак застана на опашката.

— Местна олеция — каза той.

Тогава се разнесе воя на противопожарната сирена, бавно се надигна до пронизителен писък, после пак затихна и пак се усили. Били грабна ръката ми — вкопчи се здраво в нея.

— Какво е това, татко? — попита той и след това веднага добави:
— Добре ли е мама?

— Сигурно има пожар на Канзаския път, — каза Нортън. — Тези проклети оголени жици след бурята. След малко ще преминат пожарните коли.

Това даде повод на тревогата ми да се локализира — и в нашия двор имаше оголени жици.

Бъд Браун каза нещо на касиерката, с която работеше, тя си опъваше врата да види какво става. Жената се изчерви и продължи да работи с калкулатора си.

Не исках да съм на тази опашка. Изведнъж много ми се прииска да не съм там. Но опашката се раздвижи отново и щеше да е много глупаво да се mestя сега. Бяхме стигнали до кашоните с цигари.

Някой бутна вратата на входа и влезе вътре, някакъв тийнейджър. Мисля, че беше същият, когото едва не ударихме на идване към магазина — с Ямахата и без шлем.

— Мъглата! — изкрещя той. — Трябва да видите мъглата! Приближава се по Канзаския път.

Хората започнаха да се обръщат да го видят. Той дишаше тежко, сякаш бе тичал дълго. Всички се смулчаха.

— Ама, трябва да я видите — повтори той, но този път звучеше така, сякаш се оправдаваше.

Хората го поглеждаха и някои от тях се раздвишиха, но никой не искаше да си изпусне реда на опашката. Няколко души, които не бяха се наредили на опашката, оставиха количките си и минаха край празните каси, за да видят за какво става въпрос. Един едър мъж с лятна шапка (от тия, които човек може да види само по реклами), бутна вратата на изхода, отвори я и десетина души излязоха заедно с него. Момчето тръгна с тях.

— Не отваряйте, че ще излезе навън хладният въздух от климатика — пошегува се едно от войничетата и няколко души се изкискаха. Аз не се засмях. Бях видял мъглата да се приближава откъм езерото.

— Били, защо не идеш да видиш? — каза Нортън.

— Не — казах аз веднага, без никаква конкретна причина. Опашката пак се придвижи напред. Хората започнаха да протягат шии да видят мъглата, която момчето бе споменало. Но нищо не се виждаше с изключение на яркосиньото небе. Чух някой да казва, че момчето сигурно се е пошегувало. Някой друг отвърна, че е видял странна ивица мъгла по Лонг Лейк. Изпища първата свирка. Не ми хареса. Прозвуча ми като тръбата за второ причество.

Още хора излязоха навън. Някои дори напуснаха местата си на опашката и от това тя тръгна по-бързо. Тогава старият, побелял Джон Лий Фровин, който работи като механик в гаража на Тексако, показа глава през вратата и извика:

— Някой да има фотоапарат? — огледа се и пак си измуши главата навън.

Това накара хората да се втурнат. Ако си струва да се заснеме, сигурно си струва да се види.

Изведнъж госпожа Кармъди извика със своя хриптящ, но силен старчески глас:

— Не излизайте навън!

Хората се обърнаха, за да я погледнат. Редът в стройните опашки се бе развалил, тъй като много хора бяха напуснали местата си да видят мъглата, други се бяха отдръпнали от госпожа Кармъди, а трети просто бяха тръгнали да търсят приятелите си. Една хубава млада жена в морава фланела и тъмнозелени панталони гледаше замислено към госпожа Кармъди, с преценяващ поглед. Няколко души, явно използвачи, се възползваха от ситуацията да се придвижат напред с едно-две места. Касиерката до Бъд Браун пак погледна през рамо, но Браун я потупа по рамото с дългия си пръст. „Не се отвличай, Сали.“

— Не излизайте навън! — изкреша госпожа Кармъди. — Това е смъртта. Усещам, че навън е смъртта.

Бъд и Оли Уийкс, които я познаваха и двамата, само добиха раздразнен вид, но летовниците около нея разумно отстъпиха встриани, без да ги е грижа за местата им на опашката. Търговските пътнички в големите градове въздействат върху хората по същия начин, сякаш пренасят някаква заразна болест. Кой ги знае? Може и да пренасят.

Тогава нещата започнаха да се случват с все по-ускоряващ се и объркващ ритъм. Със залитане в магазина влезе един мъж. От носа му течеше кръв.

— Има нещо в мъглата — изкреша той и Били се притисна до мен, — дали заради кървавия нос на мъжа или заради това, което той каза, не зная. — Има нещо в мъглата! Нещо в мъглата взе Джон Лий! Нещо... — Той залитна назад към подредените една върху друга кутии с храни за пикник и седна на земята. — Нещо в мъглата взе Джон Лий и аз го чух да крещи!

Ситуацията се промени. Изнервени от бурята, от полицейските сирени и от сирените на пожарната, от спирането на тока, което винаги води до изкривяване на американската психика, и от натрупващата се тревожна атмосфера, която някак бе променила нещата... някак ги бе променила (не зная как другояче да формулирам нещата), хората започнаха да се събират плътно един до друг.

Не се втурнаха. Да кажа, че са се втурнали, би означавало да създам съвсем погрешно впечатление. Не беше паника. Някои от тях просто отидоха до голямата витрина в противоположната страна на касите, за да погледнат. Други започнаха да излизат през вратата с надпис „вход“, носейки продуктите, които възнамеряваха да купят. Бъд Браун, ядосан и досаден, започна да крещи:

— Хей! Не сте си платили за това! Хей, вие! Я се върнете с тези кифли!

Някой му се изсмя с тънък, наудничав смях, който накара хората да се усмихнат. Но дори и усмихнати, те изглеждаха объркани, неуверени и изнервени. Тогава още някой се изсмя и Браун се изчерви. Той грабна опаковка гъби от една жена, която се буташе край него, за да погледне през витрината — всички прозорци бяха отрупани с хора, като хората, които често се виждат да надничат през дупките към някая строителна площадка — и дамата извика: „Дайте си ми гъбките!“ Странната нежност в думите ѝ накара двама мъже наблизо да избухнат в луд смях — сега във всичко се чувствуше Старата английска лудост. Госпожа Кармъди пак изкрещя никой да не излиза. Пожарната сирена продължаваше да пищи безспир като старица, която се опитва да сплаши промъкващ се в дома ѝ крадец. А Били избухна в плач.

— Татко, какъв е този кървав човек? Защо е този кървав човек?

— Няма нищо, Били, носът му само, той е добре.

— Какво искаше да каже той, нещо в мъглата? — попита Нортън. Той се беше смръщил замислено, сигурно така Нортън изглеждаше объркан.

— Татко, страх ме е — каза Били през сълзи. — Моля те, нека да си идем вкъщи!

Някой ме бълсна силно и аз изгубих равновесие, като повлякох и Били. И аз започнах да се плаша. Бъркотията нарастваше. Сали, касиерката до Бъд Браун, скочи, а той я сграбчи за яката на червеното

сако. Яката се отпра. Тя замахна с острите си нокти към него, лицето ѝ бе изкривено в гримаса:

— Свали си проклетите ръце от мен! — изпищя тя.

— Я мълквай, кучко малка — каза Браун, но изглеждаше съвсем объркан.

Той пак посегна към нея, но Оли Уийкс му каза остро:

— Бъд! Успокой топката!

Още някой изпищя. До този момент не бе настъпила паника — поне не съвсем — но бе започнала да настъпва. От двете врати започнаха да се изсипват навън хора. Чу се звук от строшено стъкло и по пода се разля със съскане Кока-кола.

— Какво, за Бога, е това? — възклика Нортън.

Тогава започна да се стъмва... не, това не е съвсем точно. Първата ми мисъл не беше, че започва да се стъмва, а че са угаснали лампите. Вдигнах инстинктивно очи към флуоресцентните лампи, и не бях единственият, който го направи. Отначало преди да си спомня, че няма ток, ми се стори, че това е причината, поради която се е променило качеството на осветлението. Тогава си спомних че лампите не са светели през цялото време, откакто сме били в магазина, но преди това нещата не бяха ни изглеждали тъмни. Тогава разбрах, дори преди хората на витрината да започнат да викат и да сочат.

Мъглата идваše.

Идваše откъм Канзаския път, през паркинга, но дори така близо не се различаваше от това, което бях видял за първи път на отсрецната страна на езерото. Беше бяла и ярка, но без блъсък. Движеше се бързо и бе закрила по-голямата част от слънцето. На мястото на слънцето сега се виждаше сребърна монета на небето, като пълна луна зимно време, гледана през тънък облак.

Приближаваше се лениво. Докато я наблюдавах си спомних пороя предишната нощ. В природата има страхотни сили, които човек рядко вижда — земетресения, тайфуни, урагани — не съм ги виждал всички, но съм виждал достатъчно, за да се сетя, че те се придвижват със същата бавна, хипнотизираща скорост. Те омагьосват човек, така както Стефи и Били бяха омагьосани пред панорамния прозорец снощи.

Тя се спусна с безразличие над пътя и го скри от погледа ни. Сградата на МакКиън, в Холандски колониален стил, бе погълната цяла. За миг вторият етаж на разбитата жилищна сграда продължи да се подава в белотата, но после и тя се скри. Табелите „ДВИЖЕТЕ СЕ ОТДЯСНО“ на входа и на изхода на паркинга изчезнаха, за миг изглеждаше сякаш черните букви са останали забравени, когато изчезна мръснобелият фон. След това започнаха да изчезват колите на паркинга.

— Какво е това, за Бога? — попита пак Нортън и гласът му секна.

Тя приближаваше и изяждаше с еднаква лекота синьото небе и черната козирка на сградата. Дори на шест метра разделителната линия между мъглата и останалата част от атмосферата, бе пределно ясна. Имах шантавото усещане, че гледам някакви специални ефекти, измислени от Уили О'Брайън или Дъглас Тръмбул. Всичко се развиваше така бързо. Синьото небе се сви до една широка ивица, след това до тънка лента, после до линия от молив. После съвсем изчезна. Пуста белота се притискаше до стъклото на широката витрина. Виждах само до кофата за смет, на около метър от стъклото, но по-далече не виждах. Виждах само бронята на моя Скаут, но това бе всичко.

Изпиця жена, много високо и продължително. Били се притисна още по-силно към мен. Тялото му трепереше като сноп жици, по които тече високо напрежение.

Един мъж изкрештя и се втурна по пътечката край една от свободните каси към вратата. Мисля, че това накара хората да, се спуснат в паническо бягство. Втурнаха се един през друг в мъглата.

— Хей! — изрева Браун. Не разбрах дали е ядосан, изплашен или и двете. Лицето му бе почти мораво. По шията му се бяха подули вени, дебели като кабелите на акумулатор. — Хей, хора, не можете да вземете тези неща! Върнете всичко, това е кражба!

Te продължиха да се движат, но някои от тях хвърлиха продуктите. Някои се смееха възбудено, но те бяха малцинство. Изсипаха се в мъглата и никой от нас, останалите, повече не ги видя. През отворената врата нахлуващ лека, парлива миризма. Хората започнаха да се трупат там. Започна бутане и бълкане. Раменете ми

започнаха да отмаяват от това, че държах Били. Той бе доста тежък. Понякога Стеф го наричаше „малкото ми слонче“.

Нортън тръгна към вратата, лицето му бе напрегнато и умислено.

Прехвърлих Били в другата си ръка, така че успях да хвана Нортън за лакътя, преди той да се е отдалечил.

— Недей, на твоето място аз не бих — казах аз. Той се обърна.

— Какво?

— По-добре изчакай да видим.

— Какво да видим?

— Не зная — казах аз.

— Да не мислиш... — започна той и от мъглата долетя писък.

Нортън мълкна. Тълпата, която се бе скуччила на изхода, се разреди и тръгна назад. Шумът от възбудени гласове, викове и подмятания полека-лека стихна. Изведнъж лицата на хората до вратата станаха плоски, бледи, двуизмерни.

Писъкът продължи, сякаш се състезаваше със сирената на пожарната. Изглеждаше невъзможно човешки дробове да поберат толкова въздух, че издадат толкова продължителен писък. Нортън измърмори:

— Боже Господи! — и прокара ръце през косата си.

Изведнъж писъкът секна. Не затихна, а сякаш беше пресечен. Още един мъж излезе навън, мускулест мъж с работни панталони. Мисля, че бе решил да спаси пищящия. Известно време той бе там, виждаше се през стъклото и мъглата, като през млечната пяна над чаша. Тогава (доколкото ми е известно аз съм единственият, който видя това) нещо зад него сякаш започна да се движи, сива сянка в цялата тази белота. И на мен ми се стори, че не мъжът в работните панталони побягна към мъглата, а нещо го издърпа в нея и той размаха ръце нагоре, сякаш бе изненадан.

За миг в магазина настъпи пълна тишина.

Изведнъж отвън изгря съзвездие луни. Светлините на паркинга, явно захранвани от подземен кабел, изведнъж светнаха.

— Не излизайте навън — каза госпожа Кармъдис най-грачещия си глас. — Смърт е да се излезе навън.

Изведнъж на никой не му се искаше да спори или да се смее.

Отвън долетя още един писък, приглушен и далечен този път. Били пак се притисна към мен.

— Дейвид, какво става? — попита Оли Уийкс. Той бе напуснал мястото си. На гладкото му, кръгло лице имаше едри капки пот. — Какво е това?

— Нямам никаква представа — казах аз. Оли изглеждаше много изплашен. Той бе ерген, живееше в хубава малка къщичка край езерото Хайлънд Лейк и обичаше да си пийва в бара на Плезънт Маунтън. На пухкавото пръстче на лявата му ръка имаше пръстен със сапфир. Миналият февруари той спечели малко пари от лотарията. С печалбата си бе купил пръстена. Винаги съм имал чувството, че Оли се бои от момичетата.

— Нищо не разбирам — каза той.

— И аз. Били, трябва да те пусна на земята. Ще те държа за ръка, но ми се откъснаха ръцете.

— Мама — прошепна той.

— Тя е добре — казах аз. Трябваше да му кажа нещо.

Старчокът, който има вехтошарски магазин до ресторанта на Йон, мина край нас във вехтата си ватена фланела, която носи целогодишно. Той каза високо:

— Това е облак от индустриско замърсяване. Заводите край Рамфърд и Южен Париж. Химики. — С тези думи той тръгна по пътека номер 4, край лекарствените средства и тоалетната хартия.

— Да се махаме оттук, Дейвид — каза Нортън, без въобще да е убеден. — Какво ще кажеш, ако ние...

Последва тътен. Странен, разтърсващ тътен, който аз усетих най-вече с краката си, сякаш изведенъж цялата сграда потъна метър надолу. Последва звън на бутилки, които се заклащат по рафтовете и се разбиват на покрития с плочи под. Парче стъкло с триъгълна форма падна от един от сегментите на витрината и аз видях, че дървените рамки, държащи стъклата са се извили и сцепили на някои места.

Сирената на пожарната изведенъж замъркна.

Тишината, която последва, бе безмълвното притихване на хора, които очакват нещо повече, още нещо да се случи. Тя бе шокирана и изтръпнала и съзнанието ми направи странна връзка с миналото. На времето, когато Бриджтън бе само един кръстопът, баща ми ме вземаше със себе си и разговаряше на тезгяха, докато аз гледах през стъклото към сладкишите и дъвките. Беше януари и снегът се топеше. Не се чуваше никакъв звук, освен капенето на водата от разтопения

сняг през галванизирания тенекиен улук във варелите от двете страни на магазина. Аз гледах захарните петлета, пъстрите шекерени пръчки и хартиените въртележки. Мистичните жълти глобуси, светещи над главите ни, показваха огромните проектирани сенки на батальоните умрели муhi от миналото лято. Едно малко момче на име Дейвид Дрейтън с баща си, известния художник Андрю Дрейтън, чиято картина „Кристина сама“ виси в Белия дом. Малкото момче Дейвид Дрейтън, вперило поглед в сладкишите и картите от дъвките „Дейви Крокет“, с неясното усещане, че му се нишка. А навън — настъпващата, бухнала жълта мъгла от януарското топене на снеговете. Споменът отмина, но много бавно.

— Хей, вие хора! — изрева Нортън. — Всички вие, слушайте ме!

Те започнаха да се оглеждат. Нортън бе вдигнал двете си ръце, с разперени пръсти, като политически кандидат, като приема овациите на тълпата.

— Може би е опасно да се излиза навън! — извика Нортън.

— Защо — изкрешя една жена. — Децата ми са вкъщи! Искам да се върна при децата си!

— Да се излезе навън, означава смърт! — пак се намеси госпожа Кармъди, този път съвсем на място. Тя се бе изправила до огромните чували с изкуствени торове, наредени до витрината и лицето ѝ някак бе започнало да наедрява, сякаш, че се подуваше.

Един тийнейджър я бутна внезапно с всичка сила и тя седна на чувалите, като мърмореше изненадано.

— Стига си повтаряла, дъртофело! Стига си рецитирала тези тъпотии!

— Моля! — извика Нортън. — Само ако изчакаме няколко минути, докато се разнесе, така че да видим...

Това бе посрещнато от шумотевица разнопосочни викове.

— Той е прав — той е прав — извиках аз, крещейки, за да ме чуят. — Да се опитаме само да запазим спокойствие.

— Мисля, че това бе земетресение — каза един мъж с очила. Гласът му бе мек. В ръката си държеше опаковка кюфтета и пакет хлебчета. С другата си ръка държеше ръчичката на малко момиченце, може би една година по-малко от Били. — Наистина мисля, че беше земетресение.

— В Нейпълс имаше земетресение преди четири години — каза един дебел мъж, от местните.

— Това бе в Каско — веднага му се противопостави жена му. Тя говореше с безпогрешния тон на човек, който е свикнал винаги да се противопоставя.

— Нейпълс — каза дебелият мъж, но този път с по-малка увереност.

— Каско — каза жена му твърдо и той се отказал.

Някъде една консервна кутия изместена към ръба на полицата от пропадането, земетресението или каквото там беше, падна на земята и изтрака със закъснение. Били избухна в плач.

— Искам да си ида у дома! Искам при МАЙКА!

— Не можете ли да накарате това дете да замълчи? — попита Бъд Браун. Очите му бързо, но безценно се mestеха от място на място.

— А ти ли искал един по зъбите, мелница такава? — попитах го аз.

— Хайде, Дейв, така няма да се оправят нещата — каза Нортън разсеяно.

— Извинявайте — каза жената, която бе изкрешяла по-рано. — Извинявайте, но аз не мога да остана. Трябва да ида вкъщи при децата.

Тя погледна към нас, руса жена, с уморено, симпатично лице.

— Уанда гледа малкия Виктор, нали разбирате. Уанда е само на осем и понякога забравя... забравя, че трябва да... ами, да го гледа. А малкият Виктор обича да включва котлона и да гледа как светва лампичката... харесва му лампичката... понякога изключва шнура от контакта... така прави Виктор... а Уанда се... отегчава, като го погледа малко... тя е само на осем... — тя спря да говори и се загледа в нас. Предполагам, че сме й изглеждали в този момент като маса безмилостни очи, не човешки същества, а просто очи. — Няма ли да ми помогне някой? — изкрешя тя. Устните ѝ започнаха да треперят. — Няма ли... няма ли... някой тук да изпрати една жена до дома ѝ?!

Никой не отговори. Хората затътриха крака. Тя mestеше погледа си от лице на лице, а нейното собствено бе разплакано. Дебелият мъж, от местните, направи полукрачка напред, а жена му го дръпна веднага назад, с ръка, която се сключи около китката му като белезници.

— Вие? — русата жена попита Оли. Той поклати глава. — Вие? — каза тя на Бъд. Той сложи ръка върху калкулатора на тезяха и нищо

не отговори. — Вие? — каза тя на Нортън, а Нортън започна да говори нещо със своя дълбок адвокатски глас, че човек трябва да изтича полуприведен и..., а тя го отмина и Нортън постепенно загълхна.

— Вие? — обърна се тя към мен, а аз пак вдигнах Били на ръце, като щит, който да ме предпази от ужасното й, покрусено лице.

— Дано да изгниете в ада — каза тя. Не го изкрештя. Гласът й бе смъртно уморен. Тя отиде до изхода и отвори вратата с две ръце. Исках да й кажа нещо, да й извикам да се върне, но устата ми бе съвсем пресъхнала.

— Хей, госпожо, чуйте... — започна тийнейджърът, който бе изкрештял на госпожа Кармъди. Той я хвана за ръката. Тя хвърли такъв поглед към ръката му, че той я пусна засрамен. Тя се измъкна и потъна в мъглата. Ние я наблюдавахме без никой дума да продума. Видяхме как мъглата я погълна, как тя се разтвори в нея и как тя повече не беше човешко същество, а само едно очертание на човек, направено с молив и мастило, нарисувано върху най-бялата хартия на света, и никой нищо не каза. За миг тя заприлича на буквите на знака „ДВИЖЕТЕ СЕ ВДЯСНО“, които сякаш плуваха в нищото. Изчезнаха ръцете й, краката й, русата й коса и останаха само неясните очертания на лятната й рокля, сякаш танцуващи в белия ад. Тогава изчезна и роклята й и никой нищо не каза.

IV. СКЛАДЪТ. ПРОБЛЕМИ С ГЕНЕРАТОРИТЕ. КАКВО СТАНА С МОМЧЕТО.

Били започна за изпада в истерия, да реве и да пищи за майка си, с пресипнал, настойчив глас през сълзи, сякаш бързо пак се превърна в двегодишен. Над горната му устна висеше сопол. Отведох го встрани по една от централните пътеки, обвил рамене му с ръка, опитвах се да го успокоя. До дългия, хладилен шкаф за мясо, който се простираше по дължината на магазина, господин МакВей — касапинът продължаваше да си стои на мястото. Кимнахме си, това бе най-доброто, което можехме да направим при тези обстоятелства.

Седнах на пода и взех Били на ръце, притиснах лицето му до гърдите си и започнах да го люлея и да му говоря. Казах му всички лъжи, който родителите пазят за тежки ситуации, лъжи, които звучат прекалено убедително за едно дете и му ги казах съвсем убедено.

— Това не е обикновена мъгла — каза Били. Той вдигна поглед към мен, около очите му имаше тъмни кръгове и следи от сълзи. — Нали не е обикновена, татко?

— Не, мисля, че не е — по този въпрос не исках да го лъжа.

Децата не се борят с шоковите състояния така, както се борят възрастните. Те се оставят в това състояние, може би защото децата са в едно полунепрекъснато състояние на шок, докато станат някъде на тринаесет години. Били започна да се отпуска и да задрямва. Държах го в ръце с мисълта, че може всеки момент да се събуди, но дрямката му премина в истински сън. Може би не е спал добре миналата нощ, когато спахме трима в леглото за първи път, от времето, когато Били беше бебе. А може би — при тази мисъл усетих студена тръпка през тялото си — може би той бе усетил, че нещо приближава. Когато бях сигурен, че е заспал дълбоко, оставил го на земята и тръгнах да търся нещо, с което да го покрия. Повечето хора се бяха скучили до входа и гледаха дебелата завивка на мъглата. Нортън бе съbral една малка

групичка слушатели и ги омайваше, или поне се опитваше. Бъд Браун стоеше закован на поста си, обаче Оли Уийкс бе напуснал своя. По пътеките имаше малко хора, които се шляеха като призраци, с изпотени от напрежение лица. Влязох в склада през голямата двойна врата между гондолата с месото и хладилника с бирата.

Генераторът продължаваше да реве в шперплатовото си отделение, но нещо не беше в ред. Усещах дизелови изпарения, които бяха прекалено силни. Тръгнах към отделението, като се опитвах да не вдишвам дълбоко. Накрая разкопчах ризата си и вдигнах предницата ѝ върху носа и устата си.

Складът бе дълъг и тесен, едва осветен от аварийните светлини. Беше пълен с кашони — от едната страна белина, касетки с безалкохолни, от другата страна на агрегатното отделение, натрупани кутии с макарони и кетчуп. Една от кутиите бе паднала и изглеждаше сякаш картонът кърви.

Отворих вратата на агрегатното отделение и влязох вътре. Машината бе скрита във вдигащи се нагоре мазни облаци син дим. Ауспухът излизаше през една дупка в стената. Сигурно нещо бе блокирало другия край на тръбата. Имаше едно просто копче за включване и изключване и аз го щракнах. Агрегатът спря, бълвна, закашля се и замря. След това започна да затихва, пукайки и с това ми напомни за упорития трион на Нортън.

Аварийните светлини изгаснаха и аз останах в тъмното. Изплаших се и изгубих ориентир. Дъхът ми звучеше като лека въздушна струя през тръстицата. Излизайки навън бълснах носа си в шперплата на вратата и сърцето ми подскочи. На двойните врати имаше прозорци, но кой знае защо бяха боядисани черни и тъмнината бе почти пълна. Залитнах и се бълснах в купчина кашони с белина. Те се прекатуриха и паднаха. Един мина така близо до главата ми, че аз се дръпнах назад и се препънах в друг кашон, който бе паднал зад мен. Паднах и си ударих главата толкова силно, че видях звезди в тъмнината. Голямо шоу.

Лежах, проклинах се и си разтривах главата, като все си повтарях, че трябва да запазя спокойствие, просто да се изправя, да изляза оттук и да се върна при Били. Казвах си, че нищо меко и лепкаво няма да обвие глезната ми и или да се плъзне в опипващата ми ръка. Повтарях си, че не трябва да губя самообладание, защото в

противен случай ще свърша, бутайки се насам-натам в паника, да събарам неща и така да си създавам допълнителни прегради.

Внимателно се изправих, търсех да видя лъч светлина през вратите. Видях един, тъничък, но безпогрешен лъч в тъмнината. Тръгнах към него, после се спрях.

Чу се звук. Тих звук от някакво приплъзване. Спра, после започна отново с едно крадливо легко изтупяване. Вътре в мен всичко олекна. По някакъв магически начин пак станах на четири години. Този звук идваше някъде зад мен. Отвън. Където беше мъглата. Нещо се хълзгаше и пързаляше и драскаше по тухлите. И може би търсеше път да влезе вътре.

А може би вече беше вътре и търсеше мен. Може би след миг щях да усетя това, което вдигаше шума, върху обувката си. Или върху врата си.

Пак започна. Сега вече бях сигурен, че е отвън. Но от това не стана по-добре. Заставих краката си да се задвижат, но те отказаха. Тогава се промени качеството на звука. Нещо зашумоли в мрака, сърцето ми подскочи и аз се втурнах към вертикалната ивица светлина. Бълснах се във вратите с протегнати напред ръце и изскочих в магазина.

Двама-трима души се намираха точно пред двойните врати — Оли Уийкс бе един от тях — и всички подскочиха изненадано. Оли сложи ръка на гърдите си.

— Дейвид! — каза той със стегнато гърло. — Боже господи, изкара ми акъла... — Той видя лицето ми. — Какво ти е?

— Чухте ли го? — попитах аз. Гласът ми звучеше странно, висок пронизителен. — Някой от вас чу ли?

Те нищо не бяха чули, разбира се. Бяха дошли да видят защо е спрятал агрегатът. Докато Оли ми казваше това, дотърча едно от момчетата-общи работници с наръч електрически фенерчета. Той погледна с любопитство първо Оли, после — мен.

— Аз изключих агрегата — казах аз и обясних защо.

— Какво си чул? — попита един от другите мъже. Той работеше в пътното строителство. Казваше се Джим Няйси.

— Не зная. Стържещ звук. Плъзгане. Не искам пак да го чуя.

— Нерви — каза мъжът с Оли.

— Не, не бяха нерви.

— Ти кога го чу, преди да изгаснат лампите или след това?

— Когато изгаснаха. Но... — Но нищо. Видях ги как ме гледаха.

Те не искаха да чут още неприятни новини, други страшни или необичайни истории. Стигаше им толкова. Само Оли ме гледаше така, сякаш че ми вярва.

— Да влезем и да пуснем агрегата — каза момчето и започна да раздава фенерите. Оли пое своя със съмнение. Момчето подаде и на мен един, с леко презрително пламъче в очите. Беше може би на осемнадесет. След миг колебание, го взех. Все още ми трябваше нещо, с което да покрия Били.

Оли отвори вратите и ги подпра, като по този начин в склада проникна малко светлина. Кашоните с белина лежаха разхвърляни пред вратата на шперплатеното отделение на агрегата.

Мъжът, на име Джим, подуши въздуха и каза:

— Наистина мирише гадно. Май си бил прав, като си го изключил.

Светлините на фенерчетата подскачаха и кръжаха над кашони с консерви, тоалетна хартия и кучешки храни. В лъчите се виждаха кълбетата гъст дим, които запушната тръба връщаше обратно в склада. Момчето съсредоточи временно светлината на фенерчето си върху голямата врата на рампата за товарене в дясното.

Двамата мъже и Оли влязоха в отделението на агрегата. Светлините на фенерчетата им неспокойно се мятаха напред-назад и ми напомняха за приключенски разказ — като ученик бях илюстрирал серия такива разкази. Пирати закопават окървавеното си злато в полунощ, или може би лудият доктор и асистентът му крадат труп. По стените подскачаха сенки, изкривени и гротескни в светлината на кръстосващите се лъчи на фенерчетата.

Момчето се приближи към вратата на рампата, като осветяваше пространството пред себе си с фенерчето.

— Не бих отишъл нататък — казах аз.

— Зная, че ти не би отишъл.

— Опитай сега, Оли — каза един от мъжете. — Генераторът се закашля, а после изрева.

— Боже! Я го спри! За бога, каква воня!

Генераторът пак замря.

Момчето се върна откъм рампата тъкмо когато те излизаха.

— Явно нещо е запушило тръбата — каза един от тях.

— Вижте какво ще ви кажа — каза момчето. Очите му светеха на лъча на фенерчето и в тях имаше дяволски пламъчета, каквито толкова често бях рисувал в илюстрациите на приключенските разкази. — Пуснете го само, колкото да мога да вдигна вратата на рампата. Ще мина отзад и ще изчистя каквото има.

— Норм, не мисля, че идеята ти е добра — каза Оли с известно съмнение.

— Вратата с електричество ли се движи? — попита оня, който се казваше Джим.

— Разбира се — каза Оли. — Но аз просто не смятам, че ще е разумно да...

— Няма проблем — каза другият. Той бутна бейзболната си шапка към тила си. — Ще го направя.

— Не, ти не разбираш — отново започна Оли. — Наистина не мисля, че някой...

— Не се тревожи — каза той снизходително на Оли, без да му обръща никакво внимание.

Норм, момчето, се ядоса.

— Слушай, това беше моя идея — каза той.

Изведнъж, като по чудо, те бяха започнали да спорят кой ще го направи, вместо да спорят дали въобще трябва да се направи. Но, разбира се никой от тях не бе чул отвратителния хълзгащ звук.

— Спрете! — казах аз високо.

Те се обърнаха към мен.

— Изглежда, че вие не разбирате или пък се опитвате с всяка сила да не разберете. Това не е обикновена мъгла. Откакто тя падна, никой не е дошъл в магазина. Ако отворите вратата на рампата и нещо влезе вътре...

— Какво нещо? — попита Норм с пренебрежение, типично за печен осемнадесет годишен младеж.

— Такова, което вдига шума, който аз чух.

— Господин Дрейтън — каза Джим. — Извинете ме, но аз не съм убеден, че сте чули нещо. Зная, че Вие сте известен художник с големи връзки в Ню Йорк и Холивуд и прочее, но според мен това не Ви прави по-различен от нас. Доколкото аз виждам нещата, Вие сте дошли тук в тъмното и... малко сте се объркали.

— Може и да е така — казах аз. — А може би, ако вие искате да се пошляете отвън, трябва да започнете с това да проверите дали онази жена се е прибрала благополучно при децата си.

Неговото отношение — и отношението на приятеля му на Норм — ме вбесяваше, но едновременно с това и много ме плашеше. Те имаха същия блъсък в очите, като мъжете, които ходят да стрелят по плъхове на градското бунище.

— Хей — каза приятелят на Джим. — Ако някой от нас има нужда от съвет, ще те питаме.

Оли каза колебливо:

— Генераторът не е чак толкова важен. Храната в хладилните витрини ще остане студена в продължение на дванадесет часа без никакво...

— Добре, момче, ти печелиш — каза Джим безцеремонно. — Аз ще пусна мотора, ти отвори вратата, така че да не завони всичко. Ние с Майрън ще застанем до тръбата, която излиза навън. Когато я изчистиш, викни.

— Добре — каза Норм и възбудено се втурна към вратата.

— Това е лудост — казах аз. — Оставихте онази жена да си иде сама...

— Не забелязах ти да се изтрепваш, за да я придружиш — каза приятелят на Джим — Майрън. По врата му пълзеше кафеникова червенина.

— ... но ще оставите това дете да рискува живота си за един агрегат, който дори няма никакво значение?

— Защо не си затвориш плювалника? — изкрещя Норм.

— Слушай, господин Дрейтън — каза Джим и ми се усмихна студено. — Виж какво ще ти кажа. Ако мислиш да кажеш още нещо, първо си пребори зъбите, защото на мен ми писна да ти слушам тъпотиите.

Оли ме погледна, явно изплашен. Аз вдигнах рамене. Те бяха луди, това беше всичко. Временно бяха изгубили чувството си за реалност. Извън склада те бяха объркани и изплашени. Тук, в него, имаше ясен технически проблем — задръстен агрегат. Този проблем можеше да се разреши. Решаването на проблема щеше да им помогне да се чувстват по-малко объркани и безпомощни. Ето защо те щяха да го решат.

Джим и приятелят му Майрън, решиха, че вече са ме елиминирали и се върнаха в отделението на агрегата.

— Готов ли си, Норм? — попита Джим.

Норм кимна, после осъзна, че те не могат да чуят кимването му.

— Да — каза той.

— Норм — казах аз. — Не ставай глупак.

— Това е грешка — добави Оли.

Той ни погледна и изведнъж лицето му стана много по-младо от осемнадесетгодишно. Беше лице на малко момче. Адамовата му ябълка подскачаше конвултивно и аз видях, че е позеленял от страх. Той отвори уста да каже нещо — мисля, че смяташе да се откаже — но в този момент агрегатът отново заработи с рев и после продължи да боботи равномерно. Норм се спусна към основата на дясната врата и тя започна да се вдига с трополене по двойната си отвесна релса. Когато агрегатът тръгна, аварийните светлини пак се включиха. Сега те премигнаха леко, защото моторът, който вдига вратата, бе засмукал електричеството.

Сенките се втурнаха назад и се стопиха. Складът започна да се пълни с меката бяла светлина на облачен зимен ден. Пак усетих странната, остра миризма.

Вратата се вдигна половин метър, после един метър. Отвън се виждаше четвъртита циментова платформа, чиито краища бяха очертани с жълта линия. Жълтото се размиваше и избледняваше само на един метър разстояние. Мъглата бе необикновено гъста.

— Готово — извика Норм.

Нишките на мъглата, бели и нежни като дантела, започнаха да нахлуват навътре. Въздухът бе студен. Той през цялата сутрин бе забележимо по-хладен, особено след лепкавата жега на последните три седмици, но това бе летен хлад. А това бе студ. Като през март. Потръпнах. Помислих си за Стеф.

Генераторът замълкна. Джим се показва, точно когато Норм се провираше под вратата. Той го видя. И аз. И Оли.

Иззад ръба на платформата се подаде едно пипало и обви прасеца на Норм. Аз зяпнах. Оли издаде къс гърлен звук на изненада — ък! Пипалото бе дебело тридесетина сантиметра на мястото, където бе обвило крака на Норм и постепенно се удебеляваше до метър и половина на мястото, където се губеше в мъглата. На повърхността бе

сиво, а навътре — розово като пълт, а отдолу имаше смукала. Те се движеха и се извиваха като стотици малки, нацупени усти.

Норм погледна надолу. Видя какво го е уловило. Очите му щяха да изскочат.

— Махнете го от мен! Хей, махнете го от мен! За бога махнете това гадно нещо от мен!

— О, боже — изхълца Джим.

Норм се вкопчи в долната част на вратата и успя да се придърпа навътре. Пипалото сякаш се наду, така както се издува мускул, когато човек го стегне. Норм бе издърпай отново към стоманената врата. Пипалото се изду още и тялото и краката на Норм започнаха да се изплъзват навън. Ризата му се закачи за долната част на вратата и излезе от панталоните му. Той се дърпаше яростно и се набираше напред като човек, който прави коремни на лост.

— Помогнете ми — хълщащ той. — Помогнете ми; момчета, моля ви, моля ви.

— Господи, Света Богородице — каза Майрън. Той бе излязъл от агрегатното отделение, за да види какво става.

Аз бях най-близо, хванах Норм през кръста и започнах да го тегля с всичка сила, забивайки пети в пода. За миг направихме крачка назад, но само за миг. Беше като теглене на ластик или на дъвка. Пипалото поддаде, но въобще не охлаби хватката. Тогава от мъглата се подадоха още три пипала и посегнаха към нас. Едното се нави около веещата се червена престилка на Норм и я откъсна. То пак изчезна в мъглата, здраво стиснало червения плат. Сетих се за израза, който майка ми обикновено употребяваше, когато ние с брат ми я молехме да ни даде я сладкиш, я книжка, я някоя играчка. „Това ви трябва толкова, колкото на кокошката й трябва байрак“, — казваше обикновено тя. Сетих си за думите й и за пипалото, което разяваше червената престилка на Норм и се разсмях. Само дето моят смях и писъците на Норм звучаха по един и същи начин. Може би никой не разбра, че всъщност се смея, освен мен.

За миг другите две пипала се плъзгаха безцелно напред-назад по платформата, като издаваха същия той стържещ звук, който бях чул по-рано. Тогава едно плясна по левия хълбок на Норм и се плъзна около него. Усетих как докосва ръката ми. Бе топло, пулсиращо и гладко. Сега се мисля, че ако се бе впило в мен със смукалата си, аз също щях

да изчезна в мъглата. Но не се впи. Вкопчи се в Норм. А третото пипало обви глезена му.

Сега усещах как Норм се изтръгва от ръцете ми.

— Помогнете ми! — крещеше той. — Оли! Хора! Подайте ми ръка!

Но те не дойдоха. Не зная какво правеха, но не дойдоха.

Погледнах надолу и видях как смукалата около кръста на Норм започват да се впиват в кожата му. Смукалата започнаха да го ядат там, където ризата бе излязла от панталоните му. Кръв, червена като изчезналата му престилка, започна да се стича от раната, която пипалото си бе отворило.

Ударих си главата вния край на вдигнатата донякъде врата.

Краката на Норм пак бяха навън. Едната му обувка бе паднала. От мъглата се появи още едно пипало, обви върха си около обувката и изчезна с нея. Пръстите на Норм стискаха долния ръб на вратата. Беше се вкопчил в смъртна хватка. Пръстите му бяха посинели. Той вече не пищеше. Вече беше отвъд писъците. Бълскаше главата си напред-назад в едно безкрайно отрицание на всичко, което се случваше, а черната му коса диво се вееше.

Погледнах през рамото му и видях, че се задават още пипала, десетки, цяла гора. Някои бяха малки, но други бяха гигантски, дебели като онова покрито с мъх дърво, което лежеше повалено на алеята ни същата сутрин. Големите имаха ярко розови смукала, с размери на люкове. Едно от тези големите, се удари в бетонната платформа с глуcho „туп“ и запълзя към нас като огромен, сляп дъждовен червей. Напрегнах се и дръпнах с всички сили и пипалото, което държеше десния прасец на Норм, леко се отпусна. Но това беше всичко. Преди да го хване здраво, видях че нещото вече го изляждаше.

Едно от пипалата се потри нежно о бузата ми и след това се размаха във въздуха, сякаш се колебаеше. Тогава си помислих за Били. Били лежеше заспал в магазина до дългия бял хладилен шкаф за мясо на господин МакВей. Бях дошъл тук, за да намеря нещо, с което да го покрия. Ако едно от тези неща тук ме докопа, нямаше да има кой да се погрижи за него, освен може би Нортън.

Така че пуснах Норм и паднах на колене. Бях наполовина вън и наполовина вътре, точно под повдигнатата врата. Едно от пипалата се

промъкна наляво от мен, сякаш вървеше на смукалата си. То се долепи до ръката на Норм, спря се за миг, а след това се нави около нея.

Сега Норм приличаше на човек от някой луд сън на заклинания със змии. Отвсякъде около него се увидаха пипала... те бяха и около мен. Тромаво скочих обратно вътре, паднах на рамото си и се претърколих. Джим, Оли и Майрън продължаваха да са там. Стояха като сцена с восьчни фигури в музея на Мадам Тюсо, с бледи лица, ярко блестящи очи. Джим и Майрън бяха от двете страни на агрегатното отделение.

— Пуснете агрегата! — изкрешях им аз.

Никой не помръдна. Взираха се с унесена, мъртвешка ненаситност към рампата. Опипах пода, хванах първото попаднало ми нещо — кутия прах за пране — и го запратих към Джим. Ударих го в корема, малко над токата. Очите му проблеснаха и си върнаха почти нормалното изражение.

— Иди и пусни проклетия агрегат! — изревах толкова силно, че ме заболя гърлото.

Той не се помръдна, вместо това започна да се оправдава, явно решил, че сега, когато неизвестно от мъглата изяждаше Норм, бе дошло времето да се защитава.

— Много съжалявам — хленчеше той. — Не знаех. Откъде по дяволите бих могъл да зная? Ти каза, че си чул нещо, но аз не знаех какво имаш пред вид, трябваше да обясниш по-ясно. Аз си помислих, де да знам, че може би птица или нещо...

В този момент Оли се раздвижи, бутна го с тежкото си рамо и слепешката тръгна към агрегатното. Джим се препъна в един от кашоните с белина и падна, така както аз бях паднал в тъмното.

— Много съжалявам — повтори той. Червената му коса бе паднала над челото му. Лицето му бе сиренено бяло. Очите му бяха като на ужасено малко момче. След няколко секунди агрегатът се закашля и заработи.

Обърнах се към вратата на рампата. Норм бе почти изчезнал, но въпреки това той се държеше зловещо за ръба на вратата с една ръка. Тялото му гъмжеше от пипала и от него спокойно се стичаше кръв на пода на едри капки. Главата му се бълскаше напред-назад и очите му бяха изскочили от ужас, вперени в мъглата.

Още пипала бяха полазили навътре по пода. Имаше прекалено много до копчето, с което се вдигаше и сваляше вратата, така че бе немислимо да се приближи човек до него. Едно от пипалата обви половинлитрова бутилка кола и я отнесе. Друго обхвана картонена кутия и я стисна. Кутията се разкъса и от нея се затъркаляха рула тоалетна хартия. Пипалата с настървение се вкопчиха в тях.

Едно от големите се плъзна навътре. Върхът му се повдигна от пода и сякаш подуши въздуха. То тръгна към Майрън и той започна да отстъпва на ситни стъпки, като лудо въртеше очи. От устните му се изтръгна тънък писък.

Започнах да се оглеждам за нещо достатъчно дълго, с което да пресегна отвъд пипалата и да натисна копчето „ЗАТВОРЕНО“ на стената. Видях една метла с дълга дръжка, подпряна касите с бира и я грабнах.

Здравата ръка на Норм се откъсна от вратата. Той затупа с нея по бетонната рампа и лудо се заопитва да се вкопчи в нещо с единствената си свободна ръка. За миг очите му срещнаха моите. Бяха дяволски блестящи и напълно съзnavащи какво става. Тогава бе издърпай в мъглата, въпреки че се съпротивляваше. Последва още един писък, който стихна задавено. Норм изчезна. Протегнах дръжката на метлата, натиснах копчето и моторът изви. Вратата започна да се плъзга надолу. Първо докосна най-дебелите пипала, онова, дето опипваше в посока към Майрън. Притисна ципата — кожата или каквото там беше — и после я проби. Заблика черна лепкава течност. Пипалото започна да се гърчи лудо и да се удря в бетонния под на склада, като гаден бич, след това започна да се изпъва. След миг изчезна. Другите започнаха да се изтеглят.

Едно от тях се бе вкопчило в петкилограмова торба с кучешка храна и не искаше да я пусне. Спускащата се врата го сряза на две, преди да влезе в жлеба си. Отрязаното парче от пипалото се сви конвулсивно, скъса торбата и пръсна кафяви гранули кучешка храна из целия склад. После започна да се мята по пода като риба на сухо, ту се навива, ту се развива, все по-бавно, докато остана неподвижно. Побутнах го с дръжката на метлата. Парчето от пипалото, дълго около метър, се вкопчи в нея за миг, после се отпусна и се просна сред пръснатите рула тоалетна хартия, кучешката храна и белина.

Не се чуваше нищо освен ревът на агрегата и Оли, който плачеше в шперплатовото отделение. Виждах го как седи вътре на един стол и притиска лицето си с ръце.

Тогава чух още един звук. Мекият, плъзгащ се звук, който бях чул в тъмнината. Само че, сега той бе десеторно по-сilen. Това бяха пипала, виещи се на рампата пред вратата, които се опитваха да намерят начин да влязат.

Майрън направи две крачки към мен.

— Виж — каза той. — Трябва да разбереш...

Забих му един юмрук във физиономията. Той бе прекалено изненадан, за да се опита да го парира. Улучих го точно под носа и устната му се заби в зъбите му. В устата му шурна кръв.

— Вие го убихте! — крещях аз. — Видяхте ли го добре? Видяхте ли добре какво направихте?

Започнах да го удрям с юмруци, да замахвам със сила отляво и отдясно. Не да нанасям точни удари, както ме бяха учили на тренировките по бокс в училище, а просто да замахвам във всички посоки. Той отстъпи назад, избягна някои от ударите ми, а други прие с вцепененост, която бе нещо като примирение или покаяние. Това ме ядоса още повече. Разкървавих му носа. Ударих го под окото така, че сигурно щеше да посинее красиво. Цапнах му един силен по брадата. След него очите му се замъглиха и добиха почти празен израз.

— Виж — продължаваше да говори той, — виж, виж — но тогава го ударих в корема, извадих му въздуха и той престана да повтаря „виж, виж“. Не зная още колко щях да продължа да го удрям, но някой ме хвани за ръцете. Освободих се и се извърнах. Надявах се, че е Джим. Исках и него да набия.

Но не беше Джим. Беше Оли. Кръглото му лице бе мъртвешки бледо. Тъмни бяха останали само кръговете около очите му — очи, които продължаваха да блестят от сълзи.

— Недей, Дейвид — каза той. — Не го удрий повече. Това нищо не решава.

Джим стоеше встрани, лицето му бе объркано и празно. Ритнах един кашон към него. Той се удари в един от ботушите му и отскочи.

— Ти и твоят приятел сте страхотни тъпанари — казах аз.

— Хайде, Дейвид — каза Оли с нещастен тон. — Остави.

Джим свали поглед към ботушите си. Майрън седеше на пода и си притискаше шкембето с ръце. Дишах тежко. Кръвта бучеше в ушите ми и целият треперех. Седнах на някакви кашони, отпуснах глава между коленете си и хванах глезните си с ръце. Поседях така известно време с коса, паднала на очите и чаках да видя дали ще припадна, ще повърна или кой знае какво.

След известно време това чувство започна да отминава и аз вдигнах очи към Оли. Розовият му пръстен блестеше приглушено на аварийното осветление.

— Добре — казах аз вяло. — Свърших.

— Добре — каза Оли. — Трябва да помислим какво да правим сега.

Складът пак започваше да замириসва на изпарения.

— Да спрем агрегата. Това е първото нещо.

— Да, да се махаме оттук — каза Майрън. Очите му ме гледаха умолително. — Много съжалявам за онова момче. Но ти трябва да разбереш...

— Нищо не трябва да разбирам. Ти и твоето приятелче идете обратно в магазина, но чакайте до хладилния шкаф с бирата. Не казвайте думища на никого. Засега не.

Те тръгнаха с готовност, като се притиснаха един о друг, когато преминаваха през двойната врата. Оли спря агрегата и точно, когато светлините започнаха да гаснат, видях подплатеното одеяло, от този тип, дето ги използват превозвачите на багаж, за да опаковат чупливи неща. То бе метнато върху каси с празни бутилки от газирана вода. Посегнах и го грабнах за Били.

Чу се как Оли излиза от агрегатното с тътрене и препъване. Като повечето пълни мъже, той дишаше шумно и тежко.

— Дейвид? — гласът му бе малко неуверен. — Тук ли си още?

— Тук съм, Оли. Внимавай, че има паднали кашони с белина.

— Добре.

Гласът ми му показваше посоката накъде да върви и след тридесетина секунди той протегна ръка и се хвана за рамото ми. Въздъхна дълбоко, на пресекулки.

— Боже Господи, да се махаме оттук — усещах мириса на ментови бонбони, които той винаги дъвчеше. — Тази тъмнина е... много неприятна.

— Така е — казах аз. — Обаче почакай само една минутка, Оли. Исках да поговоря с теб, без онези двамата идиоти да ни чуят.

— Дейв... те не накараха Норм да го направи. Помни това.

— Норм беше дете, а те не са. Но няма значение. Всичко свърши. Трябва да им кажем, Оли. На хората в магазина.

— А, ако изпаднат в паника... — гласът на Оли бе неуверен.

— Може да изпаднат, може да не изпаднат. Но ще си помислят добре, преди да излязат навън, а повечето искат именно това. Защо да не го направят? Повечето от тях са оставили хора вкъщи. И аз съм оставил човек. Трябва да им дадем да разберат, че ако излязат, поемат риск.

Ръката му здраво стискаше моята.

— Добре — каза той. — Само се питам... всички тези пипала... като калмар или нещо такова... Дейвид, къде е основата им? Къде започват всички тези пипала?

— Не зная. Но не искам тези двамата да започнат да разправят на другите. Това сто процента ще предизвика паника. Да тръгваме.

Огледах се и след миг-два забелязах тънката отвесна линия светлина в процепа между вратите. Затърихме се нататък, като внимавахме за разхвърляните кашони. Оли ме стискаше за ръка. Дойде ми на ум, че всички бяхме изгубили фенерите си.

Когато стигнахме до вратата, Оли каза с равен глас:

— Това, което видяхме... това е невъзможно, Дейвид. Знаеш го, нали? Дори ако някой камион от Бостънския аквариум е изпуснал един от онези огромни калмари, за които пише в „Двадесет хиляди левги под водата“, той би умрял. Той просто би умрял.

— Да — казах аз. — Точно така.

— Тогава какво е станало? А? Какво е станало? Какво представлява тази проклета мъгла?

— Оли, не зная.

Излязохме.

V. СПРЕЧКВАНЕ С НОРТЪН. ДИСКУСИЯ КРАЙ ХЛАДИЛНИЯ ШКАФ С БИРА. ПОТВЪРЖДЕНИЕТО.

Джим и приятелчето му Майрън бяха точно пред вратата, с по една бира в ръка. Погледнах към Били, видях, че още спи и го завих с превозваческото одеяло. Той малко се размърда, промърмори нещо, после пак кротко заспа. Погледнах часовника си. Беше 12.15. Това изглеждаше абсолютно невъзможно, имах чувството, че са минали поне пет часа, откакто бях влязъл в склада, за да търся нещо, с което да покрия Били. А цялата работа бе отнела не повече от тридесет и пет минути.

Върнах се на мястото, където стоеше Оли с Джим и Майрън. Оли си бе взел бира и предложи една и на мен. Взех я и изпих половината на един дъх, така, както бях направил сутринта, докато режех дърветата. Тя ми помогна да се взема в ръце.

Джим беше Джим Грондин. Фамилията на Майрън беше Ла Фльор — това имаше своята смешна страна. Цветенцето Майрън имаше засъхваща кръв по устните, брадичката и бузите. Okoto със синината вече се бе подуло. момичето с лилавата блуза мина край нас, шляйки се безцело, и го погледна крадешком. Можех да ѝ кажа, че Майрън е опасен само за тийнейджъри, които искат да се покажат, че са мъже, но реших да замълча. В крайна сметка Оли бе прав — те бяха постъпили така, както бяха сметнали, че ще е най-добре. Само че по един сляп, страшен начин, а не в името на истинските общи интереси. Сега аз имах нужда от тях, за да постъпя така, както аз мислех, че ще е най-добре. Не мислех, че ще има някакъв проблем. И на двамата им се бе изпарили куражът. Никой от тях — особено цветенцето Майрън — известно време нямаше да е в състояние да направи каквото и да е било. Нещото, което бе в очите им, когато караха Норм да излезе да почисти ауспуха, бе изчезнало. Носовете им бяха провиснали.

— Ще трябва да кажем нещо на тези хора — казах аз.

Джим отвори уста да протестира.

— Ние с Оли ще премълчим вашата роля с Майрън за изпращането на Норм навън, ако вие ни подкрепите в това, което ще кажем за... ами за това, което го хвана.

— Разбира се — каза Джим, с жалка готовност. — Разбира се, ако не им кажем, хората могат до излязат навън... като онази жена... жената, която... — Той избърса устата си с ръка и после бързо изпи още бира. — Боже, каква каша.

— Дейвид — каза Оли. — Какво... — той спря, след това продължи с усилие. — Какво ще стане, ако проникнат вътре? Пипалата?

— Как така ще проникнат? — попита Джим. — Нали вие затворихте вратата?

— Разбира се — каза Оли. — Но цялата фасада на магазина е от стъкло.

Имах чувството, че стомахът ми потъна с асансьор двадесет етажа надолу. Знаех това, но някак бях успял да избягна тази мисъл. Погледнах към мястото, където спеше Били. Спомних си пипалата, гъмжащи около Норм. Помислих си как това може да се случи с Били.

— Стъкло — прошепна Майрън Ла Фльор. — Велики Боже!

Оставих тримата до хладилния шкаф, всеки с втора кутия бира в ръка, и тръгнах да търся Брент Нортън. Намерих го, потънал в трезв разговор с Бъд Браун, на второ гише. Двамата — Нортън, с грижливо подстриганата си коса и красива за възрастта си външност, Браун, със своята сурова физиономия на човек от Нова Англия — приличаха на карикатура от вестник „Ню Йоркър“.

Двадесетина души се движеха неспокойно напред-назад между касите и витрината. Много от тях се бяха наредили пред стъклото, за да гледат мъглата. Отново си спомних за хората, които се нареждат да гледат на строителните площадки.

Госпожа Кармъди бе седнала на неподвижната транспортна лента на една от касите и пушеше елегантна цигара. Тя ме измери с поглед, реши, че не ставам и ме подмина. Имаше вид на човек, който сънува наяве.

— Брент — казах аз.

— Дейвид! Къде изчезна?

— Точно по този въпрос искам да говоря с теб.

— Има хора до хладилниците, които пият бира — каза навъсено Браун. Звучеше като човек, който съобщава, че на църковно парти са пуснали порнофилми. — Виждам ги на огледалото на охраната. Това просто трябва да спре.

— Брент?

— Бихте ли ме извинили да минутка, господин Браун?

— Разбира се — той кръстоса ръце пред гърдите си и начумерено се взря в изпъкналото огледало. — Това ще престане, обещавам ви.

Ние с Нортън се отправихме към хладилния шкаф с бирата, в най-отдалечения ъгъл на магазина. Обърнах се назад и погледнах с тревога как са се извили дървените греди, които държат отделните стъкла на витрината, как са се нацепили на места. Едно от стъклата дори не беше цяло. От горния ъгъл се бе отчупило парче стъкло. Може би можехме да го запушим с парче плат или нещо такова — може би с няколко дамски фланелки по 3.59 долара, които бях забелязал до виното...

Мисълта ми рязко секна и трябваше да запуша устата си с ръка. Така успях да преглътна кикота, който ме обзе при мисълта, че ще запуша с няколко фланелки една дупка, за да спра пипалата, които бяха отнесли Норм. Бях видял едно от тези пипала — едно малко — как стиска торба с кучешка храна, когато тя се разкъса.

— Дейвид, добре ли си?

— А?

— Лицето ти — току-що имаше вид на човек осенен от чудесна идея, или пък от ужасна.

Тогава се сетих нещо:

— Брент, какво стана с оня мъж, който крещеше нещо за това как мъглата отнесла Джон Лий Фровин?

— Оня човек, дето му течеше кръв от носа?

— Да, той.

— Той изпадна в безсъзнание и господин Браун му донесе валериан от аптечката за първа помощ. Защо?

— Той каза ли нещо друго, когато дойде на себе си?

— Пак продължи с тези халюцинации. Господин Браун го отведе до офиса. Някои от жените се изплашиха. Той бе щастлив, че може да иде другаде. Говореше нещо за стъклото. Когато господин Браун каза,

че в офиса има само един малък прозорец, при това с решетка, той отиде с видима радост. Предполагам, че още е там.

— Това, което той е говорил, не са халюцинации.

— Не, разбира се, че не са.

— А този тътен, който чухме?

— Не, но Дейвид...

Той е изплашен, продължих да си повтарям аз. Не вдигай много шум и недей да се дуеш пред него, само защото той се държа така с теб по време на спора ви за оградата... отначало покровителствено, после саркастично, а накрая, когато стана ясно, че ще загуби — грозно. Не му вади акъла, защото ще имаш нужда от него. Може да не е в състояние да си включи електрическия трион, но той има бащинско излъчване и ако каже на хората да не изпадат в паника, те ще го послушат. Така че, не му вади акъла.

— Виждаш ли двете врати, отсреща, зад хладилния шкаф с бирата?

Той вдигна поглед, смръщено:

— Оня мъж, който пие бира, не е ли другият заместник управител? Уийкс? Ако Браун забележи, уверявам те, че този мъж скоро ще си търси работа.

— Брент, можеш ли да ме изслушаши?

Той ме погледна разсеяно.

— За какво говореше, Дейвид? Много съжалявам.

Сега му предстоеше много да съжалява.

— Виждаш ли онези врати?

— Да, разбира се. И какво за вратите?

— Те водят към склада, който се простира по цялата дължина на западната фасада на сградата. Били заспа и отидох там да видя дали няма нещо, с което да го покрия...

Разказах му всичко. Спестих само спречкването дали Норм трябва или не трябва да излезе изобщо. Казах му какво бе влязло вътре... и накрая, какво бе излязло с писъци. Брент Нортън отказа да повярва. Не, той дори отказа да размисли по въпроса. Заведох го при Джим, Оли и Майрън. И тримата потвърдиха историята, въпреки че Джим и цветенцето Майрън бяха вече на път да се напият.

Нортън пак отказа да повярва и дори да изслуша историята. Той просто се дръпна:

— Не — каза той. — Не, не, не. Извинете ме, господа, но това е просто смешно. Или си правите майтап с мен — той ни огледа покровителствено, за да покаже, че може да носи майтап не по-зле от всеки, — или страдате от някаква форма на групова хипноза.

У мен се надигна гняв, но се опитах да се контролирам, макар и с мъка. Не мисля, че обикновено кипвам лесно, но това не бяха обикновени обстоятелства. Трябаше да мисля за Били, за това, което се случваше — или вече се бе случило със Стефани. Тези неща непрестанно тормозеха съзнанието ми.

— Добре — казах аз. — Да се върнем там. На пода има парче от пипало. Отряза го вратата, когато се затвори. Освен това те се чуват отвън. Шумолят около вратата. Звукът прилича на вятър в бръшлян.

— Не — каза той спокойно.

— Какво? — аз наистина реших, че не съм го чул добре. — Какво каза?

— Казах не. Не отивам там. Шегата ви стигна твърде далече.

— Брент, кълна ти се, че не е шега.

— Разбира се, че е шега — сряза ме той. Погледът му се премести към Джим, Майрън, спря се за малко на Оли Уийкс, който издържа на погледа му със спокойна невъзмутимост и накрая пак се върна на мен. — На това вие тук сигурно му казвате „голям майтап“. Така ли, Дейвид?

— Брент... виж...

— Не, ти виж! — Гласът му започна да става все по-силен и да се доближава към кряськ в съдебна зала. Чуваше се много добре и няколко души, които се мотаеха наоколо, изнервени, без цел, започнаха да се обръщат да видят какво става. Докато говореше, Нортън ме побутваше с пръст. — Това е майтап. Това е динена кора и аз съм този, който трябва да се подхълзне и да падне. Вие тук не си падате много по хората, които не са от вашия край. Прав ли съм? Вие се държите заедно. Така стана и когато те извиках на съд, за да получа това, което по право ми принадлежи. Ти тогава спечели. Как няма да спечелиш? Баща ти е бил известен художник, това е твоят град. Аз само плащам данъци и си харча парите тук.

Той вече не играеше, не ни се фукаше с добре тренирания си адвокатски глас. Той вече крещеше и бе на ръба да изгуби контрол върху нервите си. Оли Уийкс се обърна и се отдалечи, стиснал бирата

си. Майрън и приятелят му Джим бяха зяпнали Нортън с искрено удивление.

— Да не искате да дойда и да видя някаква нова гумена играчка за деветдесет и осем цента, докато тези двама селяндури зяпат отстрани и се съдират от смях?

— Хей, внимавай кого наричаш селянтур!

— Радвам се, че дървото падна върху твоя навес, ако искаш да знаеш истината. Радвам се — Нортън ми се хилеше дивашки. — Хубавичко го продъни, нали? Фантастично. Сега ми се махайте от пътя.

Той се опита да се провре край мен. Аз го хванах за ръката и го бълснах в хладилния шкаф. Една жена изграка от изненада. Две опаковки по шест бира паднаха на земята.

— Сега си отвори хубавичко ушите, Брент. Тук става въпрос за живота на хора. А животът на моето дете не е на последно място. Така, че слушай, защото, кълна се, ще те размажа.

— Давай — каза Нортън, като продължаваше да се хили и да се перчи сковано. Очите му, кръвясали и ококорени, щяха да изскочат от орбитите. — Покажи на всички колко си голям и силен, като набиеш един човек с болно сърце, който е достатъчно стар, за да ти бъде баща.

— Я го цапни! — извика Джим. — Болно сърце! Въобще не вярвам, че един нюйоркски мошеник — адвокат може да има сърце.

— Ти не се меси — казах аз на Джим, след това наведох лице към Нортън. Бях на разстояние за една целувка, ако имах такова намерение. Хладилният шкаф не работеше, но продължаваше да излъчва хлад. — Стига си ровил. Прекрасно знаеш, че казвам истината.

— Нищо... не... знам — каза той задъхано.

— По друго време, на друго място, щях да оставя да ти мине номера. Не ме интересува колко те е шубе, не си водя бележки. Но имам нужда от теб, дяволите да те вземат! Не проумяваш ли? Имам нужда от теб.

— Пусни ме!

Хванах го за ризата и го разтърсих.

— Наистина ли нищо не разбиращ? Хората ще започнат да си тръгват и ще налетят право на това нещо отвън! За бога, не разбиращ ли?

— Пусни ме!

— Няма да те пусна, докато не дойдеш с мен да видиш сам.

— Казах ти вече — не! Това е някакъв трик, някакъв майтап, аз не съм толкова глупав, за колкото ме вземаш...

— Тогава аз ще те затътря до там.

Грабнах го за рамото и за врата. Шевът на ризата му под мишницата се разпори с тих пърхащ звук. Затеглих го към двойните врати. Нортън нададе жалък писък. Беше се събрала купчинка хора — петнадесет или може би осемнадесет, но те се държаха настрана. Никой не даде някакъв знак, че иска да се намеси.

— Помощ! — викаше Нортън. Зад очилата, очите му бяха изскочили. Добре подстриганата му коса пак се бе разрошила, щръкнала на два кичура зад ушите. Хората суркаха крака и наблюдаваха.

— Защо крещиш? — казах в ухoto му. — Нали е само майтап, а? За това те взех с мен в града и ти поверих Били да прекосите паркинга, защото бях изфабрикувал тази мъгла. Защото бях наел машина за мъгла от Холивуд, струваше ми петнадесет хиляди долара и още осем хиляди за транспорт, само и само да си направя един майтап. Престани да баламосваш сам себе си и си отвори очите.

— Пусни... ме! — изръмжа Нортън. Бяхме стигнали почти до вратата.

— Чакай, чакай! Какво е това? Какво правите?

Това беше Браун. Той разблъска с лакти тълпата зяпачи.

— Накарай го да ме пусне — каза Нортън пресипнало. — Той е луд.

— Не. Не е луд. Ще ми се да е луд, но не е. — Това беше Оли, бях готов да го разцелувам. Той дойде по пътеката зад нас и застана с лице срещу Браун.

Очите на Браун се залепиха на бирата, която Оли държеше в ръка.

— Ти пиеш! — каза той, гласът му бе учуден, но не лишен от доволство. — За това ще си загубиш работата.

— Хайде, Бъд — казах аз и пуснах Нортън. — Това не е обикновена ситуация.

— Правилникът не е променен — каза Браун самодоволно. — Ще се погрижа компанията да бъде уведомена. Това е мое задължение.

През това време Нортън бе изтичал встрани и бе застанал на известно разстояние, като се опитваше да си оправи ризата и да приглади косата. Очите му нервно се мятаха между Браун и мен.

— Хей! — извика Оли изведенъж, извиси глас и се чу басов тътен, който никога не бих очаквал от този едър, но мек и кротък човек. — Хей! Всички в магазина! Елате тук да чуете нещо! Засяга ви всички! — Той ме погледна спокойно, без да обръща никакво внимание на Браун. — Така добре ли е?

— Много добре.

Хората започнаха да се събират. Първоначалната групичка свидетели на спречкването ми с Нортън се удвои, после се утрои.

— Има нещо, което е по-добре да знаете... — започна Оли.

— Веднага остави тази бира — каза Браун.

— Ти мълкни веднага — казах аз и направих стъпка към него.

Браун отстъпи предпазливо назад.

— Не знам какво си въобразявате, че правите — каза той, — но ви уверявам, че ще докладвам във федералната компания! Всичко! И искам да разберете, че може би ще има наказания! — Устните му оголиха пожълтелите му зъби и аз усетих колко ми е неприятен. Той се опитваше да се справи някак. Както Нортън бе включил съзнанието си на „заето“. Майрън и Джим бяха опитали да направят същото като превърнат цялата работа в игра на перчене — като се оправи агрегатът, мъглата ще се вдигне. А това бе начинът на Браун. Той... се грижеше за магазина.

— Хайде тогава, запиши имената — казах аз. — Само замълчи.

— Ще запиша много имена, — отвърна той. — Твоето ще е първо в списъка, ти бохем такъв!

— Господин Дейвид Дрейтън има нещо да ви каже — каза Оли, — и мисля, че ще е най-добре да го чуете, ако имате планове да си тръгнете за вкъщи.

Така че аз им разказах какво се бе случило, горе-долу същото, което бях казал на Нортън. Отначало се чуваше смях, но към края беспокойството се задълбочи.

— Това е лъжа, така да знаете — каза Нортън. Той се опита да натърти това, което казваше, но се престара и думите му прозвучаха просто рязко. Това бе човекът, на когото казах пръв с надежда да го

привлека на своя страна, защото хората биха му имали доверие. Каква тъпотия.

— Разбира се, че е лъжа — съгласи се Браун. — Това е лудост. И откъде предполагате, че са дошли тези пипала, господин Дрейтън?

— Не зная засега, но това не е толкова важен въпрос. Те са тук. Има...

— Подозирам, че са дошли от няколко от тези бири. Това са моите подозрения — това предизвика лек смях — хуморът му бе оценен. Но смехът бе пресечен от високия, дрезгав глас на госпожа Кармъди.

— Смърт — изкрещя тя и онези, които се смееха, бързо отрезвяха.

Тя дойде с маршова стъпка до средата на неправилния кръг, който се бе оформил, сякаш яркожълтите ѹ панталони изльчваха своя светлина, огромната и чанта се поклащаше на слонското ѹ бедро. Черните ѹ очи се огледаха арогантно, остри, със злобен пламък, като на сврака. Две красиви момичета на по шестнадесет години, с надпис „ГОРСКИ ЛАГЕР“ на гърба на фланелите си, се дръпнаха назад.

— Вие слушате, но не чувате! Чувате, но не вярвате! Кой от вас иска да излезе навън и да се увери сам? — Очите ѹ се плъзнаха по присъстващите и после се спряха върху мен. — И какво точно предлагате да направим, господин Дрейтън? Какво мислите, че може да се направи?

Тя се ухили като череп над жълтия костюм.

— Това е краят, казвам ви. Краят на всичко. Краят на времето. Движещият се пръст го изписа. Не с огън, а с мъгла. Земята се отвори и бълвна всичките си гнусотии...

— Не можете ли да я накарате да мълкне — избухна едно от момичетата. То почти се бе разплакало. — Тя ме плаши!

— Страх ли те е, миличка? — попита госпожа Кармъди и се обърна към нея. — Не, сега не те е страх. Но когато противните творения на дявола, които сега са плъзнали по земята, дойдат за теб...

— Стига толкова, госпожо Кармъди — каза Оли и я хвана за ръка. — Това е достатъчно.

— Я да ме пуснеш! Това е краят, казвам ви! Това е смъртта! Смъртта!

— Това са пълни глупости — каза с отвращение един мъж с рибарска шапка и очила.

— Не, господине — заговори Майрън — зная, че звуци като от шантав сън, но е чистата истина. Видях с очите си.

— И аз — каза Джим.

— Аз също видях — намеси се Оли. Той бе успял да накара госпожа Кармъди да замълчи, поне засега. Но тя стоеше наблизо, стискаше голямата си чанта и се хилеше с лудата си усмивка. Никой не искаше да стои прекалено близо до нея — хората мърмореха помежду си неодобрително. Някои от тях бяха започнали да поглеждат към стъклените витрини с беспокойство. Радвах се, че е така.

— Лъже — каза Нортън. — Вие се надълъгвате един друг. Това е всичко.

— Изобщо не може да се вярва на това, което говорите — каза Браун.

— Няма защо да стоим тук и да го предъвкваме — казах му аз.

— Елате в склада. Вижте. Чуйте.

— Не се позволява клиентите да влизат в склада...

— Бъд — каза Оли, — иди с него. Да я видим тази работа.

— Добре — каза Браун. — Господин Дрейтън? Хайде да свършваме с тази глупост.

Бутнахме двойната врата и влязохме в мрака.

Звукът бе неприятен, може би злокобен.

Браун също го усети, въпреки ината си на истински янки, ръката му веднага се вкопчи в моята, за миг задържа дъха си, а после задиша по-шумно.

Откъм вратата на рампата се чуваше тихо шушнене — почти нежен звук. Внимателно заопипвах пода с крак, докато усетих един от фенерите. Наведох се, вдигнах го и го запалих. Лицето на Браун бе издължено, а той още дори не ги беше виждал, само ги чуваше. Но аз ги бях видял и можех да си ги представя как се увиват и пълзят по стоманената повърхност на вратата, като живи лози.

— Как мислиш сега? Изобщо не е за вярване, нали?

Браун облиза устните си и погледна към разхвърляните кашони и торби.

— Те ли направиха това?

— Отчасти. По-голямата част. Ела насам.

Той дойде. Неохотно. Насочих фенерчето към сбръчканата, навита част от пипало, която още лежеше край метлата. Браун се наведе над него.

— Не пипай — казах аз. — Може още да е живо.

Той бързо се изправи. Хванах метлата за обратната страна.

И леко побутнах пипалото с дръжката. Третото или четвъртото побутване го накара бавно да се разгъне и да покаже две смукала и част от откъснато трето. Тогава парчето пак бързо се нави и остана неподвижно. Браун се дръпна с отвратено въз клицание.

— Видя ли достатъчно?

— Да — каза той. — Да се махаме оттук.

Последвахме подскачащата светлина на фенерчето, докато стигнем до двойната врата и бързо излязохме. Всички лица се обърнаха към нас и разговорите замряха. Лицето на Нортън бе като остаряло сирене. Черните очи на госпожа Кармъди светеха. Оли пиеше бира, по лицето му продължаваха да се стичат струйки пот, въпреки че в магазина бе станало доста хладно. Двете момичета с надпис на фланелите „ГОРСКИ ЛАГЕР“, се бяха сгушили едно до друго като млади кончета, преди буря. Очи. Толкова много очи. Бих могъл да ги нарисувам, помислих си аз и изпитах хлад. Без лица, само очи в мрака. Бих могъл да ги нарисувам, но никой не би повярвал, че са истински.

Бъд Браун скръсти ръце пред гърдите си.

— Хора — каза той. — По всичко личи, че имаме пред себе си значителен проблем.

VI. ДИСКУСИИ. ГОСПОЖА КАРМЪДИ. УКРЕПЛЕНИЯ. КАКВО СЕ СЛУЧИ С ОБЩЕСТВОТО „ПЛОСКА ЗЕМЯ“

Следващите четири часа минаха като на сън. Потвърждението на Браун бе последвано от дълга, полуистерична дискусия, или може би дискусията не бе така дълга както изглеждаше. Може би това просто бе тъжната необходимост хората да предъвкват една и съща информация, опитвайки се да я разгледат от всеки възможен ъгъл, работейки така, както куче работи върху кокал, докато стигне до костния мозък. Хората бавно си отваряха очите за това, което става. Това можеше да се види на всяко общоградско събрание в Нова Англия през март.

Възникнало едно общество „Земята е плоска“, начело на което бе Нортън. Това бе една шумна малка група от десетина души, които въобще не вярваха. Нортън повтаряше отново и отново, че има само четирима свидетели на това как момчето е било отнесено от Пипалата от планета X (отначало бе смешно, но бързо се износи, изглежда във възбудата си Нортън не бе забелязал). Добави, че лично той не би се доверил на нито един от тях. По-нататък той изтъкна, че петдесет процента от свидетелите вече бяха безнадеждно пияни. Това бе несъмнено истина. Джим и Майрън Ла Фльор, с целия хладилен шкаф с бира и щанда с вината на свое разположение, бяха жестоко напоркани. Като се има пред вид какво бе станало с Норм и техния дял в историята, не ги винях. Щяха да отрезнеят прекалено скоро.

Оли продължаваше да пие настойчиво, без да обръща внимание на протестите на Браун. След известно време Браун се отказа, като се задоволяваше от време на време с по някоя злобна заплаха с Компанията. Той дори не съзнаваше, че Федералната компания със своите клонове в Бриджтън, Норт Уиндъм и Портънд, може би нямаше изобщо да съществува. Оли пиеше без да спира и без да се напива. Той изхвърляше чрез потта си всичко, което изпиваше. Накрая,

когато дискусията с обществото „Земята е плоска“ започна да се ожесточава, той проговори:

— Ако не вярвате, господин Нортън, моля, няма проблем. Ще ви кажа какво да направите. Излезте от предната врата и заобиколете отзад. Има голяма купчина касетки с празни бутилки от бира и газирана вода. Норм, Бъди и аз ги складирахме там тази сутрин. Донесете ни две-три бутилки за доказателство, че наистина сте били отзад. Направете го и аз лично ще си сваля ризата и ще я изям.

Нортън се развика.

Оли го пресече със същия тих, равен глас.

— Казвам ви, че само вредите, като говорите така. Тук има хора, които искат да си идат у дома и да видят дали близките им са добре. Сестра ми и едногодишната й дъщеря са вкъщи, в Нейпълс, в момента. Разбира се, че искам да знам как са. Но ако хората ти повярват и си тръгнат и с тях ще се случи същото, което се случи с Норм.

Той не успя да убеди Норм, но убеди няколко от околните, които се бяха облегнали на парапетите или пък насядали по тях — не толкова това, което казваше, колкото това което бе в очите му, пълните му с видения очи. Мисля, че разумът на Нортън се държеше на това, че не е убеден, или поне той така смяташе. Но той не прие предложението на Оли да донесе няколко празни бутилки като доказателство, че е бил отзад. Никой не го прие. Не бяха готови да излязат навън, поне не още. Той и неговата групичка „Земята е плоска“, (сведена сега до един-двама души), се отделиха колкото може по-далече от останалите, до витрината с шпекованите меса. Един от тях ритна спящия ми син, минавайки край него и го събуди.

Отидох до него и Били се вкопчи в мен, обгръщайки врата ми с две ръце. Когато се опитах да го сложа на земята, той се вкопчи още по-здраво и каза:

— Недей, татко, моля те.

Намерих количка за пазаруване и го сложих на бебешкото място. Там той изглеждаше много голям. Щеше да е смешно, ако не беше бледото му лице, тъмната му коса, паднала на челото, точно над веждите му и тъжните му очи. Може би от две години не бе сядал на количка за пазаруване. Тези малки неща отминават, отначало не ги забелязваш, и когато изведнъж видиш колко много се е променило всичко, това е голям шок.

Междувременно, с оттеглянето на групата „Земята е плоска“, спорът бе намерил друг гръмоотвод — този път госпожа Кармъди и, съвсем разбираемо, тя бе сама.

В приглушената, тягостна светлина тя приличаше на вещица с ярките си жълти панталони, блузата си от изкуствена коприна, и безбройните си евтини дрънкулки — медни, ахатови и от костенуркова черупка и щитовидната си чанта. Пергаментовото ѝ лице бе нарязано от дълбоки вертикални линии. Къдравата ѝ посивяла коса бе опъната назад от три кокалени гребена и завита на тила. Устата ѝ приличаше на изпънато възлесто въже.

— Човек не може да избегне волята божия. Това предстоеше. Виждала съм знаците. Сега са тук тези, за които съм казвала, но никой не е така сляп като този, който не иска да види.

— Е, и какво казваш ти? Какво предлагаш? — намеси се нетърпеливо Майк Хатън. Той бе от градските съветници, въпреки че сега не приличаше на такъв. Беше с моряшка шапка и провиснали бермуди. Той си пийваше бира. Много мъже го правеха в момента. Бъд Браун бе престанал да вдига шум по този въпрос, но наистина бе започнал да записва имена — държеше груба сметка за всеки, когото видеше.

— Да предлагам? — повтори госпожа Кармъди като ехо и се завъртя към Хатън. — Да предлагам? Защо, аз предлагам да се подгответе за среща със своя Бог, Майкъл Хатън — тя ни огледа внимателно всички. — Пригответе се да срещнете своя Бог!

— Пригответе се да ми срещнете задника — каза Майрън Ла Фльор с пиянска усмивка откъм шкафа с бирата. — Бабо, много ти плямпа балалайката.

Чу се одобрително мърморене. Били се огледа нервно и аз го прегърнах през раменете.

— Аз ще си кажа, каквото имам за казване — извика тя. Горната ѝ устна се изви и откри жълти никотинови зъби. Помислих си за прашните препарирани животни в магазина ѝ, вечно пиещи от огледалото, което им служеше за поток. — Тези, които се съмняват, ще се съмняват до край! И все пак чудовищата са отнесли бедното момче! Нещо в мъглата! Всички гадости излезли от кошмарите! Безоки изчадия! Бледни ужасии! Съмнявате ли се? Излезте вън тогава! Излезте навън и кажете „здрави“!

— Госпожо Кармъди, ще трябва да престанете — казах аз. — Плашите момчето ми.

Мъжът с малкото момиченце потвърди чувствата ми. Тя, с пухкави крачета и ожулени колене, бе заровила лице до корема на баща си и запушила ушите си е ръце. Бил не плачеше, но беше на ръба.

— Има само един шанс — каза госпожа Кармъди.

— Какъв е той, госпожо? — попита вежливо Майк Хатлън.

— Жертвоприношение — каза госпожа Кармъди, стори ми се, че се усмихва в тъмното. — Кръвно жертвоприношение.

Кръвно жертвоприношение — думите увиснаха във въздуха и бавно се завъртяха. Дори сега, когато съм по-наясно, продължавам да се убеждавам, че тя имаше пред вид нечие куче — в магазина имаше няколко, подтичваха напред-назад, въпреки забраната да бъдат допускани вътре. Дори сега си го повтарям. В тъмнината тя приличаше на някаква полуудяла отломка от пуританизма на Нова Англия... но подозирам, че бе мотивирана от нещо по-тъмно и по-дълбоко от пуританизма. Пуританизмът имаше своя тъмен прадядо — старият Адам с кървави ръце.

Тя отвори уста да каже още нещо, но един дребен, спретнат човек с червени панталони и чиста риза я плясна през лицето. Косата му бе разделена на път отляво, толкова прав, сякаш го правил с линия. Носеше очила. Имаше безпогрешния вид на летовник.

— Стига си говорила гадости — каза той тихо и безизразно.

Госпожа Кармъди доближи ръка към устата си и после я протегна към нас в безмълвно обвинение. На дланта ѝ имаше кръв. Но черните ѝ очи сякаш танцуваха в луда радост.

— Нямаше да ти се размине — извика една жена. — Аз самата щях да го направя.

— Те ще ви пипнат — каза госпожа Кармъди, показвайки окървавената си длан. Струйката кръв се стичаше от една бръчка край устата ѝ надолу по брадата ѝ, като струйка дъжд към канавката. — Може би не днес. Довечера. Довечера, когато се стъмни. Те ще дойдат през нощта и ще вземат още някого. Ще дойдат с нощта. Ще ги чуете как идват, как пълзят и се промъкват. И когато дойдат, ще молите мама Кармъди да ви каже какво да правите.

Мъжът с червените панталони бавно вдигна ръка.

— Хайде, удари ме — прошепна тя и се ухили с кървавата си усмивка. Ръката му потрепери. — Удари ме, ако смееш. — Ръката му се отпусна. Госпожа Кармъди се оттегли сама. Тогава Били наистина започна да плаче, като криеше лицето си в мен, така както момиченцето бе крило лицето си в баща си.

— Искам да си ида в къщи — каза той. — Искам да видя мама.

Най-накрая разговорът тръгна в по-малко страховито русло. Огромните витрини, явното слабо място на магазина се появи в разговора. Майк Хатлън попита какви други входове и изходи има магазинът и Оли и Браун ги изброиха — две врати на рампата, освен вратата, която Норм бе отворил. Основният ВХОД/ИЗХОД. Прозорецът на канцеларията на управителя (дебело бронирано стъкло, здраво заключен).

Разговорът по тези въпроси имаше парадоксален ефект. Той ни накара да видим по-реално опасността, но от друга страна ни накара да се почувствува по-добре. Дори Били го усети. Той попита дали може да си вземе шоколад. Казах му, че може, стига да не се доближава до голямата витрина.

Когато той се бе отдалечил достатъчно и не можеше да ни чуе, един мъж до Майк Хатлън каза:

— Е, добре, и какво ще правим с тези витрини? Бабата може да е съвсем луда, но може да е права за това, че нещо може да дойде след падането на мрака.

— Може дотогава мъглата да се вдигне — каза една жена.

— Може — каза мъжът. — А може и да не се вдигне.

— Някакви предложения? — попитах аз Бъд и Оли.

— Един момент — каза мъжът до Хатлън. — Аз съм Дан Милър.

От Лин, Масачузетс. Не ме познавате и няма откъде, но аз имам място край езерото Хайланд Лейк. Тази година го купих. Направо ме обраха, но трябваше да го купя. — Чу се кикот. — Както и да е. Там долу видях цяла купчина торби с изкуствен тор. Повечето по дванадесет килограма. Можем да ги наредим като чували с пясък. Ще оставим амбразури, през които ще наблюдаваме.

Все повече и повече хора кимаха и говореха възбудено. За малко да кажа нещо, но замълчах. Милър бе прав. Да се наредят тези торби, нямаше да навреди, можеше само да помогне. Но без да искам си

спомних онова пипало, което стисна пакета с кучешка храна. Помислих си, че същото можеше да се случи, ако по-голямо пипало стисне дванадесеткилограмова торба с изкуствен тор. Но да им опявам за това, нямаше да помогне да излезем, нито да ни оправи настроението.

Хората започнаха да се пръскат, като говореха за това, че трябва да се направи и Милър извика:

— Чакайте! Чакайте! Дайте да я свършим тази работа, докато сме заедно!

Те се върнаха обратно, рехава група от петдесет-шестдесет души, и дойдоха в ъгъла, оформлен от хладилния шкаф, вратите на склада и гондолата с месото, където господин МакВей обикновено слагаше неща, които никой не иска — татарски кюфтета, шотландски шнициели, агнешки мозъци и кълцани дреболии. Били си проправи път сред тълпата с неосъзнатата сръчност на петгодишен в света на гигантите и ми подаде един шоколад:

— Искаш ли, татко?

— Благодаря — взех го аз. Беше сладък и вкусен.

— Сигурно въпросът ми звучи глупаво, но трябва да знаем всичко — пак поде Милър. — Някой да има огнестрелно оръжие?

Последва пауза. Хората започнаха да се оглеждат и да вдигат рамене. Един старец с къдрава бяла коса, който се представи като Амброуз Корнъл каза, че имал пушка в багажника на колата си.

— Ако искате, мога да се опитам да я взема.

Оли каза:

— В този момент не мисля, че идеята е добра, господин Корнъл. Корнъл изсумтя.

— В този момент и аз не мисля, синко. Но реших, че съм длъжен да предложа.

— Е, аз, не смятах, че е точно така — каза Дан Милър. — Обаче смятах, че...

— Задръжте един момент — каза някаква жена. Това бе дамата с лилавата блуза и тъмнозелените панталони. Тя имаше пясъчно руса коса и хубава фигура. Красива жена. Тя отвори дамската си чанта и извади средно голям пистолет. Тълпата издаде едно Аааах, сякаш току-що бяха видели фокусник да прави особено впечатляващ трик.

Жената, която се бе изчервила, се изчери още повече. Тя пак бръкна в чантата си и извади кутия патрони „Смит и Уесън“.

— Казвам се Аманда Дъмфрис — каза тя на Милър. — Този пистолет... идея на мъжа ми. Той мисли, че трябва да го нося за самоотбрана. От две години го нося, без да е зареден.

— Съпругът Ви тук ли е, госпожо?

— Не, в Ню Йорк е. В командировка. Често ходи в командировки. Затова настояваше да нося пистолет.

— Е — каза Милър, — ако можете да го използвате, трябва да го задържите. Какъв калибр е, тридесет и девет ли?

— Да. Но никога не съм стреляла с него, с изключение на един път на стрелбище.

Милър взе пистолета, повъртя го в ръцете си и след няколко секунди успя да отвори барабана. Той провери още веднъж да не би да е зареден.

— Добре — каза той. — Имаме пистолет. Кой стреля точно? Определено това не съм аз.

Хората започнаха да се споглеждат. Отначало никой нищо не каза. Тогава Оли каза с неохота:

— Аз стрелям доста често на стрелбището. Имам „Колт“ 45-ти калибр и „Лама“ 25-ти.

— Ти? — каза Браун. — Ха. Преди да се стъмни, ти ще си толкова пиян, че две няма да виждаш.

Оли каза съвсем отчетливо:

— Ти защо просто не мълкнеш и да си пишеш там имената?

Браун се ококори. Отвори уста. После реши, съвсем разумно според мен, да я затвори.

— Твой е — каза Милър, който премигна леко при словесната престрелка. Той го подаде и Оли пак го провери, по-профессионалено. Той сложи пистолета в предния десен джоб на панталоните си и пъхна кутията с патроните в джоба на ризата си, който се изду така, сякаш в него имаше кутия цигари. Тогава той се облегна на хладилния шкаф, потта продължаваше да се стича по кръглото му лице и си отвори нова бира. Продължих да имам усещането, че виждам един съвсем нов Оли Уийкс.

— Благодаря Ви, госпожо Дъмфрис — каза Милър.

— Няма защо — каза тя, а аз си помислих, че ако бях неин съпруг и господар на тези зелени очи и сочна фигура, сигурно нямаше да пътувам толкова много. Да дадеш пистолет на жена си е акт, който може да се изтълкува нелепо символично.

— Може да ви прозвучи глупаво — каза Милър, обръщайки се към Браун, с неговия тефтер и Оли, с неговата бира, — но дали няма да се намери тук нещо катоベンгалски огън или увеселителни ракети?

— Ех, тъпа история — каза Бъди Игълтън и се изчерви, както се беше изчервила Аманда Дъмфрис.

— Какво има? — попита Майк Хатлън.

— Ами... до миналата седмица имаше имахме цял кашон от онези горящи пръчки, дето се използват, ако човек иска да запои пробита тръба или пък ауспух. Нали ги помните господин Браун?

Браун кимна кисело.

— Продадохте ли ги? — попита Милър.

— Не, въобще не вървяха. Продадохме само три-четири, а останалите върнахме. Ама че оливка. Исках да кажа... голям срам. — Бъди Игълтън така се изчерви, че стана почти морав и се оттегли сред тълпата.

Имахме кибрит, разбира се, и сол (някой спомена, че на разни такива, смучещи кръв, се слагало сол), разни видове подочистачки и метли с дълги дръжки. Повечето от хората продължаваха да изглеждат окуражени, а Джим и Майрън бяха твърде порканни, че да внесат нотки на несъгласие, но срещнах очите на Оли и в тях видях спокойна безнадеждност, по-лоша от страх. Ние с него бяхме видели пипалата. Идеята да хвърлим срещу тях сол или да ги прогоним с дръжките на метлите бе смешна по един ужасяващ начин.

— Майк — каза Милър. — Защо не събереш хора за това малко приключение? Искам да поговоря малко с Оли и Дейв.

— С удоволствие — Хатлън потупа Дан Милър по рамото. — Някой трябваше да поеме нещата в свои ръце и ти се справи много добре.

— Значи ли това, че ще получа данъчни облекчения? — попита Милър. Той бе дребен човечец със склонност към пълнеене, с опредявща червена коса. Той бе от този тип хора, които не можеш да харесаш от пръв поглед, но няма начин да не започнеш да не ги

харесваш, след като си общувал с тях известно време. От тези типове, които знаят всичко по-добре от теб.

— Няма начин — каза Хатън със смях. Хатън се отдалечи. Милър погледна към сина ми.

— Не се тревожи за Били — казах аз.

— Боже, през целия си живот не съм се тревожил така — каза Милър.

— Наистина — съгласи се Оли и пусна празна бирена кутия в хладилния шкаф. От него извади нова бира и я отвори. Чу се леко изсъскване.

— Забелязах как вие двамата се спогледахте — каза Милър.

Довърших си шоколада и си взех една бира, за да си изплакна устата.

— Да ви кажа какво мисля — каза Милър. — Трябва да вземем шест-седем души и да обвием няколко дръжки на метли с парцали и да ги вържем с канап. После трябва да пригответим няколко бутилки газ. Така ще можем много бързо да пригответим факли.

Кимнах. Това беше добре. Сигурно не беше достатъчно добре — особено, ако човек е видял как бе отнесен Норм — но по-добре от сол.

— Поне ще ги накараме да се замислят — каза Оли.

— Милър присви устни:

— Толкова ли е зле? — каза той.

— Толкова е зле — съгласи се Оли и се съсредоточи върху бирата си.

До четири и половина следобеда торбите с тор бяха наредени по местата си и огромните прозорци бяха закрити, с изключение на малки амбразури. На всяка амбразура бе поставен по един наблюдател, а до всеки наблюдател имаше по една бутилка газ и запас от факли, намотани върху дръжки на метли. Имаше пет амбразури и Дан Милър бе направил график за редуване на часовите на всяка от тях. Когато стана четири и половина, аз седнах на купчина торби пред една от амбразурите, а Били беше до мен. Гледахме навън към мъглата.

Точно пред прозореца имаше червена пейка, където понякога хората изчакваха с покупките си да дойде някой да ги вземе с кола. Зад нея бе паркингът. Мъглата бавно се носеше, гъста и тежка. В нея имаше влага, но колко матова и мрачна изглеждаше тя. Само от това, че я гледах, се чувствах потиснат и объркан.

— Татко, знаеш ли какво става? — попита Били.

— Не, мило — казах аз.

Той замълча малко, гледаше ръцете си, отпуснати в ската, върху джинсите му.

— Защо не дойде някой да ни спаси? — попита той накрая. — Полицията или армията или някой друг?

— Не зная.

— Мислиш ли, че мама е добре?

— Били, просто не зная — казах аз и го прегърнах.

— Много ми се иска да съм с нея — каза Били, прегървайки сълзите си. — Много ми е мъчно, че понякога съм я ядосвал.

— Били — казах аз, но трябваше да спра. Усетих нещо солено в гърлото си и гласът ми искаше да затрепери.

— Ще свърши ли това, татко? — попита Били. — А, татко? Ще свърши ли?

— Не зная — казах аз, притиснах главата му до рамото си и усетих извивката на черепа под пухкавата му коса. Улових се, че си спомням вечерта след сватбата ни. Наблюдавах как Стеф сваля простата кафява рокля, която бе облякла след церемонията. На бедрото си имаше мораво петно — беше се бълснала в една врата предния ден. Спомних си как гледах синината и си мислех: Когато се е ударила, още е била Стефани Степанек, и усетих нещо като учудване. После се любихме, а отвън мрачното сиво декемврийско небе плюеше сняг.

Бил плачеше.

— Шиш, Били, шиш — казах аз, люшкайки главата му, притисната до себе си, но той продължи да плаче. Такъв плач, какъвто само майките знаят как да успокоят.

В магазина нощта настъпи преждевременно. Милър, Хатън и Бъд Браун раздадоха фенерчета, всички налични, около двадесет. Нортън шумно завика от името на групичката си и получи две. Светлините заподскачаха тук-там между пътеките като неспокойни фантоми.

Държах Били до себе си и гледах през амбразурата. Млечният, матов цвят на светлината навън не беше се променил въобще, натрупаните торби бяха предизвикали затъмняването. На няколко пъти

ми се стори, че виждам нещо, но бяха просто нерви. Още един от часовите вдигна, разколебан, фалшива тревога.

Били пак видя госпожа Търмън и отиде при нея с радост, въпреки че тя не беше идвала да го гледа от началото на лятото. Тя имаше фенерче и приятелски му го подаде. Много скоро той се опитваше да си напише името с лъча на стъклените витрини със замразените храни. Тя бе толкова щастлива, че го вижда, колкото той, че вижда нея. Хати Търмън бе висока, слаба жена, с прекрасна червена коса, която бе започнала да побелява. На гърдите ѝ висяха очила на красива верижка — от този тип, дето само жените на средна възраст могат да носят.

— Тук ли е Стефани, Дейвид? — попита тя.

— Не, вкъщи.

Тя кимна.

— Алън също. Докога си на пост?

— До шест.

— Вижда ли се нещо?

— Не, само мъгла.

— Ще гледам Били до шест ако искаш.

— Били, ти искаш ли?

— Да, моля — каза той, като поклащаше фенерчето над главата си с бавни движения и наблюдаваше играта на светлината по тавана.

— Бог ще запази твоята Стефи, а и Алън — каза госпожа Търмън и отведе Били за ръка. Тя говореше със спокойна увереност, но очите ѝ не бяха убедени.

Около пет и половина в задната част на магазина се вдигна врява. Някой се подиграваше на нещо, което някой друг бе казал и някой — май беше Бъди Игълтън — крещеше:

— Ти си луд, щом мислиш да излизаш навън.

Няколко лъча на фенерчета се съсредоточиха върху центъра на спора и всички започнаха да се придвижват към предната част на магазина. Пронизителният, презрителен смях на госпожа Кармъди раздираше мрака, стържещ като нокът по черна дъска.

Над общата гълъчка се чуваше боботенето на адвокатския тенор на Нортън:

— Дайте ни път, моля! Дайте път!

Мъжът, който бе на амбразурата до моята, напусна мястото си да види какво става. Аз реших да си остана на мястото. Каквато и да беше

причината, тя приближаваше към мен.

— Моля ви — говореше Майк Хатлън. — Моля ви, нека да поговорим.

— Няма какво да говорим — провъзгласи Нортън. Сега лицето му изплува от мрака. Бе решително, хълтнало и нещастно. Той държеше едно от фенерчетата, разпределено за групата „Земята е плоска“. Навитите кичури продължаваха да стърчат зад ушите му, като рога на рогоносец. Той бе начало на изключително малка процесия — петима от първоначалната група от девет-десет. — Ние излизаме навън — каза той.

— Откажете се от тази лудост — каза Милър. — Майк е прав. Нали можем да обсъдим нещата? Господин МакВей може да изпече малко пилешко на газовия грил и можем да седнем всички, да похапнем и просто да...

Той застана на пътя на Нортън и Нортън го бутна. Това не се хареса на Милър. Лицето му се изчерви, а после замръзна в каменно изражение.

— Тогава правете, каквото щете — каза той. — Но все едно, че убивате тези хора.

Със спокойствието на голямата решителност или непреодолима мания, Нортън каза:

— Ще ви изпратим помощ.

Един от последователите му измърмори нещо в знак на съгласие, но един друг леко се изпълзна встрани. Сега бяха Нортън и още четирима. Може би не беше толкова лошо. Самият Христос едва е намерил дванадесет.

— Слушайте — каза Майк Хатлън. — Господин Нортън — Брент — поне останете за пилето. Хапнете нещо топло.

— И да ви дадем възможност още да говорите? Влизал съм в твърде много съдебни зали, за да се хвана на това. Вече промихте мозъците на половината ми хора.

— Вашите хора? — Хатлън почти изстена. — Вашите хора? Боже Господи, как разговаряте само! Това не е игра и определено не е съдебната зала. Навън има, поради липса на по-добра дума, Нещо, и какъв е смисълът да иде човек да го убият?

— Нещо, казваш — каза Нортън, престорено развеселен. — Къде? Вашите хора наблюдават навън от два часа. Кой е виждал нещо?

— Ами там отзад. Във...

— Не, не, не — каза Нортън и поклати глава. — По този въпрос говорихме много пъти. Излизаме...

— Не — прошепна някой, и шепотът отекна като шумолене на сухи листа в октомврийска вечер. Не, не, не...

— Ще ни спрете ли? — попита един пронизителен глас. Това бе един от „хората на Нортън“, да използваме неговата формулировка — възрастна дама с дебели очила. — Ще ни спрете ли?

Загълхнаха всички опити някой да им се противопостави.

— Не — каза Майк. — Не мисля, че някой ще ви спре.

Прошепнах на ухото на Били. Той ме погледна стреснато, питашо.

— Отивай — казах аз. Побързай.

Той тръгна.

Нортън прокара пръсти през косата си, добре тренирай жест като жестовете на актьорите от Бродуей. Много повече ми бе харесал, когато напразно се опитваше да пусне триона си, като псуваше, мислейки, че е сам. И тогава не можех да разбера и досега не зная дали той вярваше в това, което прави или не. Мисля, че дълбоко в себе си той знаеше какво ще се случи. Мисля, че логиката, на която бе служил с ченето си цял живот, сега се бе обърнала срещу него като тигър, който се е разлютил.

Той се огледа неспокойно, сякаш искаше да каже още нещо. След това поведе четиримата си последователи по пътеката край една от касите. Освен възрастната жена с него беше едно пълно момче на двадесетина години, едно младо момиче и мъж в джинси и шапка за голф, обърната с козирката към тила.

Очите на Нортън срещнаха моите, разшириха се леко, после се отместиха встрани.

— Брент, почакай малко — казах аз.

— Не искам да обсъждаме този въпрос. Най-малко с теб.

— Зная, че не искаш. Просто искам да те помоля за една услуга.

— Огледах се и видях, че Били тича към нас.

— Какво е това? — попита Нортън с подозрение, когато Били дойде и ми подаде пакет, обвит в целофан.

— Въже за простиране — казах аз. Смътно усещах, че всички в магазина гледат към нас, пръснати наоколо край касите и пътеките към

изхода. — Голям пакет — сто метра.

— И какво?

— Мисля си дали би завързал края на въжето около кръста си, преди да тръгнеш. Аз ще го отпускам. Когато усетиш, че се опъва, просто го завържи за нещо. Няма значение какво. Може и за вратата на някоя кола.

— И защо да го правя за бога?

— Така ще разбера, че сте се отдалечили поне на сто метра — казах аз.

В очите му нещо проблесна... но само за миг.

— Не — каза той. Вдигнах рамене.

— Както кажеш. Успех, в такъв случай.

Бързо, мъжът с шапката за голф каза:

— Аз ще го направя, господине. Не виждам защо да не го направя.

Нортън се обърна рязко към него, сякаш искаше да каже нещо остро, а човекът с шапката го огледа спокойно. В очите му нищо не просветваше. Той бе взел решение за себе си и у него нямаше никакво колебание. Нортън видя това и нищо не каза.

— Благодаря — казах аз.

Цепнах опаковката с джобното си ножче и въжето се разтегна като акордеон на колосани обръчи. Намерих единия край и го завързах около кръста на Шапката за голф на хлабав възел. Той веднага и го развърза и го завърза на бърз моряшки възел. В магазина не се чу нито звук. Нортън се местеше неспокойно от крак на крак.

— Искаш ли да ти дам моя нож? — попита човека с шапката.

— Аз имам — той ме погледна със същото хладно презрение. — Ти гледай да си платиш въжето. Ако се завърже, ще го срежа.

— Готови ли сте всички? — попита Нортън, прекалено високо. Пълното момче подскочи, сякаш някой го убоде. Като не получи отговор, Нортън се обърна да тръгва.

— Брент — казах аз и протегнах ръка. — Желая ти успех.

Той огледа ръката ми сякаш беше някакъв съмнителен неизвестен предмет.

— Ще ви изпратим помощ — каза той накрая и бутна вратата с надпис „ИЗХОД“. Пак нахлу острата миризма.

Другите го последваха навън.

Майк Хатлън дойде и застана до мен. Групичката на Нортън застана в млечната, бавнодвижеща се мъгла. Нортън каза нещо и аз трябваше да го чуя, но изглежда мъглата имаше странен звукопогъщащ ефект. Не чух нищо друго, освен гласа му и една-две срички, като откъслечните звуци на радио в далечината. Те се отдалечиха.

Хатлън държеше вратата леко открайната, като го отпусках съвсем по малко, спомняйки си думите на мъжа, че ще го среже, ако се заплете. Продължаваше да не се чува никакъв звук. Били стоеше до мен, неподвижен, но сякаш пулсираше с ритъма на кръвта си.

Пак изпитах странното усещане, че петимата не просто изчезнаха в мъглата, а станаха невидими. За миг ми се стори, че останаха само дрехите им, а после и те изчезнаха. Човек наистина не можеше да се впечатли от неестествената гъстота на мъглата, докато не видеше как тя погъща хората за секунди.

Отпусках въжето. Отначало четвърт от него, а после половината. За миг въжето спря. Замря в ръцете ми. Затаих дъх. После то пак тръгна. Отпусках го през ръцете си и изведнъж си спомних как баща ми ме заведе да гледам „Моби Дик“ с Грегъри Пек. Стори ми се, че се усмихнах.

Три-четвърти от въжето беше отишло. Виждах края му до крака на Били. Тогава въжето пак престана да се движи. Лежа неподвижно може би пет секунди, после пак се изтегли метър и половина. После то рязко се отплесна наляво, отвъд ръба на вратата. Изведнъж полетяха пет-шест метра въже и дланта ми леко запари. И от мъглата долетя силен, трептящ писък. Не можеше да се определи пола на пищящия.

Въжето отново се вряза в ръцете ми. И отново. То полетя през вратата надясно, после пак наляво. Изнiza се още метър въже, и тогава оттам долетя страхотен вой, който накара сина ми да изреве в отговор. Хатлън бе ужасен. Очите му бяха станали огромни. Единият край на устата му увисна, треперейки.

Боят бе внезапно пресечен. Цяла вечност не се чу звук. Тогава изкрешя старата жена — този път нямаше съмнение чий е гласът. „Махнете го от мен“! — изпища тя. — Боже мой, божичко, махнете...

Тогава се пресече и нейният глас.

Почти цялото въже бързо се изпълзна през ръцете ми. Този път дланите ми пламнаха. Тогава то се отпусна напълно, а от мъглата

долетя звук — силен, дебел рев — от който усетих празнота в стомаха си.

В живота си не бях чувал такъв звук. Бе най-близо до филмово озвучаване на Африканска степ или Южноамериканско блато. Рев на голямо животно. Звукът долетя отново, нисък разкъсващ и свиреп. После още веднъж... после затихна. После изцяло изчезна.

— Затворете вратата — каза Аманда Дъмфрис с треперещ глас.
— Моля ви.

— Минутка само — казах аз и започнах да дърпам въжето назад. То започна да изплува от мъглата и да се трупа в краката ми на разбъркана купчина. На около метър от края, въжето стана яркочервено.

— Смърт — изкрештя госпожа Кармъди. — Да се излезе е смърт!
Видяхте ли сега?

Крайт на въжето представляваше сдъвкана и разнищена топка конци и топчета памук: Малките топчета бяха напоени с капки кръв.

Никой не възрази на госпожа Кармъди. Майк Хатън затвори вратата.

VII. ПЪРВАТА НОЩ.

Господин МакВей работеше в Бриджтън като месар откакто бях на дванадесет или тринадесет години, но не знаех малкото му име, нито на колко е години. Той бе инсталирал газов грил под един от вентилаторите. Вентилаторите не работеха, но се предполагаше, че продължават да изсмукват по малко въздух — до 6.30 миризмата на печено пиле изпълни магазина. Бъд Браун не се противопостави. Навярно за него беше шок, но по-вероятно той бе признал факта, че прясното месо и птиците не ставаха по-пресни. Пилето миришеше вкусно, но много малко хора поискаха да хапнат. Господин МакВей, дребен, слаб и спретнат в белите си дрехи, въпреки всичко изпече пилетата и сложи порциите две по две, гарнирани с картофена салата. Аз хапнах колкото можах, но Били дори не се докосна до своята.

- Трябва да хапваш, юнак — казах аз.
- Не съм гладен — каза той и бутна чинията встрани.
- Няма да станеш голям и силен, ако не...

Госпожа Търмън, която седеше зад Били, поклати глава към мен.

— Добре — казах аз. — Иди си вземи една праскова и изяж поне нея. О кей?

- Ами ако господин Браун каже нещо?
- Ако той каже нещо, ела да ми съобщиши.
- Добре, татко.

Той бавно се отдалечи. Сякаш се беше смалил. Сърцето ме заболя, като видях как се отдалечава. Господин МакВей продължи да пече пилета, явно без да обръща внимание на това, че само няколко души ги ядяха. Наслаждаваше се на самия процес на готвене. Мисля, вече казах, че има разни начини да се справи човек с такава ситуация. Човек може и да не вярва, че е така, но е така. Човешкото съзнание е пълно с трикове.

Госпожа Търмън и аз седяхме на пътеката с лекарствените средства. Хората бяха насядали на малки групи из целия магазин. Никой не седеше сам, с изключение на госпожа Кармъди. Дори

Майрън и приятелчето му Джим седяха заедно — и двамата бяха задрямали край хладилника с бирата.

Шестима нови часови следяха амбраузурите. Оли бе един от тях, ядеше пилешко бутче и пиеше бира. До всяка амбразура бяха подпрени факлите от дръжки на метли, с по една бутилка газ... но ми се струва, че никой не вярваше във факлите както преди. Не, след като се бе чул оня ужасно жив рев, не, след сдъвканото и напоено с кръв въже. Ако нещото, което бе отвън решеше да ни хване, щеше да ни хване. То или те.

— Дали през ноцта ще стане по-лошо? — попита госпожа Търмън. Гласът ѝ бе спокоен, но очите ѝ бяха изплашени.

— Хати, наистина не зная.

— Остави ме да се грижа за Били, колкото мога. Аз съм... Дейви, смъртно съм изплашена — тя се изсмя късо и сухо. — Да, вярвам, че това е причината. Но ако Били е с мен, всичко ще бъде наред. С него ще се държа много внимателно.

Очите ѝ светеха. Наведох се и я потупах по рамото.

— Много се тревожа за Алън — каза тя. — Той е мъртъв, Дейви. Вътре в себе си съм сигурна, че е мъртъв.

— Не, Хати, няма начин да знаеш такова нещо.

— Но аз чувствам, че е така. Ти не чувствуваш ли същото за Стефани? Нямаш ли поне едно такова чувство?

— Не — казах аз и изльгах през зъби.

От гърлото ѝ се надигна сподавен вик и тя сложи ръка на устата си. Очилата ѝ отразяваха сумрачната светлина.

— Били се връща — измърморих аз.

Той ядеше праскова. Хати Търмън потупа пода до себе си и каза, че когато той свърши, ще му покаже как да направи човече от костиликата и малко конец. Били се усмихна измъчено, а госпожа Търмън му отвърна.

В 8.00 шестима нови мъже застъпиха на пост и Оли дойде до мястото, където седях.

— Къде е Били?

— Там отзад с госпожа Търмън — казах аз. — Занимават се с ръкodelие. Минаха през човечета от костилики, маски от книжни кесии и ябълкови кукли, а сега господин МакВей му показва как се правят коминочистачи.

Оли отпи голяма гълтка бира и каза:

— Отвън се движат разни неща.

Погледнах го рязко. Той ми отвърна със спокоен поглед.

— Не съм пиян — каза той. — Опитвам се да се напия безуспешно. Ще ми се да мога, Дейвид.

— Какво искаш да кажеш с това, че се движат разни неща?

— Не съм стопроцентово сигурен. Попитах Уолтър и той каза, че имал същото чувство, че някои части от мъглата стават на моменти по-тъмни — понякога само едно петно, а понякога голямо тъмно място, като синина. После пак избледнява до сиво. И всичко навън се вихри. Дори Арни Симс каза, че е усетил, че нещо става отвън, а Арни Симс е почти сляп.

— А другите?

— Те не са тукашни и не ги познавам — каза Оли. — Не съм ги питал.

— До каква степен си сигурен, че не ти се е сторило?

— Сигурен съм — каза той. Кимна към госпожа Кармъди, която седеше сама в дъното на пътеката. Това, което ставаше, не бе попречило на апетита ѝ, на чинията ѝ имаше купчина пилешки кости. Пиеше или кръв, или сок от боровинки. — Мисля, че в едно отношение тя беше права, — каза Оли. — Когато се стъмни, ще разберем.

Но не се наложи да чакаме, докато се стъмни. Когато дойде, Били видя много малко от това, което стана, защото госпожа Търмън го държеше назад. Оли все още седеше при мен, когато един от мъжете отпред извика и залитна назад, като се отдели от поста си, въртейки ръце като въртележка. Наблизаваше осем и половина, отвън млечнобялата мъгла бе потъмняла до сивкавия цвят на ноемврийски здрач.

Нещо се бе залепило отвън на стъклото пред една от амбразурите.

— О, Боже мой! — извика мъжа, който бе наблюдавал там. — Пуснете ме! Не искам да имам нищо общо с това!

Той се хвърли и започна да се върти в кръг, очите му щяха да изскочат от орбитите, в ъгъла на устата му се бе събрала струйка

слонка и блестеше в състяващите се сенки. После хукна по правата пътека, която водеше край замразените храни.

Последваха викове в отговор. Няколко души се втурнаха напред, за да видят какво се е случило. Много други се оттеглиха назад, без да се интересуват и да искат да видят какво пълзи вън на прозореца.

Тръгнах към амбразурата, Оли вървеше до мен. Ръката му стискаше в джоба пистолета на госпожа Дъмфрис. Сега друг от наблюдателите нададе вик — не толкова от страх, колкото от отвращение.

Ние с Оли се промъкнахме край една от касите. Сега видях какво бе изплашило човека на поста. Не можех да кажа какво е, но го виждах. Изглеждаше като малките същества на рисунка от Босх. В него имаше нещо ужасно комично, защото малко приличаше на едно от онези гумени създания, които човек може да купи за долар и осемдесет и девет, за да изплаши своите приятели... Всъщност съвсем приличаше на такова нещо, каквото Нортън ме бе обвинил, че съм подхвърлил в склада.

Беше дълго около половин метър, разчленено, с розовия цвят на изгорена плът, която е започнала да зараства. Изпъкнали очи гледаха в две различни посоки. Беше залепнало за стъклото с меки като възглавнички смукала. От другия край стърчеше нещо, което или бе полов орган, или жило. Откъм гърба му се издигаха несъразмерно големи, ципести крила, като крила на конска муха. Когато ние с Оли се приближихме към стъклото, те се движеха съвсем бавно. Пред амбразурата наляво от нас, където мъжът бе извикал от отвращение, три от тези неща пълзяха по прозореца. Те се движеха съвсем бавно, като оставяха зад себе си лепкава следа, като охлюви. Очите им, ако това бяха очи, се поклащаха на върха на дебели колкото пръст стъбла. Най-голямото бе около метър и двадесет. От време на време пълзяха едно върху друго.

— Вижте тези проклети неща — каза Том Смоли с отвращение. Той бе на амбразурата вдясно от нас. Аз не отговорих. Буболечките бяха вече пред всички амбразури, което означаваше, че сигурно вече пълзяха по цялата сграда — като червеи по парче месо. Тази представа бе много неприятна и усетих че пилето, което бях изял започна да се надига да излезе.

Някой хлипаше. Госпожа Кармъди врещеше нещо за изчадия, изпълзели от недрата на земята. Някой ѝ каза свирепо да замълчи, ако иска да няма неприятности. Все същите глупости. Оли извади пистолета на госпожа Дъмфрис от джоба си, но аз го хванах за ръката.

— Да не си луд!

Той се освободи от ръцете ми.

— Зная какво правя — каза той.

Той почука с пистолета по прозореца, лицето му бе така отвратено, че приличаше на маска. Скоростта на крилата на съществата се увеличи дотолкова, че почти престанаха да севиждат — ако човек не знаеше, нямаше да повярва, че те въобще са имали крила. Тогава те просто отлетяха.

Няколко души видяха какво направи Оли и разбраха как трябва да се действа. Взеха дръжките на метлите и започнаха да чукат по прозорците. Нещата отлетяха, но веднага се върнаха. Явно нямаха повече разум от средна конска муха. Паниката се разтвори в гълъката на разговорите. Чух как някой пита някого какво ли ще се случи, ако тези неща кацнат върху ти. Не проявявах никакъв интерес да видя отговора.

Чукането по прозорците започна да замира. Оли се обърна към мен и започна да ми казва нещо, но още преди да си отвори устата от мъглата се появи нещо и откъсна едно от пълзящите от стъклото. Мисля, че изпищях. Не съм сигурен.

Беше нещо летящо. Нищо друго не мога да кажа със сигурност. Мъглата започна да потънява точно по начина, по който бе казал Оли, само дето тъмното петно не избледня. То ставаше все по-плътно докато прие очертанията на нещо с плющащи крила от кожа, албиносово-бяло тяло и червеникави очи. Бълсна се в стъклото с такава сила, че то потрепера. Отвори човката си. Загреба розовото нещо и то изчезна. Цялата работа отне не повече от пет секунди. Ясно видях как розовото нещо се гърчи и пляска, преди да потъне в пастта, така както се гърчи и пляска рибата, преди да бъде погълната от гларуса.

Сега се чу ново издумкване по стъклото, после още едно. Хората пак започнаха да крещят, втурнаха се към задната част на магазина. После се чу още по-пронизителен писък, писък на болка, и Оли каза:

— Боже господи, онази старица падна и те просто я стъпкаха.

Той бързо се върна назад по пътеката на касата. Обърнах се да го последвам, но тогава видях нещо, което ме накара да замръзна на място.

Високо вдясно от мен една от торбите с тор бавно се плъзгаше назад. Том Смоли бе точно под нея, взрян в мъглата през амбраузурата.

Друга розова торба се стовари на дебелото стъкло на мястото, където бяхме стояли ние с Оли. Едно от летящите неща се спусна надолу и я грабна. Старицата, която бяха стъпкали, продължи да пиши с тънък, пронизителен глас.

Тази торба. Тази плъзгаща се торба.

— Смоли! — извиках аз. — Внимавай! Виж горе!

В общата бъркотия той не ме чу. Торбата се залюля и падна. Удари го право по главата. Той падна като отсечен, удряйки брадата си на полицата под витрината.

Един от летящите албиноси се опитваше да се провре през нашърбената дупка в стъклото. Чувах тихото стържене, сега, когато писъците бяха секнали. Червените очи светеха на триъгълната му глава, леко навирена встрани. Тежкият закривен клюн се отваряше и затваряше хищно. Малко приличаше на рисунките на птеродактил, които сигурно сте виждали в книгите с динозаври, по скоро като същество от кошмарите на някой луд.

Грабнах една от факлите и я полях с газ, разсипвайки локва на пода.

Летящото същество се спря върху купчината торби с изкуствен тор, оглеждаше се наоколо, бавно и злобно се местеше от един крак с грабливи нокти на друг. Беше тъпо същество, сигурен бях. Два пъти се опита да разпери крила, които се удряха в стената, а после ги прибираще съннати над извития си гръб като крилата на змей. Когато опита за трети път, загуби равновесие и политна от мястото, където бе кацнало, като продължаваше да се опитва да си разтвори крилата. Падна на гърба на Том Смоли. Едно свиване на грабливите му нокти и ризата на Том Смоли се разкъса. Шурна кръв.

Бях там. На по-малко от метър. От факлата ми капеше газ. Бях емоционално напомпан да го убия, ако можех... и тогава осъзнах, че нямам кибрит да запаля факлата. Бях използвал последната клечка, за да запаля пурата на господин МакВей преди около час.

Сега целият магазин бе обхванат от суматоха. Хората бяха видели как нещото каца на гърба на Смоли, никой не бе виждал подобно нещо в живота си. То протегна глава напред любопитно, после откъсна парче месо от гърба на Смоли.

Тъкмо се готвех да използвам факлата като сопа, когато тя внезапно пламна. Там бе Дан Милър със запалка с морска емблема. Лицето му бе застинало каменно от страх и ярост.

— Убий го — каза той пресипнало. — Ако можеш, убий го. — До него стоеше Оли. В ръка държеше пистолета на госпожа Дъмфрис, но нямаше как да стреля.

Нещото разпери крила и плясна с тях веднъж — явно не за да отлети, а за да се вкопчи по-здраво в жертвата си — така че кожено-белите, ципести му крила обвиха тялото на бедния Смоли. Тогава се чуха звуците — смъртоносните разкъсващи звуци, които не бих имал сили да опиша подробно.

Всичко това стана просто за секунди. Тогава замахнах с факлата си към нещото. Изпитах усещането, че удрям нещо не по-плътно от хартиен фенер. Следващият миг цялото същество гореше като факла. То започна да надава писъци и разпери крила. Дръгна назад глава и започна да върти червениковите си очи с нещо, което искрено се надявам, че беше агония. Вдигна се във въздуха със звук, приличен на плющенето на простиран на въжето чаршаф, при польха на вятъра.

Започнаха да се извръщат глави, за да проследят пламтящия му, умиращ път. В цялата работа нищо не се е запечатало в съзнанието ми така ярко, както пламтящият, зигзагообразен път на това птицеподобно същество над пътеките в супермаркета, като от него се откъсваха овъглени, димящи парчета и падаха из магазина. Накрая се бълсна в сосовете за спагети и ги разплиска наоколо като кръв. От него не беше останало повече от пепел и кости. Миришеше силно и противно. Някъде под тази миризма като контрапункт се усещаше тънката, остра миризма на мъглата, нахлуваща през счупеното стъкло.

За миг настъпи пълна тишина. Бяхме сплотени от тъмното чудо на този горящ смъртен полет. Тогава някой нададе вой. Други започнаха да пищят. Някъде, в дъното, чувах как синът ми плаче.

Една ръка ме сграбчи. Беше Бъд Браун. Очите му щяха да изскочат от орбитите. Устните му се бяха отдръпнали назад и оголили зъбите му.

— Едно от онези другите неща — каза той и посочи.

Една от буболечките бе влязла през дупката и кацнала на една от торбите с изкуствен тор и размахваше крилата си като обикновена муха — човек можеше да чуе звука от крилата, приличаше на евтин вентилатор — очите й се бяха подули на върха на стъблата си. Нейното розово и противно, дебело тяло дишаше учестено.

Тръгнах към него. Фенерчето ми премигваше, но не бе изгаснало изцяло. Но госпожа Реплър, учителката в трети клас, ме изпревари. Тя бе на петдесет и пет, може би на шестдесет, слаба като щека. Тялото й имаше жилав, сух вид, който винаги ми напомняше за козя пастьрма.

Тя държеше по един флакон „Райд“ във всяка ръка и приличаше на стрелец в екзистенциална комедия. Тя изръмжа толкова ядно, че би конкурирала всеки пещерен човек, разцепващ черепа на врага си. Протегнала аерозолните флакони напред, тя натисна пулверизаторите. Плътен слой от инсектицида покри нещото. То изпадна в агония, гърчеше се и се обръщаше лудо и накрая падна от торбите, отскачайки от тялото на Том Смоли — който бе мъртъв, в това не можеше да има съмнение — и накрая падна на земята. Размахваше лудо крила, но те не го отвеждаха на никъде, бяха твърде дебело покрити с „Райд“. След няколко минути крилете започнаха да забавят движенията си, после спряха. Беше мъртво.

Сега вече можеха да се чуят виковете на хората. И стенанията. Старицата, която бяха стъпкали, стенеше. Чуваше се и смях. Смехът на прокълнатите. Госпожа Реплър се бе изправила над жертвата си, слабият ѝ гръден кош се надигаше и спускаше бързо.

Хатлън и Милър бяха намерили една от тези колички, които момчетата използват, за да пренасят стоки из магазина, и заедно я повдигнаха върху купчината торби, за да закрият счупеното стъкло. За временна мярка бе добре.

Аманда Дъмфрис се приближи като сомнамбул. В едната си ръка държеше пластмасова кофа. В другата ръка държеше метла, все още в целофанената си опаковка. Тя се наведе, очите й бяха широко отворени и празни, и измете мъртвото розово нещо — буболечка, гол охлюв, каквото там беше, и го сложи в кофата. Чуваше се как шумоли опаковката на метлата, докато се суркаше по пода. Тя отиде до вратата с надпис „ИЗХОД“. Отвори я леко и изхвърли кофата. Тя падна на една страна и започна да се търкаля напред-назад, описвайки все по-малки

дъги. Едно от розовите неща долетя от мрака, кацна на кофата и започна да пълзи по нея.

Аманда избухна в сълзи. Отидох до нея и обгърнах раменете ѝ с ръка.

В един и половина следващата сутрин седях, облегнат на емайлираната повърхност на щанда за месо и дремех. Главата на Били бе в ската ми. Той бе заспал дълбоко. Недалече спеше Аманда Дъмфрис, с глава върху нечие нагъннато яке.

Скоро след плачещата смърт на птицеподобното същество, ние с Оли бяхме ходили отзад в склада и бяхме събрали пет-шест постелки за опаковане на чупливи предмети, като онази, с която по-рано бях завил Били. Сега няколко души спяха върху тях. Бяхме донесли и няколко здрави касетки от портокали и круши и четирима от нас, с общи усилия, бяхме успели да ги качим на торбите с тор, пред дупката на стъклото. На птицеподобните нямаше да им е лесно да помръднат някоя от тези касетки, всяка от тях тежеше по петдесет килограма.

Но птиците и приличните на бублечки неща не бяха единствените създания отвън. Там бе нещото със смукалата, което бе отнесло Норм. Трябваше да се мисли и за разнищеното, кърваво въже. Трябваше да се мисли за онова невидимо нещо, което бе издало дебелия гърлен вой. Оттогава пак бяхме чували такива звуци — понякога доста далечни — но от какво разстояние идваха „далечните“ звуци, при заглушаващия ефект на мъглата? Понякога бяха толкова близки, че разтърсваха сградата и на човек му се струваше, че камерите на сърцето му се пълнят с ледена вода.

Били трепна на ската ми и изстена. Погладих го по косата и той изстена още по-силно. После изглежда заплува в по-безопасни води на съня. Моята дрямка се прекъсна и аз пак се взирах напълно разбуден. Откакто се бе стъмнило, бях успял да поспя само час и половина и сънят ми бе изпълнен с кошмарни видения. В един от сънищата пак ми се бе явила предната нощ. Били и Стефи стояха пред панорамния прозорец, гледаха черните и тъмносиви води и сребристото пръскане, което бе предизвестило бурята. Опитах се да стигна до тях със съзнанието, че един силен вятър би могъл да счупи стъклото и да хвърли смъртоносни стъклени копия през цялата дневна. Но колкото и бързо да се движех, не се приближавах към тях. Тогава от водния

циклон се надигна птица, гигантска алена птица на смъртта, чийто праисторически крила се разпериха и закриха цялото езеро от запад на изток. Тя разтвори човка и откри гърло с големината на тунел. И точно, когато птицата се готвеше да погълне жена ми и сина ми, един тих, зловещ глас започна да нашепва отново и отново: Проектът „Стрела“... проектът „Стрела“... проектът „Стрела“...

Не че само ние с Били спяхме лошо. Други пищяха в съня си, а някои продължаваха да пищят и след като се събудят. Бирата изчезваше от хладилника със страшна скорост. Бъди Игълтън бе заредил отново, без думица да издума. Майк Хатлън ми каза, че от приспивателните е свършил целия „Соминекс“. Не на привършване, а напълно изчезнал. Той предполагаше, че някои може да са си взели по шест-осем опаковки.

— Ако искаш приспивателно, останал е малко „Найтол“ — каза той. — Искаш ли едно шишенце, Дейвид?

Аз поклатих глава и му благодарих.

На последната пътека, край каса номер 5 се намираха нашите пиянки. Бяха към седем души, всички бяха пришълци от други щатове, с изключение на Лу Татинджър, който работеше в автомивка „Бор“. Лу много си падаше по чашката, както се казва. Пиянската бригада бе добре упоена.

О, да — имаше и една група от пет-шест души, които бяха полуудели.

Полудели не бе най-точната дума, навярно просто не мога да избера по-подходяща. Тези хора бяха попаднали в пълно вцепенение без помощта на бира, вино или хапчета. Те се взираха в теб с празни блестящи очи, прилични на топчестите брави на вратите. Твърдият бетон на действителността се бе разцепил при някакво невъобразимо земетресение и тези нещастници бяха пропаднали в цепнатината. С времето някои от тях щяха да се измъкнат оттам. Ако имаше време.

Останалите от нас бяха направили някои вътрешни компромиси, които в някои случаи бяха доста странни. Госпожа Реплър, например, бе убедена, че цялата работа е сън — или поне така казваше. А тя говореше с голяма убеденост.

Погледнах към Аманда. У мен бе започнало да се развива притесняващо силно чувство към нея — притесняващо, но не непременно неприятно. Очите ѝ бяха невероятно, искрящо зелени...

известно време я бях държал под око, да видя дали няма да свали чифт контактни лещи, но явно цветтът бе естествен. Исках да се любя с нея. Жена ми си беше вкъщи, може би жива, по-вероятно мъртва, във всеки случай сама, и аз я обичах. Повече от всичко на света исках ние с Били да се върнем при нея, но едновременно с това исках да спя с тази жена, на име Аманда Дъмфрис. Опитвах се да се убедя, че е виновна ситуацията, в която се намираме, и може би тя беше виновна, но това не променяше желанието ми.

Ту задрямвах, ту пак се будех и някъде към три се разбудих напълно. Аманда се бе свила в ембрионална поза, с колене притиснати към гърдите, ръце стиснати между бедрата. Изглежда бе заспала дълбоко. Блузата ѝ се бе вдигнala нагоре, леко на една страна, като разкриваше чиста бяла кожа. Гледах я и започнах да получавам съвсем безполезна и притесняваща ерекция.

Опитах се да отвлека вниманието си в друга посока и започнах да си мисля за това, как вчера исках да нарисувам Брент Нортън. Не, не заради самата картина, а... просто исках да го сложа да седне с бира в ръка и да скицирам потното му, уморено лице и двата кичура на внимателно подстриганата му коса, щръкнали назад. Можеше да стане хубава картина. Трябваше да живея двадесет години с баща ми, за да възприема идеята, че да си добър, може да е достатъчно добре.

Знаете ли какво е талант? Това е проклятието на вечното очакване. Като дете трябва да живееш с това, да се справиш някак. Ако можеш да пишеш, мислиш, че бог те е създал на земята, за да засенчиш Шекспир. Ако можеш да рисуваш, може би мислиш — аз така мислех — че бог те е създал да засенчиш баща си.

Оказа се, че не съм толкова добър, колкото беше той. Опитвах се дълго, може би по-дълго, отколкото трябваше. Направих изложба в Ню Йорк и тя не мина много добре — критиците през цялото време ми навираха в носа баща ми. Година по-късно издържах себе си и Стеф, като правех реклами. Тя беше бременна и аз седнах да поговоря със себе си по въпроса. В резултат от този разговор стигнах до убеждението, че истинското изкуство ще остане завинаги хоби за мен, нищо повече.

Правех реклами за шампоана „Голдън Гърл“ — онази реклама, дето момичето е яхнало велосипеда си и другата, където играе фризи на плажа, където е на балкона си, с питие в ръка. Илюстрирал съм

разкази за повечето списания, но навлязох в тази работа, като правех бързи илюстрации за по-долнопробните мъжки списания. Правил съм филмови плакати. Падат пари. Справяме се доста добре.

Миналата година направих една последна изложба в Бриджтън. Показах девет платна, които бях нарисувал през последните пет години и продадох шест от тях. Платното, което в никакъв случай не исках да продам, показваше точно федералния супермаркет, по някакво странно съвпадение. Перспективата бе откъм далечния край на паркинга. В моята картина паркингът бе съвсем празен, с изключение на дълга редица консерви с фасул, които ставаха все по-големи и по-големи, колкото повече се приближаваха към зрителя. Последната изглеждаше висока два метра и половина. Картината се казваше „Фасул и лъжовна перспектива“. Един човек от Калифорния, който бе важна клечка в някаква компания, произвеждаща топки за тенис и ракети и кой знае какви още спортни артикули, изглежда много искаше да има тази картина и не приемаше „не“ за отговор, въпреки че бях сложил надпис „не е за продан“ в долния ляв ъгъл на дървената рамка. Той започна от шестстотин долара и постепенно стигна до четири хиляди. Каза, че я искал за кабинета си. Не му я дадох и той си отиде много учуден. Дори тогава той не се отказа, остави си визитната картичка в случай, че си променя решението.

Парите нямаше да са ми излишни — същата година правихме пристройката на къщата и купихме част от пътя — но просто не можех да я продам. Не можех да я продам, защото усещах, че това е най-хубавата картина, която съм рисувал и исках да я запазя и да си я гледам всеки път, след като някой ме попита, със съвсем несъзнателна жестокост, кога най-после ще нарисувам нещо сериозно.

После се случи така, че я показах на Оли Уийкс един ден миналата есен. Той ме попита дали ще може да я фотографира и да я пусне като реклама някоя от седмиците и това бе краят на моята собствена лъжовна перспектива. Оли бе прозрял какво точно представлява моята картина, и по този начин ме принуди и аз да прозра. Прекрасен образец на елегантно рекламирано изкуство. Не повече. Но, слава богу, не по-малко.

Позволих му да го направи и тогава се обадих на важната клечка в дома му и му казах, че ако още иска картината, може да я получи за две и петстотин. Той още я искаше и аз му я изпратих. И оттогава този

глас на несъбъднато очакване — този измамен детски глас, който никога не се задоволява с меки суперлативи като „добре“ — до голяма степен замъкна. И с изключение на няколко промърморвания — почти като шумовете на невидимите същества някъде отвън в мъгливата нощ — оттогава е замъкнал съвсем. Може би вие ще можете да mi кажете защо замъкването на този детски, настойчив глас прилича толкова много на умиране?

Около четири часа Били се събуди — или поне частично се разбуди — и се огледа с невиждащи, неразбиращи очи:

— Още ли сме тук?

— Да, мило — казах аз. — Тук сме.

Той се разплака толкова безпомощно, че бе направо ужасно. Аманда се събуди и ни погледна.

— Хей, човече — каза тя и нежно го придърпа към себе си. — Като дойде утрото, всичко ще изглежда малко по-добре.

— Не — каза Били. — Няма да изглежда. Няма. Няма.

— Шиш — каза тя. Очите ни се срещнаха над главата му. — Шиш, време е за сън.

— Искам мама!

— Да, искаш я — каза Аманда. — Разбира се, че я искаш.

Били започна да се извива в скута ѝ така, че да може да ме гледа. Той наистина ме гледа известно време. После пак заспа.

— Благодаря — казах аз. — Той имаше нужда от вас.

— Той дори не ме познава.

— Това не променя нещата.

— Кажете, какво мислите? — попита тя. Зелените ѝ очи бяха приковали моите. — Какво наистина мислите?

— Попитайте ме сутринта.

— Сега ви питам.

Отворих уста да отговоря и тогава Оли Уийкс се материализира от мрака, като от филм на ужасите. Той имаше фенер с една дамска блуза на стъклото и сочеше към тавана. По изпитото му лице играеха странни сенки.

— Дейвид — прошепна той.

Аманда го погледна отначало стреснато, после пак изплащено.

— Оли, какво има? — попитах аз.

— Дейвид — пак прошепна той. След това: — Ела. Моля те.

— Не искам да оставям Били. Той току-що заспа.

— Аз ще съм при него — каза Аманда. — Вие по-добре идете. —
След това по-тихо: — Боже, това никога няма да свърши.

VIII. КАКВО СЕ СЛУЧИ С ВОЙНИЦИТЕ. С АМАНДА. РАЗГОВОР С ДАН МИЛЪР.

Тръгнах с Оли. Той се бе отправил към склада. Като минавахме край хладилника, той грабна една бира.

— Оли, какво има?

— Искам да го видиш.

Той бутна двойната врата. Тя се плъзна и затвори зад гърба ни, раздвижвайки въздуха. Беше студено. Това място ми беше неприятно, особено след това, което се беше случило с Норм. Част от съзнанието ми настойчиво ми напомняше, че наоколо все още се търкаляше парче мъртво пипало. Оли свали блузата от стъклото на фенера. Насочи го нагоре. Отначало ми се стори, че някой е окачил двойка манекени на тръбите на парното, които минаваха под тавана. Че са ги закачили на тел или нещо такова, детски трик. Тогава забелязах краката, които се клатеха на няколко сантиметра от циментовия под. Имаше две купчини от сритани картони. Вдигнах очи към лицата им и в гърлото ми започна да се надига вик, защото това не бяха лицата на манекени. И двете глави бяха килнати встрани, сякаш се смееха на някаква много смешна шега — шега, която ги бе накарала да се смеят до посиняване.

Сенките им. Сенките върху стената зад тях. Езиците им. Висящите им езици.

И двамата бяха с униформи. Бяха момчетата, които бях забелязал по-рано, а по-късно бях изгубил от погледа си. Войничетата от...

Викът. Усетих, че започва в гърлото ми като стенание, надигащо се като полицейска сирена и тогава Оли ме стисна здраво за лакътя.

— Не викай, Дейвид. Никой не знае за това, освен ние с теб. И по-добре така да си остане.

Някак успях да се спра.

— Тези войничета... — успях да кажа аз.

— От проекта „Стрела“ — каза Оли. — Естествено. — Нещо студено се бутна в ръката ми. Кутия бира. — Изпий това. Имаш нужда.

Изпразних кутията до капка. Оли каза:

— Дойдох да видя дали нямаме резервни бутилки за газовия грил, с който работи господин МакВей. Видях тези момчета. Доколкото мога да се ориентирам, те са си приготвили примките и се качили на купчините с кашони. Сигурно са си вързали ръцете един за друг и после са прескочили въжето, което ги е свързвало. Така, че... че ръцете им да са отзад, нали разбираш. После, поне аз така си обяснявам нещата, са пъхнали главите си в примките и са ги затегнали, като са извили главите си на една страна. Може би единият от тях е броил до три и са скочили заедно. Не зная.

— Не би могло да се направи — казах аз с пресъхнала уста. Но ръцете им бяха завързани за гърба, съвсем наистина. Просто не можех да си откъсна погледа от тях.

— Би могло да се направи, Дейвид. Ако толкова много са искали да го направят, биха могли.

— Но защо?

— Мисля, че ти знаеш защо. Не някои от туристите, летовниците — като този Мильр, — а хора оттук, които познават нещата достатъчно добре.

— Проектът „Стрела“?

Оли каза:

— По цял ден седя на касата и много работи чувам. Цяла пролет слушам разни работи за проклетата „Стрела“ и едно хубаво нещо не чух. Черният лед по езерата...

Помислих си за. Бил Гиости, наведен през прозореца на колата ми да диша топли алкохолни пари в лицето ми. Не просто атоми, а особени атоми. Сега тези тела, висящи от тръбата над главите ни. Извитите глави. Клатушкащите се обувки. Висящите езици, като наденици.

Осъзнах с още по-голям ужас, че вътре в мен се откриват нови врати на възприятията. Нови? Не съвсем. Стари врати на възприятията. Възприятията на дете, което още не се е научило да се пази, развивайки способността да вижда само в един тесен тунел, който изключва деветдесет процента от вселената. Децата виждат всичко, върху което падне погледа им, чуват всичко, което стигне до ушите им. Но ако животът е натрупване и разширяване на съзнателното (както пише на едно ковърче, избродирано от жена ми в училище), то едновременно с това е редуциране на входящата информация.

Ужасът представлява разширяване на перспективата и на възприятието. Ужасът се състоише в ясното съзнание за това, че плувам надолу към мястото, което всички ние напускаме, когато излезем от пелените и обуем анцуг. Виждах го изписан и на лицето на Оли. Когато разумът е безпомощен, веригите на човешкото съзнание се претоварват. Жичките се нагряват и почервеняват. Халюцинациите стават реалност: живачната локва на мястото, където перспективата създава впечатлението, че две паралелни линии се пресичат, се оказва наистина там. Мъртвите вървят и говорят. Розата започва да пее.

— Чувал съм различни работи от двадесетина души — каза Оли.
— Джъстин Робар. Ник Токай. Бен Майкълсън. В малките градчета няма тайни. Нещата се разнасят. Понякога е като изворче — избликва от земята и никой няма представа откъде е дошло. Човек дочуе нещо в библиотеката и после го предаде на друг, или на пристанището, или бог знае къде или пък защо. Но цяла пролет и цяло лято все слушам проектът „Стрела“, проектът „Стрела“.

— Но тези двамата — казах аз. — За бога, Оли, теса просто деца.

— Във Виетнам имаше деца, които режеха уши. Бях там и видях с очите си.

— Но... какво ще ги накара да направят това?

— Не зная. Може би са знаели нещо. Може би просто са подозирали. Може би са познавали хора, които евентуално биха започнали да им задават въпроси. Ако съществува такава евентуалност.

— Ако си прав — казах аз, — трябва да е станало нещо наистина ужасно.

— Онази буря — каза Оли с тих, равен глас. — Може би е разрушила нещо и е пуснала разни работи на свобода. Може би е станало никакво нещастие. Кой знае с какво са се занимавали. Някои хора твърдят, че са правени експерименти с високо енергийни лазери и мазери. Понякога съм чувал за фузионна мощ. И да предположим... да предположим, че са пробили дупка направо в друго измерение?

— Това са глупости — казах аз.

— Така ли? — попита Оли и посочи телата.

— Не. Сега въпросът е: какво да правим?

— Мисля, че трябва да ги свалим и да ги скрием — каза той бързо. — Да ги сложим под разни стоки, които хората няма да пипат — кучешка храна, или препарат за миене на чинии, или нещо такова. Ако

тази работа се разчуе, само ще стане по-лошо. Затова дойдох при теб, Дейвид. Усещам, че ти си единственият, на когото мога истински да се доверя.

Измърморих:

— Това ми напомня за нацистките престъпници, които се самоубивали в килиите си, след като войната бе изгубена.

— Да, и на мен мина същата мисъл.

Замълчахме и изведнъж тихите суркащи шумове започнаха отвън по стоманената врата — шумът на пипалата, които меко я опипваха. Приближихме се един към друг. Бях настръхнал.

— Добре — казах аз.

— Ще го направим, колкото може по-бързо, — каза Оли.

Сапфиреният му пръстен светеше приглушено на светлината на фенерчето. — Искам бързо да се махна оттук.

Погледнах нагоре към въжетата. Бяха използвали същия тип въже за простиране като онова, с което бях завързал за кръста мъжа с шапката за голф. Примките се бяха впили в подпухналата плът на вратовете им и аз пак се зачудих какво ли ги е накарало да го направят. Знаех какво иска да каже Оли с това, че ако се разчуе, ще стане само по-лошо. За мен вече бе станало по-лошо — а аз нямаше да повярвам, че това е възможно.

Чу се кърцване. Оли бе отворил джобното си ножче, хубава тежка изработка за отваряне на кашони. И, разбира се, режеше въжето.

— Ти или аз? — попита той.

Прегълтнах.

— Всеки по един.

Направихме го.

Когато се върнах, Аманда бе отишла някъде и госпожа Търмън беше с Били. И двамата спяха. Тръгнах по една от пътеките и чух глас:

— Господин Дрейтън. Дейвид. — Беше Аманда, застанала до стълбата към офиса на управителя, очите ѝ — като смарагди. — Какво се е случило?

— Нищо — казах аз.

Тя дойде до мен. Усещах лекия аромат на парфюма ѝ. А колко много я желаех само.

— Лъжец — каза тя.

— Нищо нямаше. Фалшива тревога.

— Щом така искаш — тя взе ръката ми. — Бях горе в офиса. Празен е и може да се заключи отвътре. — Лицето ѝ беше съвсем спокойно, но очите ѝ искряха, почти диво, а в гърлото ѝ биеше пулсът ѝ.

— Аз не...

— Видях как ме гледаше — каза тя. — Ако трябва да говорим за това, няма смисъл. Госпожа Търмън е със сина ти.

— Да. — Изведнъж разбрах, че това беше начин — може би не най-добрият, но все пак начин — да се отърва от проклятието, от това, което ние с Оли бяхме направили току-що. Не най-добрият начин, просто единственият начин.

Качихме се по тесните стълби и отидохме в офиса. Беше празен, както тя беше казала. И вратата се заключваше отвътре. Заключих я. В тъмното тя бе просто един силует. Протегнах ръце, докоснах я и я притеглих към себе си. Тя трепереше. Коленичихме на пода, в целувка, аз обгърнах в шепа една стегната гърда и усетих учестеното биене на сърцето ѝ под блузата. Сетих се как Стефи бе казала на Били да не пипа жиците. Спомних си синината на бедрото ѝ, когато бе свалила кафявата рокля в нощта след сватбата ни. Спомних си първия път, когато я бях видял да кара колело по алеята на Университета на Мейн в Ороно, а аз отивах на упражнение при Винсент Хартгън с папка под мишница. Ерекцията ми бе огромна.

Тогава легнахме и тя каза:

— Обичай ме, Дейвид. Стопли ме. — После се притисна до мен, зарови нокти в косата ми и започна да ме нарича с някакво име, което не беше моето. Нямах нищо против. Така бяхме почти наравно.

Когато слязохме долу, бе започнала да припълзява зората. Тъмнината пред амбразурите бе започнала неохотно да се превръща в скучно сиво, после в ярко, размазано матово бяло, като екрана на автокино. Майк Хатън бе заспал в един сгъваем стол, който бе отмъкнал отнякъде. Дан Милър седеше на пода, на известно разстояние и ядеше поничка. От онези, дето са посыпани с пудра захар.

— Седнете, господин Дрейтън — покани ме той.

Огледах се за Аманда, но тя вече бе стигнала до средата на пътеката. Не се обрна назад. Нашият любовен акт в тъмнината вече

изглеждаше като нещо фантасмагорично, невероятно дори в тази странна светлина. Седнах.

— Вземете си поничка — той ми подаде кутията. Поклатих глава.

— Тази бяла захар е направо смърт. По-лошо от цигари.
Това го разсмя.

— В такъв случай, вземете си две.

С изненада установих, че ми е останало някакво чувство за хумор — съвсем изненадващо, той го бе събудил и аз му бях благодарен. Наистина си взех две понички. Бяха доста хубави. След тях изпуших една цигара, въпреки че за мен не е обичайно да пуша сутрин.

— Трябва да си отида при детето — казах аз. — Скоро ще се събуди.

Милър кимна.

— Онези, розовите бублечки — каза той. — Всичките си отидоха. Птиците също. Ханк Ванермън каза, че последната се бълснала в стъклото преди около час. Явно животинският свят... е много по-активен, когато е тъмно.

— Разправяйте го това на Брент Нортън — казах аз, — или на Норм.

Той пак кимна, после дълго мълча. Тогава запали една от своите цигари и ме погледна.

— Не можем да останем тук, Дрейтън — каза той.
— Има храна. Достатъчно за пие.

— Знаеш, че не става въпрос за запасите. Какво ще правим, ако някой от големите зверове реши да ни нападне вътре, вместо да се бълска навън в нощта? Ще се опитаме ли да го изблъскаме с дръжките на метлите?

Разбира се, той бе прав. Може би мъглата ни служеше за защита донякъде. Прикриваше ни. А може би нямаше да ни крие още дълго и в нея имаше още нещо. Бяхме прекарали в магазина около осемнадесет часа и усещах как ме обхваща някаква летаргия, която много приличаше на летаргията, която съм изпитвал, след плуване на голямо разстояние. Изпитвах желанието да не поемам никакви рискове и да си седя тук, да се грижа за Били (и, може би, да оправям Аманда в

късните нощи, промърмори един глас) да изчакам да видя дали мъглата няма да се вдигне, оставяйки всичко както си беше.

Виждах, че това е изписано на лицата и на другите, и тогава изведнъж осъзнах, че сега в магазина има хора, които не биха го напуснали за нищо на света. Самата мисъл да излязат навън би ги смразила, след всичко което се бе случило.

Може би Милър наблюдаваше лицето ми, докато по него се изписваха тези мисли. Той каза:

— Когато падна проклетата мъгла, в магазина имаше около осемдесет души. От тази бройка трябва да се извади момчето, Нортън и четиридесета, които отидаха с него, и този човек, Смоли. Остават седемдесет и три.

И като извадим и двамата войници, които почиваха под купчина пакети с кучешка храна, щяхме да останем седемдесет и един.

— След това изваждаме хората, които току-що решиха да излязат — продължи той. — Те са десет-дванадесет. Да кажем десет. Значи остават към шестдесет и три. Но... — той вдигна пръст, посыпан с пудра захар. — От тези шестдесет и три има двадесет, които просто няма да тръгнат. Човек ще трябва да ги издърпа навън с ритници и крясъци.

— Какво доказва това?

— Че трябва да се махаме оттук, това е. И аз тръгвам. Мисля около обяд. Планирам да взема колкото може повече хора. Искам да дойдете с твоето момче.

— След това, което се случи с Нортън?

— Нортън тръгна като аgne на заколение. Това не значи, че аз ще направя същото, или пък хората с мен.

— Как би могъл да го предотвратиш? Имаме точно един пистолет.

— Добре, че и него имаме. Но ако успеем да пресечем кръстовището, може би ще се доберем до спортния магазин на главната улица. Там има повече пушки, отколкото ни трябват.

— Прекалено много „ако“ и „може би“.

— Дрейтън — каза той. — Такава е ситуацията.

Той много лесно изрече тези думи, но нямаше малко момче, за което да се грижи.

— Виж, нека засега да оставим тази работа, а? Не съм спал много тази нощ, но затова пък успях да поразмисля върху някои неща. Искаш ли да чуеш?

— Разбира се.

Той се изправи и се протегна.

— Ела да се поразходим до прозореца.

Минахме по пътеката край хляба и застанахме пред една от амбразурите. Човекът, който бе на пост там, каза:

— Буболечките си отидоха.

Милър го потупа по гърба.

— Иди да си вземеш нещо за хапване, приятел. Аз ще те заместя.

— Добре. Благодаря.

Той се отдалечи, а ние с Милър се приближихме до амбразурата му.

— Кажи ми сега, какво виждаш отвън? — каза той.

Погледнах навън. Кофата за смет се бе прекатурила през нощта. Може би това беше работа на някое от птицеподобните. Бяха се пръснали хартии, кутии, хартиени чашки. Зад тях виждах редицата коли, наредени най-близо до магазина. Само това виждах и му казах.

— Това синьо микробусче е мое — каза той. Показа в далечината и аз видях едно синьо крайче в мъглата. — Но ако си припомниш какво беше като паркирахме, ще сетиш, че паркингът бе доста препълнен вчера.

Погледнах към моя „Скаут“ и си припомних, че бях намерил място за паркиране до магазина, само защото някой си тръгваше тогава. Кимнах.

Милър каза:

— Сега добави й още нещо към този факт, Дрейтън. Нортън и четиридесета от неговата групичка... ти как я наричаше?

— „Земята е плоска“.

— Да, добре е. Точно такива бяха. Те излязоха, нали? Почти до края на въжето. Тогава чухме онзи рев, сякаш отвън имаше цяло стадо слонове. Нали така?

— Не звучеше като слонове — казах аз. — Звучеше като... — Като нещо от праисторически времена бе фразата, която бе изникнала в съзнанието ми, но аз не исках да го казвам на Милър. Не, след като той бе потупал мъжа по гърба и му бе казал да си вземе нещо за ядене,

като треньор, който измъква състезател от играта. Бих могъл да го кажа на Оли, но не на Милър. — Не знам като какво звучеше — казах на края отпуснато.

— Но звучеше като нещо голямо.

— Да. — Звукът наистина беше като от нещо голямо.

— Тогава защо не чухме да се мачкат и разбутват коли! Да се огъва метал? Да се троши стъкло?

— Ами защото... — спрях. Беше ме хванал. — Не зная.

Милър каза:

— Няма начин да са били вече извън паркинга, когато са били нападнати от каквото там беше. Ще ти кажа какво мисля.

Мисля, че не сме чули да се разбутват коли, защото много от тях може да ги няма. Просто... ги няма. Потънали са в земята, изпарили са се, каквото кажеш. Нещо достатъчно силно, че да нацепи тези греди, да ги извие и да събори стоките от полиците. Точно тогава престана да се чува и сирената.

Опитвах се да си представя как половината паркинг е изчезнал. Опитвах се да си представя как вървя и стигам до едно място, където земята свършва, заедно с настилката и жълтите линии, очертаващи местата на колите. Пропадане, свличане... а може би безкрайна бездна, която се губи в безплътната бяла мъгла.

След няколко секунди казах:

— Ако си прав, докъде мислиш, че ще стигнеш с твоя пикап?

— Не мислех за моя пикап, а за твоята алея.

Това беше нещо, по което можех да размишлявам, но не сега.

— И какво още мислеше?

Милър нямаше търпение да продължи:

— За съседната аптека, за нея си мислех. Какво ще кажеш?

Отворих си устата да му кажа, че нямам ни най-малка представа за какво говори, но пак я затворих. Бриджтънската аптека работеше вчера, когато пристигнахме в супермаркета. Не работеше обществената пералня, но аптеката бе отворена, вратите бяха подпрени с гумени клинове, за да може да влиза малко хладен въздух — със спирането на тока, климатичната им инсталация, естествено, бе излязла от строя. Вратата на аптеката бе на не повече от пет-шест метра от вратата на супермаркета. Тогава защо...

— Защо никой не е дошъл оттам? — попита Милър вместо мен.
— Минали са осемнадесет часа. Не са ли гладни? Сигурно не ядат аспирин и дамски превръзки.

— Имат храна — казах аз. — Те продават някои хранителни продукти. Бисквити, сухари, от този тип неща. Освен това имат щанд за шоколади и бонбони.

— Просто не вярвам, че ще се задоволят с такива неща, когато тук има най-различни неща.

— Искам да кажа, че искам да се махна оттук, но не искам да стана обед на никакво същество, избягало от филм на ужасите. Четирима-петима от нас могат да отидат до аптеката и да проверят каква е ситуацията там. Нещо като разузнавателен полет.

— И това е всичко?

— Не, има още едно нещо.

— Какво?

— Онази — каза Милър просто и посочи с пръст към средната пътека. — Шантавата. Вещицата.

Той бе посочил с пръст към госпожа Кармъди. Тя вече не беше сама. Две жени се бяха присъединили към нея. По ярките им дрехи личеше, че са туристи или летовници, жени, които са оставили семействата си само за малко, да се „отбият до магазина и да купят някои неща“ и сега се бяха стопили от притеснение за децата и за мъжете си. Бяха готови да се хванат за сламка. Дори за мрачните успокоения на госпожа Кармъди.

Нейният костюм продължаваше да грее със същата злокобна пищност. Тя говореше, жестикулираше, лицето ѝ бе каменно и зловещо. Двете жени с ярките дрехи (но не така ярки като костюма на госпожа Кармъди, с гигантската ѝ чанта, прилична на куфар, стисната здраво под разплутата ѝ ръка) слушаха унесено.

— Тя е другата причина, поради която искам да се махна, Дейвид. До довечера при нея ще седят шест души. Ако розовите бублечки се върнат през нощта, утре край нея ще седи цяло паство. Тогава ще трябва да започнем да се тревожим кого ще им посочи тя да принесат в жертва, за да се оправят нещата. Може би мен, или теб, или Хатльн. Може би твоето дете.

— Това е идиотщина — казах аз. Но беше ли наистина? Студената тръпка по гърба ми казваше, че не е непременно. Устата на

госпожа Кармъди продължаваше да се движи. Погледите на летовничките бяха впiti в събърчените ѝ устни. Беше ли идиотщина? Спомних си прашните препариранi животни, пиещи от огледалния си поток. Госпожа Кармъди имаше власт. Дори Стеф, вироглава и напориста, произнасяше името на старицата с известна неувереност.

Тази шантавата, я бе нарекъл Милър. Вещицата.

— Хората в супермаркета със сигурност преминават през особено тежък психологически момент — каза Милър. Той посочи червените греди, разделящи сегментите на витрината — изкривени и нацепени. — Сигурно съзнанието на всеки прилича на тези греди. Моето определено е така. Половината нощ си мислих, че сигурно ми е захлопала дъската, че сигурно съм в усмирителна риза в Данвърс и се скъсвам да бълнувам за бублечки, динозавърски птици и пипала и, че всичко ще свърши само да дойде санитарят и да ми бие една инжекция „Торазин“ в ръката. — Дребното му лице бе напрегнато и бледо. Той погледна към госпожа Кармъди, а после към мен. — Казвам ти, че това може да се случи. Колкото по-несигурни стават хората, толкова по-привлекателна ще им се струва тя. Не искам да съм тук, когато това стане.

Устните на госпожа Кармъди продължаваха да се движат. Езикът ѝ танцуваше между изкуствените ѝ зъби. Тя наистина приличаше на вещица. Една черна островърха шапка на главата и нямаше да има грешка. Какво ли говореше на птичките, които беше уловила, с ярката лятна перушина.

Проектът „Стрела“? Черната пролет? Изчадия от недрата на земята? Човешка жертва?

Глупости.

Все едно...

— Какво ще кажеш?

— Дотам ще дойда — отвърнах му аз. — Да се опитаме да стигнем до аптеката. Ти, аз, Оли, ако иска да дойде. След това пак ще говорим. — Дори това ми създаде усещането, че ще минавам над дълбока пропаст по тясна дъска. Ако се убиех, нямаше да мога да помогна на Били. Но от друга страна, нямаше да му помогна и ако си седях на задника. Шест метра до аптеката. Не беше толкова страшно.

— Кога? — попита той.

— Дай ми един час.

— Разбира се — каза той.

IX. ЕКСПЕДИЦИЯ ДО АПТЕКАТА

Казах на госпожа Търмън, казах на Аманда и накрая казах и на Били. Тази сутрин той изглеждаше по-добре, беше изял две понички и купа каша за закуска. После играхме на гоненица по две от алеите и дори успях да го разсмея. Децата толкова лесно се адаптират, че може направо да ти изкарат акъла. Той бе прекалено млад, кожата под очите му бе все още подпухнала от сълзите през нощта, а лицето му имаше ужасно изнурен вид. Някак си то бе заприличало на лице на възрастен, като че ли много дълго зад него са минавали високоволтови емоции. Но беше все така жизнен и все така се смееше... поне докато не си спомнеше къде е и какво става.

След спринтовете седнахме с Аманда и Хати Търмън и пихме сок в хартиени чашки и аз му казах, че отивам до аптеката с още няколко души.

— Не искам да ходиш — каза той веднага и лицето му помръкна.

— Всичко ще е наред, Бил. Ще ти донеса книжка за Спайдърман.

— Искам да си стоиш тук — сега лицето му не беше просто помръкнало, беше гневно. Хванах го за ръката. Той я издърпа.

Аз пак я хванах.

— Били, рано или късно ще трябва да излезем оттук. Разбиращ, че е така, нали?

— Когато мъглата се вдигне... — но в гласа му нямаше никаква убеденост. Той пиеше сока си бавно, без удоволствие.

— Били, вече мина почти едно денонощие.

— Искам мама.

— Е, може би това е първата стълка да се върнем при нея.

Госпожа Търмън каза:

— Не подхранвай надеждите на детето, Дейвид.

— По дяволите — троснах ѝ се аз. — Детето трябва да се надява на нещо.

Тя свали очи.

— Да, сигурно трябва.

Били въобще не забеляза какво си говорим.

— Татко... татко, навън има разни неща. Неща.

— Да, знаем това. Но много от тях — не всички, но много — изглежда не се появяват, преди да настъпи нощта.

— Те изчакват — каза той. Очите му бяха огромни, вперени в моите. — Те изчакват в мъглата... и когато не можете да се приберете вътре, те ще дойдат да ви изядат. Като в приказките. — Той ме прегърна много силно, със страх, с паника. — Татко, моля те, не отивай.

Много внимателно се откопчих от ръцете му и му казах, че трябва да отида.

— Но ще се върна, Били.

— Добре — каза той пресипнало, но повече не ме погледна. Той не вярваше, че ще се върна. Това бе изписано на лицето му, което не беше повече гневно, а само тъжно и опечалено. Пак се замислих дали постъпвам правилно като поемам риск. В този момент погледът ми попадна на госпожа Кармъди. Тя се беше сдобила с трети слушател — един мъж със сивково лице и хитри, кръвясили очи. Неговото изпито лице и треперещи ръце, не просто говореха за махмурлук, а направо крещяха. Това бе не кой да е, а нашият приятел Майрън Ла Фльор. Човекът, който не бе изпитал никакво угрizение да изпрати едно момче да свърши мъжка работа.

Онази шантавата. Вещицата.

Целунах Били и здраво го прегърнах. После тръгнах към изхода на магазина. Но по пътеката с домашните потреби, не исках да ѝ попадам пред погледа.

Когато минах три-четвърти от пътя, ме настигна Аманда.

— Наистина ли трябва да правиш това? — попита тя.

— Да. Така мисля.

— Извинявай, че трябва да ти го кажа, но на мен ми звучи като мъжко перчене. — На бузите ѝ бяха избили червени петна, а очите ѝ бяха по-зелени от всякога. Тя бе жестоко — не, царствено — вкисната.

Хванах я за ръката и накратко ѝ преразказах разговора ни с Дан Милър. Загадката с колите и фактът, че никой не бе дошъл от аптеката, изглежда никак не я впечатли. Но работата с госпожа Кармъди я впечатли силно.

— Той може да е прав — каза тя.

— Вярваш ли наистина, че е така?

— Не зная. В тази жена има нещо отровно. И ако хората са достатъчно дълго време изплашени, достатъчно силно, те биха се обърнали към всеки, който обещае някакво решение.

— Но човешка жертва, Аманда?

— Ацтеките са правили такива неща — каза тя безразлично. — Слушай, Дейвид. Ти се върни. Ако нещо се случи... каквото и да е... ти се върни. Откъсни се от тях и бягай, ако трябва. Не заради мен или заради това, което се случи снощи. Върни се заради момчето си.

— Да. Ще се върна.

— Дано — каза тя. Сега приличаше на Били, изпита и стара. Мина ми през ум, че всички така изглеждаме. Но не и госпожа Кармъди. Госпожа Кармъди изглеждаше някак по-млада и по-жизнена. Сякаш бе започнала да плува в свои води. Сякаш процъфтяваше от това, което се случваше.

Тръгнахме чак в девет и половина. Бяхме седем души: Оли, Дан Милър, Майк Хатън, приятелят на Майрън Ла Фльор — Джим (също махмурлия, но твърдо решен да изкупи греховете си), Бъди Игълън и аз. Седма бе Хилда Реплър. Милър и Хатън се опитваха с половин уста да я разубедят да не идва. Тя не искаше и да чуе. Аз дори не се опитах. Подозирах, че тя може да е по-компетентна от всеки от нас, с изключение на Оли, може би. Тя носеше малка платнена пазарска чанта, напълнена с цял арсенал флакони „Райд“, със свалени капачки, готови за действие. В свободната си ръка държеше тенис-ракета „Джими Конърс“, взета от изложените спортни стоки на втора пътека.

— Какво ще правите с нея, госпожо Реплър? — попита Джим.

— Не зная — каза тя. Имаше нисък, стържещ, самоуверен глас. — Но се чувствам добре, когато е в ръката ми. — Тя го огледа внимателно, очите ѝ бяха студени. — Джим Грондин, нали? Не бяхте ли мой ученик?

Устните на Джим се разтегнаха в неловка усмивка:

— Да, госпожо. И аз, и сестра ми Полин.

— Май си препил снощи.

Джим, който стърчеше над нея и сигурно бе по-тежък с петдесет килограма, се изчерви до уши.

— А, не...

Тя рязко се обърна и го прекъсна.

— Мисля, че сме готови — каза тя.

Всички имахме по нещо, въпреки че оръжията ни бяха доста разнородни. Оли бе с пистолета на Аманда, Бъди Игълтън бе взел един железен лост някъде от склада. Аз бях хванал дългия прът на една метла.

— Добре — каза Дан Милър, като повиши глас. — Хора, искате ли да чуете нещо за минутка?

Десетина души се бяха преместили към изхода да видят какво става. Представляваха една рехава група, а отдясно се намираше госпожа Кармъди с новите си приятели.

— Ние отиваме в аптеката да видим какво е положението там. Надяваме се да донесем нещо оттам, с което да окажем помощ на госпожа Клапъм. — Това бе жената, която бяха стъпкали вчера, когато дойдоха бублечките. Бяха ѝ счупили крака и тя имаше страшни болки.

Милър ни огледа.

— Няма да поемаме никакъв риск — каза той. — При първия знак за никаква заплаха, веднага се връщаме в магазина...

— За да ни доведете всички изчадия на ада на нашите глави! — извика госпожа Кармъди.

— Тя е права — подкрепи я една от летовничките. — Заради вас ще ни забележат! Заради вас ще дойдат! Защо не се откажете от тази работа и да не влошавате нещата!

Сред хората, които бяха дошли да ни видят като тръгваме, се надигна одобрителен шепот. Аз казах:

— Госпожо, колко по-лоши могат да станат нещата според вас?

Тя сведе поглед, объркана.

Госпожа Кармъди направи крачка напред. Очите ѝ горяха.

— Ти ще умреш там навън, Дейвид Дрейтън! Искаш ли синът ти да остане сирак? — Тя започна да рови с поглед сред нас. Бъди Игълтън сведе очи и едновременно с това вдигна железния лост, сякаш да я прогони.

— Всички ще умрете навън! Не разбрахте ли, че е дошъл краят на света? Дяволът е на свобода! Всеки, който излезе навън, ще бъде разкъсан! И тогава ще дойдат за тези от нас, които сме останали, точно както каза тази добра жена. — Сега тя се обръща към зяпачите и

през тях премина някакво мърморене. — След това, което се случи вчера с тези, които не вярваха? Това е смърт! Това е...

Консерва грах полетя през две от пътеките и удари госпожа Кармъди в гърдите. Тя залитна назад с изненадан крясък.

Аманда пристъпи напред.

— Мльквай — каза тя. — Мльквай, нещастна лешоядко.

— Тя е слугиня на Рогатия — изпища госпожа Кармъди. — На устните ѝ заигра нервна усмивка. — С кого спа снощи, госпожичке? С кого легна снощи? Мама Кармъди вижда, о, да, мама Кармъди вижда това, което другите не забелязват.

Но моментната магия, която тя бе създала, изчезна, а погледът на Аманда не трепна.

— Тръгваме ли или ще висим тук цял ден? — попита госпожа Реплър.

И тръгнахме. Да ни пази господ, тръгнахме.

Водеше ни Дан Милър. Оли бе втори, а аз — последен. Пред мен беше госпожа Реплър. Бях изплашен така, както никога в живота си и ръката ми, стискаща дръжката на метлата бе лепкава от пот.

Усещаше се тънката, остра и неестествена миризма на мъглата. Докато изляза от вратата, Милър и Оли вече бяха изчезнали в нея, а Хатлън, който бе трети, едва се виждаше.

Само шест метра, повтарях си аз. Само шест метра.

Госпожа Реплър вървеше бавно и твърдо пред мен, тенис ракетата ѝ се поклащаше в дясната ѝ ръка. Вляво от нас имаше червена тухлена стена. Вдясно бе първата редица коли, които се появяваха постепенно от мъглата като кораби-призраци. Още едно кошче за смет се материализира от белотата, а зад него имаше една пейка, на която хората присядаха, докато си чакаха реда за обществения телефон. Само шест метра, Милър сигурно вече е стигнал, шест метра са само десетдванадесет крачки, така че...

— О, боже мой! — изпища Милър. — О, мили божке, гледай, гледай!

Милър бе стигнал.

Бъди Игълтън беше пред госпожа Реплър и той се обърна да бяга с широко ококорени очи. Тя леко го чукна с тенис-ракетата по гърдите.

— Къде мислиш, че отиваш? — попита тя със строгия си, леко дрезгав глас и това беше цялата паника.

Всички се събрахме около Милър. Хвърлих един поглед през рамо и видях, че супермаркетът бе погълнат от мъглата. Червената тухлена стена бе избледняла до розово-бяло, а после изчезваше съвсем на около два метра и половина от изхода, откъм аптеката. Почувствах се по-изолиран, по-самотен от всяко. Сякаш се бях откъснал от утробата. В аптеката бе станало страхотно клане. Ние с Милър, бяхме съвсем близо, разбира се — почти на мястото. Нещата от мъглата действаха на основата на обонянието си. В това имаше резон. Зрението би било съвсем ненужно. Слухът би бил малко по-полезен, но мъглата имаше начин да изкривява акустиката, като караше звуци отблизо да звучат като отдалече — а понякога неща, които идваха от далече, да звучат близки. Нещата от мъглата следваха най-сигурното си сетиво. Следваха обонянието си.

Ние, които бяхме в супермаркета, бяхме спасени от спирането на тока. Не работеха вратите с фотоклетките. В определен смисъл супермаркетът бе запечатан в момента, когато дойде мъглата. Но вратите на аптеката... те са били подпрени за да стоят отворени. Спирането на тока бе извадило от строя климатика им и те бяха отворили вратите, за да влезе малко въздух. Само дето бе влязло още нещо.

Един мъж с кафеникова фланелка лежеше по очи на входа. Или поне отначало помислих, че фланелката му е кафеникова, но после видях на кръста му няколко бели петна и разбрах, че фланелката е била чисто бяла. Кафениковото бе засъхнала кръв. У него имаше още нещо, което не бе в ред. Започнах да си чопля мозъка. Дори когато Бъди Игълтън се обрна и шумно повърна, пак не можах да се сетя веднага. Предполагам, че когато се случи нещо толкова... крайно на някого, съзнанието отначало не може да го приеме... освен ако не сме на война.

Нямаше я главата му, това беше. Краката му бяха разкрачени от вътрешната страна на вратата, а главата му трябваше да виси на стъпалото. Но просто не висеше.

Джим Грондин не можеше да понесе повече. Той се извърна с ръце върху устата, кръвясалите му очи лудо се взираха в моите. После се понесе със залитане и препъване обратно към супера.

Останалите не забелязаха. Милър бе влязъл вътре. Майк Хатън го последва. Госпожа Реплър застана неподвижно от едната страна на двойната врата с тенис-ракета в ръка. Оли застана от другата страна с пистолета на Аманда, насочен към тротоара.

Той каза тихо:

— Май започват да ми свършват надеждите, Дейвид.

Бъди Игълтън се бе подпрял на телефонния автомат, като човек, който току-що е получил лоши новини от къщи. Широките му рамене се тресяха от хълцанията му.

— Не ни отписвай още — казах аз на Оли. Пристъпих към вратата. Не исках да влизам вътре, но бях обещал книжка на сина ми.

Аптеката бе страхотна касапница. Навсякъде имаше разхвърляни книги и списания. В краката ми имаше една книжка за Спайдърман и една за Невероятния Халк и без да мисля се наведох, взех ги и ги мушнах в задния си джоб за Били.

Бях обхванат от чувството за нереалност. Неразборията... кланицата — беше ужасно. Но едновременно с това мястото изглеждаше така, сякаш е имало някакъв щур купон. Беше обточено с нещо, което отначало бях взел за гирлянди. Но не бяха широки и плоски, приличаха по-скоро на дебели върви или на тънки кабели. Изведнъж ми мина през ума, че имаха същия яркобял цвят като самата мъгла и студени тръпки вледениха гърба ми. Какво беше това? От някои от тях се поклащаха списания и книги.

Майк Хатън побутваше някакво странно черно нещо с крак. Беше дълго и настръхнало.

— Какво е това, по дяволите — попита той, без да задава въпроса си конкретно към някого.

Изведнъж разбрах. Разбрах какво бе убило тези, имали нещастието да са в аптеката, когато дойде мъглата. Хората, имали нещастието да бъдат подушени.

— Вън — извиках аз. Гърлото ми бе съвсем пресъхнало и думата излезе като покрит с бархет куршум. — Да се махаме оттук.

Оли ме погледна:

— Дейвид...?

— Това са паяжини — казах аз и тогава от мъглата долетяха два писъка. Първият може би от страх. Вторият от болка. Това бе Джим.

Ако имаше грехове за плащане, явно ги плащаше.

— Да се махаме — извиках на Майк и Дан Милър.

Тогава нещо направи клуп в мъглата. Не можах да го видя на белия фон, но го чух. Звучеше като камшик, с който някой се опитваше да изплюзи. Видях го, когато се нави около бедрото на Бъди Игълтън.

Той изкрешя и се хвана за първото нещо, попаднало пред погледа му, а това бе телефона. Слушалката увисна на кабела и се залюля напред-назад.

— Господи, как боли! — Изпиця Бъди.

Оли го хвана и тогава видях какво става. В този момент разбрах защо я нямаше главата на мъжа, който лежеше на входа. Тънкият бял кабел, който бе обвил крака на Бъди като копринено въже, потъваше в плътта му. Този крачол на панталона му бе срязан и леко се изплъзваше от крака му. От един ясно очертан, кръгъл прорез в плътта му бликаше кръв, колкото по-дълбоко проникваше кабела.

Оли го опъна силно. Чу се леко изпляскване и Бъди бе свободен. Устните му бяха посинели от шока.

Идваха Майк и Дан, но много бавно. Тогава Дан налетя на няколко висящи нишки и се заплете, точно като муха на мухоловка. Той се освободи като се дръпна много силно, оставяйки част от ризата си да виси на паяжината.

Изведнъж въздухът се изпълни от унилото плющене на бича и тънките бели кабели започнаха да се приближават към нас от всички страни. Бяха покрити със същото корозивно вещество. Избягнах два от тях, повече с късмет, отколкото с ловкост. Един падна в краката ми и чух лекото изсъскване на степен асфалт. Един се носеше из въздуха и госпожа Реплър спокойно замахна към него с тенис-ракета. Кабелът се плясна бързо и чух високо тинк! тинк! тинк!, когато корозивното вещество прояде кордата на тенис-ракетата и тя се скъса.

Звучеше така, сякаш някой опъваше струните на цигулка. След миг една от нишките се обви около дръжката на ракетата и я изтегли в мъглата.

— Да се прибираме! — изкрешя Оли.

Тръгнахме бързо. Оли бе прегърнал Бъди. Дан Милър и Майк Хатън бяха застанали от двете страни на госпожа Реплър. Тънките нишки на паяжината продължиха да прииждат от мъглата и човек не можеше да ги види, ако не се случеха на фона на тухлената стена.

Една от тях се обви около лявата ръка на Майк Хатлън. Друга се уви около врата му в серия бързи изплясквания. Вратът му изblinkна в кървава експлозия и той изчезна нанякъде с увисната глава.

Изведнъж Бъди се отпусна напред, като едва не повали Оли на колене.

— Той припадна, Дейвид. Помогни ми.

Грабнах Бъди през кръста и го повлякохме тромаво, със залитане. Дори в безсъзнание, Бъди продължаваше да стиска железнния лост. Кракът, около който се бе навила паяжината, висеше от тялото му под ужасяващ тъгъл.

Госпожа Реплър се обърна назад:

— Внимавай! — изкрештя с пресипналия си глас. — Внимавай зад теб!

Докато се обърна, една от нишките се спусна над главата на Дан Милър. Ръката му се опитваше да я удари, да я скъса.

Един от паяците бе излязъл от мъглата зад нас. Беше с размерите на голямо куче. Беше черен, на жълти черти. Очите му бяха червеникаво-лилави, като нар. Стъпваше тромаво към нас на дванадесет или четиринадесет крака — не беше обикновен земен паяк, раздут до размерите от филм на ужасите. Това бе нещо съвсем различно, може би въобще не беше паяк. Ако го беше видял, Майк Хатлън щеше веднага да разбере какво беше онова настърхнало черно нещо, което бе подривал на пода на аптеката.

Той се приближи към нас, като хвърляше нишките си от един ovalен отвор в предната част на корема му. Нишките летяха към нас ветрилообразно. Гледайки този кошмар, толкова приличен на черните като смърт паяци, унило висящи над своите мъртви мухи и буболечки в сенките на нашия навес за лодки, усетих как съзнанието ми се опитва да се изтръгне от своите опори. Сега вярвам, че само мисълта за Били ми помогна да запазя нещо като разсъдък. Издавах никакви звуци. Смеех се. Плачех. Крещях. Не зная.

Но Оли Уийкс беше железен. Той вдигна пистолета на Аманда така спокойно, сякаш беше на стрелбището, и го изпразни в равномерни изстрели в упор. От какъвто и ад да идваше създанието, не беше неуязвимо. От тялото му потече черна течност и то започна да издава ужасни скимтящи звуци, толкова ниски, че човек по-скоро ги усещаше, отколкото ги чуваше, като басовите звуци на Синтезатор.

Тогава той се оттегли назад в мъглата и изчезна. Може да беше фантасмагория от наркотичен сън... само дето бяха останали локви черна лепка течност.

Чу се издрънчаване, когато Бъди най-после изпусна железния лост.

— Мъртъв е — каза Оли. — Пусни го, Дейвид. Проклетото нещо е прерязало артерията му, мъртъв е. Да се махаме оттук, за бога. — По лицето му пак се стичаше пот и очите му щяха да изскочат. Една от нишките на паяжината се носеше леко зад ръката му и той изви ръка, и я отблъсна назад. На ръката му остана червена следа, като от камшик.

Госпожа Реплър пак изпиця:

— Внимавай! — и ние се обърнахме към нея. Още един бе изпълзял от мъглата и бе обвил Дан Милър в прегръдка, като луд влюбен. Той се опитваше да го удря с юмруци. Докато се наведа да взема лоста на Бъди, паякът започна да увива Дан със своята смъртоносна нишка и неговата съпротива се превърна в зловещ, тревожен, смъртоносен танц.

Госпожа Реплър тръгна към паяка с флакон „Райд“ в протегната си напред ръка. Паякът протегна крака към нея. Тя натисна пулверизатора и облак от препарата попадна в едното от светещите очи на паяка. Пак се чуха ниските скимтящи звуци. Паякът целият бе разтърсен от тръпка и започна да се дърпа назад, косматите му крака започнаха да драсят по паважа. Той влачеше след себе си тялото на Дан с бълкане и търкаляне. Госпожа Реплър хвърли флакона с препарата към него. Той се удари в тялото на паяка и издрънча на асфалта. Паякът се бълсна в една малка спортна кола с такава сила, че тя се разтресе на ресорите си и после изчезна.

Отидох при госпожа Реплър, която едва се държеше на краката си и бе смъртно бледа. Прегърнах я.

— Благодаря ти, млади човече — каза тя. — Малко ми е зле.

— Всичко е наред — казах аз пресипнало.

— Щях да го спася, ако можех.

— Зная.

Оли дойде при нас. Затичахме се към вратите на супермаркета. Нишките падаха навсякъде около нас. Една попадна върху пазарската чанта на госпожа Реплър и потъна в платнената ѝ част. Тя започна

сърдито да се бори за своята собственост: дърпаше дръжката с две ръце, но я изгуби. Тя изчезна, блъскайки се в мъглата.

Когато стигнахме входа, един малък паяк, не по-голям от кутре на кокер-шпаниол, излезе от мъглата и се втурна покрай сградата. Не пущаше нишки. Сигурно не бе достатъчно зрял за това.

Докато Оли натискаше вратата със силното си рамо, за да може да влезе госпожа Реплър, аз вдигнах железния лост, запратих го като копие към паяка и го ударих. Той започна диво да се гърчи, краката му задраскаха във въздуха, червените му очи търсеха моите, да ме запомнят...

— Дейвид — Оли продължаваше да държи вратата.

Втурнах се вътре. Той ме последва.

Бледни, изплашени лица се взираха в нас. Бяхме излезли седем. Върнахме се трима. Оли се бе облегнал на тежката стъклена врата, гръденят му кош се надигаше и спушаше. Започна да зарежда пистолета на Аманда. Бялата му риза на заместник-управител, бе залепнала за тялото му, а изпод мишниците му бяха изпълзели сиви потни петна.

— Какво? — попита някой с тих, пресипнал глас.

— Паяци — отговори зловещо госпожа Реплър. — Проклети животни, взеха ми пазарската чанта.

Тогава Били се хвърли разплакан в ръцете ми. Прегърнах го. С всичка сила.

Х. МАГИЯТА НА ГОСПОЖА КАРМЪДИ. ВТОРА НОЦ В СУПЕРМАРКЕТА. ПОСЛЕДНА КОНФРОНТАЦИЯ.

Беше мой ред да спя и в продължение на четири часа нищо не си спомнях. Аманда ми каза, че много съм говорил на сън, изкрешял съм един-два пъти, но не можех да си спомня да съм сънувал нещо. Когато се събудих, бе станало вече следобед. Част от млякото се беше развалило, но една част още ставаше за пиене. Изпих четвърт.

Аманда дойде на мястото, където бяхме Били, госпожа Търмън и аз. Старецът, който бе предложил да се опита да си вземе пушката от багажника на колата, бе с нея. Сетих се, че се казва Корнъл. Амброуз Корнъл.

— Как си, синко? — попита той.

— Добре. — Но продължавах да съм жаден и главата ме болеше. Най-вече бях изплашен. Прегърнах Били и започнах да гледам ту Аманда, ту него. — Какво има?

Аманда каза:

— Господин Корнъл се тревожи за госпожа Кармъди. Аз също.

— Били, защо не дойдеш да се поразходим? — попита Хати.

— Не искам, — каза Били.

— Иди, Бил — казах му аз и той тръгна неохотно.

— Кажете сега, какъв е проблемът с госпожа Кармъди? — попитах аз.

— Започва да буни хората — каза Корнъл. Той ме загледа със старческа сериозност. — Мисля, че ще трябва да сложим край на това. С каквите средства можем.

Аманда каза:

— Сега при нея има десет-дванадесет души. Прилича на някаква луда църковна служба.

Спомних си разговора с един мой приятел, писател, който живееше в Отисфилд и издържаше жена си и двете си деца като

отглеждаше кокошки и издаваше по една книжка годишно — шпионски разкази. Бяхме започнали да говорим за нарастващата популярност на книгите, занимаващи се със свръхестественото. Голт посочи, че през четиридесетте години „Странни истории“ носеха почти нищожна печалба, а през петдесетте не носеха нищо. Когато машините се провалят, бе казал той (докато жена му ламбираше яйца, триейки ги с воськ, а петлите ядно кукуригаха навън), когато технологиите се провалят, когато конвенционалните религиозни системи се провалят, хората трябва да имат нещо. Дори зомбита, спотайващи се в нощта могат да са по-весело нещо в сравнение с екзистенциалната комедия/ужас от това, че озоновият слой се разпада под комбинираната атака на милиони флуоровъглеродни флакони с дезодорант.

Ние бяхме в този капан от двадесет и шест часа и не бяхме успели нищо да направим. Експедицията ни навън бе довела до петдесет и седем процента загуби. Не беше за чудене, че госпожа Кармъди се превръща в опора с бързо разрастващо се влияние, може би.

— Наистина ли има вече десетина души? — попитах аз.

— Е, само осем — каза Корнъл. — Но тя не мъква! Като онези десетчасови речи, които Кастро обичаше да произнася. Това е направо разбойническа работа.

Осем души. Не бяха чак толкова много, дори не стигаха да попълнят един състав от съдебни заседатели. Но аз разбрах тревогата, изписана на лицата им. Бяха достатъчно, за да станат най-голямата политическа сила в супермаркета, особено сега, когато Дан и Майк ги нямаше вече. Мисълта, че най-голямата група в нашата затворена система слуша нейната проповед за бездните на ада, ме караше да чувствам проклетата клаустрофобия още по-силно.

— Тя пак започна да говори за човешка жертва — каза Аманда.
— Бъд Браун отиде до нея и й каза да спре да говори тези глупости в неговия магазин. Двама от мъжете, които са с нея — единият бе онзи Майрън Ла Фльор — му казаха, че той трябва да мъкне, защото това все още е свободна страна. Той не мъкна и последва... голям търкал, ти сигурно така щеше да го опишеш.

— Разкървавиха носа на Браун — каза Корнъл. — Те не се шегуват.

Аз казах:

— Не вярвам чак до там, че да убият някого.

Корнъл каза тихо:

— Не зная докъде ще стигнат, ако тази мъгла не се разнесе. Но не искам да научавам. Възнамерявам да се махна оттук.

— Лесно е да се каже — но нещо бе започнало да щрака в мозъка ми. Миризмите. Това бе ключът. Тук, в магазина ние бяхме оставени до голяма степен на спокойствие. Буболечките може би са били привлечени от светлината, като повечето обикновени буболечки. Птиците следваха просто храната си. Но по-големите неща ни бяха оставили на мира, докато не се покажехме навън по някаква причина. Касапницата в аптеката се бе разразила, защото вратите са били отворени — бях сигурен. Нещото или нещата, които бяха отнесли Нортън и неговата група, бяха звучали така, сякаш бяха с големината на къща, но то или те, не се бе приближило до магазина. А това означаваше, че може би...

Изведнъж изпитах нужда да поговоря с Оли Уийкс. Трябваше да говоря с него.

— Възнамерявам да се махна оттук или да умра, опитвайки се да го направя — каза Корнъл. — Не възнамерявам да прекарам останалата част от лятото тук.

— Има четири самоубийства — каза внезапно Аманда.

— Какво? — първото нещо, което ми мина полугузно през ум бе, че са открили телата на войничетата.

— Хапчета — каза Корнъл кратко. — С двама-трима мъже пренесохме телата отзад.

Едва потиснах истеричния си смях. Отзад си имахме вече функционираща морга.

— Времето изтича — каза Корнъл. — Искам да тръгвам.

— Няма да стигнеш до колата си. Повярвай ми.

— Дори до първата редица ли? Тя е по-близо от аптеката.

Не му отговорих. Не и тогава.

След около час намерих Оли до хладилника да пие бира.

Лицето му бе безизразно, но изглежда той също наблюдаваше госпожа Кармъди. По всичко личеше, че тя е неуморна. И тя наистина отново обсъждаше въпроса с човешката жертва, само дето сега никой

не ѝ казваше да мълкне. Някои от хората, които вчера ѝ бяха казвали да мълчи, сега или бяха с нея, или поне готови да я слушат — а останалите бяха много малко.

— Тя би могла да ги убеди до утре сутринта — каза Оли. — Може и да не успее... но ако успее, кого мислиш, че ще избере за тази голяма чест?

Бъд Браун ѝ се бе противопоставил. Аманда също. Имаше един мъж, който я беше ударил. И, разбира се, аз също.

— Оли — казах аз, — мисля, че може би пет-шест от нас могат да се измъкнат. Не знай докъде ще успеем да стигнем, но поне можем да се измъкнем.

— Как?

Изложих му всичко. Беше съвсем просто. Ако можехме да изтичаме до моя Скаут и да се натъпчем вътре, те нямаше да ни надушат. Не, ако прозорците бяха плътно затворени.

— Ами ако ги привлича някаква друга миризма? — попита Оли.
— Например изгорели газове?

— Тогава сме свършени — съгласих се аз.

— Движението — каза той. — Движението на кола през мъглата би могло също да ги привлече, Дейвид.

— Не ми се вярва. Не, ако не се усеща миризмата на плячката. Мисля, че това е ключът към бягството.

— Но не си сигурен.

— Не, не сто процента.

— Къде ще искаш да отидеш?

— Първо ли? Първо у дома. Да взема жена ми.

— Дейвид...

— Е, добре. Да проверя. Да се уверя.

— Тези неща отвън могат да са навсякъде, Дейвид. Могат да те пипнат в момента, в който слезеш от своя „Скаут“, за да си влезеш в двора.

— Ако стане така, „Скаутът“ е твой. Искам само да те помоля да се грижиш за Били, колкото можеш по-добре, за колкото е възможно по-дълго време.

Оли довърши бирата си и пусна празната кутия обратно в хладилника, където тя изтрака сред останалите празни кутии.

Дръжката на пистолета, който съпругът на Аманда ѝ бе дал, се показваше от джоба му.

— На юг? — попита той, когато срещна погледа ми.

— Да, бих тръгнал нататък — казах аз. — На юг и да се опитам да се измъкна от мъглата. Ще се опитам с всички сили.

— Колко бензин имаш?

— Резервоарът ми е почти пълен.

— Мислил ли си, че може би е невъзможно да се измъкнеш.

Мислил бях. Да допуснем, че проектът „Стрела“ бе запратил цялата област в друго измерение, със същата лекота, с която ние с вас бихме обърнали един чорап наопаки?

— Минавало ми е през ум — казах аз, — но алтернативата е да седим и да чакаме кого госпожа Кармъди ще избере за почетното място.

— Ти за днес ли смяташ?

— Не, вече е следобед, а тези неща се активизират през нощта. Мислех си за утре, много рано.

— Кого мислиш да вземеш?

— Аз, ти и Били. Хати Търмън. Аманда Дъмфрис. Старецът Корнъл и госпожа Реплър. Може и Бъд Браун. Ставаме осем, но Били може да седне в скута на някого и можем да се сгъстим малко.

Той помисли малко.

— Добре — каза накрая. — Ще опитаме. Споменавал ли си пред някой друг?

— Не още.

— Моят съвет е да не казваш на никого, поне до четири часа утре сутринта. Ще сложа две чанти с храна под касата, която е най-близо до вратата. Ако имаме късмет, ще се измъкнем преди да ни усетят — погледът му се премести към госпожа Кармъди. — Ако тя разбере, може да се опита да ни спре.

— Така ли мислиш?

Оли си взе нова бира.

— Така.

Този следобед — следобедът вчера — мина като на забавена кинолента. Тъмнината припълзя, като превърна мъглата отново в хромовосиво. Каквото бе останало от света навън, постепенно се разтвори в чернота, преди да стане осем и половина.

Розовите буболечки се върнаха, после птицеподобните, връхлитаха върху прозорците и ги пробиваха. От време навреме се чуваше рев от тъмнината и веднъж, малко преди полунощ се чу дълго провлечено Аaaaa-уууууу!, което накара хората да се обърнат към тъмнината с изплашени, търсещи лица. Това бе звук, който човек би очаквал да чуе от алигатор в блатото.

Всичко мина така, както Милър бе предрекъл. До малките часове госпожа Кармъди бе спечелила на своя страна още пет-шест души. Сред тях беше и господин МакВей, касапинът. Стоеше със скръстени ръце и я наблюдаваше.

Тя бе като навита пружина. Сякаш нямаше нужда от сън. Нейната проповед, непрестанен поток от ужасии в стил Доре, Босх и Джонатън Едуърдс, се лееше безспир, качвайки се към връхната си точка. Групата ѝ започна да припява с нея, поклащайки се несъзнателно напред-назад, като истински вярващи, присъстващи на възкресение. Очите им бяха блестящи и с празни погледи. Тя ги бе омагьосала.

Около три часа сутринта (проповедта продължаваше безмилостно, а хората, които не искаха да слушат, се бяха оттеглили назад), видях как Оли остави чанта с хранителни продукти на поличката под касата, която бе най-близо до изхода. Половин час по-късно, той остави още една чанта до нея. Били, Аманда и госпожа Търмън спяха заедно край оголения щанд със студени мезета. Отидох при тях и се унесох в неспокойна дрямка.

В четири и петнадесет по моя часовник Оли ме разтърси, за да ме разбуди. С него беше Корнъл, очите му светеха зад очилата.

— Време е, Дейвид — каза Оли.

Нервен спазъм сви стомаха ми, после премина. Въпросът какво може да се случи, ако Аманда и Стефани са заедно в колата, премина през съзнанието ми за един миг. Днес трябваше да приемам нещата както дойдат.

Забележителните зелени очи се отвориха и погледнаха в моите.

— Дейвид?

— Ще направим опит да се измъкнем оттук. Искаш ли да дойдеш?

— За какво говориш?

Започнах да обяснявам, но реших първо да събудя госпожа Търмън и тя да чуе, за да не се налага да повтарям два пъти.

— Твоята теория за миризмите — каза Аманда. — На този етап е само една догадка, нали?

— Да.

— За мен няма значение — каза Хати. Лицето ѝ бе бяло и въпреки че бе спала, под очите ѝ имаше големи безцветни петна. — Всичко бих направила, всякакви рискове бих поела само и само да видя пак слънцето.

Само и само да видя пак слънцето. През тялото ми премина лека тръпка. Тя току-що бе сложила пръст в сърцето на моите най-големи страхове, в чувството за обреченост, което ме бе обхванало от момента, в който бях видял как нещо изтегля Норм през вратата на рампата. Слънцето се виждаше през мъглата като малка сребърна монета. Имах чувството, че сме на Венера.

Причината не беше в чудовищните същества, които се криеха в мъглата, ударът, който нанесох с лоста показа, че те не са свръхестествени творения, надарени с безсмъртие, а органични същества с тяхната уязвимост. Причината беше в мъглата, тя изсмукваше силата и ограбваше волята. Само и само да видя пак слънцето. Тя бе права. Само за това си струваше да се мине и през ада.

Усмихнах се към Хати и тя ми се усмихна неуверено.

— Да — каза Аманда. — Аз също.

Започнах да разбуждам Били, колкото може по- внимателно.

— С вас съм — каза кратко госпожа Реплър.

Бяхме всички край щанда за месо, всички без Бъд Браун. Той бе благодарил за поканата, но след това я отклони. Не би могъл да напусне мястото си в магазина, каза той, но отбеляза с много тих глас, че не вини Оли за това, че го прави.

От белия емайлиран шкаф се надигаше неприятна сладникава миризма, която ми напомни времето, когато фризерът ни се бе повредил, докато бяхме в отпуска. Помислих си, че може би миризмата на развалено месо бе накарала господин МакВей да се присъедини към групата на госпожа Кармъди.

„.... изкупление! Сега трябва да мислим за изкупление! Бяхме наказани с камшици и скорпиони! Бяхме наказани затова, че дълбаем в

тайни, запретени завинаги от Бога! Видяхме как се отваря пастта на земята! Видяхме изродите на кошмара! Скалите няма да ги скрият, мъртвите дървета няма да им дадат подслон! И как ще свърши всичко? Какво ще го спре?“

— Изкупление! — изкрещя добрият стар Майрън Ла Фльор.
— Изкупление... изкупление... — зашепнаха несигурно те.

— Искам да ви чуя да го произнасяте така, както го мислите! — изкрещя госпожа Кармъди. Вените на врата ѝ бяха подути като изпъкнали въжета. Гласът ѝ плющеше пресипнал, но все още мощн. И изведнъж осъзнах, че мъглата ѝ бе дала тази сила — силата да замъглява съзнанието на хората, и тук ще е много подходяща играта на думи — така както бе лишила всички нас от силата на слънцето. Преди тя беше една леко ексцентрична старица, която имаше антикварен магазин в град, гъмжащ от антикварни магазини. Просто една старица с няколко препарирани животни в задната стаичка и репутация на

(тази вещица... шантава)

лечителка с народна медицина. Говореше се, че можела да открие вода с ябълково клонче, да лекува брадавици, да продава крем, от който луничките избледнявали съвсем. Дори бях чул — може би от стария Бил Гиости?, че човек може да иде при госпожа Кармъди (при пълна дискретност), ако има проблеми в любовния си живот, че ако човек има затруднения в леглото, тя може да му даде питие, от което да се върне мощта в черяслото му.

— Изкупление! — изкрещяха всички заедно.

— Да, прави сте, изкупление! — крещеше тя в транс. — Изкуплението ще разчисти мъглата! Изкуплението ще разчисти тези чудовища и противни твари! Изкуплението ще свали люспите на мъглата от очите ни и ние ще прогледнем! — Гласът ѝ стана по-тих. — И какво назова Библията за изкуплението? Какво единствено може да измие греха в очите и мисълта на Бога?

— Кръв.

Този път студената тръпка премина през цялото ми тяло, стегна врата ми и косата ми настърхна. Господин МакВей бе произнесъл тази дума, господин МакВей, касапинът, който режеше месо в Бриджтън, откакто бях дете и държах талантливата ръка на баща ми. Господин МакВей, който приемаше поръчки и режеше месо в своите окървавени бели дрехи. Господин МакВей, чието познанство с ножа датираше от

много дълго време — както и с триона и сатъра. Господин МакВей, който би разбрал по-добре от всеки друг, че пречистването на душата преминава през раните на тялото.

— Кръв — прошепнаха те.

— Татко, страх ме е — каза Били. Той се бе вкопчил здраво в ръката ми, личицето му бе напрегнато и изплашено.

— Оли — казах аз, — защо не се махаме от тази лудница?

— Прав си — каза той. — Да тръгваме.

Тръгнахме по втората пътека в нестройна група — Оли, Аманда, Корнъл, госпожа Търмън, госпожа Реплър, Били и аз. Беше пет без петнадесет сутринта и мъглата пак бе започнала да просветлява.

— Вие с Корнъл вземете чантите с провизиите — каза Оли към мен.

— Добре.

— Аз ще вървя пръв. Твой „Скаут“ с четири врати ли е?

— Да. С четири.

— Добре. Аз отварям вратата откъм шофьора и задната врата от същата страна. Госпожо Дамфрис, можете ли да носите Били?

Тя го вдигна на ръце.

— Много ли тежа? — попита Били.

— Не, мило.

— Добре.

— Вие с Били влизате отпред — продължи Оли. — Измествате се навътре. Госпожа Търмън отпред, по средата. Дейвид, ти на волана. Останалите ще...

— Къде мислите, че отивате?

Това бе госпожа Кармъди.

Тя стоеше на пътеката до касата, на която Оли бе оставил чантите с провизиите. Костюмът ѝ бе като жълт вик в здрача. Косата ѝ стърчеше във всички посоки, като в един момент ми напомни за Елза Ланчестър от „Невестата на Франкенщайн“. Очите ѝ горяха. Зад нея се бяха изправили десет-петнадесет души, които препречваха пътя към входа и изхода. Имаха вид на хора, преживели автомобилна катастрофа, които са видели да се приземи НЛО или пък са видели дърво, което е изтръгнало корените си и е проходило.

Били се сви до Аманда и притисна лице в шията ѝ.

— Излизаме, госпожо Кармъди — каза Оли. Гласът му бе странно нежен. — Отдръпнете се моля.

— Не можете да излезете. Там е смъртта. Не сте ли разбрали досега?

— Никой от нас не ви е попречил досега — казах аз. — Всичко, което искаме, е да ни отговорите със същото.

Тя се наведе и безпогрешно намери чантите с продукти. Сигурно през цялото време е знаела какви са ни плановете.

Измъкна ги от полицата, на която ги бе поставил Оли. Едната се разкъса и от нея се пръснаха консервни кутии и се търкулнаха по пода. Тя хвърли другата и я разтвори със звук на счупено стъкло. Разля се газирана вода и изпърска хромираната облицовка на касата.

— Такива хора ни навлякоха всичко! — извика тя. — Хора, които не се прекланят пред волята на всевишния! Грешници от гордост, високомерни, непреклонни! Трябва да принесем в жертва някой измежду тях! Кръвта на някой от тях ще донесе изкупление!

Надигна се одобрителен ропот и й даде нов подтик. Тя бе изпаднала вече в лудост. От устата ѝ хвърчаха слюнки, докато крещеше на хората, събрани зад нея.

— Искаме момчето! Хванете го! Вземете го! Искаме момчето!

Те се втурнаха напред, водени от Майрън Ла Фльор, с очи, пълни с някаква помътена радост. Господин МакВей беше точно зад него, с пусто и безжизнено лице.

Аманда залитна назад и стисна Били още по-силно. Ръцете му бяха обвити около шията ѝ. Тя ме погледна ужасена.

— Дейвид, какво да...

— Дръжте ги и двамата! — изкрещя госпожа Кармъди. — Дръжте и тази пачавра!

Сега тя бе апокалипсис от жълта и черна радост. Чантата ѝ продължаваше да виси през рамото ѝ. Тя започна да подскача нагоре-надолу. „Дръжте момчето, дръжте пачаврата, дръжте и двамата, дръжте ги всички, дръжте...“

Чу се гръм.

Всичко замръзна, сякаш бяхме пълна стая с непослушни ученици и учителят се беше върнал и затръщнал вратата. Майрън Ла Фльор и господин МакВей замръзнаха на местата си, на десетина крачки. Майрън погледна неуверено към касапина. Той нито се обърна назад,

нито дори осъзна, че Ла Фльор е там. Изразът на лицето на господин МакВей бе като израза на толкова много хора през последните дни. Той бе минал отвъд. Разумът му не бе издържал.

Майрън отстъпи назад, впил в Оли Уийкс своите широко отворени, изплашени очи. Отстъплението му се превърна в бяг. Той изви зад ъгъла на пътеката, подхълзна се на една консерва, падна, с мъка се изправи и изчезна.

Оли стоеше в позата на класически стрелец. Бе хванал пистолета на Аманда в две ръце. Госпожа Кармъди продължаваше да стои зад касите. Ръцете ѝ бяха скръстени на корема. Измежду пръстите ѝ се стичаше кръв и изпръскваше жълтите и панталони.

Устата ѝ се отвори и се затвори. Веднъж. Втори път. Тя се опитваше да говори. Накрая успя.

— Вие всички ще умрете там — каза тя и тогава падна бавно напред. Чантата се изпълзна от ръката ѝ, падна на земята и се разсипа. Увита в хартия туба се търкулна към мен и се спря до обувката ми. Без да мисля се наведох и я вдигнах. Бе наченат пакет „Роле“. Пак го хвърлих. Не исках да пипам нищо, което ѝ е принадлежало.

„Паството“ отстъпваше назад, разпръскваше се, нямаха върху какво да се фокусират повече. Никой от тях не откъсна поглед от падналата фигура и тъмната кръв, която се разливаше под тялото ѝ.

— Ти я уби! — извика някой с гняв и страх. Но никой не изтъкна, че тя бе готвила нещо такова за моя син.

Оли продължаваше да е замръзнал в позата на стрелец, но сега устните му трепереха. Докоснах го леко.

— Оли, да вървим. Благодаря ти.

— Аз я убих — каза той пресипнало. — Обзалагам се, че съм я убил.

— Да — казах аз. — Затова ти благодарих. Сега да вървим.

Пак тръгнахме.

Благодарение на госпожа Кармъди вече не носех чанти с продукти и можех да взема Били. Спряхме за миг пред вратата и Оли каза с тих, напрегнат глас:

— Нямаше да я застрелям, Дейвид. Нямаше да го направя, ако имаше някакъв друг начин.

— Да.

— Вярваш ли ми?

— Да, вярвам ти.

— Да вървим.

Излязохме.

XI. КРАЯТ

Оли се движеше бързо с пистолет в дясната ръка. Още преди ние с Били да излезем от вратата, той вече беше до колата ми, един нематериален Оли, като дух в телевизионен филм. Тогава излезе нещо от мъглата и го разряза почти на две.

Така и не успях да го видя, и за това съм благодарен.

Изглеждаше червено, ядовитият цвят на сварен рак. Имаше щипалки. Издаваше тихо ръмжене, което не се различаваше много от ръмженето, което бях чул след излизането на Нортън и неговият малък отбор Плоскоземци.

Оли успя да стреля веднъж, но тогава щипките на нещото замахнаха напред и тялото на Оли се килна в ужасен поток кръв. Пистолетът на Аманда падна от ръката му, удари се в паважа и произведе изстрел. В един кошмарен миг зърнах огромни черни матови очи, като огромна шепа морско грозде, и после нещото пак се скри в мъглата, здраво стиснало онова, което бе останало от Оли Уийкс. Едно дълго, разчленено скорпионско тяло се засурка по паважа.

Последва кратък миг за избор. Сигурно винаги има такъв миг, независимо колко кратък. Едната ми половина искаше да побегне обратно към магазина, здраво притиснал Били до гърдите си. Другата половина тичаше към „Скаута“, хвърли Били вътре и скочи след него. Тогава Аманда изпища. Силен, издигащ се високо звук, които сякаш се навиващо нагоре по спирала, докато накрая стигна почти до ултразвукови висоти. Били се притисна към мен, зарови лице в гърдите ми.

Един от паяците бе хванал Хати Търмън. Беше голям. Беше я съборил на земята. Роклята ѝ се бе вдигнала над мършавите колене, докато той се бе свил над нея, четинестите му бодливи крака галеха рамото ѝ. Той започна да плете мрежа.

Госпожа Кармъди е права, помислих си аз. Тук навън ще умрем, наистина ще измрем тук навън.

— Аманда! — изкрешях аз.

Никакъв отговор. Тя изобщо не бе на себе си. Паякът се разкрачи над това, което бе останало от гледачката на Били, която така обичаше картични мозайки и можеше да реши всички главобълсканици, от които всеки нормален човек полудяваше. Неговата мрежа омота тялото ѝ и белите нишки започнаха да почервеняват, впивайки се в плътта ѝ.

Корнъл бавно отстъпваше към супермаркета, зад очилата, очите му бяха като чаши. Той бързо се обърна и побягна. Той отвори вратата с надпис „ВХОД“ и се втурна вътре.

Моментът на раздвоеното ми съзнание свърши, когато госпожа Реплър пристъпи бързо напред и удари плесница на Аманда — отначало с длан, а после с опакото на ръката си. Аманда престана да крещи. Отидох до нея, завъртях я така, че да е с лице към „Скаута“ и ѝ изкрещях „ВЪРВИ!“ право в лицето.

Тя тръгна. Госпожа Реплър прелетя край мен. После бълсна Аманда на задната седалка, качи се след нея и затръшна вратата.

Изтръгнах Били от себе си и го хвърлих в колата. Докато се качвах, една от нишките се спусна напред ѝ се уви около глезната ми. Запари ми така, както пари бързо движеща се корда, стисната в юмрук. А беше силна. Дръпнах крака си с всичка сила и тя се скъса. Седнах зад волана.

— Затвори я, о, затвори вратата, Боже господи! — изпищя Аманда.

Затворих вратата. Миг по-късно, един от паяците глухо изтупа по нея. Бях само на сантиметри от неговите червени, злобно тъпи очи. Krakата му, всеки от тях с дебелината на китката ми, започнаха да се плъзгат напред-назад по квадратния преден капак. Аманда непрестанно пищеше, като сирена.

— Мълкни, бе, жена! — ѝ каза госпожа Реплър.

Паякът се отказа. Той не можеше да ни подуши, следователно ние не бяхме повече там. Затътри се обратно към мъглата на неустановения си брой крака, превърна се в призрак, а после изчезна.

Погледнах през прозореца да се убедя дали си е отишъл и после отворих вратата.

— Какво правиш? — изпищя Аманда, но аз знаех какво правя. Ще ми се да вярвам, че и Оли щеше да направи съвсем същото. Полупристъпих, полу се наведох навън и взех пистолета. Нещо тръгна бързо към мен, но така и не го видях.

Прибрах се вътре и затръшнах вратата.

Аманда се разрида. Госпожа Реплър я прегърна и започна оживено да я успокоява.

Били каза:

— Вкъщи ли си отиваме, татко?

— Бил, ще опитаме.

— Добре — каза той тихо. Проверих пистолета и после го сложих в жабката. Оли го бе заредил отново след експедицията до аптеката. Останалите патрони бяха изчезнали заедно с него, но това нямаше значение. Той бе стрелял към госпожа Кармъди, бе стрелял към нещото с щипалките, и пистолетът бе произвел изстрел при удара в земята. В колата бяхме четирима, но ако опреше ножа до кокала, щях да намеря за себе си някакъв друг изход.

Изживях един ужасен момент, когато не успях да си намеря връзката ключове. Проверих всичките си джобове, не ги намерих, след това отново ги проверих, насиливайки се да действам бавно и спокойно. Бяха в джоба на джинсите ми, бяха паднали под монетите, както понякога става с ключовете. „Скаутът“ запали лесно. Като чу уверения рев на мотора, Аманда пак избухна в плач.

Седях, оставих на празни обороти, изчаквах да видя какво ли ще бъде привлечено от шума на мотора или от миризмата на изгорели газове. Изминаха пет минути, най-дългите пет минути в живота ми. Нищо не се случи.

— Тук ли ще стоим или ще тръгваме? — попита накрая госпожа Реплър.

— Тръгваме — казах аз. Дадох заден за да изляза от мястото, където бях паркирал и включих на къси.

Някакъв вътрешен подтик, може би съвсем първичен, ме накара да мина съвсем близо край супермаркета. Левият калник на „Скаута“ бълсна едно от кошчетата за боклук и го събори. Не можеше да се види нищо в супермаркета, освен през амбразурите — с натрупаните торби изкуствен тор магазинът изглеждаше сякаш бе в апогея на някаква луда градинарска разпродажба — но на всяка амбразура имаше по две-три бледи лица, втренчени в нас. Тогава завих наляво и мъглата се затвори непроницаемо зад нас. И какво е станало с тези хора, аз не зная.

Карах назад по Канзаския път със седем-осем километра в час, опипвайки пътя. Дори с включени фарове беше невъзможно да се

вижда повече от два-три метра напред.

Земята бе преживяла някакво страхотно нагъване. В това отношение Милър беше прав. На някои места пътят бе просто пропукан, а на някои — земята просто бе пропаднала, повдигайки парчета от паважа. Успях да мина само благодарение на двойното предаване. Слава богу. Но се ужасях при мисълта, че може скоро да попаднем на препятствие, което няма да можем да преодолеем и с двойното предаване.

Бяха ми нужни четиридесет минути, за да изминем разстояние, което обикновено минавах за шест-седем. Накрая в мъглата се появи знакът, който сочеше нашия път. Били, разбуден в пет без петнадесет, бе здраво заспал в колата, която познаваше така добре, че тя сигурно му изглеждаше като дом.

Аманда нервно оглеждаше пътя.

— Наистина ли ще идеш там?

— Ще опитам — казах аз.

Но беше невъзможно. Бурята, която бе ударила дърветата, ги бе разклатила из корен, а последвалото огъване на земята бе довършило работата и ги бе съборило на земята. Успях да премина през първите две — не бяха много големи. Тогава стигнахме до един беловлас бор, проснат през пътя като барикада на разбойници. До къщата оставаше още четвърт миля. Били продължаваше да спи до мен, а аз спрях „Скаута“, сложих ръце на очите си и се опитах да мисля какво да е следващото нещо, което да предприема.

Сега се намирам в крайпътното заведение на Хауърд Джонсън, не далече от третото отклонение на Главното шосе на Мейн, и пиша всичко това на фирмена хартия Йохо. Подозирам, че госпожа Реплър, тази издръжлива и способна стара пушка, би могла да опише безперспективността на ситуацията с няколко щрихи. Но тя бе така любезна да ме остави да премисля нещата сам.

Не можех да изляза. Не можех да ги оставя. Не можех дори да се залъжа, че всички чудовища от филмите на ужасите са останали назад, около магазина, когато леко свалих прозореца ги чух в гората, как трещят и обикалят из стръмния район, известен наоколо като „Перваза“. Влагата кап-кап-капеше от надвисналите листа. Над главите ни мъглата потъмня, когато някакво кошмарно полу-видимо създание прелетя над нас като живо хвърчило.

Опитвах се да се самонавия, и тогава и сега, че ако е била достатъчно бърза, ако е затворила къщата отвсякъде, тя има храна за десетина дни или две седмици. Получи се само донякъде. Все ми пречи оня последен спомен от нея, с широкополата шапка и градинарски ръкавици, на път за зеленчуковата ни градинка, а мъглата безмилостно приближава през езерото към нея.

Сега трябва да мисля за Били. Били, повтарям си аз. Бил, Бил... Може би трябва да го напиша сто пъти на този лист, като дете наказано да пише Няма да се замервам с хартиени топчета в училище, а слънчевата тишина нахлува през прозореца, докато учителката поправя домашните на масата си и се чува само скърцането на писалката й, а някъде далече децата избират отбор за бейзбол.

Накрая направих единственото нещо, което можех да направя — обърнах внимателно „Скаута“ обратно към Канзаския път. После се разплаках.

Аманда внимателно ме хвани за рамото.

— Дейвид, съжалявам — каза тя.

— Даа — казах аз, опитвайки се да спра сълзите си без особен успех. — Дааа, и аз.

Карах по път № 302 и свих в ляво, към Портланд. Този път също бе напукан и нагънат на места, но бе по-лесно проходим от Канзаския път. Притесняваше ме въпросът с мостовете. Лицето на Майн е прорязано от реки и навсякъде има мостове, големи и малки. Но мостът край Нейпълс бе непокътнат, а от там се простираше равнина, чак до Портланд.

Мъглата продължаваше да е гъста. Наложи се да спра веднъж, защото помислих, че на пътя има повалени дървета. Тогава дърветата започнаха да се движат и да се огъват и тогава разбрах, че това са още пипала. Спрях и след малко те се отдръпнаха. Веднъж едно огромно зелено нещо с фосфоресциращо зелено тяло и дълги прозрачни криле кацна на капака. Приличаше на лъскаво безформено морско конче. То направи едно-две кръгчета, а после отлетя.

Били се събуди два часа, след като се бяхме отделили от Канзаския път и попита дали вече сме взели мама. Казах му, че не сме могли да стигнем, заради падналите дървета.

— Тя добре ли е, татко?

— Не зная, Били. Но ще се върнем и ще разберем.

Той не заплака. Вместо това, задряма отново. По-добре щеше да е, ако беше заплакал. Той спеше прекалено много и това не ми харесваше.

От напрежението започна да ме заболява главата. Получи се от това, че карах в мъглата с десет-дванадесет километра в час, с непрекъснато напрежение, че от нея може всеки момент да изскочи нещо — всичко може да изскочи — потоп, свличане или Хидрата — триглавото чудовище. Мисля, че се молех. Молех се на Бога Стефани да е жива и дано Той да не издаде изневярата ми пред нея. Молех се на Бога да изведа Били в безопасност, защото той бе преминал през твърде много ужасии.

Когато мъглата падна, много хора се бяха отбили встриди от пътя и до обяд стигнахме до Норт Уиндъм. Опитах да мина по Ривър Роуд, но шест километра по-надолу един мост, който пресичаше малък, но шумен поток, се беше срутил във водата. Трябаше да дам заден почти километър и половина, преди да намеря място, достатъчно широко, че да мога да обърна колата. В крайна сметка стигнахме до Портланд по шосе № 302.

Когато стигнахме, пресякох направо към бариерите. Стойно подредените кабини за събиране на таксите се бяха превърнали в безоки скелети от разбито армирано стъкло. Всички бяха празни. На плъзгащата се стъклена врата на една от тях,висеше скъсано яке с емблемата „Майнски пътни власти“ на ръкава. То бе напоено с кръв. Откакто напуснахме супермаркета, не бяхме срещнали нито една живи душа.

Госпожа Реплър каза:

— Дейвид, пусни радиото.

Плеснах се по челото, ядосан на себе си, че толкова време не бях се сетил за радиото на „Скаута“.

— Недей така — каза госпожа Реплър строго. — Не можеш да мислиш за всичко. Ако се опиташи, ще полу值得一ш и от теб няма да има никаква полза.

Нищо не хванах, освен прашенето на статичното електричество на дълги вълни, а на късите вълни нямаше нищо друго, освен гладка и зловеща тишина.

— Значи ли това, че никакви станции не работят? — попита Аманда. Знаех какво си мислеше, може би. Сега бяхме достатъчно на

юг и трябаше да хващаме вече Бостънските станции. Но ако Бостън беше...

— Това нищо не значи — казах аз. — Това пукане на дълги вълни е от интерференцията. Мъглата влияе на радиосигналите.

— Сигурен ли си, че е само това?

— Да — казах аз, без никак да съм сигурен. Продължихме на юг. Крайпътните камъни отброяваха всяка миля, започвайки някъде откъм четиридесет. Когато стигнем до камък № 1, щяхме да сме на границата с Ню Хемпшир. По този път се придвижвахме по-бавно, много от шофьорите не се бяха отказали и на няколко места имаше верижни катастрофи. Няколко пъти трябаше да използвам междинната лента.

Около един без двадесет — бях започнал вече да огладнявам — Били ме хвана за лакътя.

— Татко, какво е това? Какво е това?

От мъглата се появи сянка и притъмня. Беше нещо високо като канара и идваше право към нас. Натиснах спирачките. Аманда, която дремеше, политна напред.

Появи се нещо, пак нищо друго не бих могъл да кажа със сигурност. Може би беше заради мъглата, която ни позволяваше само по един бегъл поглед върху нещата, но аз си мисля, че преди всичко има някои неща, които съзнанието ни отказва да приеме. Има неща като тъмнина и ужас — така както съм сигурен, че има такива красиви неща, — които просто не могат да минат през тясната врата на човешките възприятия.

Беше шесткрако, сигурен съм в това, кожата му беше сива и на места преминаваше в кафяво. Тези кафяви петна по някакъв абсурден начин ми напомняха за луничките по ръцете на госпожа Кармъди. Кожата му бе дълбоко сбръчкана и нарязана и в нея се бяха вкопчили десетки, стотици от онези розови „буболечки“, с очи върху стъбла. Не зная колко беше голямо всъщност, но мина точно над нас. Един от сивите му, сбръчкани крака се стовари до моя прозорец и госпожа Реплър каза след това, че не е успяла да види тялото му отдолу, въпреки че протегнала шия. Видяла само два циклопски крака, които се извисявали нагоре, нагоре в мъглата, докато се изгубили от погледа.

За миг то беше над „Скаута“ и аз изпитах усещането за нещо толкова голямо, че до него синият кит би приличал на пъстърва — с други думи нещо толкова голямо, че бе предизвикателство към

въображението. После то изчезна, последвано от серия сейзмологични трусове. То остави следи по пътя, толкова дълбоки следи, че не можех да им видя дъното. Всяка следа бе достатъчно голяма, че да може „Скаутът“ да падне в нея.

За момент никой не каза дума. Не се чуваше никакъв звук, освен дишането ни и загъръващият тътен от преминаването на огромното нещо.

Тогава Били каза:

— Това динозавър ли беше, татко? Като онази птица, дето дойде в магазина?

— Не вярвам. Не вярвам, че въобще съществува такова огромно животно, Били. Поне не на земята.

Пак си помислих за проекта „Стрела“ и се зачудих с каква ли шантава проклетия биха могли да се занимават там.

— Може ли да продължаваме? — попита Аманда смилено. — То може да се върне.

Да, а може би напред ще има още. Но нямаше смисъл да го казвам. Трябваше да отидем някъде. Продължих да карам напред, лъкатушейки между огромните следи, докато те свиха встриани от пътя.

Ето, това е всичко, което се случи. Или почти всичко — има още едно нещо, до което ще стигна след един момент. Но не очаквайте никакъв строен завършек. Няма да има „И те избягаха от мъглата в топлото слънце на новия ден“. Или „Когато се събудихме, спасителните служби бяха дошли“. Или дори изпитаният резервен вариант: „Всичко бе само сън“.

Това е един край, който баща ми винаги наричаше намръщено „стил Алфред Хичхок“, под което разбираше отворен финал, позволяващ на читателя или зрителя сами да решат как завършва всичко. Баща ми се отнасяше само с презрение към такива истории и ги наричаше „евтин джангър“.

Стигнахме до това заведение на Хауърд Джонсън преди да падне здрава, който правеше кормуването самоубийствен риск. Преди това бяхме пресекли сляпо моста над река Сако. Той изглеждаше силно изкривен, а в мъглата бе невъзможно да се каже дали бе цял или не. Тогава рискът ни бе възнаграден.

Но трябва да мислим и за утре, нали?

Когато пиша това, вече е един без четвърт през нощта, двадесет и трети юли. Бурята, която бе дала сигнал за всичко това, бе връхлетяла само преди четири дни. Били спи в антрето на матрак, който измъкнах за него. Аманда и госпожа Реплър са наблизо. Пиша на светлината на електрическо фенерче, а отвън розовите буболечки чукаха и тупкаха по стъклото. От време навреме се чуваше по-силно изтопуркване, когато птица отнасяше по някоя буболечка.

Скаутът има достатъчно бензин да може да ни откара още, може би, сто и двадесет километра. Алтернативата е да се опитаме да заредим тук. Има една бензиностанция и въпреки че е спрял токът, мисля, че ще успея да прелея малко бензин в резервоара. Но...

Но това означава да изляза навън.

Ако можем да налеем бензин, тук или някъде по пътя, ще продължим напред. Разбираете ли, сега вече имам цел на пътуването. И това е последното нещо, което искам да ви кажа.

Не мога да съм сигурен. В това е цялата работа, проклета работа. Може да е било въображение, мислено изпълнение на желанието ми. Дори да е истина, шансът пак е прекалено малък. Колко мили? Колко моста? Колко неща, които с удоволствие биха разкъсали и изяли сина ми, въпреки ужасените му и агонизиращи писъци?

Голям е шансът това да не е било нищо друго освен въображение, затова не съм казал на останалите... поне не още.

В апартамента на управителя намерих голям, широкообхватен радиоприемник с батерии. От задната му част излизаше антена и водеше навън през прозореца. Включих го на батерии, започнах да го въртя, но нищо не хванах, освен пращене и мъртвешка тишина.

И тогава, чак в края на метровия обхват, когато посягах да изключа радиото, си помислих, че чувам или ми се стори, че чувам, една единствена дума.

Нищо повече. Слушах час, но не чух нищо повече. Ако я имаше тази дума, то тя бе пробила през пролука във влагата и мъглата, безкрайно малък отвор, който веднага се затвори. Една дума.

Трябва да поспя малко... ако мога да поспя, без да ми се явяват до сутринта лицата на Оли Уийкс и госпожа Кармъди и Норм, разносвача... и лицето на Стеф, в полусянката на широкополата ѝ шапка.

Тук има ресторант, типичен „Йохо“ ресторант със зала за хранене и дълъг, извит като подкова плот, на който сервират обеди. Ще оставя тези страници на плата и може би някой ще ги намери един ден и ще ги прочете.

Една дума.

Дано само да съм я чул. Дано.

Сега отивам да си легна. Но първо ще целуна сина ми и ще му прошепна две думи. Средство срещу кошмар, който може да го навести, нали разбирайте.

Две думи.

Едната е Хартфорд.

Другата е Надежда.

РАЗХОДКАТА

„Последно повикване за разходка по маршрут 701“ — отекна приятният женски глас през широкото фоайе на терминала на Ню Йоркското летище. Летището не се беше променило много през последните триста години — поизтрито и малко страшничко. Автоматизираният женски глас беше може би най-приятното нещо в него. „Тук е центърът за организиране на разходки до град Уайтхед, Марс“ — продължи гласът. — „Пътниците, снабдени с билети, да се отправят към синьото фоайе. Необходимо е всички документи да бъдат изрядни. Благодаря ви.“

Фоайето за отдых на горния етаж съвсем не беше изтрито, беше покрито със светлосив мокет. Стените бяха чисто бели, по тях висяха приятни графики с размазани изображения. Успокояващата прогресия на цветовете се издигаше към тавана. В огромната зала имаше сто кушетки, внимателно подредени в редици по десет. Петима служители от центъра за разходки се движеха напред-назад, говореха тихо и предлагаха чаши с мляко. От едната страна на залата се намираше входът, където имаше охрана и още един служител от Центъра, който проверява документите на закъснял пътник, изтерзан бизнесмен, с вестник „Ню Йорк Таймс“, сгънат под мишницата. Точно от другата страна подът се спускаше в нещо като корито, метър и половина широко и три метра дълго. То минаваше през един отвор без врата и малко приличаше на детска пързалка.

Семейство Оутс лежаха един до друг на четири кушетки в единия край на залата. Марк Оутс и жена му, Мерилиз, бяха от двете страни на децата.

— Татко, сега ще ми кажеш ли за разходката? — попита Рики. — Ти ми обеща.

— Да, татко, обеща — добави Патриша и се закиска звънко без никаква видима причина.

Един бизнесмен с телосложение на бик изви глава към тях и после пак се върна към папката с документи, която разглеждаше,

лежейки по гръб, с прилежно събрани, лъснати обувки. Отвсякъде се чуваше тихото бърборене и шумолене на пътници, които се настаниват на кушетките.

Марк погледна към Мерилиз Оутс и намигна. Тя също му намигна в отговор, но бе толкова нервна, колкото звучеше и Пати. *Защо не?* помисли си Марк. *Първа разходка и за тримата.* Те с Мерилиз бяха обсъждали преимуществата и недостатъците на едно преместване на семейството през последните шест месеца — откакто му бяха съобщили от „Тексако Уотър“, че го местят в Уайтхед. Накрая решиха, че и четиримата ще се преместят за двете години, през които Марк ще е на работа на Марс. Сега, гледайки бледото лице на Мерилиз, той се чудеше дали тя не съжалява за това решение.

Той погледна часовника си и видя, че до разходката остава почти половин час. Достатъчно време, за да разкаже историята... и той се надяваше, че така ще отвлече съзнанието на децата от тяхната нервност. Кой знае, може би и Мерилиз щеше да се отпусне малко.

— Добре — каза той. Рики и Пат го гледаха сериозно. Синът му беше на дванадесет, а дъщеря му — на девет. Той пак си повтори, че синът му ще е нагазил дълбоко в блатото на пубертета, а на дъщеря му вече ще ѝ растат гърди, когато дойде време пак да се връщат на Земята, и пак му се стори невероятно. Децата щяха да ходят в малкото обединено училище в Уайтхед заедно с още стотина копелета на служители от инженерингови и нефтени компании. Може би скоро синът му щеше да ходи на експедиции до Фобос. Направо не беше за вярване, но беше истина.

Кой знае? помисли си той кисело. *Може да mi помогне да преодолея и моята нервност преди пътуване.*

— Доколкото ни е известно — започна той, — „разходката“ е била изобретена преди около триста и двадесет години, към 1987 година, от един човек на име Виктор Карун. Това било част от частно изследване, финансирано с малко държавни пари... и в крайна сметка държавата го взела, естествено. В крайна сметка изобретението стигнало или до държавата, или до нефтените компании. Причината, поради която не знаем точната дата е, че Карун бил малко ексцентричен...

— Искаш да кажеш, че е бил луд ли, татко? — попита Рики.

— Ексцентричен означава съвсем леко луд, мило — каза Мерилиз и се усмихна над главите на децата към Марк. Сега тя изглеждаше малко по-малко напрегната, помисли си той.

— О.

— Във всеки случай той правел експерименти с процеса в продължение на доста време, преди да информира правителството за резултатите — продължи Марк, — а им казал само защото му свършвали парите, а те не искали да продължат да го финансират!

— Като в рекламата: „Ние ще финансираме Вашите проекти!“ — каза Пат и пак се засмя весело.

— Точно така, скъпа — каза Марк и нежно разроши косата ѝ. В другия край на залата той видя как една врата се плъзна безшумно и се отвори, за да минат още двама служители в яркочервени пуловери на служба „Пътешествия“, които бутаха масичка на колела. На нея имаше маркуч с накрайник от неръждаема стомана. Под драперията на масичката, внимателно скрити, Марк знаеше, че се намират две бутилки с газ, в мрежестата торба закачена за масата се намираха сто маски за еднократна употреба. Марк продължи да говори, не искаше неговите хора да забележат представителите на Лета, ако е възможно до последния момент. И ако му стигнеше времето за цялата история, те щяха да посрещнат подаващите газа с отворени обятия.

Когато видеха каква е алтернативата.

— Разбира се, вие знаете, че „разходката“ е телепортация, ни повече, ни по-малко — каза той. — Понякога в училище в часовете по физика и химия я наричат „Процеса на Карун“, но това си е телепортация и самият Карун — ако човек вярва на приказките — я нарича „Разходката“. Той много четял научна фантастика и има един разказ от един човек на име Альн Бестър, казва се „Звездите са моята цел“, и в него този Бестър използва думата „разходка“ за телепортация. Само дето в неговата книга, човек може да се разходи само като си помисли за това, а на практика това е невъзможно.

Служителите закрепиха една маска към накрайника на маркуча и я подадоха на една възрастна дама в другия край на залата. Тя я пое, вдиша веднъж, и падна тиха и отпусната на кушетката си. Полата ѝ се бе вдигнала леко и откриваше едно отпуснато бедро, нашарено като карта от разширени вени. Един от служителите внимателно ѝ я оправи, докато другият измъкна използваната маска и постави нова. Това бе

един процес, който напомняше на Марк за пластмасовите чаши в мотелите. Молеше се на Бога Пати малко да се отпусне, беше виждал деца, които трябваше да бъдат държани здраво и които пищяха, когато доближаваха маската до лицето им. Сигурно това не беше ненормална реакция от страна на дете, но беше много неприятно за гледане и той се надяваше да не се случи същото с Пати. По отношение на Рик бе малко по-спокоен.

— Предполагам, може да се каже, че „Разходката“ се появи в последния възможен момент — продължи той. Говореше на Рики, но се протегна и хвана ръката на дъщеря си. Пръстите ѝ веднага се вкопчиха в неговите с паническа напрегнатост. Дланта ѝ беше хладна и леко запотена. — Запасите от нефт в света се изчерпвали, а това, което останало, принадлежало на пустинните народи от Близкия изток, които решили да го използват като политическо оръжие. Те сформирали нефтен картел, наречен ОПЕК...

— Какво е картел, татко? — попита Пати.

— Ами, монопол — каза Марк.

— Като клуб, мила — каза Мерилиз. — И можеш да членуваш в този клуб, само ако имаш много нефт.

— О.

— Нямам време да ти обяснявам цялата каша — каза Марк. — Ще изучаваш част от нея в училище, но е било пълна каша — да оставим нещата дотук. Ако човек е имал кола, можел е да я кара само два дни в седмицата и бензинът струвал петнадесет долара за галон на старите пари...

— Боже — каза Рики — сега струва само около четири цента за галон, нали, татко?

Марк се усмихна.

— Затова отиваме там, за където сме тръгнали, Рик. На Марс има достатъчно нефт поне за осем хиляди години и достатъчно на Венера за още двадесет хиляди... но нефтът дори не е така важен както преди. Сега се нуждаем най-много от...

— Вода — извика Пати и бизнесменът вдигна глава от документите, които разглеждаше и ѝ се усмихна за миг.

— Точно така — каза Марк. — Защото през годините между 1960 и 2030, сме отровили повечето от нашата. Първото пренасяне на вода от марсианските ледени шапки се е наричало...

— Операция Сlamка — това беше Рики.

— Да. 2045 или там някъде. Но много преди това „разходката“ се е използвала за намиране на източници на чиста вода тук на земята. И сега водата е основният експорт от Марс... нефтът е определено страничен продукт. Но на времето е бил важен.

Децата кимнаха.

— Работата е в това, че тези неща винаги са били там, но ние успяхме да се сдобием с тях благодарение на „разходката“. Когато Карун изобрети този процес, светът навлизал в нов ледников период. Предната зима, повече от десет хиляди души умрели от студ в Съединените щати, защото не е имало достатъчно енергия за отопление.

— Ле-ле — каза Пати делово.

Марк погледна надясно и видя как служителите разговарят с един свитичък човечец и го убеждават. Накрая той пое маската и сякаш падна мъртвъв на кушетката секунди по-късно. За първи път му е, помисли си Марк. Винаги си личи.

— За Карун всичко започнало с молив... няколко ключа... ръчен часовник... и няколко мишки. Мишките му показвали, че съществува проблем...

Виктор Карун се върна в лабораторията си трескаво възбуден. Мислеше си, че вече знае как са се чувствали Морз, и Александър Грейъм Бел, и Едисън... но това беше по-голямо от всички тях взети заедно, и той за малко щеше да бълсне микробуса на два пъти по обратния път от магазина за домашни животни на Ню Плац, където бе похарчил последните си двадесет долара за бели мишки. Последното нещо, което му беше останало на този свят, бяха деветдесет и трите цента в предния му десен джоб и осемнадесет долара на книжка... но той не се сети за това. А ако беше се сетил, това определено нямаше да го обезпокои.

Лабораторията се намираше в един преустроен хамбар в края на дългия една миля черен път, отклоняващ се от шосе № 26. Точно когато завиваше от шосето по черния път, за малко щеше да се бълсне за втори път с пикапа. Резервоарът на колата беше почти празен и нямаше да има бензин следващите десет дни или две седмици, но и

това не го тревожеше. Съзнанието му бе попаднало във водовъртежа на някакъв унес.

Това, което се беше случило, не беше съвсем неочеквано. Една от причините, поради която правителството го бе финансирало с жалката сума от двадесет хиляди годишно, беше, че винаги бе имало една неосъществена възможност в областта на предаването на частиците.

Но да стане ей така... изведнъж... без предупреждение... с толкова малко електричество, колкото е нужна за един цветен телевизор... Боже! Господи!

Той спря микробуса със страхотно изскърцване на спирачките, грабна кутията от мръсната седалка до себе си, (на кутията имаше нарисувани кучета, и котки, и хамстери, и златни рибки с надпис: *Аз идвам от магазина за домашни животни на Стакпоул*) и се затича към двойните врати. От вътрешността на кутията се чуваше бутането и суркането на опитните му животни.

Той се опита да бутне голямата врата и когато тя не помръдна, се сети, че я заключи. Карун изпсува високо и започна да тършува за ключовете си. Правителството изискваше лабораторията да се заключва през цялото време — това бе едно от нещата, които вървяха заедно с парите, — но Карун все забравяше.

Той извади ключовете, за миг се взря в тях като омагьосан, като продължаваше да прокарва палеца си по зъбците на ключа на пикапа. Пак си помисли: *Боже! Господи!* После започна да тършува извръзката за ключа, който отваряше вратата на хамбара.

Както първият телефон е бил използван по невнимание — когато Бел извикал по него: „Уотсън, ела тук!“, когато изсипал някаква киселина върху документацията и върху себе си — така и първата телепортация е била извършена по случайност. Виктор Карун телепортирали първите два пръста на лявата си ръка на петдесет метра, до другата страна на хамбара.

Карун бил инсталирал два терминала в противоположните краища на хамбара. От неговата страна имало едно обикновено йонно оръдие, което може да се купи от всеки склад за по-малко от петстотин долара. От другата страна, точно зад далечния терминал — и двата терминала били квадратни, с размерите на книга — била газовата камера. Между тях се намирало нещо като плътна завеса за баня, само

дето завесите за баня не се правят от олово. Идеята била да се изстрелят йоните от Терминал 1, след това да се заобиколи и да се наблюдава как преминават през газовата камера, която била точно от другата страна на Терминал 2 с оловния щит помежду, за да се докаже, че те наистина са били предадени. Само дето през последните две години процесът задействал само два пъти и Карун нямал никаква представа защо.

Докато поставял йонното оръдие на мястото му, пръстите му се плъзнали през терминала — обикновено това не създавало проблеми, но тази сутрин бедрото му закачило щифта на копчето, което включвало устройството и се намирало наляво от терминала. Той не усетил какво става — машината издавала едва чут звук — докато не усетил гъделичкане в пръстите.

„Не приличаше на електрически удар“ — писал Карун в единствената си статия по въпроса, преди правителството да затвори лабораторията му. Статията му била публикувана не другаде а в списанието „Популярна механика“. Той им я продал за седемстотин и петдесет долара, като последен опит да запази „Разходката“ като частно начинание. — „Нямаше го онова неприятно щипене, което човек усеща, когато хване изнищен шнур на лампа, например. Повече приличаше на усещането, което човек получава, когато си сложи ръката върху някоя машина, която работи силно. Вибрирането е толкова бързо и леко, че е буквално гъделичкане.“

Тогава погледнах към терминала и видях, че показалецът ми е изчезнал под диагонален наклон през средното кокалче, а средният ми пръст — малко над него. Освен тях бе изчезнала и нокътната част на безименния ми пръст.“

Карун инстинктивно си дръпнал ръката и извикал. Той толкова много очаквал да види кръв, както писал по-късно, че за миг-два халюционирал, че вижда кръв. Лакътят му ударил йонното оръдие и го съборил от масата.

Стоял там с пръсти в устата, искал да се увери, че те продължават да са там, че са цели. През съзнанието му преминала мисълта, че е работил прекалено много и се преуморил. И тогава преминала и друга мисъл: че последните модификации може да са... да са предизвикиали нещо.

Той не си пъхнал пръстите обратно вътре, всъщност, Карун направил „разходка“ само още веднъж в целия си живот.

Отначало нищо не предприел. Направил дълга, безцелна разходка из хамбара, размахвал ръце във въздуха и си мислел дали да се обади на Карсън в Ню Джърси или може би на Бъфингтън в Шарльт. Карсън сигурно не би приел телефонен разговор за негова сметка, стиснато копеле е той, но Бъфингтън вероятно ще приеме. Тогава му дошла на ум една идея и той изтичал до Терминал 2, мислейки, че пръстите му са прекосили хамбара и там може да има някаква следа от тях.

Разбира се нямало. Терминал 2 си стоял върху три щайги от портокали и не приличал на нищо друго, освен на гилотина-играчка без ножа. От едната страна на стоманената рамка имало щепсел, от който излизала корда и се връщала обратно в трансмисионния терминал, който не бил нищо повече от трансформатор на частици, свързан с компютър.

Това му напомнило, че...

Карун погледнал часовника си и видял, че е единадесет и четвърт. В неговия договор с правителството се включвали малкото пари, които му давали плюс компютърно време, което било безкрайно ценено. Компютърната му връзка щяла да трае до три часа този следобед и после „чao“ до понеделник. Трябвало да се раздвижи, да направи нещо.

„Пак погледнах към купчината щайги — пише Карун в «Популярна механика» — и после погледнах към остатъците от пръстите си. Несъмнено доказателството съществуваше. Тогава си помислих, че то нямаше да убеди никого, освен мен. Но в началото човек трябва да убеди себе си.“

— Какво е било то, татко? — попита Рики.

— Да — добави Пати. — Какво?

Марк леко се усмихна. Бяха се увлекли вече, дори Мерилин. Почти бяха забравили къде се намират. С крайчето на окото си наблюдаваше как служителите шепнешком търкалят количката сред желаещите да се отправят на „Разходка“ и ги приспиват. Той бе установил, че при цивилното население процесът бе много по-бавен, отколкото при военните. Цивилните ставаха нервни и искаха да разговарят за това. Маркучът и маските твърде много напомняха за

операционна зала в болница, където хирургът със своите скалпели се криеше някъде зад анестезиолога, с неговите газове в сребристи бутилки. Понякога имаше паника, истерия. А винаги имаше по няколко души, които просто загубваха самообладание. Марк бе наблюдавал два такива случая, докато говореше на децата: двама мъже, които просто се бяха надигнали от кушетките си и пресякоха залата, за да стигнат до входа, без фанфари, откопчаха документите, които бяха закачени за реверите им, подадоха ги на служителите и излязоха, без да се обръщат. Служителите бяха инструктирани да не спорят с никого, който иска да си тръгне, винаги имаше лист на чакащите, понякога четиридесет-петдесет души, които се надяваха въпреки всичко. Когато тези, които не можеха да го понесат напуснеха, на тяхно място веднага идваха чакащите, с документи забодени за ризите.

— Карун намерил две чепчета в показалеца си — каза той на децата. — Извадил ги и ги сложил настрана. Едното се изгубило, а другото може да се види в пристройката на Смитсониън във Вашингтон. Намира се в херметически затворена стъклена кутия недалече от лунните скали, донесени от първите пътешественици в космоса, които ходили на луната...

— Нашата луна ли, татко, или някоя от луните на Марс? — попита Рики.

— Нашата — каза Марк и леко се усмихна. — Само една ракета с човек на борда е кацала на Марс, Рики, и това е била френска експедиция някъде около 2030. Във всеки случай това е причината, поради която в Смитсониън може да се намери обикновено старо чепче от портокалова щайга. Защото това е първият телепортиран предмет през пространството.

— Какво станало тогава?

— Ами, според историята, която се разказва, Карун изтичал...

Карун изтича обратно до Терминал 1, спря за миг с тупкащо сърце, едва си поемаше дъх. Трябва да се успокоя, каза си той. Трябва да обмисля всичко много добре. Няма да мога да използвам максимално времето си, ако ходя като сащисан.

Съвсем умишлено не обърна внимание на онази част от съзнанието си, която крещеше да бърза и да направи нещо, извади

нокторезачката от джоба си и с върха на пилата извади треските от показалеца си. Сложи ги върху бялата опаковка на шоколадчето, което бе изял, докато бърникаше трансформера и се опитваше да разшири неговата аферентна способност (явно бе успял далеч отвъд най-смелите си планове). Едната тресчица се изтърколи от хартийката и се изгуби, а другата стигна до музея Смитсонийн, заключиха я в стъклена витрина, оградиха я с дебели плюшени въжета и я наблюдаваха през цялото време с телевизионна камера.

След като измъкна тресчицата, Карун се почувства малко по-спокоен. Молив. Един молив ще да свърши работа. Той взе един от полицата и внимателно го сложи в Терминал 1. Моливът изчезна гладко, сантиметър по сантиметър, като нещо при оптическа илюзия или трик на добър фокусник. От едната страна на молива пишеше: *Еберхард Фабер № 2*, с черни букви на жълтобоядисаното дърво. Когато мушна молива така, че всичко с изключение на *Еберх* изчезна, Карун заобиколи от другата страна на Терминал 1. Погледна вътре.

Видя молива като отсечен, сякаш гладко срязан с нож. Попипа с пръсти мястото, където трябаше да се намира останалата част от молива, и естествено там нямаше нищо. Изтича до другия край на хамбара, където бе Терминал 2 и там видя липсващата част на молива, върху най-горната щайга. Сърцето му заби толкова силно, че разлюя целия му гръден кош. Той хвана подострената част на молива и го изтегли.

Вдигна го, огледа го. Сграбчи го и написа: РАБОТИ! на една дъска на хамбара. Написа го с такава сила, че графитът се счупи на последната буква. Карун започна да се смее с всичка сила в празния хамбар. Толкова силно се засмя, че стресна спящите лястовички и те се разлетяха сред високите греди.

— Работи! — изкрешя той и се върна бегом до Терминал 1, махаше ръце, стиснал здраво молива. — Работи! Работи! Чуваш ли ме, Карсън, пич такъв? Работи И АЗ ГО НАПРАВИХ!

— Марк, внимавай какво говориш на децата — укори го Мерилиз.

Марк вдигна рамене.

— Предполага се, че това е казал.

— Добре де, но не можеш ли да го редактираш малко?

— Татко? — попита Пати. — Този молив и той ли е в музея?

— А мечките в гората ли си вършат оная работа? — каза Марк и се плесна с ръка по устата. И двете деца се закискаха — но пронизителните нотки бяха изчезнали от гласа на Пати, констатира Марк със задоволство — а след като се опита да остане сериозна цяла секунда, Мерилиз също се закиска.

След това минаха ключовете, Карун просто ги хвърли в Терминала. Мисленето му пак започна да се връща в старото си русло и реши, че първото нещо, което трябва да се установи, е дали процесът прехвърля нещата от другата страна точно такива, каквито са били, или пътуването ги променя по някакъв начин.

Той видя как ключовете преминават и изчезват, и в същия момент ги чу как издрънчават от другата страна върху щайгата. Изтича до другия край, този път малко по-спокойно, като по пътя спря, за да дръпне встрани оловната завеса. Сега вече не му беше нужна нито тя, нито йонното оръдие. И слава богу, защото бе така строшено, че не можеше да се оправи.

Той грабна ключовете, отиде до катинара, който Правителството го бе принудило да сложи и опита ключа. Завъртя се без проблем. После опита ключа в ключалката. Той също се завъртя. По същия начин опита ключовете, които заключваха чекмеджетата на бюрото му, както и ключа за пикапа.

Карун прибра ключовете в джоба си и си свали ръчния часовник. Беше Сейко — кварц LC с вграден калкулатор под дигиталния циферблат — двадесет и четири мънички копчета, които му позволяваха да извършва всякакви изчисления, от събиране до намиране на корен квадратен. Деликатна машинарийка — а към нея и хронометър. Карун го сложи в Терминал 1 и го бутна напред с молива.

Изтича до другата страна и го грабна. Когато го сложи в Терминал, той бе показвал 11:31:07. Сега показваше 11:31:49. Много добре. Само дето щеше да е добре да има един асистент в другия край, който да установи дали е имало някаква промяна във времето. Е, няма значение. Скоро правителството ще го затрупа с асистенти.

Опита калкулатора. Две и две продължаваха да дават четири, осем делено на четири продължаваше да е две. Корен квадратен от единадесет продължаваше да е 3.3166247... и така нататък.

Тогава реши, че е време за мишките.

— Какво станало с мишките, татко? — попита Рики.

Марк се поколеба. Тук трябваше да внимава, ако не искаше да изплаши децата си (да не говорим за жена си) и да ги хвърли в истерия минути преди първата им „разходка“. Най-важното нещо бе да ги остави с чувството, че сега всичко е наред, че проблемът е разрешен.

— Както казах, възникнал един малък проблем...

Да. Ужас, лудост и смърт. Какво ще кажете, малък проблем, нали деца?

Карун оставил кутията с надпис ИДВАМ ОТ МАГАЗИНА ЗА ДОМАШНИ ЖИВОТНИ НА СТАКПОУЛ на полицата и погледна часовника си. *Дявол да ме вземе, хванал съм го обратно.* Обърна го както трябва и видя, че е два без четвърт. Беше му останало само час и петнадесет минути компютърно време. *Как само лети времето в приятни занимания,* закиска се той.

Той отвори кутията, бръкна в нея и измъкна една писукаща малка мишка за опашката. Сложи я пред Терминал 1 и каза: „Хайде, мишле“. Мишката бързо скочи от щайгата за портокали и се затича по пода.

Псувайки, Карун скочи след нея и за малко щеше да я хване в ръка, преди тя да се промъкне в цепнатината между две дъски и да изчезне.

„МАЙНАТА ТИ!“ извика Карун и изтича обратно до кутията с мишки. Стигна тъкмо на време, за да върне две потенциални бегълки обратно в кутията. Взе втора мишка, хвана тази през корема (по професия беше физик и не познаваше добре белите мишки) и пак затвори капака на кутията.

Тази мишка той завъртя и залюля, за да я замае. Тя се вкопчи с лапички в дланта на Карун, но безрезултатно, тя се претърколи през Терминал 1. Карун чу веднага как тя се приземи върху портокаловите касетки в другия край на хамбара.

Този път той спринтира, защото си спомни как му бе избягала първата мишка. Опасенията му бяха напразни. Бялата мишка просто клечеше на щайгата, с празен поглед, слабините ѝ едва се надигаха. Карун забави ход и я приближи съвсем внимателно — не беше от

хората, които са свикнали да се занимават с мишки, но не беше нужно човек да е ветеран в работата с мишките, за да види, че нещо никак не е в ред.

(„Мишката не се чувствала много добре след преминаването си“, каза Марк на децата си с широка усмивка, за която само жена му усети, че е съвсем фалшива.)

Карун докосна мишката. Имаше чувството, че докосва някаква инертна маса — нещо натъпкано с талаш или слама, може би — само дето при дишането ѝ се надигаха слабините. Мишката въобще не погледна към Карун, гледаше вторачено напред. Той бе пуснал едно въртящо се, пъргаво, жизнено животно, а сега тук имаше нещо, което приличаше на восьчната фигура на мишка.

Тогава Карун щракна с пръсти пред малките розови очички на мишката. Тя премигна... и падна мъртва на една страна.

— Така че Карун решил да опита с друга мишка — каза Марк.

— Какво станало с пъrvата мишка? — попита Рики. Марк пак си извади широката усмивка:

— Пенсионирали я с почести.

Карун намери една хартиена кесия и сложи мишката в нея. Тази вечер щеше да я занесе на Москони, ветеринарят. Москони можеше да направи дисекция и да му каже, дали органите ѝ са по местата си. Правителството сигурно щеше да се противопостави да се замесва цивилен гражданин в един проект, който би бил класифициран като тройно свръх секретен. Такъв е животът, както казала котката на котенцата, когато се оплакали, че млякото не е достатъчно топло. Карун бе решил, че Великият баща от Бялата къща във Вашингтон ще научи за това, колкото е възможно по-късно. За нещастната помощ, която Великият баща от Бялата къща му бе окказал, той можеше да почака. Такъв е животът. Тогава си спомни, че Москони живее ужасно далече, а в микробуса няма достатъчно бензин, дори да стигне до центъра на града... да не говорим за обратния път.

Но беше 2:03 — беше му останало по-малко от час компютърно време. После щеше да мисли за проклетата дисекция.

Карун направи една временна пързалка към Терминал 1 (въсъщност това бе пъrvият Улей за разходка, каза Марк на децата и

Пати реши че идеята за Улей за разходка на мишки е много сладка и смешна) и пусна нова бяла мишка по нея. Той затворил от едната страна с голяма книга и след няколко секунди безцелно топуркане и душене, мишката премина през терминала и изчезна.

Карун притича през хамбара. Мишката бе мъртвопристигнала.

Нямаше кръв, нямаше подувания по тялото, които да показват, че е имало такава голяма промяна в налягането, която да предизвика вътрешни разкъсвания. Карун предположи, че може би кислородният глад...

Той поклати нетърпеливо глава. На бялата мишка ѝ бяха нужни само наносекунди да премине от другата страна. Неговият собствен часовник потвърждаваше, че времето бе останало константа в процеса, или поне много близо до константа.

И втората мишка отиде при първата в кесията. Карун извади трета (четвърта, ако бройте първата късметлийка, която успя да избяга през цепнатината) и се почуди какво ли ще му свърши първо, компютърното време или запасът от мишки.

Той хвана тази мишка здраво в ръка и насила набута задните ѝ лапички през терминала. Видя как задните лапички се появиха в отсрещния край на хамбара... само задните крачка. Лишените от тяло крачета ритаха безпомощно по грубите дъски на щайгите.

Карун изтегли мишката обратно. Сега нямаше отклонения, тя само го ухапа по кожата между палеца и показалеца така силно, че протече кръв. Карун бързо пусна мишката обратно в кутията с надпис „ИДВАМ ОТ МАГАЗИНА ЗА ДОМАШНИ ЖИВОТНИ СТАКПОУЛ“ и извади малкото шишенце пероксид от аптечката в лабораторията, за да дезинфекцира ухапаното място.

Сложи на мястото анкерпласт, после се разтършува, докато намери чифт работни ръкавици. Усещаше, че времето изтича. Вече беше 2:11.

Той извади друга мишка и я пъхна със задната част напред през терминала. Изтича до Терминал 2. Тази мишка живя почти две минути, дори направи няколко крачки. Тръгна да прекосява щайгата за портокали, залитна и падна на една страна, изправи се с мъка на крака, после остана приклекнала. Карун щракна с пръсти пред главата ѝ и тя отстъпи може би на четири стъпки, преди да падне отново. Започна да диша по-бавно... по-бавно... спря. Тя бе мъртва.

Карун усети студена тръпка.

Той се върна, извади нова мишка, и я пъхна наполовина, този път с главата напред. Видя как се появи в другия край — отначало главата... после шията и предната половина на тялото. Внимателно, Карун отпусна мишката в ръката си, готов да я стисне отново, ако започне много да мърда. Това не стана. Мишката просто си стоеше там, половината в единия край на хамбара, другата половина — в другия.

Карун изтича до Терминал 2.

Мишката беше жива, но очите ѝ бяха розови и безизразни. Мустаците ѝ не помръдваха. Като отиде от другата страна на терминала, Карун видя изумителна гледка. Той бе видял молива в разрез, сега видя мишката. Той видя прешлените на малкия ѝ гръбначен стълб, как свършват рязко с бели кръгчета, видя как кръвта ѝ се движи по кръвоносните съдове, видя тъканите, които пулсират с прилива на живот по тесните каналчета. И нищо друго да не излезе, от това ще стане поне чудесно средство за диагностика, помисли си той (а по-късно го написа в статията си в „Популярна Механика“).

После той забеляза, че движението на тъканите бе престанало. Мишката бе умряла.

Карун изтегли мишката за муциуната, беше му неприятно да я докосва и я пусна в книжната кесия при другите. *Стига толкова бели мишки, реши той. Мишките умират. Умират, ако ги пуснеш целите, умират ако ги пуснеш наполовина с главата напред. Сложи ги наполовина със задницата напред и те си остават жизнени.*

Какво, по дяволите, означава това?

Входяща сетивна информация, помисли си той, почти напосоки. Когато преминават те виждат нещо... чуват нещо... докосват се до нещо... Господи, може би дори помирисват нещо... което буквално ги убива. Какво? Той нямаше представа, но бе решен да разбере. Карун имаше още почти четиридесет минути, преди да изключат компютъра му от системата. Той разви термометъра от стената до кухненската врата, върна се и го постави между терминалите. Преди да го постави термометърът показваше 28 С, когато го извади пак показваше 28 С. Той разтършува празната стая, където държеше няколко играчки, с които да забавлява внучетата си и намери между тях пакетче балони. Наду един от тях, завърза го и го пъхна през терминала. Той премина

цял и невредим — така частично отговори на въпроса му относно внезапната промяна на налягането, която би могла да бъде предизвикана по някакъв начин от това, което той вече бе започнал да нарича процеса на „разходка“.

Пет минути преди да го изключат от системата, той се втурна в къщата си, грабна аквариума с рибките (вътре Пърси и Патрик размахваха опашки и се плъзгаха нервно насам-натам) и се затича обратно с него. Пъхна аквариума през Терминал 1.

Бързо отиде до Терминал 2, където аквариумът си стоеше върху щайгата. Патрик беше с корема нагоре, Пърси плуваше бавно на дъното, като замаян. След миг и той обърна корема нагоре. Карун тъкмо посягаше към аквариума, когато Пърси леко трепна с опашка и продължи да плува вяло. Той бавно се отърси от ефекта от пътуването и докато Карун се върне от ветеринарната клиника на Москони същата вечер в девет, Пърси си беше жизнерадостен като преди.

Патрик беше мъртъв.

Карун даде на Пърси двойна порция храна за рибки, а Патрик погреба с почести, като герой, в градината.

След като компютърът го беше отрязал за деня, Карун реши да иде на автостоп до къщата на Москони. Съответно той застана на шосе 26 в четири без петнадесет същия ден, облечен в джинси и спортно сако на ярки райета, с насочен палец и книжна кесия в другата ръка.

Накрая някакво момче с един мъничък „Шевет“, като консервна кутия, спря и Карун се качи.

— Какво носиш в кесията, чиче?

— Умрели мишки — каза Карун. Добре, че спря една друга кола. Когато фермерът, който я караше попита за кесията, Карун му каза, че в нея има сандвичи.

Москони веднага направи дисекция на една от мишките, като обеща да направи дисекция на останалите по-късно и да се обади на Карун по телефона, за да му каже резултата. Първоначалният резултат не беше много окуражаващ. Доколкото Москони можеше да определи, разрязаната мишка си беше съвсем здрава, само дето беше умряла.

Потискащо.

— Виктор Карун бил ексцентрик, но не бил глупак — каза Марк. Служителите се приближаваха и той разбра, че ще трябва да побърза...

или да довърши историята в залата за събуждане в Уайтхол. — Докато пътувал на автостоп същата вечер — а голяма част от пътя той минал пеша, поне така се разказва, той осъзнал, че с един замах е решил поне една трета от енергийната криза. Всички стоки, които дотогава трябваше да пътуват с влак, с камион, с кораб или самолет, всички можеха да бъдат транспортирани с „разходката“. Човек можеше да напише писмо до приятеля си в Лондон, или Рим, или Сенегал и той можеше да го получи още на следващия ден — без да се изгори грам бензин. Сега го приемаме за даденост, но за Карун това е било голямо нещо, вярвайте. Както и за всички останали.

— Но какво станало с мишките, татко?

— И Карун все това се питал — каза Марк, — защото разбирал, че ако хората искат също да се възползват от „разходката“, това би било разрешение на почти цялата енергийна криза. И така бихме могли да покорим космоса. В своята статия в „Популярна механика“ той казва, че дори звездите биха могли най-накрая да са наши. И той използва метафората за това, как може да се пресече плитък поток, без човек да си намокри краката. Просто се взема голям камък и се хвърля в потока, после се взема още един камък, стъпва се на първия и той също се хвърля в потока. После се взема трети камък, стъпва се на втория и се хвърля третия в потока и така, докато се направи пътека от камъни... а в нашия случай през слънчевата система, или дори галактиката.

— Това въобще не го разбирам — каза Пати.

— Защото си патка — каза Рики самодоволно.

— Не съм! Татко, Рики каза...

— Деца, престанете — каза Мерилиз внимателно.

— Карун до голяма степен предсказал това, което се случи — каза Марк. — Безпилотни космически кораби, програмирани да се приземяват отначало на луната, после на Марс, после на Венера, после на външните луни на Юпитер... космически кораби, програмирани да правят само едно нещо, след като се приземят...

— Да инсталират станция на „разходката“ за телепортиране на астронавти — каза Рики.

Марк кимна.

— Сега има научноизследователски постове из цялата слънчева система, и може би някой ден, дълго след като сме си отишли от този

свят, за нас ще има и друга планета. Има космически кораби на проекта „разходка“ на път към четири звездни системи, които имат свои слънчеви системи... но ще мине много, много време, преди да стигнат до там.

— Искам да знам какво е станало с мишките — каза Пати нетърпеливо.

— Е, накрая правителството се намесило, — каза Марк. — Карун ги държал настрана колкото може по-дълго, но накрая те подушили какво става и му стъпили на врата. Направили Карун почетен шеф на проекта и той останал на този пост до смъртта си, без обаче да се занимава с изследвания.

— Еее, горкият човек! — каза Рики.

— Но е станал герой — каза Патриша. — Сега го има във всички учебници по история, също като президента Линкълн и президента Харт.

„Сигурен съм, че това е голямо утешение за него... където и да се намира той сега“, помисли си Марк и пак продължи, като внимателно замазваше неприятните места.

Правителството, притиснато до стената от разрастващата се енергийна криза, наистина здраво му стъпи на врата. Те искаха „разходката“ да започне да носи приходи, колкото може по-скоро, например — вчера. Изправено пред икономически хаос и все повероятната картина на анархия и глад през 90-те, то едва бе спряно в последния момент да не направи официално съобщение за „разходката“, преди да са завършени задълбочените спектрографски анализи на транспортирани с „разходката“ предмети. Когато анализите бяха готови — и не показваха изменения в структурата на транспортиралите предмети — съществуването на „разходката“ бе обявено със страхотен шум. Демонстрирайки за първи път интелигентност (в края на краищата, нуждата е майка на изобретателността) Американското правителство постави Йънг и Рубикъм начело на проекта. Оттам започна да се изгражда митът около Виктор Карун, застаряващ, странен мъж, който си вземаше душ може би два пъти в седмицата и си сменяше дрехите само когато се сетеше за това. Йънг и Рубикъм и агенциите, които ги последваха, превърнаха Карун в комбинация от Томас Едисън, Ели Утни, Пекъс Бил и Флеш

Гордън. Цялата работа имаше и хумористична страна, малко черен хumor, наистина, (но Марк Оутс не каза нищо от това на семейството си), а именно, че по онова време Виктор Карун може вече да е бил мъртъв или луд, казват, че изкуството имитира живота, а Виктор Карун сигурно е бил запознат с книгата на Робърт Хайнлайн, за двойниците, които дублират важните фигури на обществени места.

Виктор Карун бе проблем. Непрекъснато напомнящ за себе си проблем, който не искаше сам да изчезне. Той бе някаква останка от шестдесетте години, с техните екологични протести, много плямпаше и си влечеше мудно краката — нещо, което са могли да си позволят през шестдесетте, когато все още е имало достатъчно енергия за това. От друга страна вече бяха настъпили „гадните осемдесет години“, с черни облаци от изгорели въглища, покриващи небето и голяма част от Калифорнийския бряг, обезлюден може би за шестдесет години напред от „отклонил“ се ядрен облак.

Виктор Карун остана проблем някъде докъм 1991 — и тогава стана мек като памук, усмихнат, кротък, тих, бащински, една фигура, която махаше от подиуми и от филми. През 1993, три години преди официално да умре, той мина на парада на розите, качен във водещата кола. Озадачаващо. И малко зловещо.

Резултатите от обявяването на „Разходката“ — телепортация в действие, на 19 октомври 1988 година, бяха всеобщ възторг и дълбоки икономически промени. На световния валутен пазар западналият американски долар рязко подскочи до неподозирани висоти. Хората, които бяха закупили злато по осемстотин и шест долара унцията, изведнъж откриха, че шестнадесет унции злато ще им донесат не повече от хиляда и двеста долара. В годината между официалното обявяване на „разходката“ и създаването на първите станции за телепортиране по този метод в Ню Йорк и Лос Анжелис, стоковата борса се качи с повече от хиляда пункта. Цената на нефта падна само с петдесет цента за варел, но до 1994, когато станциите за телепортиране бяха пръснати в седемдесет централни града из целите Съединени щати, ОПЕК бе престанал да съществува като организация, цената на нефта започна главоломно да пада. До 1998, когато вече имаше разкрити станции в по-голямата част от градовете на Свободния свят и телепортирането на стоки между Токио и Париж, Париж и Лондон, Лондон и Ню Йорк, Ню Йорк и Берлин, бе станало рутинна операция,

цената на нефта падна до четиринадесет долара за варел. До 2006, когато хората най-накрая започнаха да ползват „разходката“, стоковата борса се бе стабилизирана на пет хиляди пункта над нивото от 1987 година, нефтът се продаваше шест долара за варел и нефтени компании започнаха да променят имената си. „Тексако“ стана „Тексако Нефт/Вода“, а „Мобил“ стана „Мобил Водород–2-Кис.“

До 2045 водните сондажи станаха големият удар, а нефтът стана пак това, което е бил през 1906 — просто играчка.

— А мишките, татко? — попита Пати нетърпеливо. — Какво станало с мишките?

Марк реши, че може би вече е време да привлече вниманието на децата си към служителите, които сега предлагаха упойващия газ само на три пътеки от тях. Рики само кимна, а Пати доби истински тревожен вид, когато една дама с модерно избръсната и изрисувана глава вдъхна от гumenата маска и изгуби съзнание.

— Човек не може да пътува с „разходката“, ако е буден, нали, татко?

Марк кимна и се усмихна на сърчаващо към Патриша.

— Карун го разbral, още преди правителството да се намеси в тази работа.

— Как се намесило правителството, Марк? — попита Мерилиз.

Марк се усмихна.

— Компютърното време — каза той. — Базата данни. Това е било единственото нещо, което Карун не е могъл да изпроси, да вземе на заем или да открадне. Компютърът бил натоварен със самото предаване на частиците — милиарди късчета информация. И това продължава да е така — благодарение именно на компютъра, не излизаме с глава някъде в средата на стомаха.

Мерилиз потръпна.

— Не се плаши — каза той. — Досега не е имало такива грешки, Мея. Никога.

— Все някога има първи път — промърмори тя.

Марк кимна към Рики.

— Как е разbral? — попита той своя син. — Как е разbral Карун, че човек трябва да е в спящо състояние, Рик?

— Когато сложил мишките със задницата напред — каза Рик бавно, — те били добре. Поне докато не ги пъхнел целите. Те не били

в ред само, когато ги пускал с главата напред. Нали така?

— Точно така — каза Марк. Служителите се приближаваха, бутаха мълчаливата количка на забвението. В крайна сметка, нямаше да има време да завърши. Може би така щеше да е по-добре. — Не били нужни много експерименти, за да се разбере какво точно става. „Разходката“ задушила изцяло превозваческия бизнес, деца, но затова пък дала възможност на експериментаторите да се развихрят.

Да. Мудното влечение на краката пак бе станало лукс и експериментите бяха продължили повече от двадесет години въпреки че първите тестове на Карун с упоени мишки, го убедили, че когато животните са в безсъзнание, те не изпитват последиците от това, което от тогава нататък бе известно като „ефект на разходката“.

Те с Москони бяха упоили няколко мишки, пъхнаха ги през Терминал 1, посрещнаха ги от другата страна и зачакаха с нетърпение пациентите им да де събудят... или да умрат. Те се бяха разбудили и след кратък период на възстановяване, продължиха мишия си живот — без никакво неблагоприятно въздействие върху функциите им. Тези мишки бяха първите от няколко поколения, изследвани много задълбочено. Не се появиха дълготрайни изменения, не умираха рано, поколенията им не бяха с две глави или зелена козина или някакви други трайни последици.

— Кога започнали с хора, татко? — попита Рик, въпреки че сигурно го беше училище. — Разкажи тази част!

— Искам да зная какво е станало с мишките! — пак повтори Пати.

Въпреки, че служителите бяха стигнали да началото на тяхната редица, (те самите бяха в края й), Марк Оутс направи пауза и размисли.

Първите хора, телепортирани с „разходката“, не бяха астронавти или летци-изпитатели, бяха затворници-доброволци, чиято психическа стабилност не бе изследвана кой знае колко задълбочено. Всъщност учените, които в момента се занимаваха с този проект (Карун не беше сред тях, той бе станал това, което обикновено се нарича „почетен ръководител“), смятала, че колкото по-ненормални са те, толкова по-добре. Ако един чалнат може да премине през процеса и да излезе от него в добро състояние, или поне не по-лошо от това, в което е бил

преди процеса, това значи, че процесът вероятно е безопасен за бизнесмените, политиците и манекенките по света.

Шест души доброволци бяха доведени в Провинс, Върмън (едно място, което от тогава доби световна известност), упоени с газ, и пуснати през Терминал едн след друг.

Марк разказа това на децата си, защото и шестимата дошли на себе си и се чувствали много добре и съвсем бодри, благодаря. Той не им каза за седмия доброволец. Този човек, който може да е бил реален или митическа фигура, или пък, (най-вероятно) комбинация от двете, дори си имаше име: Руди Фоджа. Смята се, че Фоджа е бил осъден на смърт във Флорида за убийството на четирима старци, по време на събиране с игра на бридж. Според апокрифното предание, обединените сили на Централното разузнавателно управление и Феберепе-то, дошли при Фоджа с едно единствено предложение, на което той е можел да отговори само с „да“ и „не“, да го приеме или да го отхвърли, без шанс то да бъде подновено. Предложението е било да бъде телепортиран в будно състояние. Излизаш от процеса здрав и ние ти връчваме заповед за помилване, подписана от губернатора Търгуд. Излизаш си свободен и ако щеш се записваш в някоя религиозна секта, ако щеш отиваш да изчистиш още някой друг старец, докато си играе бридж по жълти панталони и бели обувки. Ако излезеш мъртъв или полудял, такъв е животът. Както се предполага, че казала котката. Какво ще кажеш?

Фоджа, който добре разбирал, че в щата Флорида не се шегуват, когато става въпрос за смъртно наказание, и чийто адвокат му бил казал, че най-вероятно той ще е следващият, който ще яхне електрическия стол, казал добре.

Доста голяма група учени присъствали на Големия ден през лятото на 2007, но ако историята за Фоджа беше вярна — а Марк вярваше, че е така — той се съмняваше, че някой от тях е проговорил. По-вероятно да е проговорил някой от охраната, която го придружила в самолета от Рейфърд до Монпелие, а после с бронирана камионетка до Провинс.

— Ако мина през тази работа жив — бил казал Фоджа, — искам да изям едно печено пиле, преди да духна оттук. — Тогава той прекрачил през Терминал 1 и веднага излязъл от Терминал 2.

Излязъл жив, но не бил в състояние да си изяде пилето. В пространството той преминал разстоянието от две мили за 0.00000000067 от секундата (засечено от компютър) и за това време косата на Фаджа станала снежно бяла. Физически лицето му не се променило — не се набръчкало, не се съсухрило или провиснало — но създавало впечатление за невероятна състареност. Фоджа се затърил през терминала, очите му били изскочили и пусти, устата му се присвивала, протягал ръцете си напред. Започнал да пелтечи нещо. Учените, които били събрани около него, се отдръпнали назад и не, Марк не вярваше някой от тях да е проговорил, в края на краищата те са знаели за плъховете и за морските свинчета, и за хамстерите, за всички животни с малко повече мозък от дъждовен червей. Сигурно са се чувствали като немските учени, дето се опитвали по изкуствен път да накарат еврейските жени да забременеят със сперма от немски овчари.

— Какво се случи? — извика един от учените (казват, че бил извикал). Това бил единственият въпрос, на който Фоджа успял да отговори.

— Там е вечността — казал той и паднал мъртъв, от нещо, което после се окказало масивен инфаркт.

Събраните учени били оставени с неговия труп, (за който се погрижили по-късно от ЦРУ и ФебЕре-то) и с това странно и ужасно предсмъртно изявление: *Там е вечността*.

— Татко, искам да знам какво стало с мишките — повтори Пати. Единствената причина, поради която тя успя да зададе пак въпроса си, бе, че мъжът със скъпия костюм и лъснатите обувки, бе започнал да създава никакви проблеми на служителите. Той не искаше да поеме упойващия газ и се опитваше да прикрие това с много приказки, съвсем по момчешки. Служителите се опитваха да си изпълняват задълженията, доколкото могат — усмихваха се, успокояваха го, убеждаваха го, — но това забави ритъма им.

Марк въздъхна. Той бе отворил тази тема — само за да отвлече вниманието на децата си от предварителната „пътна треска“ — и сега трябваше да я затвори, колкото можеше по-близо до истината, без да ги разтревожи или разстрои.

Той нямаше да им каже например за книгата на С. К. Самърс „Политика на «разходката».“ Тя съдържаше една глава, в която бяха

събрани по-достоверните слухове за „разходката“. Там беше и историята на Руди Фоджа, оня с убийствата в бридж клуба и неизяденото пиле. Съдържаха се историите на тридесетина други (повече или по-малко, кой знае) доброволци, изкупителни жертви или луди, които пътували с „разходката“ в будно състояние през последните триста години. Повечето от тях пристигали мъртви. Останалите били неспасямо луди. В някои случаи, моментът на появяването им на Терминал 2 просто ги шокирал до смърт. Разделът със слухове и апокрифи в книгата на Самърс съдържаше и други неприятни факти, като например, че „разходката“ на няколко пъти е била използвана като смъртоносно оръжие. В най-известния от тези случаи (и единствения документиран), който бе станал само преди тридесет години, един от изследователите на „разходката“ Лестър Майкълсън бе завързal жена си с капроновото въже на дъщеря им и я бълснал, докато пищяла през Терминал 1, в Силвър Сити, Невада. Но преди това изтрил от пулта всички възможни терминали, през които бедната госпожа Майкълсън е можела да се появи — всички, от съседния Рино до експерименталната станция на една от луните на Йов. Така че госпожа Майкълсън беше вечно на път някъде из озоновия слой. Адвокатът на Майкълсън, (след като било доказано, че Майкълсън е психически здрав и може да бъде изправен през съда (може би в тесните рамки на закона той беше психически здрав, но на практика Лестър Майкълсън си беше луд за връзване), опита нов вид защита: неговият клиент не би могъл да бъде съден за убийство, защото никой не би могъл да докаже окончателно, че госпожа Майкълсън е мъртва.

Това създаде ужасяващия призрак на една жена, разпръсната, но все още жива, крещяща отчаяно... завинаги. Майкълсън бе осъден и екзекутиран.

Освен това, Самърс твърдеше, че „разходката“ била използвана от различни доморасли диктаторчета, за да се отърват от политическите си противници и дисиденти. Някои смятаха, че мафията имала свои собствени станции с терминали, свързани за централния компютър чрез техните хора в ЦРУ. Смяташе се, че мафията използвала нулевото състояние на пулта с терминалите, за да се отърве от тела, които, за разлика от нещастната госпожа Майкълсън, вече са

били умъртвени. От тази гледна точка разходката се бе превърнала в яма или каменна кариера, в която се захвърлят телата на убитите.

Всички тези данни бяха оформили заключенията на Самърс относно „разходката“ и това, естествено, пак доведе до въпроса на Пати за мишките.

— Ами — каза Марк бавно, докато жена му му правеше знаци да внимава, — дори и сега никой не знае със сигурност, Пати. Но всички опити с животни — и мишки включително — са довели до заключението, че ако едно такова пътуване чисто физически се извършва незабавно, то психически — отнема много време.

— Не разбирам — каза Пати навъсено. — Знаех си, че няма да разбера.

Но Рики гледаше баща си замислено.

— Те продължавали да мислят — каза той. — Опитните животни. И ние бихме продължили, ако оставахме в съзнание.

— Да — каза Марк. — Сега вярваме, че е така.

Нешо се надигаше в погледа на Рики. Страх? Възбуда?

— Това не е просто телепортиране, нали татко? Тук става въпрос и за някакво изкривяване на времето.

Там е вечността, помисли си Марк.

— До известна степен — каза той. — Но това е фраза от комиксите — звучи добре, но нищо не значи, Рик. Изглежда, всичко се върти около идеята за съзнанието и факта, че съзнанието не се разчленява, а се запазва цяло и неизменно. Освен това то запазва някаква особена представа за времето. Но ние не знаем как чистото съзнание измерва времето и дори дали това понятие има някакво значение за чистия разум. Не сме в състояние да обхванем какъв смисъл се влага в понятието „чист разум“.

Марк замълча, разтревожен от погледа на сина си, който бе станал изведенъж остьр и любопитен. *Той разбира, а не разбира, помисли си Марк. Твоето съзнание е най-добрият ти приятел. То може да те забавлява, когато няма какво да четеш, когато няма какво да правиш. То може да се обърне срещу теб, ако не го захранваш прекалено дълго. Може да се обърне срещу теб, което означава да се обърне срещу себе си, да се осверепи, може би дори да се самоунищожи в един немислим акт на авто-канибализъм. Колко дълго бе там вътре измерено в години? 0.00000000067 от секундата*

за тялото да пропътува разстоянието, а колко дълго за неразчлененото съзнание? Сто години? Хиляда? Милион? Милиард? Колко дълго със собствените си мисли в едно безкрайно бяло поле? И тогава, след милиард вечности, сблъсък при връщането на светлината на формата и на тялото. Кой не би полудял?

— Рики... — започна той, но служителите пристигнаха с количката си.

— Готов ли сте? — попита един от тях. Марк кимна.

— Татко, страх ме е — каза Пати с тънко гласче. — Ще боли ли?

— Не, миличка, разбира се, че няма да боли — гласът му бе достатъчно спокоен, но сърцето му тупаше забързано — винаги така тупаше, въпреки че това беше нещо като двадесет и петата му „разходка“. — Аз ще съм пръв и ще видиш колко е лесно.

Служителят го погледна въпросително. Марк кимна и се усмихна. Маската се приближи към лицето му. Марк я взе в ръце и дълбоко вдъхна от мрака.

* * *

Първото нещо, което видя, бе строгото черно Марсианско небе, което се виждаше под свода, обкръжаващ Уайтхед Сити. Тук бе нощ и звездите изльчваха огнен блъсък, за който на земята не можеше да се мечтае.

Второто нещо, което достигна до съзнанието му, бе някакво брожение в залата за възстановяване — бъrbорене, после викове, после пронизителен писък. *О, мили боже, това беше Мерилиз!* помисли си той и с мъка се надигна от кушетката, борейки се с вълните на замайването.

Последва още един писък и той видя служителите да се втурват към техните кушетки, червените им престиилки се вееха около коленете. Мерилиз залитна към него, като сочеше нещо. Тя пак изпища и се свлече на земята, бутвайки с безсилна ръка празната кушетка, която бавно се изтърколи по пътеката.

Но Марк вече бе проследил посоката на сочещия й пръст. Той бе видял. Това, което бе в очите на Рик, не било страх, било е възбуда. Трябваше да се сети, защото познаваше Рики — Рики, който бе паднал

от най-високия клон на дървото в задния им двор, когато бе само на седем и си бе счупил ръката (добре, че се бе отървал само с това). Рики, който се осмеляваше да се движи по-бързо и да стига по-далече със своя слайдборд от всяко друго дете в квартала. Първият, който дръзваше да направи нещо. Рики не знаеше що е страх.

Досега.

До Рики, сестричката му блажено спеше. Онова, което някого беше синът му, се гърчеше на кушетката — дванадесетгодишно момче със снежнобяла коса и с невероятно състарени очи, роговицата им бе станала болезнено жълта. Това бе едно същество по-старо от времето, маскирано като момче, и въпреки това подскачаше и се гърчеше с никаква неприлична радост и при неговото задавено, лудо кискане, служителите се отдръпнаха ужасени. Някои от тях избягаха, въпреки че са били подготвяни точно за такива немислими варианти.

Старческо-детските крака се свиваха и трепереха. Ръчички, като грабливи лапи се извиваха и танцуваха във въздуха. Те изведнъж се свиха и нещото, което беше синът му, започна да дере лицето си.

— По-дълго, отколкото си мислиш, татко! — изкаска то. — По-дълго, отколкото ти си мислиш! Задържах дъха си, когато трябваше да поема газа! Исках да видя! Видях! Видях! По-дълго, отколкото ти си мислиш!

Като крякаше и пищеше, нещото което лежеше на кушетката задра лицето си и изведнъж изтръгна окото си. Шурна кръв. Залата за възстановяване се превърна в менажерия от пищащи гласове.

— По-дълго, отколкото ти си мислиш, татко! Видях! Видях! Дългата разходка! По-дълго, отколкото ти си мислиш...

То каза и други неща, преди служителите да успеят най-накрая да го отведат, избутвайки бързо количката му, докато то пищеше и дереше очите си, видели невижданото във вечността. То каза и други неща и тогава започна да пищи, но Марк не чу, защото той самият пищеше.

КОМПЮТЪРЪТ НА БОГОВЕТЕ

На пръв поглед приличаше на компютър „Уанг“ — клавиатурата беше „Уанг“, а също и кутията. Едва като се вгледа по- внимателно, Ричард Хагстръм забеляза, че кутията е отваряна (при това не много внимателно — изглеждаше така, сякаш че работата е свършена с трион), така че да се помести една малко по-голяма катодна тръба IBM. Дискетите, които бяха дошли с този мелез въобще не бяха „меки“ — бяха твърди като грамофонните плочи, които Ричард бе слушал като дете.

— За Бога, какво е това? — попита Лина, когато той и господин Нордоф го затътриха до кабинета му част по част. Господин Нордоф бе живял врата до врата със семейството на брата на Ричард Хагстръм... Роджър, Белинда и тяхното момче, Джонатън.

— Нещо, което Джон е конструирал — каза Ричард. — Господин Нордоф казва, че го е нарекъл на мен. Прилича на компютър.

— О, да — каза господин Нордоф. Той бе прехвърлил шестдесетте и се беше задъхал силно. — И бедното момче казваше, че това било... Какво ще кажете да го оставим за малко, господин Хагстръм? Нямам повече сили.

— Разбира се — каза Ричард и извика сина си Сет, който изтръгваше странни, атонални акорди от китарата си „Фендър“ на долния етаж — стаята, която Ричард бе предвиждал като „семейната стая“, когато я беше облицовал, но вместо това бе станала „репетиционната“ на сина му.

— Сет! — викна той. — Ела да помогнеш!

Долу Сет продължи да стърже по струните на китарата. Ричард погледна към господин Нордоф и повдигна рамене, засрамен и не се опита да го скрие. Нордоф на свой ред сви рамене, сякаш казваше Деца! Кой очаква нещо друго от тях в наше време? Само дето те и двамата знаеха, че Джон — бедният обречен Джон Хагстръм, синът на вечно пияния му брат — бе по-добър.

— Много бяхте любезен, че mi помогнахте — каза Ричард.

Нордоф вдигна рамене.

— Какво друго да прави един старец с толкова свободно време? Пък и това е най-малкото, което бих могъл да направя за Джони. Той ми подстригваше тревата безплатно, знаете ли това? Исках да му плащам, но той не прие. Страхотно момче беше. — Нордоф продължаваше да се задъхва. — Може ли една чаша вода, господин Хагстръм?

— Разбира се — той сам донесе водата, когато жена му не се помръдна от кухненската маса, където четеше любовен роман и дъвчеше вафла. — Сет! — пак извика той. — Качи се горе да ни помогнеш, чу ли?

Но Сет просто продължи да свири приглушени и нестройни акорди на китарата, която Ричард продължаваше да изплаща.

Той покани Нордоф да остане на вечеря, но Нордоф вежливо отказа. Ричард кимна, пак се почувства неловко, но този път го прикри по-добре. Какво прави едно свястно момче като теб в такова скапано семейство? го беше попитал веднъж приятелят му Бърни Епстайн, а Ричард бе успял само да поклати глава и се бе почувстввал неловко като сега. Той беше свястно момче. И въпреки това ето до къде я беше докарал — дебела, навъсена жена, която смяташе, че са ѝ отнели хубавите неща в живота, която чувстваше, че е заложила на губещ кон (но никога не го казваше гласно), и саможив петнадесетгодишен син, който се учеше криво-ляво в същото училище, в което преподаваше Ричард... син, който свиреше странни акорди сутрин, обед и вечер (най-вече нощем) и който смяташе, че това му стига, за да просъществува.

— А какво ще кажеш за една бира? — попита Ричард. Не му се щеше да пусне Нордоф — искаше да чуе повече за Джон.

— Една бира ще ми дойде много добре — каза Нордоф и Ричард кимна с благодарност.

— Чудесно — каза той и отиде да вземе две бири.

Кабинетът му се намираше в малка, подобна на навес пристройка, отделена от къщата — както и „семейната“ стая, той бе правил всичко сам. Но за разлика от „семейната“ стая, това място той смяташе за свое — място, където можеше да се затвори и да се отдели

от непознатата жена, за която се бе оженил и от непознатото момче, което бе създал.

Разбира се, Лина не одобряваше това той да има свое място, но не бе успяла да го спре — това бе една от малкото му победи над нея. Той предполагаше, че в известен смисъл тя бе заложила на губещ кон — когато се бяха оженили преди шестнадесет години, и двамата вярваха, че той ще пише прекрасни, доходни романи и скоро и двамата ще карат по един Мерцедес-Бенц. Но единственият роман, който той бе написал, не се бе окказал печеливш, а критиците бързо отбелязаха, че той съвсем не беше и прекрасен. Лина бе на мнението на критиците и това бе началото на тяхното отчуждаване.

Така че преподавателското място в гимназията, което и двамата бяха възприели само като първа стъпка към известност, слава и богатство, бе основният им източник на доходи за последните петнадесет години — дяволски дълго за първа стъпка, мислеше си понякога той. Но никога не бе се отказал от мечтата си. Пишеше разкази, а от време на време и по някоя статия. Беше уважаван член на Писателската Гилдия. Всяка година той си докарваше по пет хиляди долара с пишещата си машина и колкото и да мърмореше Лина, това му извоюва самостоятелен кабинет... Особено при положение, че тя отказваше да работи.

— Хубава къща имаш — каза Нордоф, като се огледа из стаята, по чиито стени бяха накачени разнообразни старомодни графики. Компютърът-мелез бе оставен на бюрото. Старата машина „Оливети“ на Ричард бе дръпната временно върху един от шкафовете.

— Върши ми работа — каза Ричард. Той кимна към компютъра.
— Вярваш ли, че това нещо работи? Джон беше само на четиринаесет години.

— Изглежда странно, нали?

— Наистина така изглежда — съгласи се Ричард.

Нордоф се засмя.

— Вие въобще нямате представа какво представлява това нещо — каза той. — Погледнах от задната страна на монитора. На някои от кабелите има печат IBM, а на други — „Радио Шак“. Вътре има почти цял телефон „Уестърн Илектрик“. А ако искаш вярвай, вътре има и малко моторче от детски конструктор. — Той отпи от бирата си и каза сякаш на себе си: — Петнадесет. Едва бе навършил петнадесет. Два

дни преди катастрофата. — Той спря и пак повтори, без да откъсва поглед от бирата си. — Петнадесет. — Не го каза много високо.

— Моторче от детски конструктор? — Ричард премигна към стареца.

— Точно така. Електромоторче от детски конструктор. — Джон имаше такова откакто бе на... може би на шест години. Една година му го подарих за Коледа. Още тогава беше луд по разни машинарийки. Всякакви машинарийки го радваха, а тази малка кутийка с електромоторчето направо го хвърли във възторг. Пази я цели десет години. Малко деца могат да го направят господин Хагстръм.

— Не — каза Ричард, спомняйки си за кутиите с играчки на Сет, които бе влачил през годините — захвърлени, забравени, умишлено натрошени. Той погледна към компютъра. — Значи, тогава, не работи.

— Не бих се заклел в това, ако не го опитате, — каза Нордоф. — Това дете бе почти гений по електриките.

— Е това е малко преувеличено, струва ми се. Зная, че беше бог на машинарийките и спечели награда на Щатския Панаир на изобретенията, когато беше в шести клас...

— Състезавайки се с деца, които бяха много по-големи от него... някои дори завършваха гимназия — каза Нордоф. — Поне майка му каза така.

— Истина е. Ние всички много се гордеехме с него. — Това не беше съвсем истина. Ричард се бе гордял, и майката на Джон се бе гордяла, но бащата на момчето пет пари не даваше. — Но едно е панаир на изобретенията, а съвсем друго да си сглобиш свой собствен компютър... той вдигна рамене.

Нордоф оставил бирата си.

— В петдесетте години имало едно момче — каза той, — което бе построило устройство за разбиване на атоми от две консерви от супа и електрочасти за пет долара. Джон ми го каза. Освен това той ми каза, че имало едно момче в някакъв забутан град в Ню Мексико, което открило тахионите — отрицателни частици, за които се смята, че пътуват назад във времето — през 1954. Едно момче в Уотърбъри, Кънектикът, на единадесет години, което направило бомба от целулоида, изстърган от гърба на тесте карти. С тази бомба вдигнало във въздуха една празна барака за кучета. Децата понякога са много странини. Особено свръх интелигентните. Направо да не повярва човек.

— Може. Може би е трудно да се повярва.

— И на всичко отгоре, той беше много добро момче.

— Вие го обичахте, нали?

— Господин Хагстръм — каза Нордоф, — много го обичах. Той беше едно истински свястно момче.

Ричард си помисли колко странно беше това — брат му, който винаги е бил пълно лайно, от шестгодишен, се беше сдобил със свястна жена и свестен, умен син. Той самият, който винаги се бе опитвал да бъде внимателен и добър (каквото и да означаваше „добър“ в този шантав свят), се бе оженил за Лина, която се бе превърнала в тиха, дебела жена, и от нея се бе сдобил със Сет. Той гледаше умореното, честно лице на Нордоф и се улови, че се чуди как се бе случило това и до каква степен бе негова собствена вина, естествен резултат от неговата собствена тиха слабост.

— Да — каза Ричард. — Такова момче беше, наистина.

— Няма да се учудя, ако проработи — каза Нордоф. — Въобще няма да се учудя.

След като Нордоф си отиде, Ричард Хагстръм постави щепсела на компютъра в контакта и го включи. Последва бръмчене и той изчака да види, дали буквите IBM ще се появят на екрана. Не се появиха. Вместо тях, зловещи, като глас от гроба, от тъмнината, като зелени духове се появиха думите: ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН, ЧИЧО РИЧАРД! ДЖОН.

— Боже — прошепна Ричард и рязко седна. Катастрофата, в която бяха загинали брат му, жена му и техния син бе станала преди две седмици — връщали се от някакво еднодневно пътуване и Роджър бил пиян. Това че бил пиян, бе съвсем естествено състояние в живота на Роджър Хагстръм. Просто този път късметът му бе изневерил и той бе паднал с прашния си микробус в тридесетметрова пропаст. Колата се беше разбила и изгоряла. Джон беше на четири надесет — не, на петнадесет. Току-що бе навършил петнадесет — два дни преди катастрофата, така каза старецът. Още три години и той щеше да се освободи от този навъсен, тъп мечок.

Неговият рожден ден... и моят, толкова скоро след това.

След една седмица. Компютърът бе подаръкът на Джон за рождения му ден.

От това ставаше само по-лошо, кой знае защо. Ричард не можеше да каже как и защо, но определено ставаше по-лошо Той протегна ръка, за да изключи монитора, но после я отдръпна.

Някакво момче построило устройство за разбиване на атоми от две консерви от супа и електроочести за пет долара. Да, и в канализационната система на Ню Йорк Сити е пълно с алигатори и Военновъздушните сили на САЩ държат замразено тялото на извънземно същество някъде в Небраска. Кажи ми други такива. Това са глупости. Но може би това са неща, които не бих искал да зная със сигурност.

Той мина от задната страна на монитора и погледна през отворите. Да, всичко беше така, както бе казал Нордоф Кабели с печат „РАДИО ШАК — ПРОИЗВЕДЕНО В ТАЙВАН“. Кабели с надпис „УЕСТЪРН ИЛЕКТРИК“ и „УЕС-ТРЕКС“ с малко R в кръгче, означаващо запазена марка. Но той забеляза и още нещо, нещо, което Нордоф или беше пропуснал, или не бе искал да спомене. Едно трансформаторче от детските влакчета, цялото омотано в жици като невестата на Франкенщайн.

— Боже — каза той и се засмя, а внезапно очите му се напълниха със сълзи. — За бога, Джони, какво мислиш, че си направил?

Но той знаеше отговора на въпроса. От години той си мечтаеше и все говореше за това колко много иска да има компютър. И когато смехът на Лина бе станал твърде саркастичен и той трудно го понасяше, тогава поговори с Джон.

— Бих могъл да пиша по-бързо, да преписвам по-бързо, и да предавам повече готови материали — спомни си той, че бе казал тези неща на Джон миналото лято — момчето го гледаше сериозно, сините му очи, интелигентни, но винаги нащрек, изглеждаха големи зад очилата. — Би било чудесно... наистина чудесно.

— Тогава защо не си купиш, чично Рич?

— Защото не ги дават без пари — бе казал Ричард, усмихнат. — Моделите на „Радио-Шак“ са с най-ниска цена три хиляди. Оттук човек може да стигне до осемнадесет хиляди.

— Може би някога ще ти направя един — бе казал Джон.

— Може и да ми направиш — бе казал Ричард, като го потупа по гърба. И до момента, в който се обади Нордоф, той повече не бе се

сетил за това. Жички от електрически моделчета. Трансформаторче от детско влакче. Боже.

Той пак мина отпред с намерение да го изключи, сякаш ако се опиташе да напише нещо и не успееше, това би осквернило намеренията на неговия искрен, крехък

(обречен)

племенник. Вместо това той натисна копчето „EXECUTE“ от клавиатурата. В момента, в който го направи по гърба му премина странна тръпка — EXECUTE е странна дума, като си помисли човек. Не е дума, която човек би свързал с писане. Това е дума, свързана с газови камери и електрически столове... а може би и с прашни стари микробуси, летящи в пропастта.

EXECUTE

Компютърът бръмчеше по-силно, отколкото другите компютри, които той бе чувал, когато ги бе оглеждал по магазините. Всъщност той направо ревеше. *Какво има в паметта, Джон? зачуди се той. Пружини от матраци? Трансформатори от влакчета, наредени един до друг? Консервни кутии?* Той пак си спомни очите на Джон, неговото спокойно, изящно лице. Беше ли странно или може би противно човек да ревнува нечий син?

Но той трябваше да е мой син. Знаех, че е така... мисля, че и той го знаеше. Освен това и Белинда, жената на Роджър. Белинда, която твърде често си слагаше слънчеви очила в облачни дни. С големи стъкла, защото синините около очите имат гадното свойство да се разпространяват бързо. Но той я гледаше понякога, седнала тиха и напрегната под чадъра, заслушана в шумния смях на Роджър, и си мислеше почти винаги едно и също нещо: Тя трябваше да е моя.

Това беше ужасяваща мисъл, защото и двамата се бяха запознали с нея в гимназията и бяха излизали с нея. Те с Роджър имаха две години разлика и Белинда бе точно между тях, една година по-голяма от Ричард и една година по-малка от Роджър. Всъщност Ричард бе първият, който започна да ходи на срещи с момичето, което щеше да порасне и да стане майка на Джон. После се появи Роджър, Роджър, който бе по-голям и по-силен, Роджър, който винаги получаваше това, което искаше, Роджър, който бе готов да те удари, ако му застанеш на пътя.

Аз се изплаших. Изплаших се и я оставих да си отиде. Дали беше толкова просто, наистина? Мили Боже, помогни ми, май наистина беше така. Бих искал да е другояче, но може би е по-добре човек да не се самозалъгва по отношение на страхата. И срама.

И ако тези неща бяха истина — ако Лина и Сет някак пасваха с неговия брат-нехранимайко и ако Белинда и Джон бяха някак част от него, какво би могло да докаже това? И как трябваше да се справи една мислеща личност с една такава абсурдно балансирана каша? Да се смее? Да креци? Да се застреля като куче?

Не бих се учудил ако работи. Въобще не бих се учудил.

EXECUTE

Пръстите му бързо се задвижиха по клавиатурата. Той погледна към екрана и видя, че по него се носят зелени букви: БРАТ МИ БЕШЕ ЖАЛЪК ПИЯНИЦА. Те се носеха по екрана и Ричард изведнъж се сети за една играчка, която бе имал като дете. Казваше се Магическа Осмица. Човек задаваше въпрос, на който можеше да се отговори с да или не и се обръщаше магическата осмица, за да се види какво ще каже тя по въпроса — нейните фалшиви и едновременно с това примамливо мистериозни отговори, включваха неща като: ПОЧТИ Е СИГУРНО, НЕ БИХ ЗАЛОЖИЛ НА ТОВА и ПОПИТАЙТЕ ПОКЪСНО.

Роджър му бе завиждал за тази играчка и накрая, когато принуди Ричард да му я даде един ден, Роджър я бе хвърлил с всичка сила на плочите и я бе счупил. После се бе засмял. Седейки сега тук и слушайки накъсания рев на компютъра, който Джон бе сглобил, Ричард си припомни как се бе сгромолясал на плочите, как бе заплакал, без да може да повярва, че брат му е направил такова нещо.

— Ревльо, ревльо, вижте как реве бебето — дразнеше го Роджър.
— Това беше само една евтина, дрислива играчка, бе Ричи. Виж кво в нея няма нищо — малки надписчета и много вода.

— ЩЕ КАЖА! — бе изкрещял Ричард, дерейки дробовете си. Усещаше как гори главата му. Синусите му бяха задръстени със сълзи на ярост. — ЩЕ КАЖА, РОДЖЪР! ЩЕ КАЖА НА МАМА!

— Ако ме издадеш, ще ти счупя ръката — каза Роджър и по смразяващата му усмивка Ричард разбра, че той не се шегува. И той не го издаде.

БРАТ МИ БЕШЕ ЖАЛЪК ПИЯНИЦА.

Е, дали бе странно сглобен или не, той все пак изписваше на екрана. Дали можеше да запомня информация на диска, предстоеше да се провери, но комбинацията на Джон от клавиатура „Уанг“ и монитор IBM всъщност работеше. По чисто съвпадение бе предизвикал някои гадни спомени, но той предполагаше, че това не е по вина на Джон.

Той се огледа в кабинета си и погледът му се спря на единствената снимка, която не бе подbral той и която не му харесваше. Това бе портрет на Лина, нейният подарък за Коледа преди няколко години. *Искам да го закачиш в кабинета си*, бе казала тя и естествено, той бе направил точно това. Той предполагаше, че това е нейният начин да не го изпуска от очи, дори когато я нямаше. *Не ме забравяй, Ричард. Аз съм тук. Може да заложих на губещ кон, но още съм тук. Добре ще е да запомниши това.*

Този студиен портрет с неестествените си оттенъци, някак странно пасваше на графиките на Уислър, Хоумър и Н. С. Уайтът. Очите на Лина бяха полу притворени, тежкият Купидонов лък на устата ѝ се бе свил в нещо като усмивка. *Още съм тук, Ричард*, казваше устата ѝ. *Добре е да запомниши това.*

Той набра текста:

СНИМКАТА НА ЖЕНА МИ ВИСИ НА ЗАПАДНАТА СТЕНА
НА КАБИНЕТА МИ.

Той погледна думите, но те не му харесаха повече от самата снимка. Той натисна копчето DELETE. Думите изчезнаха. Сега на екрана нямаше нищо друго, освен безспирно пулсиращия курсор.

Той вдигна глава и видя, че снимката на жена му също бе изчезнала.

Той седя дълго — поне така му се стори — вперил поглед в стената, където бе висяла снимката. Това, което го извади от вцепенението на шока, бе миризмата от компютъра — миризма, която си спомняше от детството така ясно, както си спомняше Магическата Осмица, която Роджър бе счупил, защото не беше негова. Миризмата идваща от трансформатора на електрическото влакче. Когато човек я усетеше, трябваше веднага да го изключи и да го остави да се охлади.

Така и щеше да направи.

След минута.

Той се изправи и отиде до стената с изтърпнали крака. Прокара ръка по облицовката. Снимката бе висяла тук, да, точно тук. Но сега бе изчезнала, бе изчезнала и кукичката, на която бе висяла, а нямаше и дупка на мястото, където се бе намирала.

Нямаше я.

Светът бързо стана сив и той се върна със залитане на мястото си, като през цялото време си повтаряше, че ще припадне. Той успя да се задържи, докато светът отново дойде на фокус.

Той погледна от празното място на стената, където се бе намирала снимката на Лина, към компютъра, събран от племенника му.

Няма да повярваш, чуваше той гласа на Нордоф в главата си. Няма да повярваш, няма да повярваш, о, да, ако някое момче през петдесетте години е могло да открие частици, които да пътуват назад във времето, няма да повярваш какво може да изобрети гениалният ти племенник от разни захвърлени компютърни елементи, малко жици и електрочасти. Може би въобще няма да повярваш и ще решиш, че полуудяваш.

Сега миризмата на трансформатора бе станала по-наситена, по-силна и той видя как през процепите на монитора започва да се вдига пушек. И звукът от компютъра бе станал по-сilen. Беше време да се изключва — колкото и да беше умен Джон, явно не му бе стигнало времето да изпипа всички чаркове на шантавото нещо.

Но дали той бе знаел, че ще прави такива неща?

Чувствайки се като продукт на собствената си фантазия, Ричард седна отново пред екрана и изписа:

СНИМКАТА НА ЖЕНА МИ Е НА СТЕНАТА.

Погледна за миг написаното, погледна клавиатурата и след това удари клавиша „EXECUTE“.

Погледна към стената.

Снимката на Лина се бе върнala, точно там, където й беше мястото.

— Боже — прошепна той. — Боже Господи.

Той потри бузата си с ръка, погледна към монитора (който пак бе пуст, с изключение на курсора) и написа:

ПОДЪТ Е ГОЛ.

След това натисна копчето „INSERT“ и напечата:

С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ДВАНАДЕСЕТ ЗЛАТНИ МОНЕТИ ОТ ПО ДВАДЕСЕТ ДОЛАРА В МАЛКА ПЛАТНЕНА ТОРБИЧКА.

Натисна EXECUTE.

Погледна към пода, където имаше малка платнена торбичка с мастилен печат „Уелс Фарго“, стегната отгоре с връвчици.

— Мили боже — чу той един глас, който сякаш не бе негов. — Боже милостиви, мили Боже...

Може би той щеше да продължи да вика името на Господа, ако компютърът не бе започнал да писука. На екрана се появиха буквите: OVERLOAD.

Ричард бързо изключи всичко и напусна кабинета си с такава скорост, сякаш го гонеха всички дяволи от ада.

Но преди да излезе се наведе, вдигна платнената торбичка и я сложи в джоба на панталоните си.

Когато се обади на Нордоф същата вечер, студеният ноемврийски вятър свиреше беззвучни мелодии в клоните на дърветата отвън. Групата на Сет се бе събрала долу и убиваше някакво парче на Боб Сийгър. Линда бе излязла да играе Бинго.

— Работи ли машината? — попита Нордоф.

— Чудесно работи — каза Ричард. Той бръкна в джоба си и извади една монета. Беше тежка, по-тежка от часовник „Ролекс“. От едната страна бе изрязан сировия профил на орел, заедно с годината 1871. — Така работи, че няма да повярваш.

— Може и да повярвам — каза Нордоф с равен глас. — Той бе много умно момче и много Ви обичаше, господин Хагстръм. Но внимавайте. Момчетата са си момчета, независимо дали са много умни или не, а любовта може да се заблуди. Разбирайте ли какво искам да Ви кажа?

Ричард въобще не разбираше. Имаше чувството, че гори в треска. Цената на златото този ден бе посочена във вестника като \$ 514 за унция. Монетите тежаха според пощенската везна средно по 4,5 унции всяка. При сегашното състояние на пазара, това означаваше \$ 27 756. А той предположи, че това може би е само една четвърт от това, което може да получи от монетите, ако ги продаде като монети.

— Господин Нордоф, бихте ли могли да дойдете тук? Сега? Тази вечер?

— Не — каза Нордоф. — Не смятам, че искам да го направя, господин Хагстръм. Мисля, че това трябва да си остане между вас с Джон.

— Но...

— Запомнете какво Ви казах. Внимавайте, за Бога. — Чу се изщракване и Нордоф изчезна.

Той пак се намери навън, в кабинета си, след половин час, вперил поглед в компютъра. Той докосна копчето за включване, но не посмя да го натисне. Вторият път, когато Нордоф го каза, Ричард бе чул. *За Бога, внимавайте!* Да. Трябваше да внимава. Машина, която можеше да прави такива неща...

Как би могла машина да прави такива неща?

Той нямаше представа... но по някакъв начин, от това нещата ставаха по-лесни за възприемане. Той беше учител по английски и понякога писател, не техник и имаше дълъг списък от неща, които той не можеше да разбере как функционират: фонографа, бензиновия двигател, телефона, телевизора, казанчето в тоалетната. В целия си живот все се бе опитвал да разбере някои операции, а не принципи. Тук имаше ли някаква разлика, освен в степента на разбиране?

Той включи машината. Както и преди на монитора се изписа: ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН, ЧИЧО РИЧАРД! ДЖОН. Той натисна копчето EXECUTE и посланието от племенника му изчезна.

ТАЗИ МАШИНА НЯМА ДА РАБОТИ ОЩЕ ДЪЛГО, помисли си той изведенъж. Беше сигурен, че Джон е работел още върху него, когато е умрял, убеден, че има още време до рождения ден, на чичо Ричард, още три седмици в крайна сметка...

Но времето на Джон бе изтекло, така че този изумителен компютър, който можеше да създава неща или да изтрива неща от реалния свят, миришеше на нажежен трансформатор и започваше да пуши само след няколко минути. Джон не бе имал време да го усъвършенства. Той е бил...

Уверен, че има още време?

Но това не беше вярно. Това въобще не беше вярно. Ричард го знаеше. Неподвижното, напрегнато лице на Джон, трезвите му очи зад дебелите стъкла... в тях нямаше сигурност, нямаше вяра в утешенията на времето. Каква беше онази дума, която му бе минала през ум през деня? Обречен. Тази дума не само пасваше на Джон, това бе най-

точната дума. Това чувство на обреченост винаги тегнеше над момчето така осезаемо, че имаше периоди, когато Ричард бе искал да го прегърне и да му каже да се отпусне малко, че понякога нещата имат и щастлив край и добрите не винаги умират млади.

Тогава си спомни как Роджър бе захвърли Магическата Осмица на плочите, захвърли я с всичка сила, той чу как пластмасата се натроши и видя как магическата течност — в крайна сметка това се оказа просто вода — изтича по плочите. Тази картина се сля с картината на микробуса на Роджър, с надпис ДОСТАВКИ НА ЕДРО ХАГСТРЪМ от едната страна, как полита от ръба на някаква прашна пропаст и се удря смъртоносно, без да вдига кой знае какъв шум. Той видя пред очите си — въпреки че не искаше — лицето на жената на брат си да изчезва в кръв и кости. Той видя как Джон изгаря в сблъсъка, как пищи и се овъглиява.

Без упование, без истинска надежда. Той винаги бе изльчвал чувството, че времето изтича. И в крайна сметка се бе оказал прав.

— Какво означава това? — измърмори Ричард, гледайки към празния екран.

Как ли би отговорила магическата осморка в такъв случай? ЗАДАЙТЕ ВЪПРОСА ПО-КЪСНО? НЕЯСЕН ЗАВЪРШЕК? Или може би НАИСТИНА ЛИ Е ТАКА?

Зукът на компютъра бе започнал да става все по-силен, този път по-бързо, отколкото следобеда. Той вече можеше да подуши как се нажежава влаковото трансформаторче, което Джон бе инсталирал зад екрана.

Машина на омагьосаните мечти.

Компютър на боговете.

Това ли беше то? Това ли беше възнамерявал Джон да даде на чичо си като подарък за рождения ден? Еквивалента на магическата лампа или на вълшебната кутийка в космическия век?

Той чу как се бълска задната врата на къщата и после гласовете на Сет и на неговия състав. Гласовете бяха твърде високи, твърде груби. Или бяха пили или бяха пушили трева.

— Къде е твоят дъртак, Сет? — чу той един от гласовете.

— Предполагам, че лапа му хите в кабинета си, както обикновено — каза Сет. — Мисля, че той... — Надигна се вятър и заглуши останалото, но не заглуши злобния им, дивашки смях.

Ричард седеше и ги слушаше с глава, наклонена на една страна, после изведенъж написа:

МОЯТ СИН Е СЕТ РОБЪРТ ХАГСТРЪМ.

След това пръстът му закръжи над копчето „DELETE“.

Какво правиш? изкрешя съзнанието му. Ти сериозно ли? Да не искаш да убиеш собствения си син?

— Сигурно прави нещо там вътре — каза един от другите.

— Той е абсолютен тъпанар — отвърна Сет. — Някой път питайте майка ми по въпроса. Тя ще ви каже. Той...

Аз няма да го убия. Само ще го... ще го изтряя с DELETE.

Пръстът му натисна копчето.

— ... нищо не прави освен да...

Думите МОЯТ СИН Е СЕТ РОБЪРТ ХАГСТРЪМ изчезнаха от экрана.

Навън думите на Сет също изчезнаха.

Сега навън нямаше никакви други звуци, освен ноемврийският вятър, който духаше зловещи реклами на зимата.

Ричард изключи компютъра и излезе навън. Алеята бе пуста. Водещият китарист на групата, Норм Някойси, караше един чудовищен и никак зловещ джип, в който групата караше инструментите си, когато отиваха да свирят в редките случаи, когато ги канеха на тържества. Сега той не беше паркиран в алеята. Сигурно се намираше някъде по света, движеше се по някоя магистрала или бе паркиран на паркинга край някое мазно заведение за хамбургери и Норм също бе някъде по света, както и Дейви, басиста, чиито очи бяха заплашително празни и носеше секретна игла, закачена на едното си ухо, както и барабаниста, който нямаше предни зъби. Те бяха някъде по света, някъде, но не тук, защото Сет не беше тук. Сет никога не бе се появявал тук.

Сет бе изтрит с DELETE.

— Нямам вече син — измърмори Ричард. Колко ли пъти бе чел тази мелодраматична фраза в слабите романи? Сто пъти? Двеста? Никога не му бе звучала истински. Но в този случай беше истина. Сега беше истина. О, да.

Вятърът връхлетя със сила и той изведенъж усети остьр спазъм в стомаха, който го накара да се превие на две. Едва си поемаше дъх.

Когато спазъмът премина, той влезе в къщата.

Първото нещо, което забеляза, бе, че прокъсаните кецове на Сет — той имаше четири чифта и отказваше да ги изхвърли — бяха изчезнали от антрето. Той отиде до парапета на стълбата и прокара ръка по част от него. На десет годишна възраст (достатъчно голям, за да разбира какво прави, но Лина не бе позволила на Ричард да го докосне, въпреки това), Сет бе изрязал инициалите си дълбоко в дървото на парапета, дърво, над което Ричард се бе трудил почти цяло едно лято. Бе го шкуркал, заглаждал и лакирал, но следата от тези инициали бе останала завинаги.

Сега те бяха изчезнали.

На горния етаж. Стаята на Сет. Бе подредена и чиста, като стая, в която никой не живее, суха и безлична. Съвсем спокойно на дръжката й можеше да има надпис „Стая за гости“.

На долния етаж. Тук Ричард се забави най-много. Навитите жици бяха изчезнали. Бяха изчезнали и усилвателите и микрофоните, разхвърляните части от магнитофон, които Сет все щеше да „оправи“ също бяха изчезнали (той нямаше сръчните ръце на Джон, нито пък неговата концентрация). Вместо това стаята носеше дълбокия (и не особено приятен) печат от присъствието на Лина — тежки, претрупани мебели и сладникави, плющени ковьори (единият изобразяваше Тайната вечеря и на него Христос приличаше на Уейн Нютън, а другият показваше елен на фона на залез в Аляска), един крещящ килим, ярък като артериална кръв. Нямаше ни най-малък намек, че момче на име Сет Хагстръм някога е живяло в тази стая. Тази стая или пък някоя друга стая в къщата.

Ричард продължаваше да стои до стълбата и да се оглежда, когато чу, че на алеята спря кола.

Лина, помисли си той, и усети как у него се надига почти лудо чувство на вина. Това е Лина, върната се е от бингото и какво ли ще каже като види, че Сет е изчезнал? Какво... какво...

Убиец? чу я той да вика. *Ти си убил моето момче!*

Но той не беше го убил.

— Аз го ИЗТРИХ — измърмори той и се качи горе, за да я посрещне в кухнята.

Лина бе по-дебела.

Той бе изпратил на бинго една жена, тежаща около осемдесет килограма. Жената, която се върна вкъщи тежеше поне сто и четиридесет килограма, може би дори повече, тя трябваше да се обърне леко встрани, за да мине през задната врата. Слонски хълбоци и бедра се тресяха напред-назад под полиестерните панталони с цвят на презрели зелени маслини. Кожата ѝ, която бе просто жълтеникова преди три часа, сега беше бледа и болава. Въпреки че не беше лекар, Ричард си помисли, че може ясно да различи по кожата ѝ признаките на сериозно повреден черен дроб или начален стадий на проблеми със сърцето. Очите ѝ, под натежалите клепачи, го изглеждаха с твърдо, нетрепващо презрение.

Тя носеше в отпуснатата си ръка замръзналия труп на огромна пуйка. Тя се въртеше и мяташе в целофанената си опаковка като тялото на странен самоубиец.

— Какво си зяпнал такъв, Ричард? — попита тя.

Тебе, Лина. Тебе съм зяпнал. Защото така изглеждаш ти в един свят, в който нямаме деца. Така изглеждаш ти в един свят, в който няма обект на твоята любов — колкото и отровна да е тя. Ето как изглежда Лина в един свят, в който всичко само влиза и нищо не излиза. Тебе, Лина. Тебе зяпам. Тебе.

— Тази птица, Лина — успя да каже той най-накрая. — Дявол до го вземе, това е една от най-големите пуйки, които някога съм виждал.

— Е, недей да стоиш и да зяпаш, идиот такъв! Ела да ми помогнеш!

Той взе пуйката и я сложи на плота, усещайки как тя изльчва вълни мрачен хлад. Звукът беше като от дърво.

— Не там! — извика тя ядосано и махна с ръка към килера. — Тук няма да се побере. Постави я във фризера.

— Извинявай — измърмори той. Досега не бяха имали фризер. Поне не в оня свят, в който съществуваше Сет.

Той занесе пуйката в килера, където един дълъг фризер „Амана“ стоеше под белите флуоресцентни лампи, като студен бял ковчег. Той го сложи при криогенно запазените трупове на други зверове и птици. Лина бе извадила опаковката с бисквити с фъстъчено масло и ги ядеше методично, една след друга.

— Това бинго бе за Деня на Благодарността — каза тя. — Проведохме го тази седмица, защото следващата седмица отец Филипс

ще постъпва в болница да си оперира жълчката. Аз спечелих голямата награда. — Тя се усмихна. Смес от шоколад и фъстъчено масло капна и протече по брадата ѝ.

— Лина — каза той, — съжаляваш ли, че нямаме деца?

Тя го погледна така, сякаш той е напълно превъртял.

— За бога, за какво ми е никаква маймуна? — попита тя. Тя прибра опаковката, намалена наполовина, обратно в шкафа.

— Ще си лягам. Идваш ли или ще се връщаш там отвън при твоята пишеща машина?

— Мисля да се върна още малко при машината — каза той. Гласът му бе удивително уверен. — Няма да се бавя.

— Работи ли онази машинария?

— Каква... — Тогава той разбра и усети нов прилив на вина. Тя знаеше за компютъра, разбира се, че знаеше. ИЗТРИВАНЕТО на Сет не бе повлияло на семейството на Роджър и всичко свързано с това семейство. — О, не, не. Въобще не работи.

Тя кимна доволно.

— Този твой племенник. Все витае в облаците. Също като тебе, Ричард. Ако не беше такава мушичка, щях да започна да си мисля, че си правил това-онова преди петнадесет години. — Тя се изсмя грубо и удивително високо — смях на застаряваща, цинична сводница — и той за малко щеше да скочи върху нея. Тогава усети, че на неговите собствени устни се появява усмивка — тъничка усмивка, бяла и студена като фризера „Амана“, който бе заменил Сет в това ново развитие на нещата.

— Няма да се бавя — каза той. — Просто искам да нахвърля някои неща.

— Защо не напишеш някой разказ, за който да получиш Нобелова награда или нещо такова? — каза тя с безразличие. Дъските в антрето заскърцаха и застенаха, когато тя заклати огромното си туловище към стълбите. — Още дължим на оптиката за моите очила за четене и сме изостанали една вноска за телевизора. Защо, по дяволите, не спечелиш малко пари?

— Е — каза Ричард. — Не зная, Лина. Но тази вечер имам няколко добри идеи. Наистина.

Тя се обърна и го погледна, явно се готвеше да каже нещо саркастично — нещо от рода на това, че нито една от неговите идеи не

бе направила живота им по-лесен, но въпреки това тя бе останала с него — но нищо не каза. Може би в усмивката му имаше нещо, което я отказа. Тя се качи на горния етаж. Ричард остана долу, заслушан в гърмящите ѝ стъпки. На челото си усещаше пот. И му се гадеше, и се чувстваше въодушевен.

Обърна се и се върна в кабинета си.

Този път, когато включи компютъра, той не започна да бучи или да реве както досега, започна да вие неравномерно. Миристи на влаковото трансформаторче се усети почти веднага. Още щом натисна копчето EXECUTE, изтривайки посланието: ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН, ЧИЧО РИЧАРД, всичко започна да пуши.

Нямам много време, помисли си той. Не... това не е истина. Нямам никакво време. Джон го знаеше, сега и аз го зная.

Нямаше кой знае какъв избор: или да върне Сет като натисне копчето INSERT (той беше сигурен, че може да го направи, щеше да е толкова лесно, колкото беше лесно да създаде испанските дублони) или да довърши работата.

Миризмата ставаше все по-силна, по-настойчива. Само след няколко секунди, той бе сигурен, че няма да е след по-дълго време, на екрана щеше да светне надпис OVERLOAD, за да покаже, че компютърът е претоварен.

Той напечата:

СЪПРУГА МИ Е АДЕЛИНА МЕЙБЪЛ УОРЪН ХАГСТРЪМ.

Натисна копчето DELETE.

Напечата:

АЗ ЖИВЕЯ САМ.

Сега думата започна да премигва в горния десен ъгъл на екрана: OVERLOAD OVERLOAD OVERLOAD

Моля те. Моля те, нека да свърша. Моля те, моля те, моля те...

Сега димът, който се издигаше от монитора бе по-гъст и по-сив. Той погледна към пищящия компютър и видя, че и от неговите отвори излиза пушек... и някъде вътре се виждаше червена огнена искра.

Магическа осмице, кажи ми какво ме чака — щастие, богатство или мъдрост? Или може би ще живея сам ѝ ще се самоубия от скръб? Има ли достатъчно време?

СЕГА НЕ МОГА ДА ТИ КАЖА. ОПИТАЙ ПО-КЪСНО.

Само дето нямаше по-късно. Той натисна копчето INSERT, еcranът потъмня и на него остана само съобщението OVERLOAD, което лудо мигаше.

Той написа:

С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ЖЕНА МИ БЕЛИНДА И СИНА МИ ДЖОНАТАН.

Моля те, моля те.

Той натисна копчето EXECUTE.

Еcranът остана съвсем празен. Стори му се, че остана празен цяла вечност. На него просвяткаше само съобщението OVERLOAD. То просвяткаше с такава скорост, че изглеждаше, че свети постоянно. Нещо вътре в компютъра щракна и зацвърча. Ричард изстена.

Тогава на екрана се появиха зелени букви, които мистично се носеха на черния фон:

АЗ ЖИВЕЯ САМ С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ЖЕНА МИ БЕЛИНДА И СИНА МИ ДЖОНАТАН.

Натисна копчето EXECUTE два пъти.

Сега, помисли си той. Сега ще напиша: ВСИЧКИ ЧАРКОВЕ НА ТОЗИ КОМПЮТЪР БЯХА НАПЪЛНО СКАПАНИ, ПРЕДИ ГОСПОДИН НОРДОФ ДА МИ ГО ДОНЕСЕ. Или пък ще напиша: ИМАМ ИДЕИ ПОНЕ ЗА ДВАДЕСЕТ БЕСТСЕЛЬРА. Или пък ще напиша: АЗ И МОЕТО СЕМЕЙСТВО ЩЕ ЖИВЕЕМ ДЪЛГО И ЩАСТЛИВО. Или ще напиша...

Но нищо не написа. Пръстите му глупаво кръжаха над клавишите, докато той чувстваше — буквально чувстваше — как всички връзки в мозъка му се натоварват, сблъскват и преплитат като коли в най-тежкото задръстване в историята на Манхатън.

Изведнъж еcranът се запълни от думата:

OVERLOADOVERLOADOVERLOADOVERLOADOVERLOAD
OVERLOADOVERLOADOVERLOADOVERLOADOVERLOADOVER
LOAD OVERLOADOVERLOAD

Последва още едно изщракване, после експлозия в компютъра. От кутията бълвнаха пламъци, после стихнаха. Ричард се облегна назад в стола си и закри лицето си с ръце, в случай, че еcranът избухне. Не избухна. Само угасна.

Той продължи да седи и да гледа тъмния еcran.

НЕ МОГА ДА КАЖА СЪС СИГУРНОСТ. ПОПИТАЙ ПО-КЪСНО.

— Татко?

Той се обърна на стола си, сърцето му биеше така силно, че сякаш щеше да изскочи.

Джон беше там, Джон Хагстръм и лицето му си беше същото, но някак променено — промяната бе едва доловима, но все пак се усещаше. *Може би, помисли си Ричард, това бе разликата между бащинството на двама братя.* Или може би, защото от погледа му беше изчезнало онова бдително, напрегнато изражение, леко увеличено от стъклата на очилата му (сега с тънки метални рамки, а не с грозните промишлени рогови рамки, които Роджър му бе купувал винаги, защото бяха с петнадесет долара по-евтини).

Може би дори беше нещо по-просто: оня обречен поглед бе изчезнал от очите на момчето.

— Джон? — каза той пресипнало, чудейки се дали всъщност бе искал нещо повече от това. Беше ли наистина?

Колкото и да изглеждаше смешно, май наистина беше искал. Май хората винаги искаха нещо повече.

— Ти ли си, Джон?

— Че кой друг? — той кимна към компютъра. — Да не ти стана нещо, когато машинката сдаде багажа?

Ричард се усмихна:

— Не. Нищо ми няма.

Джон кимна.

— Жалко, че не поработи. И аз не знам какво ме прихвана да използвам всички тези скапани части. — Той поклати глава. — Честна дума, не знам. Сякаш е трябвало така да бъде. Детински работи.

— Е — каза Ричард, отиде при сина си и го прегърна през раменете. — Може би следващият път ще се справиш по-добре.

— Може би. Или пък може да опитам нещо друго.

— И така може.

— Мама каза, че ти е приготвила какао, ако искаш.

— Искам — каза Ричард и двамата тръгнаха към къщата, в която никога не бе влизала замразена пуйка, спечелена на бинго. — Една чаша какао ще ми дойде много добре точно сега.

— Утре ще изтръгна всичко, което може да се изтръгне от това нещо и после ще го изхвърля — каза Джон.

Ричард кимна.

— Изхвърли го от живота ни — каза той и после двамата тръгнаха към къщата и аромата на какао, смеейки се заедно.

ПЛАЖЕН СВЯТ

Федералният космически кораб ASN/29 падна от небето и се разби. След малко от сцепения му череп се измъкнаха двама мъже, сякаш от него изтече мозък. Те изминаха известно разстояние, после се спряха с шлемове под мишница и се огледаха къде са се приземили.

Това бе един плаж, който не се нуждаеше от океан — той бе океан сам по себе си, извяно море от пясък, черно-бяла снимка на море, завинаги замръзнато във вдълбнатини и гребени и пак вдълбнатини и гребени.

Дюни.

Плитки, стръмни, гладки, нагънати. Островърхи дюни, сплеснати дюни, назъбени дюни, които приличаха на дюни върху дюни — домино от дюни.

Дюни. И никакъв океан.

Долините, които представляваха вдълбнатините между тези дюни, се виеха като змии в черни лабиринти, по които се пускат плъхове. Ако човек се взираше дълго в черните извивки, можеше да му се стори, че те изписват думи — черни думи, които кръжат над белите дюни.

— Да му го... — каза Шапиро.

— Двоен — каза Ранд.

Шапиро се приготви да плюе, но после размисли. Гледайки безкрайните пясъци, той се отказа. Може би не беше време да губи влага. Полузаровен в пясъците, ASN/29 вече не приличаше на умираща птица, приличаше на кратуна, която се е сцепила и от нея се е показала изгнилата вътрешност. Беше избухнал пожар. Всички резервоари с гориво от едната страна бяха експлодирали.

— Жалко за Граймс — каза Шапиро.

— Да — очите на Ранд продължаваха да се плъзгат по пясъчното море, чак до ограничителната черта на хоризонта, после назад.

Наистина беше жалко за Граймс. Сега от Граймс бяха останали само големи парчета и малки парчета из склада в кърмовата част на

кораба. Шапиро бе погледнал вътре и си бе помислил: *Изглежда така, сякаш господ е решил да изяде Граймс, после разбрал, че не е вкусен и го повърнал.* Това се бе оказало прекалено за стомаха на самия Шапиро. Това, както и разпръснатите зъби на Граймс из склада. Сега Шапиро очакваше Ранд да каже нещо интелигентно, но Ранд мълчеше. Очите на Ранд следваха очертанията на дюните и не се откъсваха от пружиноподобните извивки на вдълбнатините между тях.

— Хей! — каза Шапиро на края. — Какво ще правим? Граймс е мъртъв. Ти командаваш. Какво ще правим?

— Да правим? — Очите на Ранд се движеха напред-назад, над смълчаните дюни. Един сух, постоянен вятър шумолеше по гумираната яка на предпазния му костюм. — Ако нямаш волейболна топка, просто не знам.

— Какви ги говориш?

— Нали това се прави на плажа? — попита Ранд. — Нали се играе волейбол?

Шапиро се беше плашил много пъти в космоса. Почти се беше паникьосал, когато избухна пожарът. Сега, поглеждайки Ранд, усети тръпка на ужас, която бе твърде всеобхватна, за да я възприеме човек.

— Голям е — каза Ранд умислено и за миг Шапиро си помисли, че Ранд говори за неговия собствен страх. — Дяволски голям плаж. Тъй като го гледам ми изглежда безкраен. Човек може да върви стотици километри със сърф под мишница и пак да бъде горе-долу там, откъдето е тръгнал и зад него да има само пет-шест следи от стъпки. И ако останеш неподвижен на едно и също място пет минути и тези пет-шест стъпки също ще изчезнат.

— Направи ли топографска снимка, преди да се приземим? — той реши, че Ранд е в шок. Ранд беше в шок, но не беше луд. Той можеше да даде на Ранд едно хапче, ако трябва. А ако продължаваше да не е на себе си, можеше да му направи и инжекция. — Успя ли да видиш...

Ранд му хвърли къс поглед.

— Какво?

Зелените места. Това смяташе да каже. Звучеше като цитат от Псалмите, и той просто не можа да го произнесе. Дъхът му отекна като камбана в устата му.

— Какво? — пак попита Ранд.

— Топографска снимка! Топографска снимка! — изкрещя Шапиро. — Да си чувал някога за топографска снимка, бе тъпак? Какво представлява това място? Къде е океанът на този скапан плаж? Къде са езерата? Къде е най-близкият зелен пояс? В каква посока? Къде свършва плажът?

— Да свършва? О, той въобще не свършва. Няма зелени пояси, няма ледени шапки. Няма океани. Това е плаж, който си търси океана, приятел. Дюни, и дюни, и дюни, които никога не свършват.

— Ами какво ще правим за вода?

— Нищо не можем да направим.

— Но корабът е така повреден, че не може... да се поправи!

— Без майтап, Шерлок.

Шапиро мълкна. Сега можеше или да замълчи или да изпадне в истерия. Той имаше едно чувство, беше почти сигурен, че ако изпадне в истерия, Ранд просто ще продължи да гледа дюните, докато Шапиро се оправи или не се оправи.

Как се нарича плаж, който няма край? Ами да, нарича се пустиня! Най-голямата, най-гадната пустиня във вселената, нали така?

В главата си чу отговора на Ранд:

— Без майтап, Шерлок.

Шапиро остана известно време до Ранд, очакваше, че той ще се разбуди, че ще направи нещо. След малко търпението му свърши. Тръгна с плъзгане и препъване да слиза от дюната, на която се бяха качили, за да се огледат. Усещаше как пясъкът се всмуква край ботушите му. *Искам да те всмуча, Бил*, той си въобрази, че пясъкът казва това. В съзнанието му това бе сух, празен глас на жена, остаряла, но все още силна. *Искам да те всмуча хубавичко тук долу и да те... прегърна*.

Това го накара да си припомни как се редуваха да се заравят един друг до шията в пясъка, когато бяха деца. Тогава се забавляваха. Сега това го плашеше. Така че той изключи този глас от съзнанието си. Не беше време за спомени, Боже, съвсем не беше време за това. И той тръгна по пясъка с малки, отсечени крачки, като ритници. Подсъзнателно се опитваше да развали перфектната симетрия на склона и на повърхността.

— Къде отиваш? — За първи път в гласа на Ранд имаше нотка на загриженост.

— Маякът — каза Шапиро. — Ще отида да го включам. Движехме се по един от картографираните коридори. Ще приемат сигнала ни по вектора. Всичко е въпрос на време. Знам, че шансът ни е съвсем лайнян, но може пък някой да дойде преди...

— Маякът е разбит — каза Ранд. — Строши се, когато се приземявахме.

— Може би ще може да се оправи — извика Шапиро през рамо. Като се наведе и се вмъкна през люка, той се почувства по-добре, въпреки миризмите — изгорели кабели и горчивия полъх на фреон. Той си каза, че се чувства по-добре, защото се бе сетил за маяка. Колкото и да беше нищожна надеждата, която даваше маякът, все пак беше надежда. Но не точно мисълта за маяка повдигна духа му, щом Ранд казваше, че е счупен, значи най-вероятно беше счупен. Просто повече не виждаше дюните — не виждаше този огромен, безкраен плаж.

От това се чувстваше по-добре.

Когато пак се качи на първата дюна, с мъка, със задъхване, с пулсиращи от сухата жега слепоочия, Ранд продължаваше да е там, да се взира, да се взира, да се взира. Беше минал час. Сънцето бе точно над главите им. Лицето на Ранд бе мокро от пот. Бисерни капчици се бяха спрели на веждите му. По бузите му се стичаха капки като сълзи. Още капки се стичаха по врата му и се скриваха под скафандъра, като капки безцветно масло, които се стичат във вътрешността на един доста добър андроид.

Нарекох го тъпак, помисли си Шапиро и леко потръпна. Боже, ами той точно на това прилича. Не на андроид, а на тъпак.

Пък и в крайна сметка Ранд бе сбъркал.

— Ранд?

Никакъв отговор.

— Маякът не беше счупен. — В очите на Ранд просветна искрица. После те пак угаснаха, вперени в планините пясък.

Отначало Шапиро си бе помислил, че са замръзнали, но те вероятно се движеха. Вятърът бе постоянен. Сигурно се движеха. С десетилетията, с вековете, те сигурно... плаваха.

Нали така се казваше за дюните на плажа? Плаващи пясъци? Това си го спомняше още от детството. От училище. Или от някъде

другаде, какво ли значение имаше?

Сега той видя как една малко струйка пясък се спушта по една от дюните. Сякаш, че бе чула
(чула какво си мисля).

По тила му отново протече пот. Е, добре, започваха да го прихващат. Всеки би се чувствал така на негово място. Бяха натясно. Много натясно. А Ранд изглежда не знаеше това... или не му пукаше.

— В него имаше пясък и звуковото устройство беше пукнато, но сигурно в кутията с резервните части на Граймс имаше поне шейсет такива.

Дали въобще ме чува?

— Не зная как е проникнал пясъкът вътре — беше си точно на мястото — в склада зад койките, три затворени люка между него и дюните, обаче...

— О, пясъкът прониква. Във всичко прониква. Помниш ли като си ходил на плажа като дете, Бил? Като се върнеш върхи, майка ти ти крещи, че има пясък навсякъде? Пясък на дивана, пясък на кухненската маса, пясък в леглото ти? Пясъкът от плажа е направо... — Той махна неясно с ръка и на лицето му отново се появи отнесената му усмивка — ... всепроникващ.

— ... обаче не беше го повредил въобще — продължи Шапиро.
— Резервното електрозахранване работи и аз го включих в него. За малко си сложих слушалките и поисках еквивалента на петдесет парсека. Чува се като електрически трион. Много по-добре е, отколкото можехме да се надяваме.

— Никой няма да дойде. Няма да дойдат и Бийч Бойс. Бийч Бойс са мъртви от осем хиляди години. Добре дошъл в Сърф сити, Бил. Сърф сити без сърф.

Шапиро се взираше в дюните. Чудеше се отколко ли време пясъкът е тук. Трилион години? Квинтилион? Дали някога тук е имало живот? Може би дори разум? Реки? Зелени места? Океани, които да са го правили истински плаж, а не просто пустиня?

Шапиро стоеше до Ранд и мислеше за това. Вятърът рошеше косата му. Изведнъж той усети, че е сигурен, че всички тези неща са съществували, и прекрасно можеше да си представи как са завършили.

Бавното отдръпване на градовете, когато водните им артерии и вододайните им зони са били отначало леко напръскани, после само

напрашени, после засипани и задушени от настъпващия пясък.

Можеше да си представи блъскавите кафяви алувиални ветрила на калта, отначало лъскави като тюленова кожа, но постепенно губещи блъсъка си, разпростирайки се все по-навътре и по-навътре от устията на реките, докато най-накрая са се срещнали. Представяше си как лъскавата кал се е превръщала в обрасло с тръстики блато, после сивака напукана глина, накрая бял движещ се пясък.

Представяше си как планините са се скъсявали като подострени моливи, как снеговете им се стапляли от топлия въздух, който се издигал към тях. Представяше си няколко последни зъбера, сочещи към небето като пръсти на хора, заровени живи, представяше си как ги покриват идиотските дюни и как моментално всички са забравени.

Как ги бе нарекъл Ранд?

Всепроникващи.

Ако си имал видение, Били-бой, то е било истински ужасно.

Но, не, не беше. Не беше ужасно, беше спокойно. Спокойно като дрямка в неделя следобед. Какво по-спокойно от плажа?

Той се отърси от тези мисли. Това му помогна да погледне назад към кораба.

— Няма да има никаква кавалерия — каза Ранд. — Скоро ще ни засипе пясъкът и ние ще се слеем с него и той ще се слее с нас. Сърф сити без сърф — можеш ли да се качиш на тази вълна, Бил?

А Шапиро се плашише, защото можеше да се качи. Човек не можеше да гледа всички тези дюни, без да се поддаде.

— Проклет, прост тъпанар — каза той. Върна се в кораба.

И се скри от плажа.

Най-накрая дойде залезът. По това време, когато човек е на плажа, обикновено прибира волейболната топка, облича фланелка и изважда виното или бирата. Още не е време за цуни-гуни, но наближава. Време е човек да започне да се подготвя за цуни-гуни.

Виното и бирата не бяха част от запасите на ASN/29.

Шапиро прекара следобеда, зает с бутилирането на цялата вода на борда на кораба. Използва портативна прахосмукачка, с която обра всичко, което беше изтекло от разкъсаната водоснабдителна система и бе направило локви на пода. Успя да събере и малкото количество, което бе останало на дъното на резервоара в хидравличната система.

Не подмина дори малкия цилиндър, който бе в центъра на системата за пречистване на въздуха, която циркулираше въздух в складовете.

Накрая отиде в кабината на Граймс.

Граймс държеше златни рибки в сферичен аквариум, специално конструиран за условия на безтегловност. Аквариумът бе направен от нечуплива прозрачна полимерна пластмаса и бе преживял безпроблемно катастрофата. Златните рибки, както и собственикът, не се бяха оказали нечупливи. Те се носеха на повърхността на кълбото, което се бе спряло под койката на Граймс, заедно с мръсно бельо и няколко порно холографски кубчета.

Той вдигна аквариума и за няколко секунди се вгледа в него.

— Бедният Йорик! Познавах го добре — каза той изведнъж и се засмя пронизително, подлудяващо. После взе кепчето, което Граймс държеше в шкафа си и го потопи в аквариума. Извади рибките и после се зачуди какво да прави с тях. След миг отиде до леглото на Граймс и вдигна възглавницата.

Под нея имаше пясък.

Без да обръща внимание, той постави рибките под нея, после бавно преля водата в гърнето, което използваше за контейнер. Водата трябваше да се пречисти, но дори да не работеха пречиствателите, той бе сигурен, че след два дни и окото му нямаше да мигне, ако трябваше да пие аквариумна вода, в която плуват няколко люспи и малко изпражнения от златни рибки.

Той пречисти водата, подели я и отнесе частта на Ранд на дюната. Ранд продължаваше да е на мястото си, сякаш никога не бе се помръдал.

— Ранд. Донесох ти твоя дял от водата. — Той отвори ципа на джоба в предната част на скафандръра на Ранд и пъхна пластмасовата манерка в него. Тъкмо щеше да затвори ципа, когато Ранд бутна ръката му. Извади манерката. От едната ѝ страна имаше надпис ЗАПАСИ ЗА КОРАБ КЛАС-ASN № 23196755 МАНЕРКА СТЕРИЛНА, АКО ПЕЧАТЬТ Е НЕПОКЪТНАТ. Сега, естествено, печатът бе счупен, Шапиро трябваше да я напълни.

— Аз пречистих...

Ранд отвори пръсти. Манерката падна в пясъка с мек звук.

— Не я искам.

— Недей... Ранд, какво ти става? За бога, няма ли да престанеш?

Ранд не отговори.

Шапиро се наведе и вдигна манерка № 23196755. Той избрърса песъчинките, които бяха полепнали по нея, сякаш бяха огромни подути микроби.

— Какво ти става? — повтори Шапиро. — От шока ли е? От това ли мислиш, че е? Защото аз мога да ти дам хапче, или да ти направя инжекция. Обаче това се предава и на мен, наистина трябва да ти призная. Това дето стоиш на едно място и гледаш четиридесет километра напред в нищото! Това е пясък! Просто пясък!

— Това е плаж — каза Ранд унесено. — Искаш ли да си направим замък от пясък?

— Добре тогава — каза Шапиро. — Отивам да взема спринцовка и ампула Йелоуджек. Щом искаш да се държиш като тъпанар, и аз ще се отнасям с тебе като с тъпанар.

— Ако смяташ да ме инжектираш с нещо, по-добре тихичко се промъкни зад мен — каза Ранд тихо. — В противен случай ще ти счупя ръката.

И той наистина можеше да го направи. Шапиро, астрогатора, тежеше седемдесет килограма и бе висок един и шестдесет и осем. Физическата борба не бе неговата специалност. Той изръмжа някаква ругатня и се обърна, с гръб към кораба, държейки манерката на Ранд.

— Мисля, че е жива — каза Ранд. — Всъщност съм съвсем сигурен.

Шапиро пак погледна към него, после отново към дюните. Залезът бе хвърлил златен филигран над гладките им чела, филигран, който нежно потъмняваше и се превръщаше в най-черния абнос във вдълбините, а върху следващата дюна абносът бавно преминаваше в златно. Златно към черно. Черно към златно. Златно към черно и черно към златно и златно...

Шапиро бързо запримигва и потри очите си с ръка.

— Вече няколко пъти усещам как тази дюна се раздвижва под мен — каза Ранд на Шапиро. — Движи се много внимателно. Сякаш предузеща прилива. Усещам мириза му във въздуха, мириз на сол.

— Ти си луд — каза Шапиро. Беше толкова ужасен, че му се стори, че мозъкът му е станал стъклен.

Ранд не отговори. Очите на Ранд оглеждаха дюните, които преминаваха от златно към черно от златно към черно в светлината на

залеза.

Шапиро се върна в кораба.

Ранд прекара на дюната цялата нощ, и целия следващ ден.

Шапиро погледна навън и го видя. Ранд бе свалил скафандръра си и пясъкът почти го бе засипал. Само единият ръкав стърчеше забравен, умоляващ. Пясъкът над него и под него напомняше на Шапиро на устни, които беззъбо и лакомо смучеха крехка хапка. Шапиро усети шантавото желание да разпори дюната и да спаси скафандръра на Ранд.

Не го направи.

Той седеше в кабината и чакаше спасителна команда. Миризмата на фреон се беше разнесла. На нейно място се усещаше още по-неприятната миризма на разлагация се Граймс.

Спасителната команда не дойде нито този ден, нито тази нощ, нито на следващия ден.

По някакъв начин в кабината на Шапиро се появи пясък, въпреки че люкът бе винаги затворен и се виждаше, че е плътно прилепнал. Той всмука купчинките пясък с портативната прахосмукачка, така както бе всмукал локвичките вода.

През цялото време беше много жаден. Манерката му вече беше почти празна.

Стори му се, че е започнало да мирише на сол. На сън чуваше крясъците на гларусите.

Освен това чуваше пясъка.

Непрестанният вятър преместваше първата дюна все по-близо до кораба. Все още кабината му беше в ред — благодарение на портативната прахосмукачка — но пясъкът вече превземаше останалото. Мини-дюни се бяха промъкнали през разбитите ключалки и бяха превзели ASN/29. Пясъкът се отсяваше през мембраните и минаваше през всички отвори. Вече бе навял в един от разбитите резервоари.

Лицето на Шапиро бе станало изпito и грапаво от наболата брада. Около залез на третия ден, той се качи на дюната, за да види как е Ранд. Отначало мислеше да вземе спринцовка, но после се отказа. Това бе нещо много повече от шок, той вече бе сигурен в това. Ранд бе полудял. По-добре щеше да бъде, ако умре бързо. По всичко личеше, че точно така ще стане.

Шапиро беше изпит, Ранд бе направо съсухрен. Тялото му се бе превърнало в тънка пръчка. Краката му, преди стегнати и пищни, с железни мускули, сега бяха отпуснати и провиснали. Кожата висеше по тях като широки чорапи, които непрекъснато се свличат. Той бе облечен само по долни гащета, червени найлонови, които приличаха на бански костюм. По лицето му бе започнала да избива лека брада и да покрива хълтналите му бузи и брадата му. Брадата му имаше пясъчен цвят. Косата му която някога бе небрежно кафява, сега бе изсветляла до русо. Падаше над челото му. Само очите му, надничащи под бретона на сите яркосини, продължаваха да живеят пълноценно. Те изучаваха дюните

(дюните, дявол ги взел, ДЮНИТЕ)
безпощадно.

Сега Шапиро видя нещо лошо. Нещо наистина много лошо. Той видя, че лицето на Ранд се превръща в пясъчна дюна. Брадата и косата му задушаваха кожата му.

— Ти — каза Шапиро — ще умреш. Ако не дойдеш до кораба да пийнеш, ще умреш.

Ранд нищо не каза.

— Това ли искаш?

Нищо. Само празният шепот на вятъра, но нищо повече. Шапиро забеляза, че гънките на шията на Ранд се запълват с пясък.

— Единственото нещо, което искаам — каза Ранд със слаб, гробовен глас, — са моите записи на Бийч Бойс. Те са в моята кабина.

— Майната ти! — каза Шапиро бесен. — А знаеш ли аз за какво се надявам? Надявам се да дойде кораб, преди ти да умреш. Искам да видя как пишиш и риташ, когато те помъкнат от твоя проклет безценен плаж. Искам да видя какво ще стане тогава!

— Плажът и тебе ще те хване — каза Ранд. Гласът му дрънчеше на кухо, като вятърът в пукната кратунка — кратунка, забравена в полето след прибиране на миналата реколта в края на октомври. — Послушай, Бил. Чуй вълната.

Ранд наведе глава. Устата му, полуутворена, откри езика му. Той бе спаружен като суха гъба.

Шапиро чу нещо.

Чу дюните. Те пееха песни за неделни следобеди на плажа — кратка дрямка на плажа, без да сънуваш. Дълга дрямка. Безгрижно

спокойствие. Крясъците на чайките. Местещи се, безмозъчни частици. Плаващи пясьци. Чу ги... и почувства, че е обсебен. Обсебен от дюните.

— И ти го чу — каза Ранд.

Шапиро бръкна в носа си докато го разкървави. Тогава затвори очи. Мислите му бавно и тромаво се събраха. Сърцето му препускаше като лудо.

За малко да стана като Ранд. Боже!... за малко да ме хване!

Той пак отвори очи и видя, че Ранд се е превърнал в раковина на дългия пуст плаж, устремен напред към мистериите на едно не мъртво море, взрян в дюните, в дюните, в дюните.

Никога вече, изстена вътрешно Шапиро.

О, но само чуй тази вълна, прошепнаха дюните в отговор.

Напук на здравия разум, Шапиро се заслуша.

Тогава здравият му разум престана да съществува.

Шапиро си помисли: *Ако седна, ще чувам по-добре.*

Той седна в краката на Ранд, сложи пети върху бедрата си като индиец и се заслуша.

Чу гласовете на Бийч Бойс, а Бийч Бойс пееха за наслада, наслада, наслада. Чу ги да пеят за това, как момичето на плажа, ей сега ще се покаже. Чу...

... кухата въздишка на вятъра, не в ухoto си, а в тясното пространство между лявото му и дясното мозъчно полукълбо — чу тази въздишка някъде в мрака, над който се прехвърля само мостът на corpus callosum, който свързва съзнателното с безкрайността. Не усещаше нито глад, нито жажда, нито жега, нито страх. Само един глас ехтеше в пустотата.

И корабът дойде.

Той връхлетя от небесата, дюзите му очертаха дълга следа от дясно наляво. Тътенът стигна вълнистия релеф и няколко дюни се сринаха като разкъсана от куршум мозъчна тъкан. Тътенът разцепи главата на Били Шапиро и за миг той се почувства разделен на две, разцепен, разкъсан през средата...

Тогава скочи на крака.

— Кораб! — изкрештя той. — Мамка му късмет! Кораб! Кораб!
КОРАБ!

Беше търговски кораб, скапан и мръсен от петстотин — а може би пет хиляди годишна — служба във веригата. Той се понесе през въздуха, тромаво се обърна в изправено положение, и се плъзна надолу. Капитанът пусна реактивните двигатели и огънят на дюзите стопи пясъка и го превърна в черно стъкло. Шапиро с радост посрещна тези поражения.

Ранд се огледа като човек, събуден от дълбок сън.

— Кажи му да се маха, Били.

— Ти не разбираш — Шапиро обикаляше около него и размахващ юмруци във въздуха. — Ти ще се оправиш...

Той се спусна към мръсния търговски кораб с големи подскоци, като кенгуру, бягащо от пожар. Пясъкът го хваща за краката, но Шапиро успяваше да го изрита. *Мамка ти и пясък. Имам си гадже в Хансънвил. Пясъкът никога не си е имал гадже. На пясъка никога не му се е искала оная работа.*

Корпусът на кораба се разтвори. Показа се стълба, като език. По нея слезе човек, следван от трима проучващи андроиди и един тип с протези, който сигурно беше капитана. Във всеки случай носеше барета със знака на веригата.

Единият от андроидите размаха към него сондираща палка. Шапиро я отблъсна. Той падна на колене пред капитана и прегърна протезите, които бяха заместили краката му.

— Дюните... Ранд... без вода... жив... хипнотизиран... тъпанарски свят... аз... благодаря на Бога...

Една метална антена се уви около Шапиро и го плясна в стомаха. Под него сухият пясък зашепна сякаш се смееше.

— Всичко е наред — каза капитанът. — Бей ет шел: Ми! Ми! Гат!

Андроидът пусна Шапиро и се дръпна назад.

— Да бием целия този път заради един Федерален! — горчиво възклика капитанът.

Шапиро плачеше. Болеше го не само главата, но и черния дроб.

— Дъд! Гий-ят! Гат! Вода-за-него-за Бога!

Човекът, който беше начело, му хвърли нискогравитационна бутилка. Шапиро я отвори и жадно засмука. Плискаше кристална студена вода в устата си, по брадата си, в струи, от които костюмът му

потъмняваше, костюмът, който бе избелял до цвят на кости. Той се задави, повърна, после пак пи.

Дъд и капитанът внимателно го наблюдаваха.

Накрая Шапиро избърса устата си и се изправи. Хем му се гадеше, хем му беше добре.

— Ти ли си Шапиро? — попита капитанът. Шапиро кимна.

— Принадлежност към веригата?

— Никаква.

— Номер в ASN?

— 29.

— Екипаж?

— Трима. Един мъртъв. Другият — Ранд — там горе. — Той посочи, без да погледне.

Лицето на капитана не се промени. Но лицето на Дъд се промени.

— Хвана го плажът — каза Шапиро. Той видя въпросителните им погледи. — Може да е шок. Сякаш е хипнотизиран. Все говори за... Бийч Бойс... както и да е, няма да го разберете. Не иска да яде, не иска да пие. Много е зле.

— Дъд. Вземи един андро и го свали долу. — Той поклати глава.

— Федерален кораб, господи. Нищо не може да се спаси.

Дъд кимна. Малко по-късно той пълзеше по склона на дюната с един андро, който приличаше на двадесет годишен сърфист, можещ да си изкара и малко допълнителна печалба като компаньон на отегчени вдовици, но походката му го издаваше дори повече от сегментираните пипала, които се подаваха от мишниците му. Походката му, еднаква за всички андроиди, приличаше на походката на застаряващ английски иконом с хемороиди.

От капитанския пулт се разнесе звън.

— Тук съм.

— Обажда се Гомез, капитане. Тук имаме малко по-особена ситуация. Топографската снимка и повърхностната телеметрия показват много нестабилна повърхност. Лисва скална основа. Стъпили сме на обгорената от нас площадка и за момента това е може би най-твърдото място на цялата планета. Лошото е, че обгорената площадка също започва да поддава.

— Какво препоръчвате?

— Трябва да се махаме.

— Кога?

— Преди пет минути.

— Голям майтапчия си, Гомез.

Капитанът натисна едно копче и комуникаторът угасна. Шапиро въртеше очи.

— Вижте, не се занимавайте с Ранд. Той е свършен.

— И двамата ще ви взема обратно — каза капитанът. — Няма кой знае каква плячка от кораба, но Федерацията ще трябва да плати по нещо за вас двамата... не, че струвате кой знае колко, доколкото виждам. Оня е луд, а ти си пъзльо.

— Не, Вие не разбирате. Вие...

Хитрите очички на капитана проблеснаха.

— Да не би да сте скрили нещо контрабанда? — попита той.

— Капитане... моля... вижте...

— Защото ако е така, няма смисъл да го оставим тук. Кажи ми какво е и къде е. Ще делим седемдесет на тридесет. Стандартна такса за спасяване. По-добре от това, здраве му кажи, нали? Ти...

Изведнъж обгорената площадка под тях се наклони. Съвсем забележимо. Някаква сирена в кораба започна да свири приглушено, на равни интервали. Комуникаторът от таблото на капитана пак се включи.

— Ето — изкрештя Шапиро. — Виждаш ли какво става? Още ли искаш да си говорим за контрабанда? МАЙНАТА МУ НА ВСИЧКО, ТРЯБВА ДА СЕ МАХАМЕ ОТТУК!

— Я мълквай, красавецо, или ще накарам едно от тези приятелчета да те успокои — каза капитанът. Гласът му бе спокоен, но очите му се бяха променили. Той натисна комуникатора с палец.

— Капитане, имаме десет градуса наклон и се увеличава. Асансьорът се движи надолу, но се движи под ъгъл. Имаме още време, но не много. Корабът е нестабилен.

— Подпорите ще го задържат.

— Не, господине. Моля капитанът да ме извини, но няма да го задържат.

— Започнете серия за запалване, Гомез.

— Благодаря Ви, господине. — Човек не можеше да сбърка облекчението в гласа на Гомез.

Дъд и андроидът се спускаха по склона на дюната. Ранд не беше с тях. Андрото изоставаше все повече и повече. И изведнъж се случи нещо странно. Андрото падна по очи. Капитанът се намръщи. Той не падна така, както трябва да падне андроид — тоест като човек, в една или друга степен. Той падна така, сякаш някой е бутнал манекен в универсален магазин. Така падна. Туп и се вдигна малък пясъчен облак.

Дъд се върна и коленичи до него. Краката на андрото продължаваха да се движат, сякаш сънуваше, в милион и половината микровериги, охлаждани от фреон, които образуваха неговия мозък, той продължаваше да върви. Но движенията на краката му бяха бавни и скърцащи. После спряха. От порите му започна да излиза дим и антените му потрепнаха в пясъка. По някакъв зловещ начин това приличаше на смърт на човек. От вътрешността му се чу дебело стържене: *Гръзъг!*

— Пълен е с пясък — прошепна Шапиро. — Религията на Бийч Бойс.

Капитанът го погледна нервно.

— Я не ставай смешен, човече. Това нещо може да върви в пясъчна буря, без в него да попадне песъчинка.

— Не и в този свят.

Обгорената площадка отново пропадна. Корабът сега съвсем явно се наклони. Чу се изскърцване, когато опорите поеха още поголяма тежест.

— Остави го! — ревна капитана към Дъд. — Остави го, остави го! Гий-ят! Ела-мен-за-бог!

Дъд дойде, оставяйки андрото да лежи с лице в пясъка.

— Ама че шибана работа — измърмори капитанът.

Той и Дъд започнаха да водят разговор на бърз пиджин диалект, който Шапиро можеше да следи само донякъде. Дъд каза на капитана, че Ранд е отказал да дойде. Андрото се бе опитал да хване Ранд, без да прилага сила. Дори тогава се движел по странен начин и от вътрешностите му се чували странни стържещи звуци. Освен това тъпият андроид започнал да рецитира комбинация от галактически минни координати и каталог на любимите народни песни на капитана. Тогава Дъд се захванал с Ранд. Боричкали се кратко. Капитанът каза на

Дъд, че ако се е оставил на един мъж, който от три дни стои на слънцето, то може би ще трябва да си търси друг първи помощник.

Дъд се почувства така неловко, че лицето му потъмня, но сериозният му, загрижен вид не се промени. Той бавно извърна глава и показа четири дълбоки драскотини на шията си. От тях бавно се стичаше кръв.

— Той-има-голям-индик — каза Дъд. — Силен-за-бог. Той-има-голям-индик.

— Лунди-той за-бог? — Капитанът гледаше строго към Дъд.

Дъд кимна.

— Лунди. Гойям-шил. Лунди-за-бог.

Шапиро се мръщеше, напрягаше уморения си, изплашен мозък за тази дума. Сега му дойде на ум. Лунди. Това значеше луд. Той е силен, за бога. Силен, защото е луд. Той има голяма сила. Защото е луд.

Голяма сила... може би значеше голяма вълна. Не беше сигурен. Каквото и да беше значението беше едно и също.

Лунди.

Почвата под краката им отново се раздвижи и върху ботушите на Шапиро навя пяськ.

Зад тях се чу звукът, с който се отваряха дюзите. Шапиро си помисли, че това е най-прекрасният звук, който е чувал в живота си.

Капитанът седеше замислен, странен кентавър, чиято долната част вместо кон, представляваше протези и пластини. После вдигна глава и натисна копчето на комуникатора.

— Гомез, изпрати Монтойя Отлични с една транквилизираща пушка.

— Прието.

Капитанът погледна към Шапиро.

— Отгоре на всичко, изгубих андроид, който струва твоите заплати за десет години. Направо съм побъркан. Ще го пипна твоето приятелче.

— Капитане — Шапиро не можа да се сдържи и облиза устните си. Знаеше, че това е много неуместно. Не искаше да се показва като луд, истеричен или страхлив, а явно капитанът бе решил, че той е и трите неща едновременно. Да си оближе устните по този начин само щеше да засили това впечатление... но просто не можа да се сдържи.

— Капитане, не мога да настоявам прекалено и да подчертавам нуждата да се махаме от този свят, колкото е възможно по-ско...

— Така ли, тъпако — каза капитанът, но не враждебно.

Остър писък долетя от върха на най-близката дюна.

— Не ме докосвайте! Не ме доближавайте! Оставете ме на мира!

Всички!

— Голям-индик има-лунди — каза Дъд сериозно.

— Взем-го, чу-ме — отвърна капитанът и после се обърна към Шапиро. — Той е много зле, нали?

Шапиро потрепера.

— Вие не знаете. Вие просто...

Обгорялото място пак потъна. Подпорите скърцаха по-силно от всяко. Комуникаторът изпукна. Гласът на Гомез бе изтънял, малко неуверен.

— Трябва да се махнем оттук веднага, капитане.

— Добре. — На стълбичката се появи един кафяв човек. Той държеше в ръката си дълъг пистолет.

— Улуч-го, за-бог. Мож?

Монтойя Отлични, необезпокоен от накланящата се площадка, която съвсем не бе площадка, а само пясък, стопен до стъкло (сега през нея бяха прорязани големи пукнатини, забеляза Шапиро), несмутен от скърещите подпори и гледката на един андроид, който в момента се самопогребваше, за миг се вгледа изучаващо във фигурата на Ранд.

— Мож — каза той.

— Улуч-го! Улуч-за-бог! — капитанът се изплюв страни. — Нацели го в онази работа, пет пари не давам — каза той. — Стига само да диша, когато пристигнем.

Монтойя Отлични вдигна пистолета. Жестът бе две трети отработен и една трета небрежен, но Шапиро, изпаднал почти в паника забеляза, че Монтойя леко наведе глава на една страна, изравнявайки цевта. Както за много от веригата, пистолетът бе просто част от него, той го насочваше, сякаш сочеше с пръст.

Последва едно кухо *фуууу!* когато той натисна спусъка и транквилизиращата стрела излетя от цевта.

От дюната се надигна ръка и я улови.

Беше голяма кафява ръка, трепереща, направена от пясък. Тя просто се протегна и въпреки вятъра задуши внезапния блясък на

стрелата. После пяськът пак падна с тежко *турур*. Никаква ръка. Невъзможно бе човек да повярва, че някога въобще е имало ръка. Но те я бяха видели.

— Гиди-умп — каза капитанът с почти разговорен тон. Монтойя Отлични падна на колене.

— Андо-мил за-бог, голя-дой! Виж-ка-бил за бог!

Издръпнал Шапиро осъзна, че Монтойя казва молитва на пиджин.

Горе на дюната Ранд подскачаше нагоре-надолу, размахващ юмруци към небето, викаше триумфално с тънък глас.

Ръка. Това беше РЪКА. Той е прав. Живо е, живо.

— Сил! — каза капитанът остро на Монтойя. — Не мож!

Монтойя замълча. Очите му се спряха на подскачащата фигура на Ранд, после извърна поглед. Очите му бяха пълни със суеверен ужас, почти средновековен.

— Добре — каза капитанът. — Стига толкова. Отказвам се. Тръгваме.

Той натисна две копчета на пулта си. Моторът, който трябваше да го обърне към кораба въобще не се включи, той изви и простира. Капитанът изруга. Площадката пак потрепери.

— Капитане! — Това беше Гомез, паникъосан.

Капитанът бълсна с всички сили друго копче и протезите започнаха да се движат заднешком по стълбата.

— Води ме — каза капитанът на Шапиро. — Нямам огледало за обратно виждане, мамка му. Онова беше ръка, нали?

— Да.

— Искам да се махна оттук — каза капитанът. — Имам чувството, че ще се напикая.

Турур! Изведнъж една дюна се стовари върху стълбата.

Само, че не беше дюна, беше ръка.

— Мамка му, аах, мамка му — каза капитанът.

На своята дюна Ранд скачаше и пишеше.

Сега жиците в долната част от тялото на капитана започнаха да скърцат.

— Какво... Протезите блокираха. — Вдигнете ме! — ревна капитанът към двата останали андроида. — Сега! ВЕДНАГА!

Антнените им се навиха около основата на протезите му и те го повдигнаха. Приличаше на учител, когото абитуриенти те вдигат на ръце. Той натискаше комуникатора.

— Гомез! Последна серия запалване! Сега! Сега!

Дюната в основата на стълбата се раздвижи. Превърна се в ръка. Голяма кафява ръка, която започна да опипва наклонената повърхност.

Пищейки, Шапиро хукна надалеч от тази ръка.

Псувайки, капитанът бе отнесен надалече от нея.

Прибраха стълбата. Ръката падна и пак се превърна в пясък. Люковете се затвориха. Двигателите изръмжаха. Нямаше време да сядаш в кресло, за нищо такова нямаше време. Шапиро зае позиция като при сблъсък, и ускорението го смаза. Преди да изгуби съзнание, той сякаш усети как пясъкът протяга към кораба мускулести кафяви ръце, опитвайки се да ги задържи.

После отлетяха.

Ранд ги наблюдаваше как се отдалечават. Той бе седнал. Когато изчезнаха следите от реактивните двигатели на кораба, той извърна очи към спокойния безкрай на дюоните.

После запя с прегракнал глас на пустия, плаващ пясък.

След това бавно и замислено започна да тъпче шепа след шепа пясък в устата си. Гълташе... гълташе... гълташе... Скоро стомахът му натежа и се поду като бъчва, а пясъкът започна да засипва краката му.

БАЛАДА ЗА ГЪВКАВИЯ КУРШУМ

Барбекюто беше към края си. Добре беше минало — напитки, печени на дървени въглища ребърца — аланgle, зелена салата и специалния сос на Мег. Бяха започнали в пет. Сега беше осем и половина и почти падаше здрач — тъкмо времето, когато едно голямо парти започва да се развихря. Но това не беше голямо парти. Бяха само петима — агентът и съпругата му, прочутият млад писател и неговата съпруга, и редакторът на списанието, който беше малко над шестдесетте, но изглеждаше по-стар. Редакторът пиеше безалкохолно. Агентът бе казал на младия писател, преди да пристигне редакторът, че той е имал проблеми с пиенето. Сега вече нямаше, но я нямаше и жената на редактора... поради което бяха не шест, а пет.

Вместо да се развихрат — те бяха обзети от едно настроение на самовгълбяване, което ги обхвата с падането на здрача в двора на писателя, който излизаше на езерото. Първият роман на писателя бе получил добра оценка от критиката и се бе продал добре. Той бе късметлия момче и му правеше чест, че го съзнава.

С някакъв игрив интерес към страшните истории, разговорът се бе обърнал от ранния успех на младия писател към други писатели, които са привлекли от рано общественото внимание и след това се бяха самоубили. Спомена се Рос Локридж и Том Хейгън. Жената на агента спомена Силвия Плат й Ан Секстън, а младият писател каза, че не смята Силвия Плат за успяла писателка. Тя не бе се самоубила, заради успеха, каза той. Успехът бе дошъл, защото тя се бе самоубила. Агентът се усмихна.

— Моля ви, не може ли да говорим за нещо друго? — попита жената на младия писател, малко нервно.

Без да ѝ обръща внимание, агентът каза:

— И лудостта. Има и такива, които полудяват, заради успеха. — Агентът имаше приятния глас на актьор, който не е на сцената.

Жената на писателя пак се приготви да възрази — тя знаеше, че съпругът ѝ не само обича да говори за тези неща, за да може да се

шегува по тези въпроси, а той искаше да се шегува по тези въпроси, защото мислеше за тях прекалено много — но в този момент заговори редакторът на списанието. Това, което той каза бе твърде странно и тя забрави да възрази.

— Лудостта е гъвкав куршум.

Жената на агента сякаш се стресна. Младият писател се наведе напред със скептично изражение. Той каза:

— Това ми звучи познато.

— Естествено — каза редакторът. — Тази фраза, метафората „гъвкав куршум“ е на Мариан Мур. Тя я беше използвала, за да опише някаква кола. Винаги съм мислел, че тя описва много добре състоянието лудост. Лудостта е нещо като психическо самоубийство. Не казват ли днес лекарите, че единственият начин да се измери смъртта, е като се измери смъртта на мозъка.

Съпругата на младия писател подскочи.

— Някой да иска още едно питие? — нямаше желаещи. — Е, аз искам, щом ще говорим за тези неща — каза тя и отиде да си налее.

Редакторът каза:

— Веднъж ми бяха дали един разказ, когато работех за „Логан“. Разбира се списанието вървеше по пътя на „Колиър“ и „Сатърдей Ивнинг Поуст“, но ние ги надживяхме. — Той произнесе това с известна гордост. — Публикувахме по тридесет и шест разказа годишно, може би повече и всяка година пет-шест от тях попадаха в сборниците с най-добрите разкази за годината. И хората ги четяха. Както и да е, заглавието на този разказ бе „Балада за гъвкавия куршум“ и той бе написан от един човек на име Рег Торп. Млад човек на възрастта на този млад човек тук, и успял почти толкова.

— Нали той написа „Фигури от подземния свят“? — попита жената на агента.

— Да. Направо рекорд за пръв роман. Великолепни критики, чудесно се продаваше и с твърди, и с меки корици, литературната гилдия, всичко. Дори филмът бе доста добър, въпреки че не беше хубав, колкото книгата. Въобще не можеше да се мери с нея.

— Страхотно ми хареса тази книга — каза съпругата на писателя, примамена да се включи отново в разговора, въпреки вътрешната си съпротива. Тя имаше удивения, доволен вид на човек, който току-що си е спомнил нещо приятно, което много дълго му е

убягвало. — Написал ли е нещо от тогава? Прочетох „Фигури от подземния свят“, когато бях в колежа, през... ами, достатъчно отдавна, въобще не ми се мисли.

— Не си мръднала от тогава — каза топло жената на агента, въпреки че дълбоко в себе си мислеше, че съпругата на писателя носи прекалено малка фланелка и прекалено тесни панталонки.

— Не, оттогава нищо не е написал — каза редакторът. — Освен този кратък разказ, за който ви говорех. Самоуби се. Полудя и се самоуби.

— О, — каза жената на младия писател. — Пак ли за това.

— Публикували ли са разказа? — попита младият автор.

— Така и не стигна до печат, защото редакторът полудя и за малко щеше да се самоубие.

Изведнъж агентът се изправи и отиде да освежи безалкохолното, което пиеше и което едва ли имаше нужда от освежаване. Той знаеше, че редакторът бе изкаран една нервна криза през лятото на 1969, малко преди списанието „Логан“ да фалира.

— Аз бях този редактор — информира останалите редакторът. — В определен смисъл ние полудяхме заедно, Рег Торп и аз, въпреки, че аз бях в Ню Йорк, а той — в Омаха, и ние дори не се познавахме. Книгата му бе излязла шест месеца преди това и той се бе преместил в Омаха, за да „си събере мислите“, както бе популярно да се казва тогава. Зная останалата част от историята, защото понякога виждам жена му, когато тя е в Ню Йорк. Тя рисува. При това доста добре. Голяма късметлийка е — за малко той щеше да я вземе със себе си.

Агентът се върна и седна.

— Сега започвам да си спомням — каза той. — Не беше само жена му, нали? Той застреля още двама-трима души, между които едно дете.

— Точно така — каза редакторът. Всъщност точно детето го подтикнало да започне.

— Детето го подтикнало? — попита съпругата на агента. — Какво искаш да кажеш?

Но по лицето на агента личеше, че той няма да се остави да го въвлекат, той щеше да говори, но нямаше да се остави да го разпитват.

— Аз зная моята част от историята, защото я преживях — каза редакторът на списанието. — И аз извадих късмет. Страхотен късмет.

Има нещо много интересно свързано с тези, които се опитват да се самоубият като насочат пистолет към главата си и натиснат спусъка. Човек би си помислил, че този метод е абсолютно сигурен, по-добър от хапчета или от това да си прережеш вените, обаче не е. Когато се застреляш в главата просто не можеш да знаеш последствията. Куршумът може да рикошира от черепа ти и да убие някой друг. Може да последва извивката на черепа ти и да излезе от другата страна. Може да заседне в мозъка и да ослепееш, а да останеш жив. Един човек може да се застреля в челото с пистолет калибръ 38 и да се събуди в болница. Друг може да се застреля в главата с калибръ 22 и да се събуди в ада... ако има такова място. Склонен съм да вярвам, че то е тук на земята, вероятно в Ню Джърси.

Съпругата на писателя се засмя доста пронизително.

— Единственият сигурен метод за самоубийство е да се скочи от висока сграда, но към този изход се насочват само тези, които са се отдали изцяло на тази идея. Много неприятно за гледане, нали така?

Това, което искам да кажа, е че когато човек се застреля с гъвкав куршум, той всъщност не знае какъв ще е изходът. В моя случай, аз скочих от един мост и се събудих на обсипан с боклуци насип и един шофьор ме удряше по гърба и ми вдигаше ръцете нагоре и надолу, сякаш му бяха дали двадесет и четири часа, за да влезе във форма, а той ме бе взел за машина за гребане. При Рег куршумът бе смъртоносен. Той... Обаче аз започнах да ви разказвам една история, без да съм сигурен дали непременно искате да я чуете.

Той ги огледа въпросително в състяваща се здрач. Агентът и съпругата му се спогледаха неуверено, а съпругата на писателя се готвеше да каже, че според нея са говорили достатъчно за неприятни работи, когато съпругът й каза:

— Искам да чуя. Естествено, ако нямаш нищо против да ни я разкажеш. Ако нямаш никакви лични мотиви.

— Никога не съм я разказал — каза редакторът, — но не поради никакви лични мотиви. Вероятно никога не съм попадал на подходяща публика.

— Давай тогава — каза писателят.

— Пол — жена му сложи ръка на рамото му. — Не мислиш ли, че...

— Не сега, Мег.

Редакторът каза:

— Разказът пристигна по пощата, а по това време в „Логан“ повече не четяхме случайни материали, изпратени от читатели. Когато такива пристигнеха, едно момиче ги поставяше в пликове и ги връщаше обратно с бележка, на която бе написано: „Във връзка с нарастващите разходи и нарастващата невъзможност на редакцията да обработва нарастващия брой постъпващи материали, списанието не чете доброволно изпратени читателски материали. Желаем ви късмет, ако решите да предложите материала си на друго място.“ Не е ли страхотна ала-бала? Не е лесно да се използва думата „нарастващ“ три пъти в едно изречение, но те го бяха направили.

— А ако не е приложен адресиран плик за връщане на ръкописа, той отива в кошчето за смет — каза писателят. — Нали така?

— Никакво съмнение. Жал към никого.

Едно особено напрегнато изражение се появи на лицето на писателя. Това бе изражението на човек, попаднал във вълча яма, където десетки по-добри от него са били разкъсани на парчета. До момента този човек не бе видял нито един вълк. Но той усещаше, че те са там някъде и ноктите им продължават да са остри.

— Както и да е — каза редакторът, докато изваждаше табакерата си — този разказ пристигна по пощата и момичето, което отговаряше за тези неща, прикрепи с кламер готовата бланка с отказа върху първа страница и тъкмо се готвела да го постави в плика за връщане, когато хвърлила един поглед на името на автора. Е, тя била чела „Фигури от подземния свят“. Онази есен всички я бяха чели или я четяха или бяха в списъците на чакащите по библиотеките или проверяваха кога ще излезе изданието с меки корици.

Жената на писателя, която бе забелязала напрегнатото изражение на лицето му, го хвана за ръката. Той й се усмихна. Редакторът щракна с една златна запалка „Ронсън“ пред цигарата си и в падащия мрак всички видяха колко е хлътнало лицето му — висящите торбички под очите, които напомняха крокодилска кожа, набраздените бузи, щръкналата брадичка на старец, която се подаваше от това лице, навлязло в късните периоди на средната възраст като нос на кораб. *Този кораб, помисли си писателят, се казва старост. На никой не му се пътува с него, но кабините са пълни, всъщност и траповете.*

Запалката загасна и редакторът замислено запуфка цигарата си:

— Момичето, от отдел „писма“, което вместо да върне обратно разказа, го прочете и го предаде по-нагоре, в момента е постоянен редактор в „Патнъм и Синове“. Името ѝ е без значение, това, което има значение е, че в големия чертеж на живота, векторът на това момиче пресече този на Рег Торп в отдел „Писма“ на списание „Логан“. Нейният е вървял във възходяща линия, неговият — в низходяща. Тя предала разказа на своя шеф, а той го предаде на мен. Прочетох го и той страховито ми хареса. Наистина, беше прекалено дълъг, но съвсем ясно се виждаше, че той ще може да съкрати петстотин думи без никакво затруднение. И пак щеше да остане достатъчно.

— За какво беше разказът? — попита писателят.

— Дори няма нужда да питаш — каза редакторът. — Всичко пасва така добре в контекста.

— За това как се полудява?

— Да, точно така. Какво е първото нещо, което ви учат, когато пишете съчинение в училище? Пишете за това, което знаете. Рег Торп знаеше как се полудява, защото участваше точно в такъв процес. Сигурно разказът привлече вниманието ми, защото и аз участвах в такъв процес. Сега бихте могли да кажете — ако бяхте редактор — че американският читател няма нужда да му се натрапва още една история за това как се полудява стилно в Америка, под тема А: „Никой с никого повече не разговаря“: Популярна тема в литературата на двадесети век. Всички големи са си опитали перото с тази тема, а всички драскачи са я прецаквали. Но този разказ беше смешен. Наистина беше много смешен.

До този момент не бях чел такова нещо. И до сега не съм. Най-близо до него бих поставил разказите на Скот Фитцджералд и... „Гетсби“. Човекът в разказа на Торп полудяваше, но полудяваше по един много смешен начин. Човек го четеше с усмивка, а в разказа имаше едно-две места — когато героят пълосва бонбоните на главата на дебелото момиче — където направо се смееше на глас. Но доста нервен смях, нали разбирате. Човек се смее, но му се ще да се обърне през рамо да види дали не го слуша някой. Сцените на напрежение в разказа, които представляваха контрапункт, бяха направо изключителни. Колкото повече се смееше човек, толкова по-нервен ставаше. И колкото по-нервен ставаше, толкова повече се смееше...

чак до момента, когато героят се прибира от някакво парти в негова чест и убива жена си и дъщеричката си.

— Какъв е сюжетът? — попита агентът.

— Не — каза редакторът — това няма значение. Това е просто една история за един млад мъж, който постепенно губи позиции в опитите да се справи с успеха. По-добре е да остане мъгливо. Един съкратен преразказ на съдържанието ще е просто отегчителен. Винаги е така.

Във всеки случай му написах писмо. Със следния текст: „Скъпи Рег Торп, току-що прочетох Вашия разказ «Балада за гъвкавия куршум» и считам, че е великолепен. Бих искал да го публикувам в «Логан» в началото на следващата година, ако не възразявате. Какво ще кажете за 800 \$? Заплащане при приемането на разказа.“ Нов параграф.

Редакторът оставяше отпечатъците на цигарата си в нощния въздух.

— „Разказът е малко дълъг и бих искал да го съкратите с около петстотин думи, ако сте в състояние. Готов съм да се съглася и на съкращение от двеста думи, ако се стигне до това. Все ще можем да отрежем някоя карикатура.“ Нов ред. „Ако желаете можете да телефонирате“. Подпис. И писмото замина за Омаха.

— И ти го помниш дума по дума? — попита съпругата на писателя.

— Запазих цялата кореспонденция в специална папка — каза редакторът. — Неговите писма, копия от моите. До края се натрупа доста голяма купчина, включително и няколко писма от Джейн Торп, неговата съпруга. Често препрочитам тази папка. Никаква полза, разбира се. Да се опита човек да разбере гъвкавия куршум е все едно да се опита да разбере защо Мобиевата лента, има само една страна. Просто така са нещата в този най-хубав от всички светове. Да, знай всичко дума по дума, или почти всичко. Някои хора знаят наизуст Декларацията на независимостта.

— Бас държа, че той ви се е обадил на следващия ден — каза агентът с усмивка. — За ваша сметка.

— Не, не се обади. Малко след като написал „Фигури от подземния свят“, Торп въобще престанал да използва телефона. Жена му ми каза. Когато се преместили в Омаха от Ню Йорк, въобще дори

не прекарали телефон в къщата. Вижте, той решил, че телефонната система не работи с електричество, а с радиј. Той смятал, че това е една от най-добре пазените тайни в съвременната история на света. Той твърдял — пред жена си, че целият този радиј е причината за растящия брой на заболелите от рак, не цигарите или изгорелите газове на колите или пък промишленото замърсяване. Всеки телефон има малък кристал радиј в слушалката и всеки път, когато човек използва телефона, той обльчва главата си.

— Да, той е бил луд — каза писателят и всички се засмяха.

— Вместо да се обажда, той написа писмо — каза редакторът и цигарата му проблесна в посока към езерото. — В писмото пишеше:

Скъпи Хенри Уилсън (или просто Хенри, ако ми разрешите), Вашето писмо бе едновременно вълнуващо и удовлетворяващо. Съпругата ми беше, ако може така да се каже, по-щастлива и от мен. Парите са добри... въпреки, че ако трябва да съм честен, трябва да призная, че идеята въобще да публикувам в „Логан“ е повече от добра компенсация (но ще ги взема, ще ги взема). Разглежах вашите съкращения и мисля, че са добре направени. Смяtam, че разказът само печели от това, а пък вие печелите място за карикатурите си.

С най-добри пожелания, Рег Торп.

Под подписа му имаше една странна малка рисунка... повече приличаше на драсканица. Око в пирамида, като тези, дето са отпечатани на задната страна на долларова банкнота. Но вместо Novus Ordo Secrolum, на панделката отдолу бе изписано: Fornit Malo Fornus.

— Или латински или езикът на Граучо Маркс — каза съпругата на агента.

— Просто част от растящата ексцентричност на Рег Торп — каза редакторът. — Жена му ми каза, че той е започнал да вярва в някакви малки човечета, нещо като духчета или елфи, пълни с... „късметлийски прах“, предполагам, че така се казва. И този „късметлийски прах“...

— ...се нарича форнус — довърши писателят. Беше широко усмихнат.

— Да, и жена му смятала, че това е много смешно. Отначало. Всъщност тя отначало си мислела — Торп измислил Форините, докато пишел „Фигури от подземния свят“ — че Рег просто я будалка. Може отначало и така да е било. Изглежда, че всичко се е развило от приумица в суеверие, а от там в истинска вяра. Една... гъвкава фантазия. Но накрая тя станала твърда. Много твърда.

Всички се бяха умълчали. Усмивките бяха изчезнали.

— Форините имали своите смешни страни — каза редакторът. — В края на пребиваването им в Ню Йорк пишещата машина на Торп започнала да ходи на ремонт много често, а когато се преместили в Омаха, ремонтите зачестили дори още повече. Докато машината била на поправка, първия път, когато пристигнали, той взел от сервиза една под наем. Няколко дни след като Рег получил собствената си машина, и му казал, че ще му изпрати сметка за почистване и на двете машини.

— Какъв е бил проблемът? — попита жената на агента.

— Били пълни с храна — каза редакторът. — Мънички парченца кекс и бисквити. Върху самите пластинки на клавишите имало размазано фъстъчено масло. Рег хранил Форнита в машината си. За всеки случай „хранел“ и машината под наем, да не би Форнита да се е преместил.

— Боже — каза писателят.

— Тогава не знаех тези неща, нали разбирайте. Просто му отговорих на писмото и изразих задоволството си. Секретарката ми напечата писмото, внесе го за подпись, но после трябваше да излезе или нещо такова. Подписах го, тя не беше се върнала и тогава, без никаква особена причина, нарисувах същата драскулка под името си. Пирамида. Око. „Fornit Malo Fornus“. Лудост. Секретарката го видя и попита дали да го изпрати в този вид. Вдигнах рамене и казах да го изпрати.

След два дни ми се обади Джейн Торп. Тя ми каза, че писмото ми било развлнувало много Рег. Рег решил, че е попаднал на сродна душа, на някой друг, който знае за Форнитите. Разбирайте в каква глупава ситуация попаднах. В този момент за мен Форнит можеше да означава от френски ключ до полски нож за рязане на месо. Обясних на Джейн, че просто съм прекопирал рисунката на Рег. Тя искаше да

знае защо. Аз се направих, че не чух въпроса, въпреки че отговорът трябва да бъде, че съм го направил, защото съм бил страшно пиян, когато подписах писмото.

Той замълча и в задния двор последва неловка тишина. Всички се загледаха в небето, в езерото, в дърветата, въпреки че те си бяха непроменени.

— Откакто се помня като възрастен човек, винаги съм пиел и не мога да кажа кога нещата започнаха да излизат от контрол. В професионално отношение успявах да се справя с бутилката почти до самия край. Започвах да пия по време на обеда и се връщах в офиса позамаян. Въпреки това се справях успешно с работата си. Питиетата след работа — първо във влака, после в къщи — те ме довършваха.

С жена ми имахме проблеми, които не бяха свързани с пиенето, но пиенето задълбочи проблемите. От много време тя се готвеше да ме напусне и седмица преди да пристигне разказа на Рег Торп, наистина го направи.

Опитвах се да го превъзмогна, когато пристигна разказа на Торп. Пиех прекалено много. Отгоре на всичко преживявах — е, сигурно би било модерно да се назове „криза на средната възраст“. Тогава просто усещах, че съм в депресия по отношение на професионалния си живот, така както бях в депресия и по отношение на личния. Започнах вътрешно да се боря, или поне се опитвах да го направя, с нарастващото чувство, че редактирането на разкази за масовия читател, които в крайна сметка ще бъдат прочетени от нервни пациенти в чакалните на зъболекарите, от домакини но време на обеда или от някой отегчен студент, не е непременно благородна професия. Започнах да си давам сметка — или поне да се опитвам да го сторя, всички от списанието си давахме сметка по това време — че скоро може да няма „Логан“.

В този тъп есенен пейзаж на терзанията на средната възраст пристига един много хубав разказ от един много добър писател, един смешен, енергичен поглед върху механиката на полудяването. Като ярък слънчев лъч. Зная, че изглежда странно да се кажат такива неща за един разказ, който завършва с това, че главният герой убива жена си и бебето си, но попитайте един редактор какво е истинска радост и той ще ви каже, че това е един голям разказ или роман, който идва неочеквано, появява се на бюрото ви като голям коледен подарък.

Вижте, нали знаете разказа на Шърли Джексън „Лотарията“. Той завършва на една от най-мрачните нотки, които можете да си представите. Искам да кажа, че извеждат една добра жена и я убиват с камъни. Нейният син и дъщеря ѝ участват в убийството, за бога. Но това бе една великолепна белетристична творба... и се обзагам, че редакторът в Ню Йоркър, който пръв я прочел, си е отишъл вечерта, като си е подсвиркал.

Искам да кажа, че разказът на Торп беше най-хубавото нещо в живота ми в този момент. Единственото хубаво нещо. А от това, което жена му ми каза по телефона този ден, това че съм приел разказа било единственото хубаво нещо, което му се било случило напоследък. Връзката писател-редактор е винаги взаимно паразитиране, но в случая между Рег и мен това паразитиране бе достигнало до неестествена степен.

— Да се върнем на Джейн Торп — каза Жената на писателя.

— Да, аз май я оставил в глуха линия, нали така? Тя била много ядосана от цялата работа с Форнитите. Отначало. Аз ѝ казах, че просто съм надраскал пирамидата с окото под подписа си, без да имам представа какво точно може да означава и ѝ се извиних за това, което бях направил.

Тя потисна гнева си и всичко ми каза. Тя натрупвала тревогата у себе си, а нямала с кого да я сподели. Родителите и починали, а приятелите ѝ останали в Ню Йорк. Рег не допускал въобще никого в къщата. Казвал, че който дойде или е от данъчното, или от ФБР или от ЦРУ. Скоро след като се преместили в Омаха, дошло едно момиченце, което продавало сладкиши на момичешката скаутска организация. Рег му се разкрещял, казал му да се маха, казал, че знае защо е дошло и т.н. Джейн се опитала да го вразуми. Казала му, че момиченцето е само на десет години. Рег отговорил че данъчните нямат нито душа, нито съвест. Освен това, казал той, това малко момиченце би могло да бъде андроид. За андроидите не важат законите за детския труд. Той не би подминал една такава възможност — данъчните да са изпратили едно момиченце-андроид, натъпкано с радиеви кристали, което да види дали той има някакви тайни... като едновременно с това го обльчи целия с канцерогенни лъчи.

— Боже господи — каза жената на агента.

— Тя жадувала един приятелски глас и моят се оказал пръв. Изслушах историята за момиченцето, разбрах как се отглеждат и хранят Форнитите, за праха форнус, за това как Рег отказвал да разговаря по телефона. Тя ми се обаждаше от уличен автомат, през няколко улици от дома им. Тя ми каза, че се страхува, че не от данъчните, от ФБР или ЦРУ се бои Рег. Тя смяташе, че Те — някаква огромна, анонимна група, която мрази Рег, която му завижда и няма да се спре пред нищо в борбата срещу него — са разбрали за неговия Форнит и искат да го убият. Ако Форнитът умре, няма да има повече романи, няма да има повече разкази, нищо. Нали разбирате? Самата лудост. Те са по петите му. Накрая престанал да смята за параван дори Данъчната администрация, която му създала огромни неприятности във връзка с приходите от „Фигури от подземния свят“ — накрая останали просто Те. Истинска параноична фантазия. Те искат да убият неговия Форнит.

— Боже Господи, ти какво ѝ каза? — попита агентът.

— Опитах се да ѝ вдъхна малко кураж — каза редакторът. — Тъкмо се бях върнал от един обяд, на който бях изпил пет мартинита, тя ми се обаждаше от телефонна будка в Омаха, опитвах се да ѝ кажа, че всичко е наред и не трябва да се тревожи за това дето съпругът ѝ вярва, че телефоните са пълни с радиеви кристали, или пък анонимна група му изпраща момиченце-андроид, за да го обльчи, да не се тревожи за това, че съпругът ѝ е отделил таланта си от съзнанието си до такава степен, та е започнал да вярва, че в пишещата му машина има духче.

Не вярвам да съм бил много убедителен.

Тя ме помоли — не, тя просто ме умоляваше — да поработя с Рег върху разказа, да уредя той да бъде отпечатан. Тя направи всичко друго, без да се стигне до това да каже открыто, че „Гъвкавият куршум“ е последната връзка на Рег с това, което насмешливо наричаме реалност.

Попитах я какво да правя, ако Рег пак спомене Форнитите. „Разсейте го“ — каза тя. Това бяха точните ѝ думи — разсейте го. И затвори телефона.

На следващия ден в пощата имаше писмо от Рег — пет страници на машина, с минималната разредка. Първият параграф бе за разказа. Пишеше, че преработването му върви добре. Той смяташе, че ще успее

да съкрати седемстотин думи от оригиналните десет хиляди и петстотин, така че окончателният вариант щеше да е девет и осемстотин. Останалата част от писмото бе за Форнитите и форнуса. Неговите наблюдения и въпроси... десетки въпроси.

— Наблюдения? — писателят се наведе напред. — Значи той всъщност ги е виждал?

— Не — каза редакторът. — Не ги е виждал в истинския смисъл на думата, но по някакъв друг начин... предполагам. Знаете, че астрономите са знаели за съществуването на Плутон, много преди да се изобрети достатъчно мощен телескоп, с който да го видят. Те разбрали за неговото съществуване по орбитата на Нептун. Рег наблюдаваше Форнитите но този начин. Те обичат да ядат нощем, забелязали ли си това? Хранел ги по всяко време на дененощието, но забелязали, че храната изчезва след осем часа вечерта.

— Халюцинации? — попита писателят.

— Не — каза редакторът. — Просто жена му почиствала доколкото може храната от пишещата машина, докато Рег ходел на вечерната си разходка. А той излизал всяка вечер в девет.

— Трябва да е била съвсем нагла, че да ти се жалва — изръмжа агентът. — Та тя самата е подхранвала фантазиите на мъжа си.

— Ти не разбираш защо се обади тя и защо беше толкова разстроена — каза тихо редакторът. Той погледна към съпругата на писателя. — Но аз се обзалах, че ти си Разбрала, Мег.

— Може би — каза тя и хвърли кос поглед към мъжа си. — Тя не се е ядосала затова, че си му подхранвал фантазиите. Тя се е страхувала да не ги разстроиш.

— Браво — редакторът запали нова цигара. — Точно по тази причина тя махала и храната. Ако храната се събирада върху машината, Рег щял да направи логическо заключение на основата на своите съвсем нелогични предварителни схващания. А именно, че неговият Форнит или е умрял или си е отишъл. Следователно няма да има повече форнус. Следователно няма повече писане. Следователно...

Редакторът остави думата да се носи с цигарения дим и пак продължи:

— Той решил, че навярно форнитите са нощни същества. Те не обичали силните шумове — той забелязал, че не може да пише сутрин след шумно парти — те мразели телевизия, мразели електричеството,

мразели радиа. Рег бил продал техния телевизор за двадесет долара и часовникът му с радиев циферблат бил отдавна изчезнал. След това въпросите. Откъде знам за Форинтите? Дали бе възможно един да живее при мен? Ако е така, какво мисля за това, това и онова? Смятам, че няма нужда да навлизам в подробности. Ако някога сте имали куче от определена порода и си спомняте какви въпроси сте задавали за това, как да се грижите и да го храните, то сигурно се сещате какви въпроси ми задаваше Рег. Една малка драсканица под подписа ми беше достатъчна, за да се отвори кутията на Пандора.

— Ти какво му отговори? — попита агентът.

Редакторът каза бавно:

— Всъщност оттук започнаха проблемите. И за двама ни. Джейн ми беше казал. „Разсейте го“ и аз така и направих. За съжаление, малко се престарах. Отговорих на писмото му вкъщи, бях много пиян. Апартаментът ми изглеждаше прекалено пуст. Имаше застоял дъх — цигарен дим, без да е проветрявано. Всичко щеше да се запусне, сега, когато Сандра си отиде. Покривалото на дивана беше цялото намачкано. Мръсни чинии в умивалника, от този род неща. Един мъж на средна възраст, неспособен да домакинства.

Седях си с лист хартия на пишещата машина и си мислех: *Имам нужда от Форнит. Всъщност имам нужда от десетина форнити да посипят тази самотна къща със своя прах от единия край до другия.* В този момент бях достатъчно пиян, за да мога да завиждам на Рег Торп за неговата заблуда.

Разбира се, писах на Рег, че имам Форнит. Казах му, че моят поразително прилича по характер на неговия. Нощна птица. Мрази силните шумове, но изглежда слуша с удоволствие Бах и Брамс... често ми се е случвало да работя изключително добре, след като съм ги слушал вечерта, казах му аз. Бях открил, че моят Форнит много обича колбас Болоня... Рег опитвал ли е да даде на своя? Просто оставях парченца до писалката си и те винаги изчезваха на сутринта. Освен ако, както казваше Рег, не е било шумно предната нощ. Казах му, че се радвам да науча за радиа, въпреки че нямам часовник със светещ циферблат. Казах му, че моят Форнит е с мен от училище. Толкова се увлякох със собствените си фантазии, че изписах шест страници. Накрая добавих един параграф за историята, съвсем повърхностни бележки и го подписах.

— И под подписа...? — попита жената на агента.

— Разбира се. Форнит Мало Форнус — той замълча. — Сигурно не забелязвате в тъмното, но аз се изчервих. Бях толкова тъпанарски пиян, толкова тъпанарски самодоволен... може би щях да размисля на хладно при зазоряване следващата сутрин, но тогава вече бе прекалено късно.

— Бил си го изпратил предната вечер? — измърмори писателят.

— Да, бях. И тогава, в продължение на седмица и половина, чаках със затаен дъх. Един ден пристигна ръкописът, адресиран до мен, без придружаващо писмо. Съкращенията бяха направени така, както се бяхме уговорили и аз реших, че разказът е направо великолепен, само дето ръкописът беше... ами, аз го поставих в куфарчето си, занесох го вкъщи и сам го препечатах. Беше покрит със странни жълти петна. Помислих си...

— Урина? — попита жената на агента.

— Да, така си помислих. Но не беше. Когато се прибрах вкъщи намерих писмо от Рег. Този път десет страници. В писмото ставаше ясно какви са тези жълти петна. От колбаса. Много ги обичали с горчица.

Този ден бях съвсем трезвен. Но писмото, в комбинация с тези жалки петна от горчица по целия ръкопис, ме изпрати директно към барчето. Напих се едно хубаво.

— Какво друго пишеше в писмото? — попита жената на агента. Тя изпадаше все повече и повече в плен на историята и сега се бе привела над доста големия си корем в поза, която напомняше на жената на писателя за кучето Снули, което е застанало върху къщичката си и се прави на хищник.

— Този път имаше само два реда за разказа. Казваше, че цялата заслуга е на Форнита... и на мен. Колбасът бил наистина прекрасна идея. Ракне много го харесал и в резултат...

— Ракне? — попита авторът.

— Това беше името на Форнита — каза редакторът. — В резултат от колбаса, Ракне подкрепил редакцията на разказа. Останалата част от писмото бе една параноична песен. Не сте виждали такова нещо в живота си.

— Рег и Ракне... бракосъчетани в рая — каза жената на писателя и се закиска нервно.

— О, съвсем не — каза редакторът. — Тяхната връзка бе просто на професионално ниво. Освен това Ракне е бил от мъжки пол.

— Кажи ни какво пишеше в писмото.

— Това не го помня наизуст. И за вас е по-добре така. Дори едно ненормално поведение започва да отегчава след известен момент. Пощальонът бил от ЦРУ. Вестникарчето от ФБР. Рег бил забелязал сред вестниците му пистолет със заглушител. Съседите били някакви шпиони, в караваната си имали уреди за наблюдение. Той вече не смеел да ходи да пазарува в магазина на ъгъла, защото собственикът бил андроид. Още преди го подозирал, пишеше той, но сега вече бил сигурен. Видял как се кръстосват жичките под черепа му, там където бил започнал да оплешивява. И нивото на радия в къщата се било повишило. Нощем забелязвал леко зелениково сияние в стаите.

Писмото му завършваше така:

Надявам се, че ще ми пишете и ще ме уведомите за вашето положение и (положението на вашия Форнит) по отношение на враговете, Хенри. Вярвам, че фактът, че пътищата ни се пресякоха, е нещо, което прехвърля рамките на случайността. Бих го нарекъл спасителен пояс от (Бог? Провидението? Съдбата? избери си някое свое определение) хвърлен в последния момент.

Не е възможно един сам човек да остане дълго изправен срещу толкова много врагове. И да открие, накрая, че не е сам... достатъчно ли е да се каже, че цялата същност на нашето общуване е застанала между мен и пълното унищожение? Може би не. Трябва да зная: враговете също ли са се насочили срещу твоя Форнит, както са се насочили срещу Ракне? Ако е така, как се справяте с тях? Ако не се справяте, имате ли представа защо не? Повтарям, трябва да зная.

Писмото бе подписано с драканицата „Форнит Мало Форнус“ и следващ послепис, само от едно изречение. Обаче смъртоносно. В P.S. се казваше: „Понякога се чудя за жена си.“

Прочетох писмото три пъти. В този процес пресуших цяла бутилка уиски. Започнах да разглеждам различните възможности да отговоря на писмото. Явно беше, че това е вик за помощ от давещ се. Разказът бе успял да го задържи известно време, но сега вече бе завършен. Сега той разчиташе на мен да го задържа на повърхността. Това изглеждаше съвсем разумно, като се има пред вид, че аз сам си бях навлякъл цялата история.

Ходех из къщата, из празните стаи и започнах да изключвам всички щепсили. Помните, че бях много пиян, а пиянството разтваря нови пътища за сугестивност. Затова редактори и издатели са готови да му ударят три питиета, преди да обсъдят някой договор по време на обеда.

Агентът се засмя гръмогласно, но атмосферата продължи да е скована, напрегната, неприятна.

— И моля, не забравяйте, че Рег Тори бе един прекрасен писател. Той бе абсолютно убеден в нещата, които разказваше. ФБР. ЦРУ. Те. Враговете. Има някои писатели, които притежават рядката дарба да охлаждат нещата, колкото по-страстно чувстват темата си. Стайнбек я имаше, имаше я и Хемингуей и Рег Торп имаше същия талант. Когато човек навлезеше в неговия свят, всичко започваше да изглежда съвсем логично. Всичко започваше да изглежда абсолютно възможно, след като човек веднъж приемеше основното схващане за Форнитите, започваше да му се струва, че е съвсем възможно вестникарчето да има пистолет със заглушител в чантата с вестниците. Че децата на съседите са агенти на КГБ със смъртоносни капсули, скрити във восьчни кътници, готови или да изпълнят мисията си да заловят, или убият Ракне или да умрат.

Естествено, аз не приемах основното му схващане. Но ми се струваше толкова трудно да мисля. Така че започнах да изключвам нещата. Първо цветния телевизор, защото всички знаят, че те наистина излъчват радиация. В списанието бяхме публикувахме статия от уважаван учен, който изказваше становището, че радиацията, излъчвана от един домашен цветен телевизор въздейства върху мозъчните вълци на човек достатъчно, за да ги промени съвсем мъничко, но завинаги Той допускаше, че е възможно това да е причината за падането на успеха в училищата, тестовете за грамотност

и математическите способности. В края на краищата кой седи по-близо до телевизора от едно дете?

Така, че аз изключих телевизора и ми се стори, че мислите ми се проясниха. Всъщност така добре се почувствах, че изключих радиото, тостера, пералнята, сешоара. Тогава си спомних за микровълновата печка и изключих и нея. Изпитах истинско облекчение, когато изключих зъбите на това проклето нещо. Беше един от ранните модели, с размерите на къща, и вероятно беше опасно. Сега вече изолациите им са по-добри.

Мина ми през ум колко много неща има в един среден дом, които са включени в стената. Пред очите ми се появи образ на един огромен отвратителен електрически октопод, с пипала от електрически кабели, който се промъква през стените, свързан с жиците навън, а всички жици свързани с електрически централи, управлявани от правителството.

— Докато правех всичко това, в съзнанието ми имаше странна двойственост — продължи редакторът, след като бе замълчал, за да отпие от чашата си. — Отначало реагирах импулсивно на един предразсъдък. Има толкова много хора, които не биха минали под стълба или пък отворили чадър в къщата. Има баскетболисти, които се прекръстват, преди да изпълнят наказателен удар или играчи на бейзбол, които си сменят чорапите, когато не им върви. Предполагам, че в такива случаи рационалната част на съзнанието свири лош стерео акомпанимент на ирационалното подсъзнание. Ако трябва да дефинирам „ирационалното подсъзнание“ бих казал, че това е малка, облицована стаичка, дълбоко във всеки от нас, мебелирана единствено с една масичка за игра на карти, а на масичката има само един револвер, пълен с гъвкави куршуми.

Когато човек заобикаля някоя стълба на тротоара или излиза от вкъщи на дъжд, за да си разтвори там чадъра, една част от единната му личност се отделя, влиза в тази стаичка и взема револвера от масата. Понякога човек си дава сметка за две противоречащи си мисли: Да се мине под стълба е безопасно, и да не се мине под стълба също е безопасно. Но в момента, когато стълбата е отмината или чадърът е отворен — раздвоението свършва и човек отново е единно цяло.

Писателят каза:

— Това е много интересно. Би ли развил мисълта по-нататък, ако обичаш. В кой момент тази ирационална част престава да си играе с пистолета и го доближава до слепоочието си?

Редакторът каза:

— Когато въпросната личност започне да пише по вестниците, че всички стълби трябва да се свалят, защото минаването под тях е опасно.

Всички се засмяха.

— Предполагам, че стигайки до тук, ще трябва да спрем. И рационалната част е изстреляла гъвкавия куршум, когато човекът се впусне из града и започне да събаря стълби и може да нарани хората, които работят върху тях. Не е доказана лудост да заобикаляш стълбите, вместо да минаваш под тях. Не е доказана лудост да пишеш писма по вестниците, в които да казваш, че Ню Йорк е западнал, защото толкова много хора съвсем хладнокръвно минават под стълбите, по които работят хора. Но е доказана лудост, ако човек започне да събаря стълби.

— Защото това е публично действие — измърмори писателят.

Агентът каза:

— Знаеш ли, че в това има нещо, Хенри. Влязло ми е в главата това нещо, Че не бива да се палят три цигари от една клечка кибрит. Не зная откъде ми е влязло в главата, но факт. После четох някъде, че е дошло, от окопите през Първата световна война. Изглежда, че немските снайперисти са чакали противника да започне да си пали цигарите една от друга. При първото пламъче се определя разстоянието, при второто пламъче се определя отклонението при вятъра. А при третото пламъче се отнася главата на човека. Въпреки че сега зная тези подробности, пак не мога да запаля три цигари от една клечка. Част от мен ми казва, че няма значение и мога да запаля десет цигари от една клечка. Но друга част от мен — един много зловещ глас, като един вътрешен Борис Карлоф — ми казва „Оoooo, само да го направиш.....“

— Но не всяка лудост се крепи на предразсъдък, нали така? — попита смирено жената на писателя.

— Така ли? — отвърна редакторът. — Жана Д'Арк чувала божествени гласове. Някои хора си мислят, че са в плен на демони. Други виждат гремлини... или дяволи... или Форнити. Мания...

ненормалност... ирационалност... побърканост... лудост. За побъркания човек реалността се е изкривила. Цялата личност започва да се реинтегрира в малката стаичка с пистолета.

Но рационалната част от мен продължаваше да е там. Кървава, насинена, бясна и доста изплашена, но продължаваше да е там, на мястото си. Непрекъснато повтаряше: „О, всичко е наред, утре като изтрезнееш пак ще включиши уредите, слава богу. Щом трябва, играй си игрички. Но нищо повече. По-далече от това не бива да стигаш.“

Този рационален глас имаше право да се плаши. Вътре в нас има една част, която изпитва много силно привличането на лудостта. Всеки, който е поглеждал надолу от висока сграда, е изпитвал слаб, болезнен подтик да скочи. И всеки, който е доближавал зареден пистолет до главата си...

— О, недей — каза жената на писателя. — Моля те.

— Добре — каза редакторът. — Моето схващане е такова: дори най-уравновесената личност е свързана със своята нормалност чрез хълзгаво въже. Наистина вярвам в това. Веригите на рационалността са нескопосно вградени в човешкото същество.

При изключени щепсели отидох в кабинета си, написах писмо на Рег Тори, сложих го в плик, залепих марка, отидох и го пуснах. Всъщност не си спомням как конкретно съм направил тези неща. Бях прекалено пиян. Но заключих, че съм направил всичко това, защото когато се събудих на следващата сутрин, копието от писмото бе до пишещата машина, заедно с марките и кутийката с пликовете. Писмото бе такова, каквото може да се очаква от пияница. Свеждаше до това — враговете се привличаха от електричеството, не само от самите Форнити. Когато човек се отърве от електричеството, той се отървава от враговете. Отдолу бях написал: *Електричеството ти пречи да мислиш за тези неща, Рег. Интерференция на мозъчните вълни. Има ли жена ти миксер?*

— Всъщност ти си започнал да пишеш писма до вестника — каза писателят.

— Да. Написах това писмо в петък вечер. Събота сутринта станах около единадесет, бях махмурлия и едва съзнавах каква беля бях направил предната вечер. Със страхотен срам включих обратно всички уреди. Изпитах срам — и страх — когато видях какво съм написал на Рег. Претършувах цялата къща за оригинала на това писмо,

надявах се с всичка сила, че не съм го изпратил. Но бях го изпратил. Този ден взех решение да се взема в ръце и да оставя пиенето. Така реших.

Следващата сряда имах писмо от Рег. Една страница. На ръка. По цялото имаше рисунки с „Форнус Мало Форнит“. В средата бе написано само това:

Прав беше. Благодаря, благодаря, благодаря. Ти беше прав. Сега всичко е наред.

Рег.

Много ти благодаря.

Рег.

Форнитът е добре.

Рег.

Благодаря.

Рег.

— О, Боже — каза жената на писателя.

— Обзалагам се, че жена му направо е била бясна — каза съпругата на агента.

— Не, не е била. Това свърши чудесна работа.

— Свърши работа? — каза агентът.

— Той получил писмото ми с пощата в понеделник сутрин. В понеделник следобед отишъл в местната електрическа компания и им казал да му прекъснат електричеството. Естествено Джейн Торп изпаднала в истерия. Кухненската печка работела с ток, тя наистина имала миксер, шевна машина, пералня, комбинирана със сушилня... е, вие разбирате. Понеделник вечерта тя е била готова да ми отреже главата.

Но поведението на Рег я накарало да мисли, че аз съм чудовищо, не луд. Той седнал при нея в дневната и разговарял съвсем разумно. Казал ѝ, че съзнава, че се е държал напоследък доста странно. Знаел, че тя се тревожи. Казал ѝ, че се чувства много по-добре сега, когато електричеството е прекъснато и е готов да й помогне във всички неудобства, които това причинява. Дори предложил да отидат да се обадят на съседите.

— Нали не на онези дето били агенти на КГБ и имали радиј в караваната? — попита писателят.

— Да, на тях. Джейн била направо туш. Тя се съгласила да иде с него, но ми каза, че вътрешно се подготвяла за неприятна сцена. Обвинения, заплахи, истерии. Тя започнала де размишлява върху възможността да напусне Рег, ако той не се опита да се лекува. Тогава в сряда сутрин, когато ми се обади, тя ми каза, че вътрешно е взела решение, че прекъсването на електричеството е предпоследната сламка. Още едно нещо и тя ще замине за Ню Йорк. Тя започнала да се плаши, нали разбирате. Нещата се влошавали така постепенно, че това ставало почти незабележимо, а тя го обичала, но въпреки това нещата били стигнали до момент, когато не можела да понася повече. Тя решила, че ако Рег каже дума не както трябва на съседите тя ще престане да се грижи за къщата. Доста по-късно разбрах, че тя била започнала отдалече да проучва въпроса за принудителното затваряне в лудница в Небраска.

— Бедната жена — помърмори съпругата на писателя.

— Но вечерта минала прекрасно — каза редакторът. Рег се държал много чаровно... според Джейн той наистина бил много чаровен. Не го била виждала такъв от три години. Цялата му навъсеност и прикритост, всичко било изчезнало. Нервните тикове. Несъзнателното подскочане и поглеждане през рамо, всеки път, когато се отваряла врата. Той изпил една бира и разговарял по темите, които в момента занимавали всички в онези мрачни дни — войната, възможността да се създаде армия от доброволци, вълната от насилие по улиците, закона за наркотиците.

Изникнал фактът, че той е авторът на „Фигури от подземния свят“ и те били... „очаровани“, както каза Джейн. От четиримата трима я били чели и можете да сте съвсем сигурни, че четвъртият нямало да се бави много, преди да отскочи до библиотеката и да я вземе.

Писателят с засмя и кимна. Това му беше добре познато.

— Така че — каза редакторът, — ето ги Рег Торп и жена му, без електричество, но така щастливи, както отдавна не са били...

— Добре, че не е имал пираща машина IBM — каза агентът.

— ...а ние да се върнем към вашия редактор. Минали са две седмици. Наблизава краят на лятото. Вашият редактор се е отказал от

пиенето на няколко пъти и пак е започвал, но като цяло е успял да запази някакво благоприлиchie. Минават дните. В Кейп Кенеди се готвят да изпратят човек на луната. Новият брой на „Логан“ с Джон Линдси на корицата е по вестникарските сергии, но не се продава много добре, както обикновено. Бях пуснал една бланка за покупка на разказ със заглавие „Балада за гъвкавия куршум“ от Рег Торп, вероятна дата на излизане на разказа януари 1970, предложена цена 800\$, какъвто беше тогавашният стандарт на „Логан“ за водещ разказ.

Позвъни ми моят шеф, Джим Доугън. Дали ще мога да се кача да се видим? Отидох в кабинета му в десет сутринта, чувствах се и изглеждах отлично. Чак много късно осъзнах, че Джейни Морисън, секретарката му, приличаше на мъртвец.

Седнах и попитах Джим какво бих могъл да направя за него. Не мога да кажа, че името на Рег Торп не беше ми минавало през ум. Това, че получихме разказа, бе голям удар за „Логан“ и подозирах, че ме чакат няколко поздравления. Така че сигурно си представяте колко шашардисан бях, когато той плъзна към мен по бюрото две бланки за покупка. Разказът на Торп и една новела от Джон Йъндайк, която бяхме определили като водеща за февруари. И на двете беше написано „Отказ“.

Погледнах към отхвърлените поръчки за покупка. Нищо не разбирах. Наистина не можех да накарам мозъкът ми да работи по този въпрос и да открие какво означава това. Бях като парализиран. Огледах се и забелязах котлона му. Джейни му го внасяше всяка сутрин и го включваше, така че той можеше да си пие прясно кафе, когато си поискаше. Това бе едно от основните занятия в „Логан“ от три години. Но тази сутрин единственото нещо, което можех да мисля, беше, ако това нещо е изключено, ще мога да мисля. Зная, че ако това нещо беше изключено, щях да мога да разбера какво става.

Аз казах:

— Какво е това, Джим?

— Страшно съжалявам, че аз съм този, който трябва да ти го каже, Хенри, — каза той. — Обаче от януари 1970 „Логан“ няма да публикува повече белетристика.

Редакторът спря, направи пауза и потърси цигара, но пакетът му беше празен.

— Има ли някой цигара?

Съпругата на писателя му подаде „Салем“.

— Благодаря ти, Мег.

Той я запали, размаха клечката, за да я загаси и пое дълбоко дим.
Огънчето меко просветна в мрака.

— Е — каза той. — Сигурен съм, че Джим си е помислил, че съм луд. Аз казах: „Ще имаш ли нещо против?“ и се наведох напред и изключех котлона му.

Устата му зяпна и той ми каза:

„Какво по дяволите, Хенри?“

„Трудно ми е да мисля, когато има такива неща, включени в контактиите“ — казах аз. — „Интерференция“. И това наистина ми изглеждаше така, защото, когато изключи щепсела, започнах да виждам ситуацията много по-ясно. „Значи ли това, че съм уволнен?“ — попитах аз.

„Не зная“ — отговори той. — „Зависи от Сам и от управителния съвет. Наистина не зная, Хенри“

Можех много неща да кажа. Вероятно Джими очакваше горещо да се моля да запазя работата си. Нали знаете израза „да ти бият дузпата“? Уверен съм, че няма да разберете значението на тази фраза, докато не се почувствате начело на несъществуващ отдел.

Но аз не защитавах себе си, нито идеята да се печата разказа в „Логан“. Аз защитавах разказа на Рег Торп. Първото нещо, което предложих да го изместим напред, преди срока, от който влиза в сила решението — да го включим в декемврийската книжка.

Джими каза:

„Хайде, Хенри, декемврийският брой е целият блокиран. Знаеш го. А тук става въпрос за десет хиляди думи.“

„Девет и осемстотин“ — казах аз.

„И илюстрация на цяла страница“ — каза той. — „Избий си го от главата“.

„Е, добре, ще отрежем изкуството.“ — казах аз. — Слушай Джими, това е великолепен разказ. Може би най-добрата проза, която сме имали за последните пет години.

Джими каза:

„Прочетох го, Хенри. Зная, че е великолепен разказ. Но просто не можем да го направим. Не и през декември. За бога, Коледа е, а ти искаш да сложим под елхите в Америка разказ за човек, който е убил

жена си и детето си? Трябва да си... — той спря дотам, но аз видях как погледна към котлона. Можеше да го каже на глас.

Писателят бавно кимна, очите му не се откъсваха от тъмната сянка, в която бе лицето на редактора.

— Започна да ме заболява главата. Отначало леко. Пак започна да става трудно да мисля. Спомних си, че Джени Морисън имаше електрическа острилка за моливи на бюрото си. В кабинета на Джим имаше толкова много флуоресциращи неща. Електрическите печки. Автоматите за кафе и закуски в коридора. Когато човек се замислеше, ставаше ясно, че цялата тъпа сграда се управлява с електричество. Беше направо чудо, че някой можеше въобще да върши някаква работа. Струва ми се, че тогава започна да се прокрадва идеята. Идеята, че «Логан» постепенно запада, защото никой не е в състояние да мисли както трябва. А никой не е в състояние да мисли както трябва, защото всички бяхме скучени в тази висока сграда, управлявана с електричество. Мозъчните ни вълни бяха съвсем объркани. Помня как тогава си помислих, че ако дойде някой лекар с един от онези електроенцефалографи, то сигурно щяха да се получат много страни графики. Сигурно щяха да са пълни с високи, остри алфа-вълни, характерни за злокачествените тумори в предната част на мозъка.

Само като си помислих за тези неща и главоболието ми се усили. Но направих още един опит. Попитах го дали поне ще постави въпроса пред Сам Вадар, нашия главен редактор, да остави разказа в януарския брой. Като белетристичното сбогуване на «Логан», ако трябва. Последният разказ на «Логан».

Джими въртеше един молив и кимаше. Ще поставя въпроса, но знаеш, че няма да мине. Имаме разказ от един писател и разказ от Джон Йпдейк, който съвсем не е по-лош... може би дори е по-добър... и...

— Разказът на Йпдейк не е по-добър! — казах аз.

— Добре, за бога, Хенри, не е нужно да крещиш...

— Не крещя! — изкрещях аз.

Той внимателно ме загледа. Главоболието ми вече се бе усилило много. Чувах как жужат флуоресцентните лампи. Сякаш бяха шепа мухи, затворени в бутилка. Противен звук. И ми се стори, че чувам как Джени си пуска електрическата острилка. *Нарочно го правят,*

помислих си аз. *Искат да ме объркат. Знаят, че не мога да измисля какво точно да кажа, докато тези неща са включени, така че... че...*

Джим говореше нещо, че ще постави въпроса на следващия редакционен съвет, ще предложи вместо рязко прекратяване на раказите да продължат да публикуват всички разкази, за които имам устни договорки... въпреки че...

Станах, прекосих стаята и изключих осветлението.

«Зашо правиш това?» — попита Джими.

«Знаеш защо го правя» — казах аз. — «Трябва да се махаш оттук, Джими, преди да са те довършили.»

Той се изправи и се доближи до мен.

«Мисля, че трябва да си починеш днес, Хенри» — каза той. — «Иди си вкъщи. Почини. Зная, че напоследък си под голямо напрежение. Искам да знаеш, че ще направя по този въпрос всичко, което мога. И аз ги преживявам нещата така, както и ти... е, почти така както и ти. Но сега трябва да се прибереш вкъщи, да си полегнеш и да погледаш малко телевизия.»

«Телевизия ли» — казах аз и се засмях. Това беше най-смешното нещо, което някога бях чувал. — «Джими» — казах аз. — «Ще предадеш ли нещо на Сам Вадар от мен?»

«Какво е то, Хенри?»

«Кажи му, че на него му трябва Форнит. Пълен комплект. Не един Форнит, а десетина.»

«Форнит» — каза той и кимна. — «Добре, Хенри, непременно ще му кажа.»

Главоболието ми беше станало много силно. Едва виждах. Някъде дълбоко в съзнанието си вече се чудех как щях да кажа на Рег и как ли щеше да го приеме Рег.

«Аз сам ще пусна ордер за покупката, стига да зная на кого да го изпратя» — казах аз. «Може би Рег ще има някакви идеи. Десетина Форнити. Нека да ви посипят това място с прах от край до край. Спрете проклетото електричество, изцяло.» — Аз вървях напред-назад из офиса, а Джими ме гледаше със зяпнала уста. — «Да изключат цялото електричество, Джими, така да им кажеш. Кажи го на Сам. Никой не е в състояние да мисли с тази интерференция на електрическите вълни, не съм ли прав?»

«Прав си, Хенри, сто процента. Ти само си иди вкъщи и си почини, чу ли? Подремни или нещо такова.»

«И Форнитите. Те никак не обичат такава интерференция. Радий, електричество, все едно какво. Давайте им колбас. Кейк. Фъстъчено масло. Дали ще могат да се отпуснат средства за тези неща?» — Главоболието ми се бе свило в черна болезнена топка зад очите ми. Виждах Джими двоен, всичко беше двойно. Изведнъж страшно ми се допи нещо. Щом нямаше форнус, а рационалната част от съзнанието ми ме уверяваше, че няма, тогава едно питие щеше да е единственото нещо, което да ме оправи.

«Разбира се, че ще можем да осигурем средства» — каза той.

«Ти въобще не вярваш на това, което ти казвам, нали така, Джими?» — попитах аз.

— «Разбира се, че вярвам. Всичко е наред. Ти просто трябва да си идеш вкъщи и малко да си починеш.»

«Сега не вярваш,» — казах аз, — «но може би ще повярваш, когато този парцал фалира. Как, за бога, си представяш, че ще можеш да вземаш разумни решения, когато си седнал на десетина метра от машини за кока-кола, машини за сандвичи и машини за бонбони?» — Тогава ми мина през ум наистина ужасна мисъл. — «И микровълнова печка!» — креснах му аз. — «Има микровълнова печка, на която претоплят сандвичите!»

Той започна да ми говори нещо, но аз не му обърнах никакво внимание. Мисълта за микровълновата печка обясняваше всичко. Трябваше да се махна оттам. Затова толкова ме болеше главата. Спомням си, че мярнах Джейни и Кейт Янгър от отдел «Реклама» и Мърт Стронг от «Връзки с обществеността», които ме бяха зяпнали. Сигурно са ме чули, когато виках.

Моят офис бе нания етаж. Слязох по стълбите. Влязох в офиса, изключих осветлението и си взех куфарчето. Слязох с асансьора, сложих си куфарчето между краката и си запуших ушите. Спомням си също, че другите трима-четирима души в асансьора ме изгледаха странно. — Редакторът сухо се изсмя. — Бяха се изплашили. Така да се каже. Натъпкани в една малка движеща се кутия с един явен луд, сигурно и вие бихте се изплашили.

— Е, това изглежда малко пресилено — каза жената на агента.

— Съвсем не е. Лудостта все трябва да започне отнякъде. Ако този разказ се отнася до нещо — ако може да се каже, че събитията в живота на человека се отнасят до нещо — в такъв случай тази история е за генезиса на лудостта. Лудостта трябва да започне от някъде и трябва да стигне до някъде. Като път. Или като куршум от пълнителя на пистолета. Аз бях на мили след Рег Тори, но вече бях отвъд линията. В това нямаше съмнение.

Трябваше да ида някъде, затова отидох в «Четиридесет бащи», един бар на Четиридесет и девета. Спомням си, че избрах този бар, защото в него нямаше мюзикбокс, нито цветен телевизор, нито много лампи. Спомням си как си поръчах първото питие. После вече нищо не помня, докато не се събудих на следващия ден в леглото си у дома. На пода имаше едно голямо петно от повръщано, а на чаршафа, с който бях завит — огромна прогорена дупка от цигара. В състоянието, в което бях, явно бях избягнал два вида много гадна смърт — от задушаване и от изгаряне. Не че щях да усетя нещо.

— Боже — каза агентът, почти с респект.

— Просто не съм бил на себе си — каза редакторът. — За първи път в живота си наистина не съм бил на себе си — но това обикновено е знак, че краят наближава, така че на човек това не може да му се случи много пъти. Както и да е, просто човек не може да изпадне в такова състояние много често. Но всеки алкохолик може да ви каже, че да не си на себе си съвсем не е като да имаш пиянски припадък. Много неща щяха да се спестят, ако беше така. Не, когато един алкохолик не е на себе си, той продължава да върши разни неща Алкохоликът в такова състояние е деен малък дявол. Нещо като Форнит — злосторник. Той се обажда на бившата си жена и я обижда по телефона, или влиза с колата си в забранена улица и прегазва малки деца. Той напуска работа, ограбва магазин, подарява на някого венчалната си халка. Действащ малък дявол.

Това, което аз бях направил, явно си беше, че съм написал писмо. Само че това не беше писмо до Рег. Беше до мен. И не бях го написал аз — или поне според писмото не бях аз.

— А кой? — попита съпругата на писателя.

— Белис.

— Кой е Белис?

— Неговият Форнит — каза писателят почти разсеяно. Очите му бяха тъмни и отнесени.

— Да, точно така — каза редакторът, без въобще да се изненада.

Той им възстанови писмото в сладкия нощен въздух, като на съответните места подчертаваше с пръст.

Поздрави от Белис. Съжалявам, че имаш проблеми, приятелю, но бих искал от самото начало да посоча, че ти не си единственият, който има проблеми. И на мен не ми е лесно. Мога да ти обсипя клавишите на машината с форнус, така че да имаш за цял живот, но се предполага, че натискането на КЛАВИШИТЕ е твоя работа. Господ ЗАТОВА е създал големите хора. Така че ти съчувствам, но това е всичко от мен.

Разбирам, че се тревожиши за Рег Торп. Аз не се тревожа за Торп, а за брат ми Ракне. Торп се беспокои какво ще стане с него, ако Ракне си отиде, но това е, защото е egoист. Цяло проклятие е да служиш на писатели, защото те всички са egoисти. Той не се беспокои какво ще стане с Ракне, ако ТОРП си отиде. Или стане *bonzo seco*. Тези неща явно не са минавали през неговия толкова чувствителен мозък. Но за наш късмет, всичките ни нещастни проблеми имат едно и също краткосрочно решение и аз напрягам ръцете си и малкото си тяло, за да ти го дам, пияни ми приятелю. ТИ може да се чудиш какви са дългосрочните решения. Но аз мога да те уверя, че такива просто няма. Всички рани са смъртоносни. Това го приеми за даденост. Понякога въжето се отпуска малко, но въжето винаги има край. Какво от това. Благослови отпускането на въжето и не си губи времето да проклинаш края.

Трябва ти да му платиш разказа със свои пари. Но не с персонален чек. Торп може да има сериозни психични проблеми, може дори да е опасен, но това не са признания на глупост.

— Тук редакторът спря и произнесе буква по буква: Г-л-у-п-о-с.
После продължи:

Ако му изпратиш персонален чек, той ще загрее за девет секунди.

Изтегли осемстотин и някой друг долар отгоре от сметката си и си отвори в твоята банка нова сметка на името на «Арвин Пъблишинг». Обясни им, че ти трябват чекове, които да имат вид на бизнес-чекове — да не са с разни картички на кучета и планински изгледи по тях. Намери един приятел, който да е сътитуляр на сметката. Когато чековете пристигнат, напиши един за осемстотин долара, накарай сътитуляра да го подпише. Изпрати чека на Рег Тори. Това ще оправи положението за известно време.

Това е всичко.

Подпись Белис.

— Пфу — пак каза писателят.

— Когато станах, първото нещо, което забелязах, бе пишещата машина. Изглеждаше така, сякаш някой бе направил от нея дух на пишеща машина в евтин филм. Предния ден тя бе един стар черен «Underwood». Когато станах, с глава огромна, колкото цяла Северна Дакота, тя бе станала някак сивкава. Последните няколко изречения от писмото бяха нагъчкани и неясни. Погледнах по- внимателно и разбрах, че вянрата ми стара машинка най-вероятно вече е свършена. Опитах как е на вкус и отидох в кухнята. На плота имаше пакет захар с лъжица в нея. Всичко бе посипано със захар между кухнята и малката бърлога, в която работех по това време.

— Хранил си Форнита — каза писателят. — Белис е обичал сладки неща. Или поне ти така си мислил.

— Да. Но колкото и да ми беше лошо от махмурлука, аз прекрасно знаех кой е форнитът.

Той щракна с пръсти.

— Първо, Белис бе моминското име на майка ми. Второ, тази фраза «bonzo seco». Това си беше наш лаф между нас с брат ми, който означаваше «луд». Още когато бяхме деца. Трето, и някак най-гадно, бе

това, че бях сгрешил думата «глупост». Това е една от думите, които обикновено бъркам. Работех с един невероятно интелигентен писател, който пишеше «фризер» с в — «вризер», независимо колко пъти му го бяха оправяли редакторите. А имаше един с докторска степен от Принстън, за когото «търгаш» винаги щеше да си остане «търгаж».

Съпругата на писателя изведнъж прихна — беше объркана и развеселена.

— И аз правя такива грешки.

— Това, което искам да кажа е, че правописът на човек е неговият литературен отпечатък. Попитайте когото си поискате от редакторите и те ще ви кажат. Не, Белис беше аз и аз бях Белис. Въпреки това съветът бе отличен. Въщност, аз реших, че това е прекрасен съвет. Но има и още нещо — наистина подсъзнателното оставя своите отпечатъци, но там долу се намират и непознати неща. Там долу има един непознат, който знае дяволски много. Никога не бях попадал на думата «сътитуляр», поне не можех да се сетя... но ето тя беше там, и звучеше много добре, а по-късно разбрах, че някои банки дори я употребяват.

Вдигнах телефона, за да се обадя на един приятел и остра болка — направо невероятно! — прониза главата ми. Помислих си за Рег Торп и неговия радий и бързо оставил слушалката. Отидох лично до приятеля ми, след като си бях взел душ и се бях избръснал и се огледах девет пъти в огледалото дали външно имам вид на рационално човешко същество. Въпреки това, той ми зададе много въпроси и ме огледа много внимателно. Така че предполагам, че е имало някакви знаци, които не съм могъл да скрия с душ, избръсване и хубава доза Листерин. Той не беше в нашия бизнес и това ми помогна много. В бизнеса новините се разпространяват много бързо. Освен това, ако беше в бизнеса, той щеше да знае, че Арвин Пъблишинг отговаря за «Логан» и сигурно щеше да се чуди какви ли каши се опитвам да забъркам. Но той не беше запознат с тези неща и не ми зададе никакви въпроси. Казах му, че ще опитам самостоятелна издателска дейност, след като «Логан» решава да съкрати отдела за проза.

— Той попитали те защо го наричаш Арвин Пъблишинг? — попита писателят.

— Да.

— Ти какво му отговори?

— Отговорих му, — каза редакторът със студена усмивка, — че Арвин е моминското име на майка ми.

Последва пауза и тогава редакторът продължи. До края почти никой не го прекъсна.

— И така аз зачаках бланките на чековете, от които щеше да ми трябва точно една. За да минава по-лесно времето, правех упражнения. Нали знаете — вземаш чаша, свиваш лакътя, изправзаш чашата, пак свиваш лакътя. Докато тези упражнения така те омаломощят, че паднеш напред с глава върху масата. И други неща се случваха, но тези двете най-много занимаваха съзнанието ми — чакането и свиването на лакътя. Доколкото си спомням. Трябва да повторя това, защото поголямата част от времето бях толкова пиян, че на всяко нещо, което помня, сигурно се падат петдесет-шестдесет, които не мога да си спомня.

Напуснах работа — сигурен съм, че това е предизвикало голямо облекчение у всички. Както у тях, защото нямаше да им се наложи да изпълнят екзистенциалната задача да ме уволняват поради лудост от един несъществуващ отдел, така и у мен, защото не можех да си представя, че пак ще отида в тази сграда — асансьорът, флуоресцентните лампи, телефоните, мисълта за цялото това чакащо електричество.

Написах на Рег Торп и на жена му по няколко писма през следващите три седмици. Помня писмата, които писах до нея, но не и тези, които писах до него — също като писмото от Белис, писал съм тези писма в периоди, когато не съм бил на себе си. Но в такива периоди аз все пак не се разделях със старите си навици, така както не се разделях с правописа си. Никога не пишех без индиго... и когато дойдех на себе си на следващата сутрин, копието беше на масата ми. Беше като да четеш писма от непознат.

Не че писмата бяха луди. Съвсем не беше така. Онова, което бях завършил с пост скриптума за миксера, бе много по-лошо. Тези писма изглеждаха... почти разумни. — Той спря и бавно и уморено поклати глава. — Бедната Джейн Торп. Не че нещата изглеждаха толкова зле от тяхна гледна точка. Сигурно тя си е мислела, че редакторът на съпруга й върши много майсторски едно благородна работа — разсеява съпруга й в неговата задълбочаваща се депресия. Вероятно си е задавала въпроса дали е добре или зле да се разсеява човек в неговите

параноични фантазии — фантазии, които в един случай почти са довели до нападение над малко момиченце. Ако е било така, то тя е решила да пренебрегне негативните аспекти, защото тя самата го разсейваше. Нито пък аз съм я обвинявал за това — тя го обичаше. По никакъв свой, особен начин, Джейн Торп бе велика дама. След като бе живяла с Рег от Старите времена през Славните времена и накрая до Лудите Времена, смятам, че тя щеше да се съгласи с Белис, че човек трябва да се радва, че въжето е разхлабено и да не се хаби да проклина края му. Естествено, колкото по-разхлабено е въжето, толкова по-тежко се пада накрая — но дори едно толкова тежко падане може да се окаже благословено. Кой би искал да умре от задушаване?

В един кратък период и двамата ми отговориха на писмата — много ведри писма... въпреки че в тяхната ведрост имаше нещо странно, нещо крайно. Изглеждаше сякаш... е, няма значение, да оставим евтините философии. Ако мога да формулирам това, което мисля, ще го кажа. Да оставим засега. Всяка вечер той играл на карти с децата на съседите и преди да започнат да падат листата на дърветата, те вече смятали Рег Тори за бог, слязъл на земята. Когато не играели на карти или на фризби, те разговаряли за литература, като Рег внимателно насочвал разговора. Бил си взел кученце и го разхождал сутрин и вечер, срещал съседи от квартала така както правите и вие, когато разхождате своето куче. Хората, които били решили, че семейство Тори са страни хора, започнали постепенно да си променят мнението. Когато Джейн споменала, че сега, когато не употребяват електрически прибори би било добре да имат помощница в домакинството, Рег веднага се съгласил. Въпросът не бил в парите — след «Фигури от подземния свят» били пълни с пари — въпросът бил, според Джейн, в Те. Те били навсякъде, Рег това си знаел, и какъв подобър агент на Те от домашна помощница, която може да иде навсякъде в къщата, да гледа под леглата и в килерите, а вероятно и в чекмеджетата на бюрото, ако не са заключени и заковани за допълнителна сигурност.

Но той й казал да не се колебае и да наеме някого, казал й, че съжалява, че не се е сетил по-рано, въпреки че — тя специално подчерта, че той е вършел тежката работа сам, например прането на ръка. Той имал само една молба — да не пускат жената в кабинета му.

Най-хубавото нещо от гледна точка на Джейн беше фактът, че Рег пак започнал да работи, този път върху нов роман. Тя прочела първите три глави и смяташе, че са прекрасни. Всичко това започнало от момента, в който аз съм приел «Балада за гъвкавия куршум» за «Логан» — периодът преди това бил много тежък. И тя ме благославяше за всичко.

Сигурен съм, че тя бе съвсем искрена, но в благословията ѝ нямаше топлина и ведростта в писмото ѝ бе никак помрачена — ето, на, пак се върнахме на това. Ведростта в писмото ѝ приличаше на ведър ден, в който се виждат онези купести облаци, дето предвещават, че скоро ще вали страхотен дъжд.

Всички добри новини — карти, куче, домашна помощница и нов роман — и въпреки това тя бе достатъчно интелигентна и не вярваше, че той се оправя… или поне аз така си мислех, въпреки че през цялото време бях като в мъгла. При Рег бяха забелязани симптомите на психоза. Психозата е като рак на белите дробове — нито едното, нито другото не изчезва от само себе си, въпреки че и раковите пациенти и душевноболните имат хубави периоди.

Мога ли да си взема още една цигара, скъпа?

Съпругата на писателя му даде.

— В крайна сметка — продължи той и извади запалката «Ронсън», — всички признания на идея-фикс са били около нея. Без телефон, без електричество. Всички електрически ключове били обвити в алуминиево фолио. Той поставял храна върху пишещата машина така редовно, както поставял храна в чинията на кучето. Децата на съседите смятали, че е страхотен тип, но децата на съседите не го виждали как си слага гумени ръкавици, за да вземе сутрин вестника от верандата, защото се плашел от радиация. Те не го чували да стene в съня си, нито пък им се налагало да го успокояват, когато се събуди е писъци от ужасните кошмари, без да може да си ги спомни.

— А ти, скъпа, — той се обърна към съпругата на писателя — ти се чудиш защо тя е останала при него. Въпреки че не го казваш гласно, това ти е в главата, прав ли съм?

Тя кимна.

— Да. А аз няма да предложа дълга мотивационна теза — удобството да разказваш истинска история е в това, че е достатъчно да кажеш какво се е случило и да оставиш хората сами да се чудят защо.

Погледнато като цяло, никой никога не знае защо се случват нещата... особено пък хората, които казват, че знаят.

Но от гледна точка на селективното възприятие на Джейн Торп, нещата страховто се бяха подобрili. Тя се срещнала с една негърка на средна възраст, кандидатка за домашна помощница и намерила сили да ѝ разкаже съвсем честно за особеностите на мъжа си. Жената, на име Гъртруд Рулин, се засмяла и казала, че е работила у хора с много по-големи страниности. Джейн прекарала първата работна седмица на Рулин, така както прекарала първата вечер на гости у съседите — през цялото време очаквала някой луд изблик. Но Рег я очаровал така, както очаровал децата, говорел с нея за работата ѝ в църквата, за съпруга ѝ, за най-малкия ѝ син, който, според Гъртруд бил по-ужасен от Денис-белята. Тя имала единадесет деца, но между Джими и следващия по големина имало единадесет години разлика. Той ѝ правел живота черен.

По всичко изглеждало, че Рег се оправя... или поне, ако човек гледал нещата от определен ъгъл. Но всъщност той си бил луд като преди, също като мен. Лудостта може да е гъвкав куршум, но експерт по балистика, който си разбира от работата, ще ви каже, че няма два еднакви куршума. В едното писмо на Рег пишеше малко за новия му роман и после минаваше директно на Форнитите. Форнитите като цяло и в частност Ракне. Той разсъждаваше по въпроса дали Те всъщност искат да убиват Форнити или — най-вероятно — да ги залавят живи и да ги изследват. Той завършваше с думите: «И апетитът ми и целият ми поглед върху живота се подобриха несравнимо, откакто започнахме да си кореспондираме, Хенри. Високо ценя всичко това. Искрено твой, Рег». И една бележка в пост скриптум, в която той небрежно питаше кой художник ще илюстрира разказа му. Това предизвика у мен угрizения и чувство на вина, както и бърза разходка до барчето.

Рег бе пленник на Форнитите, аз — на жиците.

В писмото, което написах на Рег, само се споменаваха Форнитите — тогава аз вече само го разсейвах по този въпрос. Някакъв елф с моминското име на майка ми и моя собствен ужасен правопис не ме интересуваше кой знае колко.

Това, което бе започнало да ме интересува все повече и повече, бе електричеството, микровълните и ултракъсите вълни и интерференцията на ултракъсите вълни, радиационния фон и един бог

знае какво още. Отидох в библиотеката и си взех книги по тези въпроси, купих си книги по тези въпроси. В тях имаше разни страховитии и разбира се на мен точно това ми трябваше.

Поръчах да ми изключат телефона и да спрат електричеството. Това помогна за известно време, но една нощ, когато залитах пиян към вратата с една бутилка уиски в едната ръка и друга, в джоба на шлифера, видях едно малко червено око да ме гледа от тавана. Боже, за миг ми се стори, че ще получа инфаркт. Отначало ми заприлича на буболечка — една огромна буболечка, с едно светещо око.

Имах газов фенер «Коулмън» и го запалих. Веднага разбрах какво е. Но вместо да изпитам облекчение, почувствах се още по-зле. Още щом го огледах отблизо, ми се стори, че усещам в главата ми да изригва болка и да преминава на вълни — като радио вълни. За миг ми се стори, че очите ми са се обърнали навътре и виждам мозъка си, виждам как клетките му започват да пушат, потъмняват, умират. Това бе димен детектор — едно изобретение, което през 1969 бе дори поново от микровълнова печка.

Изскочих от апартамента, слязох долу — живеех на петия етаж и по това време вече бях започнал да се качвам и слизам само по стълбите — и започнах да чукам на вратата на портиера. Казах му, че искам да махне това нещо оттам, да го махне оттам веднага, да го махне оттам тази вечер, да го махне оттам до един час. Той ме погледна така, сякаш бях напълно — извинете ме за израза — bonzo seco, и сега го разбирам. Този димен детектор беше предназначен да ме накара да се чувствам по-добре, да се чувствам по-сигурен. Сега, разбира се, те са задължителни навсякъде, но тогава се смятала за голяма придобивка, за която плащаше асоциацията на наемателите в сградата.

Той го махна — не му отне много време — но аз забелязах погледа му и, до известна степен, разбирах чувствата му. Не бях бръснат, миришах на уиски, Косата ми бе залепнала за главата, сакото ми бе мръсно. Той сигурно знаеше, че вече не ходя на работа, че съм си махнал телевизора, че доброволно съм прекъснал телефона и електричеството в апартамента. Той мислеше, че съм луд.

Може и да съм бил луд, но — и аз като Рег — не бях глупав. Включих целия си чар. Редакторите трябва да имат известен чар, нали знаете. Смазах работата с десет долара. Накрая успях да позагладя

нещата, но по начина, по който ме гледаха хората следващите две седмици — оказа се, че това са последните ми две седмици в сградата — разбрах, че историята е пълзнала. Особено показателен бе фактът, че нито един от членовете на асоциацията на наемателите не дойде при мен да ми каже, че съм неблагодарник. Сигурно са мислили, че ще ги подгоня с кухненски нож.

Всичко това бе съвсем второстепенно за мен тази вечер. Седях на светлината на газовия фенер, единственото осветление в трите стаи, освен светлините на Манхатън, които нахлуеха през прозорците. Седях с бутилка в едната ръка и цигара в другата, гледах към тавана, към мястото, където се бе намирало единственото червено око на димния детектор. Мислех си за неоспоримия факт, че въпреки че бях изключил електричеството, бе останало едно нещо, свързано в мрежата... а там, където има едно, може да има и повече.

Дори и да нямаше, цялата сграда бе проядена от жици — тя бе пълна с жици така, както умиращ от рак човек е пълен със злокачествени клетки и разлагащи се органи. Като затворех очи виждах всички тези жици свити в тайните си канали, изльчващи зелени, адски светлини. А отвъд тях, целият град. Една жица, почти безвредна сама по себе си, която води до ключа за лампата... жицата зад ключа, малко по-дебела, която води към мазето, където се свързва към още по-дебела жица, а тя води надолу към улицата, към цял сноп жици, само че тези жици са толкова дебели, че всъщност стават кабели.

Когато получих писмото на Джейн, в което се споменаваше алуминиевото фолио, част от съзнанието ми усети, че тя вижда в това знак за лудостта на Рег и тази част знаеше, че аз ще реагирам така, сякаш цялото ми съзнание приемаше, че тя е права. Останалата част от съзнанието ми — до този момент тя вече бе станала по-голямата част — си мислеше: «Каква прекрасна идея!» и аз покрих всичките си електрически ключове с алуминиево фолио още на следващия ден. Не забравяйте, че аз бях човекът, за когото се предполагаше, че помага на Рег Торп. Беше направо отчайващо смешно.

В онази нощ реших да напусна Манхатън. В Адирондакс имахме старо семейно място, където можех да отида и идеята ми се струваше добра. Единственото нещо, което ме задържаше в града, бе разказът на Рег Торп. Ако «Балада за гъвкавия курсум» бе спасителен пояс за Рег

в едно море от лудост, този разказ имаше същото значение и за мен — исках да го дам в добро списание. Когато свърших това, можех да се махам.

Ето докъде бе стигнала не чак толкова известната кореспонденция между Уилсън и Торп, когато работата се размириса. Бяхме като двама умиращи наркомани, които сравняват относителните преимущества на хероина и кокаина. Рег и Форнитите в пишещата му машина, аз и Форнитите в стените и двамата с Форнити в главите.

Освен това имаше и Те. Не забравяйте и Те. Не бях размотавал историята дълго по редакциите, преди да разбера, че Те включваха всички редактори на списания в Ню Йорк — не че през есента на 1969 имаше чак толкова списания. Ако ги събереш човек заедно, можеше да ги убие с един пълнител и не след дълго аз започнах да си мисля, че това е дяволски добра идея.

Трябваше да минат пет години, преди да започна да виждам нещата през техните очи. Бях извадил от релси портиера, а той бе просто един човек, който ме видя, когато нещата бяха започнали да се нажежават и беше време за коледния му бакшиш. Всички останали... иронията бе в това, че повечето от тях наистина ми бяха приятели. Джейрд Бейкър беше заместник главен редактор на «Ескайър» в онези дни, а ние с Джейрд бяхме служили заедно по време на Втората световна война. Тези момчета не се чувстваха просто неловко, след като се сблъскаха с новия Хенри Уилсън. Те просто се ужасяваха. Ако просто бях разпратил разказа с добро придружително писмо, в което да обясня положението — или поне моята версия за положението — вероятно щях да успея да продам разказа на Торп веднага. Но не, това не беше достатъчно. Не за този разказ. Аз исках да се убедя, че на този разказ се оказва лично внимание. Така че аз тръгнах с него от врата на врата, един вонящ, посивял бивш редактор, с треперещи ръце, зачервени очи и голяма стара синина на бузата си от това, че се бях блъснал във вратата на банята в тъмното преди две вечери. Спокойно можех да бъда с надпис «На път за лудницата».

Не исках да говоря с тези момчета в техните офиси. Всъщност не можех. Отдавна бе минало времето, когато можех да се кача в асансьор и да се кача до четиридесетия етаж. Така че се срещах с тях така, както се срещат бедняците — в паркове, по стълби, а в случая с Джейрд Бейкър в една закусвалня с бургери на Четиридесет и девета улица. На

Джеърд поне щеше да му е приятно да ме почерпи един свестен обяд, но отдавна беше минало времето, когато един уважаващ се салонен управител би ме пуснал в заведение, където се сервира на бизнесмени.

Агентът трепна.

— Получавах нищо не значещи обещания да прочетат разказа, последвани от загрижените въпроси как се чувствам, колко пия. Спомням си — малко мъгливо — как се опитвах да обясня на един-двама, че изтичащото електричество и радиацията пречат на мисленето на всички и когато Анди Ривърс, който беше редактор в «Американски Кръстопът», ми каза, че трябва да потърся лекарска помощ, аз му казах, че той трябва да потърси лекарска помощ.

«Виждаш ли тези хора там на улицата?» — попитах го аз. Бяхме в парка на Уошингтън Скуеър. — «Половината от тях, а може би тричетвърти, имат мозъчни тумори. Не бих ти дал разказа на Торп като част от баса. Няма да го разбереш в този град. Мозъкът ти е на електрическия стол, а ти въобще не го съзнаваш.»

Държах в ръката си копие от разказа, навито на руло. Цапнах го с него по носа, така, както човек би ударил куче за това, че е пишкало в ъгъла. После се отдалечих. Помня как той ми крещеше да се върна, викаше нещо за чаша кафе и да поговорим, но тогава минах край един магазин за плочи с високоворители, които ревяха на тротоара и бълскаха хеви-метъл, с бели флуоресцентни лампи и гласът му се изгуби в някакъв жужащ звук вътре в главата ми. Спомням си, че си помислих две неща — трябваше да се махна скоро от града, много скоро, или щях и аз да се сдобия с мозъчен тумор, и веднага трябваше да пийна нещо.

Онази нощ, когато се прибрах в апартамента си, намерих бележка под вратата. На нея пишеше: «Искаме да се разкараш оттук, перко такъв!» Захвърлих я, без да й обърна голямо внимание. Ние перковците-ветерани имаме по-важни неща, за които да се тревожим, от разни анонимни бележки от съседите.

Премислях това, което бях казал на Анди Ривърс за разказа на Рег. Колкото повече си мислех за това — и колкото повече пиех — толкова по-смислено ми изглеждаше. «Гъвкавият куршум» бе смешен и на повърхността бе много лесен за четене... но под повърхността бе много сложен. Наистина ли мислех, че в града има редактор, който да обхване историята на всичките й нива? Може някога да съм мислел

така, но сега, когато очите ми се бяха отворили? Наистина ли мислех, че има място да бъде разбран и оценен такъв разказ в един град опасан с жици като бомба на терорист? Господи, отвсякъде изтичаха волтове!

Прочетох вестника, докато все още имаше достатъчно дневна светлина, опитвах се да забравя цялата тъпа история и на първа страница на «Таймс» имаше статия за това как непрекъснато изчезват радиоактивни материали от атомните електроцентрали — разказът продължаваше по-нататък и теоретизираше за това как достатъчно количество от тези вещества, попаднало в подходящи ръце, би могло да се използва, за да се направи ядрено оръжие.

Седях на кухненската маса и гледах как слънцето се скрива и в съзнанието си виждах как Те промиват плутоний, така, както някога миньорите са промивали златоносен пясък през 1849. Само че, те нямаха намерение да взривяват града. О, не. Те просто искаха да го посипят наоколо и да объркат мисленето на всички. Те бяха злите Форнити, а радиоактивният прах бе «форнус за лош късмет». Прах за най-лош късмет на всички времена.

Реших, че в крайна сметка не искам да продам разказа на Рег — или поне не в Ню Йорк. Реших да се махна от града веднага щом пристигнат чековете, които бях поръчал. Когато се махнеш оттук, може бе щях да започна да го разпращам по разни литературни списания извън Ню Йорк. «Сюани Ривю» щеше да е добре като начало, мислех си аз, или може би «Айова Ривю». Можех да обясня на Рег по-късно. Рег щеше да разбере. Това щеше да реши въпроса, така че си взех едно питие, за да отпразнувам. Питието си поиска още едно питие. Другото питие поиска човека. Така да се каже. Не бях на себе си. За предпоследен път, както се оказа.

На следващия ден пристигнаха чековете на Арвин Къмпани. Напечатах един от тях и отидох при моя приятел — «сътитуляра». Последва още един от уморителните кръстосани разпити, но този път успях да се сдържа. Беше ми нужен неговия подпись. Накрая го получих. Отидох в един магазин за бизнес-услуги и поръчах да ми направят печат на Арвин Къмпани. Сложих печата на плика, напечатах адреса на Рег (бях махнал захарта от машината, но клавишите продължаваха да лепнат) и добавих кратка лична бележка, в която написах, че едва ли чек до писател някога ми е доставял такова голямо удоволствие... и това бе истина. И продължава да е истина. Трябваше

ми поне един час, преди да успея да ида да го пусна — просто не можех да му се нарадвам колко официално изглежда. Никога не бихте допуснали, че един миризлив пияница, който не беше си сменял бельото в продължение на десет дни, бе успял да подготви това нещо.

Той се спря, загаси цигарата и си погледна часовника. Тогава, някак странно, така, както кондукторът обявява пристигането на влака в някой главен град, той обяви:

— Ето, че стигнахме до необяснимото. Това е моментът, който най-силно заинтригува двамата психиатри и другите служители на психиатричното отделение, с които бях свързан през следващите две години и половина от живота си. От тази част на историята те ме караха да се отрека, като доказателство за това, че съм се излекувал. Както се изрази един от тях: «Това е единствената част от твоя разказ, която не може да се обясни с погрешна индукция... след като логическото ти чувство е било възстановено.» Накрая се отрекох, защото знаех — дори те да не знаеха — че се оправям и исках да се махна час по-скоро от болницата. Мислех си, че ако не се махна скоро, ще полудея отново. Така че се отказах. Галилео го е направил, когато поставили краката му в огъня, но дълбоко в себе си никога не съм се отказал. Не казвам, че това, което ще ви разкажа наистина се е случило, просто ви казвам, че продължавам да вярвам, че се е случило. Може би разликата е малка, но за мен е съществена.

И така, приятели мои, необяснимото:

Следващите два дни прекарах, подготвяйки се да се преместя извън града. Между другото, мисълта за това, че трябва да карам колата никак не ме тревожеше. Като дете бях чел, че вътрешността, на колата е едно от най-безопасните места по време на електрическа буря, защото гумите служат направо като идеални изолатори. Всъщност с нетърпение чаках да се кача на стария си Шевролет, да вдигна догоре прозорците и да изляза от града. Въпреки всичко подготовката ми включваща свалянето на електрическата крушка в купето, залепване на фасонката и изключване на арматурното табло.

Когато се върнах последната вечер, която възнамерявах да прекарам в апартамента си, той бе празен, ако не се смята кухненската маса, леглото и пищещата машина в бърлогата ми. Машината бе на земята. Нямах намерение да я взема със себе си — с нея бяха свързани твърде много неприятни асоцииции, освен това клавишите щяха

винаги да лепнат. *Нека да остане за следващия наемател*, помислих си аз — *заедно с Белис*.

Беше по залез и целият апартамент бе потънал в странна светлина. Бях доста пиян, а в джоба на палтото си имах друга бутилка, за през нощта. Тръгнах през бърлогата, защото, предполагам, съм искал да ида в спалнята. Там щях да седна на леглото и да размишлявам за жици и радиация и да пия, докато се напия толкова, че заспя.

Това, което наричах бърлогата, въщност беше дневната. Бях я направил работна стая, защото имаше най-доброто осветление в целия апартамент — огромен прозорец на запад гледаше чак към хоризонта. Това е чудо за Манхатънски апартамент, близко до чудото с хлябовете и рибите, но фактът си е факт — светлината я имаше. Не го поставях под съмнение, просто му се наслаждавах. Тази стая бе изпълнена с чиста, прекрасна светлина дори в дъждовни дни.

Но онази вечер светлината беше много особена. Залезът бе изпълнил стаята с червено сияние. Като светлината във фурна. Празна, стаята изглеждаше прекалено голяма. Стъпките ми плоско отекваха по дървения под.

Пишещата машина бе в средата на стаята и аз минавах край нея, когато забелязах под валика назъбено парче хартия — това ме стресна, защото бях сигурен, че в машината нямаше хартия, когато излязох последния път да си купя бутилка.

Огледах се и се зачудих дали в апартамента няма някой нахалник освен мен. Само дето не си мислех тогава за нахалници, крадци или скитници, а си мислех за... духове.

На стената, в ляво от спалнята, видях назъбено голо пространство. Поне разбрах откъде се е взела хартията. Просто някой е откъснал парче стар тапет.

Точно гледах нататък, когато чух зад себе си един единствен кратък, чист звук — *трак!* Скочих и се извих бързо назад със сърце тупкащо в гърлото. Бях ужасен, въпреки че прекрасно знаех какъв е този звук — в това нямаше съмнение. Работил съм с думи целия си живот и зная звука, с който чукчето на пишещата машина удря по хартията. Дори в една пуста стая в здрача, където няма кой да удря клавишите.

Те го гледаха в тъмното, лицата им бяха размазани бели петна, нищо не казваха, бяха се скуччили едва забележимо. Жената на писателя бе стиснала ръката му здраво с две ръце.

— Усещах се... някак извън себе си. Нереален. Вероятно така се чувства всеки, който се изправи на ръба на необяснимото. Бавно се приближих до машината. Сърцето ми лудо биеше в гърлото, но съзнанието ми беше спокойно... дори ледено спокойно.

Чук! Подскочи друго чукче. Този път видях — клавишът беше на третия ред отгоре надолу вляво.

Бавно коленичих, после изведнъж мускулите на краката ми се отпуснаха и аз политнах надолу, докато най-накрая се стоварих в седнало положение пред машината, а шлиферът ми се бе разпрострял около мен като роклята на момиче, което направило най-дълбок реверанс. Машината чукна още два пъти, този път по-бързо, направи пауза, после пак чукна. Чукането отекваше по същия плосък начин, както отекваха стъпките ми.

Тапетът бе навит в машината по такъв начин, че страната с изсъхналото лепило гледаше нагоре. Буквите бяха неясни и неравни, но успях да ги разчета: пишеше *ракн*. После чукна пак и се получи думата *ракне*.

— Тогава — той се закашля и се усмихна. — Дори след толкова много години е трудно да се разкаже... просто да се произнесе. Добре. Простият факт, без никакво захаросване е следният. Видях как от машината се подава ръка. Невероятно мъничка ръчичка. Показа се между клавишите **Ф** и **Х**, на най-долния ред, сви се в юмруче и удари интервала. Машината подскочи и остави интервал — много бързо, като изхълцване, и ръчичката пак се скри някъде вътре.

Жената на агента пронизително се изкиска.

— Престани, Марша — каза меко агентът и тя престана.

— Чукането започна да става по-бързо — продължи редакторът, — и не след дълго започна да ми се струва, че чувам как съществото, което задвижва рамената на буквите започва да се задъхва, така както би се задъхал всеки, който върши тежка работа и се приближава все повече и повече до края на физическите си сили. Скоро машината започна да оставя съвсем бледи отпечатъци, повечето от буквите бяха запълнени с лепкавата субстанция, но все пак можеха да се разчетат. Пишеше *ракне* и после *у*, след това *м*, *и*, тогава буквата се закачи за

лепилото. Пресегнах и освободих буквата. Не знаех дали той — Белис — щеше да успее да я освободи. Мисля, че не. Не исках да гледам как се опитва. Само юмручето ме бе извадило от равновесие. Ако бях видял целия елф, сигурно щях да полудея. И дума не можеше да става да скоча и да избягам. В краката ми не бе останала никаква сила.

Чук-чук-чук, пъшкане и задъхване от усилието, и след всяка дума мъничкото изцапано с мастило и прах юмруче се подаваше между **Ф** и **Х** и удряше интервала. Не зная колко продължи всичко. Може би седем минути. Може би десет. Може би цяла вечност.

Накрая чукането спря и си дадох сметка, че вече не чувам какдиша. Може би беше припаднал... може би просто се беше отказал и си бе отишъл... или може би беше умрял. Получил е удар или нещо такова. Зная само, че посланието не беше дописано. Прочетох го, всичко бе с малки букви: *ракне умира причината е момчето джими, което торп не познава кажи на торп че ракне умира момченцето джими убива ракне бел...* и това бе всичко.

Тогава намерих сили да стана и да изляза от стаята. Излязох на пръсти, на големи крачки, сякаш мислех, че той е заспал и ако стъпките ми отекнат плоско по голите дъски, това пак ще го разбуди и печатането ще започне отново... помислих си, че ако това стане, още при първото «трак» ще започна да крещя. И ще продължа да крещя, докато сърцето ми или главата ми не се пръсне.

Шевролетът ми беше на паркинга надолу по улицата, с пълен резервоар, готов за път. Седнах зад волана и се сетих за бутилката в джоба на палтото ми. Ръцете ми така трепереха, че я изпуснах, но тя падна на седалката и не се счупи.

Спомних си моментите, когато не бях на себе си и, приятели, в този момент точно това ми се искаше да стане, и така и стана. Спомням си първата глътка направо от бутилката, после втората. Помня, че включих радиото и се чу Франк Синатра, който пееше «Черна магия», която изглеждаше съвсем подходяща за случая. При тези обстоятелства. Така да се каже. Помня, че и аз пях, че пих още няколко пъти. Бях на задната редица на паркинга и виждах как светофарът на ъгъла сменя светлините си. Продължавах да мисля за плоските тракащи звуци в празната стая и избледняващата червена светлина в бърлогата. Продължавах да мисля за пъшкането, сякаш някакъв елф, занимаващ се с културизъм е закачил допълнителна

рибарска тежест за клавиша със запетайлата и прави коремни преси в старата ми пишеща машина. Продължавах да виждам пред себе си грапавата повърхност на обратната страна на парчето тапет. Умът ми се опитваше да разгадае какво ли се бе случило, преди аз да се върна в апартамента... искаше му се да го види — Белис — как подскача, как се вкопчва в щръкналия край на тапета до вратата към спалнята, защото това е единственото нещо в стаята, което прилича на хартия, как увисва на него, накрая го откъсва и го отнася към пишещата машина — върху главата си, така както се носят огромни палмови листа.

Все се опитвах да си представя как той — то — е могъл да пъхне листа в пишещата машина, но от всички тези мисли не изпаднах в забрава, така че продължих да пия и Франк Синатра спря, после имаше реклама за Крейзи Еди и после Сара Вон запя «Ще седна да си напиша едно писмо». И това също се отнасяше до мен, защото точно това бях правил напоследък, или поне мислех, че го бях правил до снощи, когато се случи нещо, което ми даде повод да преосмисля позициите си по въпроса, така да се каже, и аз пях с добрата стара Сара и вероятно точно тогава бях получил достатъчно ускорение, защото в средата на втория рефрен, без никакъв напън, повръщах със страшна сила, докато някой първо ме почука по гърба с длани, после дигна лактите зад гърба ми и ги отпусна и пак потупа гърба ми с длани. Беше шофьорът на камиона. Всеки път, когато ме удряше по гърба, усещах как огромна топка течност се надига към гърлото ми и се готви да се върне обратно, само че тогава той повдигаше лактите ми и всеки път, когато ми повдигаше лактите, повръщах отново и не толкова уиски, колкото речна вода. Когато успях да повдигна главата си достатъчно, за да се огледам, беше шест часа вечерта, три дни по-късно и аз лежах на брега на река Джексън, Западна Пенсилвания, на около сто километра от Питсбърг. Задницата на шевролета ми се подаваше от реката.

— Има ли още безалкохолно, скъпа? Гърлото ми е пресъхнало.

Жената на писателя му донесе мълчаливо бутилка и когато му я подаде, тя импулсивно се наведе и целуна сбръканата му буза. Той се усмихна и очите му проблеснаха в мрака. Тя беше добра и мила жена, но блъсъкът в очите му не я заблуди. Това, което ги караше да блестят така, не беше веселост.

— Благодаря ти, Мег.

Той отпи на големи гълтки, закашля се и махна с ръка, за да откаже предложената му цигара.

— Достатъчно пуших тази вечер. Ще трябва да оставя цигарите. В някой следващ живот. Така да се каже.

Останалата част от моята история едва ли има нужда да се разказва. Тя страда от един съществен недостатък, от който може да страда почти всяка история — човек може да се досети за края ѝ. Извадиха около четиридесет бутилки уиски от колата ми, повечето празни. Аз бърборех за елфи, и електричество, и Форнити, и копачи на плутоний и форнус и сигурно съм им се сторил напълно луд, какъвто всъщност си бях.

А ето какво се е случило в Омаха, докато аз съм пътувал нагоре-надолу — според касовите бележки от бензиностанциите в жабката на шевролета — из пет североизточни щата. Всичко това, разбирайте, е информация, получена от Джейн Торп в една дълга и болезнена кореспонденция, чиято кулминация бе срещата ни в Ню Хейвън, където тя живее сега, скоро след като ме пуснаха от клиниката, като награда, че най-накрая се бях отказал от историята си. В края на тази среща ние се прегърнахме и плакахме, и тогава започнах да вярвам, че за мен може да има истински живот — може би дори щастие.

Този ден около три часа следобед някой почукал на вратата на семейство Торп. Било момчето, което разнасяло телеграмите. Донесло телеграма от мен — последният елемент от нашата злащастна кореспонденция. В нея пишело:

РЕГ ЗНАМ ОТ СИГУРЕН ИЗТОЧНИК ЧЕ РАКНЕ
УМИРА СПОРЕД БЕЛИС ВИНОВНО МАЛКОТО
МОМЧЕ БЕЛИС КАЗВА ИМЕТО НА МОМЧЕТО Е
ДЖИМИ ФОННИТ МАЛО ФОРНУС ХЕНРИ

В случай, че в главите ви мине прекрасният въпрос на Хауърд Бейкър Какво е знаел той и кога го е научил, мога да ви кажа, че знаех, че Джейн е наела домашна помощница. Не знаех — освен от Белис — че тя е имала дяволски непослушен син на име Джими. Предполагам, ще трябва да приемете това на честна дума, въпреки че, честно казано,

трябва да призная, че психиатрите, които работиха с мен в продължение на две години и половина, така и не го приеха.

Когато пристигнала телеграмата, Джейн била в магазина. Тя я намерила след смъртта на Рег в един от задните му джобове. На нея били отбелязани часовете на получаване и предаване, както и добавената бележка «Няма телефон. Да се предаде на ръка». Джейн каза, че въпреки че телеграмата била пристигнала едва предния ден, изглеждала така захабена, сякаш била най-малко от месец.

В определен смисъл тази телеграма, тези двадесет и шест думи са били истинският гъвкав куршум и аз съм го изстрелял право в мозъка на Рег Торп чак от Патерсън, Ню Джърси, а съм бил толкова пиян, че дори не мога да си спомня да съм го направил.

През последните две седмици от живота си Рег заживял с един дневен режим, който бил самата нормалност. Ставал в шест часа, приготвял закуска за себе си и за жена си, после пишел в продължение на час. Около осем заключвал кабинета си и извеждал кучето на дълга, спокойна разходка из квартала. По време на тези разходки бил много общителен, спирал да си побъбри с всеки, който го заговорел. Завързвал кучето пред едно близко кафене изпивал едно кафе, преди да продължи нататък. Рядко се връщал в къщата, преди да е станало обяд. В повечето дни се връщал около дванадесет и половина — един часа. Джейн смяташе, че до известна степен това е бил опит да избегне бъбривата Гъртруд Рулин, защото този режим започнал да се оформя по времето, когато тя започнала да идва на работа у тях.

Обикновено обядвал нещо леко, лягал за около час, после ставал и пишел два-три часа. Вечер понякога ходел у съседите, или с Джейн или сам, понякога гледали филми с Джейн или просто седели в дневната и четяли. Лягали си рано, обикновено Рег си лягал преди Джейн. Тя пишеше, че в живота им имало твърде малкоекс, обикновено неуспешен и за двамата. «Но за повечето жениексът не е от особено значение», казваше тя, «а Рег работел пълноценно и за него това бил до голяма степен заместител. Бих казала, че при конкретните условия тези последни две седмици са били най-щастливите от последните пет години.» Едва не се разплаках, когато прочетох това.

Аз не знаех нищо за Джими, но Рег е знаел. Рег е знаел всичко, освен най-важния факт — че Джими започнал да идва на работа с майка си.

Сигурно е бил направо бесен, когато е получил телеграмата ми и започнал да разбира! Значи Ти били тук, в края на краищата. Явно неговата собствена жена била една от Тях, защото тя била в къщата, когато Гъртруд и Джими били там, а никога не казала на Рег за Джими. Какво точно й беше писал той в едно по-раншно писмо? «Понякога се чудя за жена ми.»

Когато се приbral вкъщи в деня, когато пристигнала телеграмата, Рег бил излязъл. На кухненската маса имало бележка, на която пишело «Скъпа, отивам в книжарницата. Връщам се за вечеря». Това се сторило съвсем нормално на Джейн..., но ако Джейн е знаела за моята телеграма, самата нормалност на тази бележка щеше да й изкара акъла. Тогава тя щеше да разбере, че Рег е повярвал, че тя е минала на страната на врага. Рег не ходил в никаква книжарница. Отишъл в царството на пушките на, Литълджон. Купил си автоматичен пистолет калибър 45 и две хиляди патрона. Сигурно щял да си купи автомат Калашников 70, ако Литълджон е имал разрешително да ги продава. Бил твърдо решен да защитава своя Форнит, нали разбирайте. От Джими, от Гъртруд, от Джейн. От тях.

Следващата сутрин всичко вървяло според установения режим. Тя си спомняше как й минало през ума, че той е облякъл много дебел пуловер за толкова топъл есенен ден, това било всичко. Естествено, пуловерът бил заради пистолета. Той излязъл да разхожда кучето с пистолет, мушнат в колана на панталоните. Той не отишъл по-далече от ресторант, където обикновено пиел сутрешното си кафе. Стигнал Право там, без да се бави по пътя и без да разговаря с никого. Завел кучето в задния двор, завързал го за перилата и тогава тръгнал към къщата си през задните дворове. Много добре знаел програмата на съседите. Знаел, че в къщата няма да има никой. Знаел къде държат резервния си ключ. Отключил си, качил се на горния етаж и започнал да наблюдава своята къща.

В 8.40 видял как идва Гъртруд Рулин, а Гъртруд Рулин не била сама. Наистина с нея имало малко момче. Необузданото поведение на Джими Рулин убедило неговия учител и представителя на просветния отдел на общината, че ще бъде най-добре за всички (с изключение майката на Джими, която искала да си почине от него), че ще е най-добре, ако изчака още една година преди да тръгне на училище. Така че Джими трябвало да повтаря още една година в детската градина, а

първото полугодие бил следобедна смяна. Двете забавачки в квартала били пълни, а майка му не можела да идва у семейство Тори следобед, защото имала друг ангажимент да чисти от два до четири в противоположния край на града.

В резултат от всичко това, Джейн трябало неохотно да се съгласи Гъртруд да води Джим със себе си, докато успее да уреди нещо. Или докато Рег открие, което щяло да стане със сигурност.

Тя си мислила, че може би Рег няма да има нищо против — напоследък той бил толкова мил и приемал всичко съвсем разумно. От друга страна, можел да изпадне в истерия. Ако станело така, щяло да се наложи нещата да се уредят по друг начин. Гъртруд казвала, че разбира. *И, за Бога, добавила Джейн, момчето не трябва да пипа нищо от нещата на Рег.* Гъртруд я уверила, че няма. Вратата на кабинета била заключена и щяла да си остане такава.

Сигурно Торп е прекосил от единия двор в другия, така както снайперист прекосява ничия земя. Видял Гъртруд и Джейн да перат спално бельо в кухнята. Не видял момчето, бавно се придвижвал покрай къщата. В трапезарията — никой. В спалнята — никой. И тогава в кабинета, където Рег злорадо очаквал да го види, той видял Джими. Лицето на детето бе зачервено от възбуда и сигурно Рег е повярвал, че това е истински агент на Тях. Момчето държало някакъв смъртоносен лъч в ръка, насочен към писалището му... а от вътрешността на пишещата машина Рег чувал как пищи Ракне.

— Може да си помислите, че приписвам субективни данни на един човек, който е мъртъв — или, да си кажем направо, че си измислям. Но не е така. В кухнята, и Джейн, и Гъртруд чували ясното пиюкане на пластмасовия космичен пистолет на Джими... Той стрелял с него из къщата, откакто започнал да идва с майка си и Джейн се надявала всеки ден, че ще му се изтощят батериите. Този звук не можело да се сбърка. Не можело да се сбърка и мястото, откъдето идвал — кабинета на Рег.

Момчето било от същото тесто като Денис Белята — ако в къщата имало стая, където било забранено да се влиза, той трябало да влезе точно там, или да умре от любопитство. Не му отнело много време да открие, че Джейн държи ключ от кабинета на Рег над камината в трапезарията. Дали и друг път е бил вътре? Според мен, да. Джейн каза, че помни как дала портокал на момчето преди три-четири

дни, и по-късно, когато почиствала къщата, намерила портокалови кори под кушетката в тази стая. Рег не ядял портокали — казал, че е алергичен. Джейн пуснала чаршафа, който перяла обратно в умивалника и се втурнала към спалнята. Чуло високо пиюкане на космическия пистолет, чула как Джими крещи «пипнах те, не бягай! Виждам те през стъклото!» и... — тя каза..., че чула някакви писъци. Висок, отчаян вик, каза тя, пълен докрай с болка.

«Когато чух това» — каза тя — «знаех, че каквото и да става, ще трябва да напусна Рег, защото всички стари истории се оказаха верни... лудостта се предаваше. Защото аз чуха Ракне. По някакъв начин това мръсно малко момченце стреляше по Ракне. Убиваше го с космически пистолет за два долара.»

Братата на кабинета зееше отворена, ключът беше в ключалката. По-късно този ден видях до камината един от столовете от трапезарията, като отпечатъците от мазните пръсти на Джими бяха навсякъде по седалката. Той се бе надвесил над масата, където Рег печаташе на машина. Той — Рег — имаше стар канцеларски модел със стъклени водачи. Джими бе насочил дулото на пистолета си към тях и стреляше в машинката. Пиу-пиу-пиу и пурпурна пулсираща светлина излизаше от машината и изведнъж разбрах всичко, което Рег бе казвал за електричеството и въпреки че това нещо работеше с безвредни стари батерии, наистина имах чувството, че от този пистолет се излъчват отровни вълни, минават през главата ми и стапят мозъка ми.

«Виждам те вътре!» — крещеше Джими и лицето му бе пълно с момчешка радост — бе едновременно красиво и някак зловещо. «Не можеш да избягаш от Капитана на Бъдещето! Мъртъв си, пришълецо!» а онези писъци... ставаха по-слаби, по-немощни.

«Джими, престани!» — креснах аз. Той подскочи, бях го стреснала. Той се обърна... погледна ме... изплези се и после приближи пистолета към стъклените водачи и продължи да стреля. Пиу-пиу-пиу и онази скапана пурпурна светлина. Гъртруд идваше по коридора, викаше му да спре, да се маха оттам, че ще изяде най-големия бой в живота си... И в този момент се отвори външната врата и в коридора влезе Рег, крещейки. Погледнах го внимателно, и разбрах, че е луд. Пистолетът бе в ръката му.

«Не убивай детето ми!» — изкрещя Гъртруд, когато го видя и посегна да го спре, но Рег просто я бутна встрани.

Джими дори не разбираше какво става. Той просто продължаваше да стреля с космическия си пистолет в машината. Виждах как пурпурната светлина пулсира в мрака между клавишите. И приличаше на една от онези електрически дъги, за които предупреждават, че човек не бива да ги поглежда, ако няма специални очила, защото в противен случай могат да ти стопят ретината и да те ослепят.

«РАКНЕ» — крещеше той. — «Ти убиваш Ракне!»

И дори когато Рег се втурна през стаята, явно планирайки да убие детето, Джейн ми каза «Имах време да се почудя колко ли пъти той е бил в тази стая, стрелял е с пистолета си в машината, когато ние с майка му сме били горе да сменяме спалното бельо, да простираме дрехи, където не можехме да чуем пиукането... където не можехме да чуем онова нещо... форнита... как пищи вътре.»

Джими не се спря, дори когато Рег връхлетя вътре — просто продължи да стреля в машината, сякаш знаеше, че това е последният му шанс, и оттогава насам все се чудя дали Рег не беше прав по отношение на Те. Може би те просто се носеха наоколо и от време на време се гмузват в съзнанието на човек, както се прави двойно салто в басейн и те карат човека да свърши мръсната работа, а после пак се измъкват. Този, у когото са били, казва: «Кой? Аз? Направил съм какво?» И секундата, преди да пристигне Рег, крясъците от машината се бяха превърнали в кратки пронизителни писъци — и видях как под стъкления водач се разплисква кръв, сякаш това, което е било вътре, най-накрая е експлодирало, така, както казват би експлодирало едно живо животно, поставено в микровълнова печка. Зная, че звучи шантаво, но аз видях тази кръв да се плисва върху стъклото и после да се разтича надолу.

«Пипнах те», каза Джими, страшно доволен. — «Пипн...»

Тогава Рег го захвърли в другия край на стаята, той се удари в стената. Пистолетът бе избит от ръката му, удари се в пода и се строши. Разбира се, той не представляваше нищо повече от пластмасови части и батерии.

Рег погледна в пишещата машина и извика. Това не беше вик на болка или ярост, въпреки че в него имаше ярост — това бе преди всичко вик на скръб. Тогава той се обърна към момчето. Джими бе паднал на пода и какъвто и да е бил до този момент — не смятам, че

той беше нещо повече от непослушно малко момче — сега той се бе превърнал в ужасен шестгодишен малчуган. Рег насочи пистолета към него и това е всичко, което помня.“

Редакторът допи газираната си вода и остави кутийката в страни.

— Гъртруд Рулин и Джими Рулин помнят достатъчно, за да попълнят празнотите — каза той. — Джейн закрещяла:

„Рег, НЕ!“ и когато той се обърнал да я погледне, тя се вкопчила в него. Той стрелял в нея, натрошил ѝ левия лакът, но тя не го пуснala. Тя продължила да се бори с него, а през това време Гъртруд Рулин извикала сина си и Джими избягал до нея.

Рег избутал Джейн в страни и отново стрелял в нея. Този куршум се врязал в лявата част на черепа ѝ. Няколко милиметра по-надясно и той щял да я убие. В това няма съмнение, както няма съмнение във факта, че ако не се намесила Джейн Торп, той сигурно щял да убие Джими Рулин и много вероятно и майка му.

Всъщност той стрелял по момчето — когато Джими тичал към майка си до вратата. Куршумът преминал през левия хълбок на момчето, в посока надолу. Той излязъл от лявото бедро, без да засегне костта и минал през пищяла на Гъртруд Рулин. Имало много кръв, но нито един от тях не бил сериозно засегнат.

Гъртруд затръщнала вратата на кабинета и понесла пищящия си, окървавен син по коридора към външната врата.

Редакторът пак направи пауза, замисли се.

— Джейн или е била в безсъзнание или нарочно е предпочела да забрави това, което се случило след това. Рег седнал на стола пред бюрото си и поставил дулото на пистолета в центъра на челото си. Натиснал спусъка. Куршумът не минал през мозъка му, оставяйки го напълно парализиран, нито пък описал дъга по вътрешността на черепа му, излизайки без последствия от другата страна. Фантазията може да е била гъвкава, но последния куршум бил толкова твърд, колкото може да бъде един куршум. Той паднал напред върху пишещата машина, мъртъв.

Когато влезли полицайте, го намерили така. Джейн седяла в един ъгъл в полуспънание.

Машината била цялата в кръв, сигурно е била пълна с кръв, от раните по главата обикновено изтича много кръв.

Кръвта била само нулева група.

Групата на Рег Торп.

И това, дами и господа, е моята история. Не мога повече да разказвам. — И наистина гласът на редактора затихна до пресипнал шепот.

Нямаше го обичайното бъбрене в края на вечерта, нито дори изкуствено веселите разговори, с които гостите обикновено се опитват да тушират някоя неуместно изпусната фраза или да прикрият факта, че в един момент нещата са станали много по-сериозни от това, което е обичайно за парти.

Но когато писателят изпращаше редактора до колата му, той не успя да се въздържи да му зададе един последен въпрос.

— Разказът — каза той. — Какво стана с разказа?

— Искаш да кажеш на Рег...

— „Балада за гъвкавия куршум“, точно така. Разказът, от който тръгнало всичко. Това е бил истинският гъвкав куршум — за теб, не за него. Какво, по дяволите, стало с този разказ, който бил толкова велик?

Редакторът отвори вратата на колата си. Това бе малък „Шевет“ с лепенка на бронята, на която пишеше „Приятел не оставя приятеля си да шофира пиян“.

— Не, никога не го публикуваха. Ако Рег е имал копие от него, той сигурно го е унищожил, след като е получил разписката ми и приемателното писмо — познавайки параноичните му чувства относно Тях, това би било съвсем в логиката на неговото поведение.

Когато паднах в река Джексън, у мен бе оригиналът и три ксерокопия. И четирите бяха в картонена кутия. Ако бях сложил кутията в багажника, сега щяхме да имаме разказа, защото задницата на колата ми не потъна — дори да беше потънала, поне щях да успея да изсуша листите. Но аз исках разказа да е до мен, така че го сложих отпред, до мястото на шофьора. Прозорецът бил отворен, когато съм паднал във водата. Листите... предполагам са се понесли по водата и течението ги е отнесло в морето. По-склонен съм да вярвам в това, отколкото да вярвам, че за изгнили и са се разпаднали заедно с други боклуци на дъното на реката или пък са били изядени от рибите, или пък им се е случило нещо още по-малко естетически издържано. Да вярваш, че са били отнесени в морето е много по-романтично, макар и

малко по-невероятно, но по отношение на това, в което искам да вярвам, аз продължавам да съм гъвкав. Така да се каже.

Редакторът се качи в количката си и отпътува. Писателят стоеше и го наблюдаваше, докато накрая габаритите се стопиха в мрака и тогава се обърна. Мег бе там, в началото на пътеката, изправена в мрака тя му се усмихваше нерешително. Ръцете ѝ бяха плътно кръстосани пред гърдите ѝ, въпреки, че нощта беше топла.

— Ние останахме — каза тя. — Искаш ли да влезем вътре?

— Разбира се.

По средата на пътеката тя спря и каза:

— Нали в твоята пишеща машина няма Форнити, Пол?

И писателят, който често се бе чудил откъде точно идват думите каза смело:

— Абсолютно никакви.

Те влязоха, затвориха врата, а навън остана нощта.

Издание:

Стивън Кинг. Мъглата (сборник разкази)

Издателска къща „Плеяда“, София, 1994

Художник: Петър Станимиров, 1994

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.